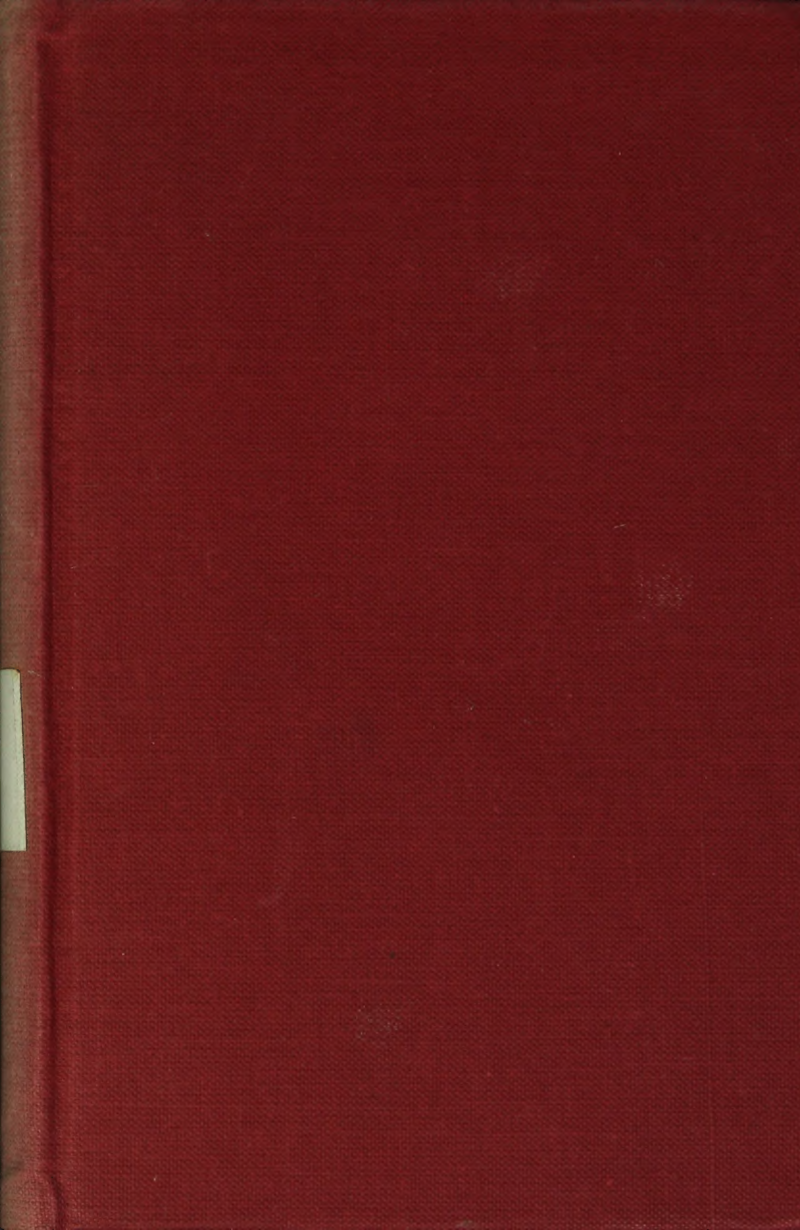

Emil Holmgren

LEPIDOPTERA

SCANDINAVIÆ

RHOPALOCERA,

DISPOSITA ET DESCRIPTA.

AUCTORE

H. D. J. WALLENGREN.

MALMOGIÆ,
EX OFFICINA CRONHOLMIANA,
1853.

Skandinaviens

Dagfjärilar,

beskrifne

af

H. D. J. Wallengren.

Malmö,
tryckt hos B. Cronholm,
1853.

Åt

Hans Excellence

Högvälborne Herr Grefven

H. G. Trolle Wachtmeister,

En af Rikets Herrar, f. d. Justitiæ-Kansler, Riddare och Commendör af Kongl. Maj:ts Orden, Ledamot af Kongl. Wetenskaps-Akademien,

egnas detta arbete

Vördnadsfullt

af

Författaren.

Förord.

Härmed lemnas i Allmänhetens händer ett försök till Beskrifning af de Dagfjärilar, som hittills blifwit funna inom Swerige och Norige. Många äro de brister, som widlåda detta försök. Det utgifwes ocksä utan alla anspråk, endast under den önskan, att det måtte tjena till en handledning för nybegynnaren och för landthushållaren, som önskar lära känna de djurarter, det afhandlar. Derföre har det äfwen blifwit till största delen affattadt på wårt eget språk, isynnerhet som det eljest, företrädeswis af författare i Entomologien, brukade latinet gör arbetena otillgängliga för den större mängden af dem inom wårt land, som hysa både wilja och lust att egna lediga stunder åt naturens studium, och äfwen till en del hafwa behof af att känna de skadliga och nyttiga insektarterne, men icke förstå det begagnade språket. Likwäl hafwa äfwen här dels diagnoser för slägten och arter blifwit bifogade på latin för att gifwa utländska Entomologer tillkänna hwilka arter wår half-ö fostrar; dels hafwa ocksä beskrifningar blifwit på samma språk affattade för de arter, som äro egna för wår Fauna och derföre i samlingar utomlands sällsynta, samt äfwen till en del okända eller mißkända.

På arbetet har jag anwändt de lediga ögonblick, som en trägen tjenstgöring lemnat. Då jag således icke oafbrutet kunnat sysselsätta mig med saken, hafwa äfwen här och der inconsequenser insmugit sig, hwilka torde benäget öfwerses och ursäktas. Till

följe af tryckningsortens aflägsenhet och deraf uppkommande hinder för mig, att sjelf i allo besörja korrekturläsningen, hafwa tryckfelen blifwit många, men de betydligaste och mest förwillande äro efteråt bland rättelserne och tilläggen fullständigt upptagne, och torde före bokens begagnande rättas. Med de mindre och obetydligare torde den gunstbenägne läsaren öfwerse.

Det wore wisserligen min afsigt att så småningom lemna beskrifningar öfwer alla wåra Fjärilar, och detta är orsaken till det rhapsodiska sätt, hwarpå de ämnen, som Inledningen afhandlar, blifwit framställda; men innan en sådan önskan kan realiseras, behöfwa ännu många undersökningar på skilda orter inom wår på omwerlande lokaler så rika half-ö anställas, serdeles hwad Linnés *Noctuæ* och de smärre Fjärilarne beträffar. Så widsträckta undersökningar är jag icke i tillfälle göra, hwarföre jag ock wågar hemställa till dem, som intressera sig för saken, att antingen på lämpligt ställe i wåra Tidskrifter — och helst detta — offentliggöra sina iagttagelser, eller ock på enskild wäg lemna mig del deraf. Prioritetsrättigheten skall alltid blifwa af mig samwetsgrannt respekterad. — Owißheten huruwida min här ofwan uttalade önskan kan uppfyllas, har dock föranledt mig att utgifwa denna Beskrifning under serskild titel, isynnerhet som de här afhandlade fjärilarterne bilda ett helt för sig.

Jag kan derjemte icke underlåta att här offentligen uttala min stora tacksamhet för Fäderneslandets utmärkta Naturforskare, mina wördade Lärare, Hrr. Prof. och Commend. S. Nilsson och Prof. och Ridd. J. W. Zetterstedt, samt Prof. och Ridd. C. H. Boheman, hwilka med uppmuntringar, råd och upplysningar gynnat mig uti mitt förehafwande. De båda sistnämnde, åfwensom Prof. och Ridd. P. F. Wahlberg, hafwa ocksä, jemte det de meddelat exemplar af många sällsynta arter, till fritt begagnande upplåtit dels deras enskilda, dels ock de offentliga, under deras wård stående rika samlingar. Likaså hafwa Hrr. Acad. Adjunkterne A. G. Dahlbom och W. Liljeborg på ett wänskapsfullt sätt befordrat mitt företag, dels genom wärdefulla upplysnin-

gar, dels ock genom meddelande af exemplar. Från Hr. Theol. Doct. och Ordensledamoten Ch. Stenhammar har jag äfwen fått mottaga upplysningar om fjärilarterne i hans ort, äfwensom från Prosten och Ordensledamoten J. Pontén. Målare-Mästaren A. Fredricksson i Norberg, hwilken med berömwärd ifwer egnar sin lediga tid åt naturens studium, har också sändt mig många arter från Dalarne och Westmanland, jemte anteckningar rörande deras flygtid m. m. Dertill att jag, så widt möjeligt warit, kunnat med noggranhet upptaga och anföra de sydnorska fjärilarne har isynnerhet Hr. Doct. Siebke i Christiania bidragit genom de anteckningar, som han af intresse för saken ställt till min disposition. Det är mig en kär pligt att sålunda erkänna, det jag utan de bidrag, dessa Herrar lemnat, icke hade kunnat gifwa en så fullständig lokalförteckning som nu är fallet, icke eller utan de upplysningar, som Prof. Zetterstedts och Bohemans samlingar gifwit wid handen, kunnat reda mången intrasslad fråga uti artsynonymien. Christianstad och Trolle-Ljungby i November 1853.

H. D. J. Wallengren,
S. M. Adjunct.

Förteckning på arbeten som blifvit i Synonymien anförda:

Bohem. — **Boheman.** Öfversigt af Kongl. Wet. Acad. Förhandlingar 1847.

Boisd. — **Boisduval:** Icones Historique des Lépidoptères d'Europe nouveaux et peu connus. Paris 1832—1838.

Borkh. — **Borkhausen (M. B.):** Naturgeschichte der Europeischen Schmetterlinge. Frankfurt 1788. 1789.

Dahlb. — **Dahlbom (A. G.):** Skandinaviska Insekters Skada och Nytta. Lund 1837.

Dalm. — **Dalman (F. W.):** Uppställning af Sveriges Fjärilar. Kongl. Wet. Acad. Handl. 1816. (Anfördt under afkortningen: *Pap. Sv.*).

Esp. — **Esper:** Die Schmetterlinge in Abbildungen nach der Natur mit Beschreibungen. Erlangen 1777.

Fabr. — **Fabricius (J. C.):** Entomologia systematica emendata et aucta. Hafniæ 1793. (Anfördt under förkortningen: *E. S.*).

God. et Dup. — **Godart** och **Duponchel:** Histoir Naturelle des Lépidoptères ou Papillons de France. Paris.

H—S. — **Herrich-Schäffer (G. A. W.):** Systematische Bearbeitung der Schmetterlinge von Europa, als Text, Revision und Supplement zu Hübners Sammlung europeischer Schmetterlinge.

Hübn. — **Hübner:** Sammlung europeischer Schmetterlinge. Augsburg 1805.

Lefeb. — **Lefebur (A.):** Annal. de la Soc. Entom. de France 1836.

Lin. — **Linné (C.)**: Fauna Suecia. Holmiæ 1761. Systema Naturæ. Ed. 12. Holmiæ 1767.

Müll. — **Müller**: Prodromus Zoologiæ Danicæ. Havniæ 1776.

Nickerl. — Synopsis der Lepidopteren Fauna Böhmens. Prag 1850.

Ochs. — **Ochsenheimer**: Schmetterlinge von Europa. T. 1—4. Lepzig 1807—1816.

Quens. — **Quensel**: Beskrifning öfver Nya Svenska Fjärilar. Kongl. Wet. Acad. Handl. 1791.

Ramb. — **Rambur**: Fauna Andalousica.

Ross. — **Ross**: Appendix to the Narrative of a second voyage in Search of a North-West-Passage. 1835.

Schrank — Fauna boica. Ingolstadt 1801

Scriba — Journal für die Liebhaber der Entomologie. Frankfurt 1790.

Thbg. — **Thunberg**: Dissertationes Academicæ, Insecta Suecana sistentes. Upsaliæ 1784—1794.

Treitsch. — **Treitschke**: se **Ochsenheimer**.

Wallengr. — **Wallengren**: Öfversigt af Kongl. Wet. Acad. Förhandlingar 1853.

W. V. — Systematisches Verzeichniss der Schmetterlinge der Wiener Gegend. Wien 1776.

Zett. — **Zetterstedt (J. W.)**: Insecta Lapponica Lipsiæ. 1837—1840

Namnförkortningar vid lokaluppgifterne:

Bhm. Bohem.	Boheman.
Dahlb.	Dahlbom.
Dalm.	Dalman.
Fredr. Fredrichs.	Fredrichsson.
Liljeb.	Liljeborg.
Stenh.	Stenhammar.
Wahlb.	Wahlberg.
Zett.	Zetterstedt.

Inledning.

Fjärilarne (Lepidoptera) anses wanligen såsom fjerde ordningen af Insekternas stora och artrika klaß. De hafwa i allmänhet fyra hinagtiga wingar, som äro betäckta med fjäll, ordnade uti takstegelformigt lagda rader och fastsittande wid wingen medelst en liten stjelk. Några få arters honor sakna wingar, eller hafwa blott rudimenter deraf.

Hufwudet är försedt med twenne, i flera leder delade **spröt** eller **antenner** (antennæ). Dessa bestå af ett **skaft** (scapus), som i spetsen är mer eller mindre tilltjocknadt, då antennerne sägas wara **klubbformiga** (clavatæ) eller **knappformiga** (capitatæ). Sjelfwa tilltjockningen kallas **klubba** (clava). Men de kunna äfwen sakna en sådan och äro då **trådformiga** (filiformes), **perlbandslika** (moniliformes), allt eftersom lederne framträda mer eller mindre tydliga. Sällan äro de **borstformiga** (setaceæ). Under alla dessa förhållanden kallas antennerne **enkla** (simplices); men hos åtskilliga äter hafwa de hwarjehanda bihang på sidorne och benämnas då **sammansatta** (compositæ). Dessa bihang kunna dels hafwa form af tänderne i en kam och antennerne sägas då wara kammade (pectinatæ), dels af strålarne i en fjäder, då antennerne kallas fjädrade (plumatæ); detta sednare isynnerhet då strålarne äro särdeles långa på båda sidor om skaftet, som då benämnes rachis. Stundom äro antennerne **fransade** (fimbriatæ), då flera fina hår utgå från en sida af skaftet; stundom **raspformiga** (scobinæformes), då de undertill äro ojemna såsom en fil *). Antennklubban kan hafwa mycket

*) Samma förhållande inträffar likwäl ej alltid hos båda könen.

olika form, såsom **aflång** (elongata), **äggformig** (ovata), **omwändt äggformig** (obovata), **päronformig** (pyriformis); och wara spetsen **trubbig** (obtusa), **rundad** (rotundato-obtusa), **försedd med tagg** (mucronata), eller **försedd med krok** (hamata). Den kan ock wara **sammantryckt** (compressa), **urholkad** (excavata) o. s. w.

Mundelarne äro wäl desamma hos fjärilarne som hos öfriga insekter; men här äro de flesta högst rudimentära. De mest utbildade äro tungan och palperne. **Tungan** (lingua) består af twenne sugrör, som till hela längden äro hopliggande, så att ett tredje bildas mellan dem båda. Det är egentligen maxillerne, som äro ombildade till tunga, hwilken merendels är ganska lång, men stundom kort och rudimentär och hos några helt och hållet felslagen. Emedan den oftast ligger sammanrullad i platt snigelform, kallas den **spiraltunga** (lingua spiralis); sällan är den **framstående** (exserta) och oftast i spetsen **twåklufwen** (bifida). **Palperne** äro hos Fjärilarne egentligen fyra, sällan sex, men oftast äro blott twenne **labialpalper** (palpi labiales) utwecklade och desfa kallas företrädeswis **palper**. Hos några lägre stående slägten finnas äfwen **maxillarpalper** (palpi maxillares) ganska mycket utwecklade, under det att några deremot alldeles sakna palper. — Oftast äro palperne **treledade** (triarticulati), sällan **twåledade** (biarticulati), högst sällan flerledade. Till deras form äro de dels från sidorne **sammantryckta** (compressi), och dels **plattryckta** (depressi). Ofta äro de **framstående** (porrecti), **uppåtstigande**, (adscendentes), **tillbakaböjda** (reflexi), **hängande** (penduli), **räta** (recti), eller **knäböjda** (geniculati). I allmänhet äro de breda, men isynnerhet hos motten antaga de smärtare former, så att de blifwa **trådformiga** o. s. w. I anseende till beklädnaden äro de **fjälliga** (squamati), **hårfransade** (fimbriati), **pensel-lika** (penicillati), o. s. w.

Ögonen äro hos fjärilarne merendels endast sammansatta, **nätögon** eller **facettögon** (oculi compositi l. retiarii), men hos några få slägten finnas äfwen **punktögon** (stemmata). Hos larverne deremot, saknas alltid nätögon, och då ögon finnas, äro de endast punkt-

ögon. Hos några Nattfjärilar eller Mal, täckas nätögonen stundom med ett **lock** (valvula l. operculum), hwilket skjutes fram från kanten af mellankroppen.

Mellankroppen, hos hwilken wisserligen de wanliga delarne kunna urskiljas, men, med undantag af **mellanringen** (mesothorax), mindre utwecklade, är ofwan i anseende till **ryggen** eller **ryggskölden** (dorsum) **rundad** (rotundatus), **äggformig** (ovatus), **klotformig** (globosus), **sammantryckt** (compressus), **hög** (altus) eller **plattad** (depressus). I anseende till hårigheten är den **tätluden** (tomentosus), **luden** (hirsutus), **försedd med kam** (cristatus), **taudad** (dentatus) o. s. w. Undre delen af mellankroppen kallas **bröstet** (pectus), och på ryggskölden urskiljer man **halskragen** (collare), som omgifwer eller är närmast hufwudet, och **skuldran** (humerus), som är närmast wingbasen. — Wid mellankroppen hafwa wingarne och fötterne sitt fäste.

Wingarne äro till antalet trenne par: det främre, **framwingarne** (alæ anticæ, l. anteriores, l. primores), och det bakre, **bakwingarne** (alæ posticæ, l. posteriores, l. secundariæ). Till formen äro de **långsträckta** (elongatæ), **lancettformiga** (lanceolatæ), **rundade** (rotundatæ), o. s. w. Merendels äro de **odelade** (indivisæ); sällan **flikiga** (fissæ l. digitatæ). I sednare fallet kallas flikarne: digiti. I anseende till utkantens beskaffenhet äro de **helbräddade** (integræ), **försedde med stjertlik förlängning** (caudatæ), **winklade** (angulatæ), **småtandade** (denticulatæ), och **tandade** (dentatæ), **fin-naggade** (crenulatæ) då tänderne äro mycket små; **sargtandade** (erosæ), då tänderne äro stora och ojemna; **utskurna** (emarginatæ), då bräddden är inswängd; o. s. w. I anseende till sättet för deras läge da fjärilen hwilar, äro de **uppåt hopslagne** (erectæ), **plattliggande** (patulæ, l. patentes); **utsperrade** (divaricatæ), då båda wingparen ej ligga på samma sätt; **takformiga** (deflexæ), då båda wingparen ligga bakåt och nedåt, så att de skyla hela abdomen; **öfwer hwarandra liggande** (incumbentes), då de ligga bakåt och platt ofwan på hwarandra; isynnerhet bakwingarne kunna wara **weckade** (plicatæ), **sammanrullade** (convolutæ), eller

jemnplatta (planæ), då de ej lägga sig samman i weck, eller rullas tillhopa omkring abdomen. Hos de flesta nattfjärilar hållas framwingarne tillsamman med bakwingarne genom en egen apparat (retinaculum) bestående af en hornögla på de förras undre sida nära basen, och en hållhake i de bakres framkant. Hållhaken utgår från första wingnerwen och skjuter in uti framwingarnes hornögla, hwilket gör att bakwingarne måste utspännas på samma gång som de främre och deltaga i dessas rörelse.

Hwarje winge har trenne kanter: **framkanten** (margo anterior l. margo), hwilken på framwingarne af en ordentligen utspänd fjäril går rakt ut från hufwudet och på bakwingarne finnes, der dessa råka framwingarne; **infanten** (margo interior), hwilken på framwingen af den utspända fjärilen följer bakwingens framkant, och på bakwingen följer abdomen; **utkanten** (margo exterior l. posterior l. limbus), hwilken på hwardera wingen sammanbinder framkanten och infanten, samt är försedd med **fransar** (fimbriæ l. ciliæ). Deßutom hafwa wingarne twenne hörn: **framhörnet** (angulus anterior), hwilket på framwingarne wanligen kallas **wingspetsen** (apex), och **bakhörnet** (angulus posterior), hwilket på bakwingarne merendels benämnes: **analhörnet** (angulus analis). Det förra finnes der framkant och utkant, det sednare der utkant och infant möta hwarandra. Den del af wingen, som är närmast mellankroppen, kallas **wingbas** (basis alæ) och midten af wingen får namn af **disk** (discus). Wid basen af bakwingarne och i dessas framkant finnes en liten flik, som benämnes **rotlob** (lobus basalis). Inre kanten af samma wingar bildar ofta ocksä en flik, hwilken kallas **abdominalflik** (lobus abdominalis). Då denna skjuter ned omkring abdomen sägas wingarne wara **rännformiga** (canaliculatæ).

Wingmembranen hålles utspänd genom ihåliga hornrör, som kallas **nerwer** (costæ) och äro ganska anwändbara wid bestämmandet af genera och större grupper. Deras högsta normala antal är, då man betraktar dem wid deras utgång från wingbasen, egentligen sex. Dessa äro: **framkantsnerwen** (costa costalis l. marginis anterioris), hwilken löper uti sjelfwa framkanten; **subcostalnerwen** (costa

subcostalis), som utgår från basen närmast föregående och oftast utlöper i framkanten; **främre mediannerven** (costa mediana anterior) och **bakre mediannerven** (costa mediana posterior), hwilka båda wid basen äro hwarandra temligen närstående, men under loppet åtskiljas betydligt och sända flera eller färre **grenar** (rami l. ramuli) till wingkanterne; **subdorsalnerven** (costa subdorsalis), hwilken oftast utlöper i wingens bakre hörn, men stundom uti dennes inkant, och ändtligen **dorsalnerven** (costa dorsalis), som alltid utlöper i inkanten. Sällan äro alla dessa nerver på en gång tillstädes, och isynnerhet hos de såkallade microlepidoptera saknas flera af dem. — Båda mediannerverne innesluta på twenne sidor ett fält, hwilket på större eller mindre afstånd från basen är på twären **slutet** (clausa) genom en **twernerv** (costa transversa l. transversalis) och kallas **diskfält** (cellula l. areola discoidalis). Ofta saknas likwäl denna twernerv och diskfältet säges då wara **öppet** (aperta). Stundom är twernerven mycket fin, eller ett blott weck, i hwilket sednare fall den kallas **falsk** (spuria); stundom också mer eller mindre **afbruten** (abrupta), då diskfältet säges wara antingen **halföppet** (semiaperta) eller **halfslutet** (semiclausa). Diskfältet är stundom deladt åt hela sin längd medelst en fin nerv, **hjelpnerv** (costa auxiliaris), eller ock genom ett weck, **hjelpweck** (plica auxiliaris). Hos några fjärilar finnas flera genom twernerver inneslutna wingfält, hwilka kallas **öfwerloppsfält** (cellulæ accessoriæ), och de twernerver, som innesluta sådana kallas **öfwerloppsnerver** (costæ accessoriæ). Diskfältet saknas hos några microlepidoptera. — Emellan de flesta wingnerverne finnas wingweck (plicæ), som stundom på en oblottad winge likna nerver, men sedan wingfjällen blifwit bortrensade wisa sig endast såsom sömmar i membranen, der fjällen haft en annan ställning.

Hos Dagfjärilarne saknas på både framwingar och bakwingar alltid framkantsnerven, och på framwingarne oftast äfwen dorsalnerven, så att på dessa endast subcostalnerven, de båda mediannerverne och subdorsalnerven finnas. Endast hos *Equites* och *Parnassii* förekommer en kort dorsalnerv, men hos dessa grupper saknas deremot samma nerv på bakwingarne, ehuru den förekommer hos alla öfriga.

Medianneiverne dela sig uti flera grenar på olika sätt hos olika slägten. Hos dagfjärilarne förekomma normalt inga öfwerloppsfält. Likwäl finnes ett litet sådant wid basen af framwingarne emellan subdorsalnerven och bakre mediannerven hos *Equites*. Skymningsfjärilarne, en stor del af Spinnarne, största delen af Nattflyn och en del Mätare hafwa på framwingarne framkantsnerven ganska tydlig, men på bakwingarne förekommer den endast hos några få. Framwingarne sakna dorsalnerv hos de flesta af dessa, men hafwa merendels ett, stundom twenne öfwerloppsfält wid diskfältets slut och främre hörn hos Spinnare, Nattflyn och Mätare. På bakwingarne hos en del arter af sistnämnde familjer saknas jemte framkantsnerven äfwen subcostalnerven, och ersättes genom en gren af främre mediannerven. Sådant är isynnerhet förhållandet hos största delen Mätare. Motten wisa största likhet i wingnervernes lopp och tillstädeswaro med Mätarne; men hos de egentliga microlepidoptera är förhållande af varierande beskaffenhet. Här finnas på framwingarne endast subcostalnerven, båda mediannerverne och subdorsalnerven; stundom saknas äfwen en eller flera af dessa. På bakwingarne förekommer stundom endast ena mediannerven.

I efterföljande afhandling benämnas wingnerverne efter den methode som Dalman föreslagit. Man räknar dem på framwingarne från inkanten och på bakwingarne från framkanten, och benämner dem efter deras ordningsnummer, så att på de förra blir hos dagfjärilarne dorsalnerven eller, då denna icke finnes, subdorsalnerven, och på de sednare subcostalnerven den första. Främre mediannerven kallas **öfre nervstammen** (truncus communis superior) och bakre mediannerven benämnes **nedre nervstammen** (truncus communis inferior). För underlättandet wid gruppers och generas indelning får likwäl dessa båda nervstammars grenar blott ordningsnummer såsom **nerver**, då de skilja sig från diskfältet, men så snart de skilja sig från någondera stammen sedan denne lemnat diskfältet benämnas de **grenar**.

Wid bröstdelen af mellankroppen hafwa fötterne deras fäste. De äro till antalet sex, men de twenne första äro hos en del dagfjärilar kortare, än de öfriga och stundom rudimentära, så att de äro

obrukbara wid gåendet. Deras delar äro de samme som hos andra insekter.

Abdomen består af flere leder och är stundom på ryggen försedd med en eller flera hårkammar, då den säges wara **betofsad** (cristatum). Motsatsen härtill är **slät** (læve). — Könsskilnaden wisar sig till det yttre deri, att hannens analöppning merendels är omgifwen af en mer eller mindre yswig hårborste (analborste), hwilken honan deremot saknar. Hennes abdomen är robustare än hannens och mot anus mera tillspetsad. Hos några få arter finnes en kort yttre äggläggningsslida.

Fjärilarnes **metamorphos** är fullständig, så att larv och pupa äro sinsemellan till formen helt olika, äfwensom olika med den fullbildade insekten (imago).

Äggen äro till form och ytans beskaffenhet ganska olika hos skilda genera och arter. Än äro de runda, elliptiska, skålformiga, cylindriska, kegel-lika, halfrunda eller petiolerade; än äro de refflade, strierade, chagrinerade, punkterade, taggiga, hårfransade eller släta. Utaf modren läggas de alltid på den planta, som skall tjena den nykläckta larven till näring; men der kunna de än läggas spridda, än i högar, kakor eller ringar. Ofta omgifwas de af slem, som skall skydda dem för wäderlekens inwerkan, hwilket isynnerhet är förhållandet hos de arter, hwars ägg skola utkläckas först påföljande wår.

Larven (larva) är hos olika slägten af olika form: ofta **cylindrisk** (cylindrica), men äfwen **asellformig** (aselliformis), då den liknar till formen en wanlig gråsugga; **snigelformig** (limaciformis), **spindelwriden** (verticillata), **oval** (ovalis), **affmalnande** (attenuata) och **tillspetsad** (acuminata). Till ytan är den **naken** (nuda), **hårig** (pilosa), **luden** (hirsuta), **borstig** (fasciculato-pilosa) **silkesluden** (sericea), **obewäpnad** (inermis), **taggig** (spinosa), **behornad** (cornuta), **tentakulerad** (tentaculata), **wårtig** (verrucosa) eller **finknölig** (tuberculata). Larverne lefwa antingen **ensamme** (solitariæ), eller i **sällskap** (gregariæ); antingen **utan betäckning** (diales l. subdiales) eller med betäckning, i hwilket sednare fall de kunna wara dels **inwecklade** (involutæ), då de omgifwa

sig med sammanspunna blad, dels säckbärande (saccophoræ), då d spinna omkring sig en hylsa, hwilka de föra med sig. De kunna äfwen lefwa dolde (latentes) antingen uti jorden, i trädens wed- och fruktämne, eller i wexternes blad och stjelkar. Då larven lefwer dold uti wexterne, der den bildar gångar i bladen eller weden, kallas den också minerande (cuniculatrix) och deß gångar benämnas minor (cuniculi).

Pupans (pupa l. chrysalis) delar äro hufwudregionen (caput l. regio capitis), mellankroppsregionen (thorax l. regio thoracis), abdominalregionen (abdomen l. regio abdominalis) och wingskidorne (tegulæ l. valvulæ alarum). I analspetsen är pupan försedd med 1—4 taggar. Till utan är hon slät, punkterad, hårig, naken, kantig, taggig eller knölig; i främre delen trubbig (obtusa), spetsig eller taggig. Den är antingen inswept i en silkeshylsa (folliculata), eller i ett eller flere sammanspunna blad inweckad (involuta), eller ock fri (libera); på olika sätt uppihängd (suspensa) wid ett blad, en stjelk eller ett annat föremål, eller ock hwilande fri i jorden, i mossa, under stenar o. s. w.

Liksom i öfriga Zoologiens delar hafwa wi äfwen här den första egentliga systematiska indelningen af Linné. Han söndrade fjärilarnes ordning uti trenne stora och artrika slägten: Dagfjärilar (Papilio), Skymningsfjärilar (Sphinx) och Nattfjärilar (Phalæna). Sistnämnde slägte delade han åter uti 7 mindre: Spinnare (Bombyx), Nattflyn Noctua), Mätare (Geometra), Mott (Pyralis), Wecklare (Tortrix), Mal (Tinea), och Fjädermott (Alucita) Efter Linné bearbetades fjärilarne hufwudsakligen af Esper, Bergstræsser, Cramer, Fabricius, Herbst, Jablonsky, Illiger, Latreille, Schiffermüller, Hübner, Ochsenheimer och Treitschke, Haworth, Godart och Duponchel, Boisduval, Stephens, Stainton, Herrich-Schäffer, och sednast har Zeller sysselsatt sig med micro-

lepdoptera och fortfar att lemna utmärkta monographier öfwer slägten och grupper bland dessa. De swenska fjärilarne hafwa wäl icke efter Linnés tid blifwit fullständigt beskrifne, men De Geer, Thunberg, Paykull, Dalman, Zetterstedt och Boheman hafwa lemnat rika bidrag till deras kännedom.

Indelningen uti Dagfjärilar (Lepidoptera diurna), Skymningsfjärilar (Lepidoptera crepusculaira) och Nattfjärilar (Lepidoptera nocturna), hwilken med stöd af Linnés trenne hufwudslägten införts i systemet, kan wäl icke bibehållas, emedan åtskilliga arter, som räknas till de båda sednare afdelningarne, flyga och äro i rörelse om dagen lika mycket som någon af de egentliga dagfjärilarne, men de swenska benämningarne få, i brist af bättre, begagnas, ehuru man numera temligen enhälligt antagit den indelning, som Boisduval föreslagit, oagtadt äfwen hans afdelningar icke med nog bestämda och säkra kännetecken ännu kunna karakteriseras. Dessa afdelningar äro:

I. **Rhopalocera**: Antennerne försedde med mer eller mindre tydlig klubba; deras medlersta leder mycket längre än breda. Antingen båda wingparen eller blott det främre under hwilan merendels uppåt hopslagne. Ingen hornögla på framwingarnes undre sida, eller hållhake i bakwingarnes framkant. Framkantsnerven på både framwingar och bakwingar saknas; oftast äfwen dorsalnerven på de förra, sällan på de sednare. Aldrig öfwerloppsfält wid diskfältets på framwingarne slut.

II. **Heterocera**: Antennerne af olika form, likwäl aldrig klubbformiga, men wäl stundom på midten tilltjockade; deras medlersta leder ej längre än breda. Wingarne under hwilan högst sällan uppåthopslagne, utan antingen takformiga, platliggande, utsperrade, öfwer hwarandra liggande, sammanrullade eller weckade. Merendels hornögla på framwingarnes undre sida och hållhake i bakwin-

garnes framkant. Ofta förefinnes framkantsnerven på framwingarne, mera sällan äfwen på bakwingarne. På dessa saknas äfwen stundom subcostalnerven, stundom förefinnes blott en eller twenne nerver. Ofta ett eller twenne öfwerloppsfält wid diskfältets på framwingarne slut.

Till förra afdelningen höra alla de såkallade dagfjärilarne eller **Linnés** slägte *Papilio* och till den sednare alla de öfriga Linnéanska slägtena.

Man har äfwen welat till dessa båda lägga en tredje afdelning, under namn af *Microlepidoptera*, sammanfattande derunder **Linnés** slägten: *Tortrix*, *Tinea* och *Alucita*, men denna benämning kan endast hafwa praktisk nytta såsom kortare än uppräknandet af slägtena, och kan icke anwändas i systemet, emedan den endast afser den mindre storleken.

Lepidoptera Scandinaviæ.

Rhopalocera.

Skandinaviens Dagfjärilar.

Dagfjärilarne utgöra första hufwudafdelningen af Fjärilarnes Ordning och kallas med ett gemensamt namn **Rhopalocera**, till följe af de enkla, mer eller mindre klubbformiga antennerne. Namnet är sammansatt af de Grekiska orden: rhopalon, klubba, och keras, horn. De äro i rörelse om dagen och hwila under natten, men de flesta arternas larver hålla sig dolda om dagen och framkomma först i aftonskymningen att söka sin föda.

Larvernes föboämnen äro hufwudsakligen werternes blad och stänglar, hwarpå isynnerhet wissa allmänna arter göra ganska stor skada. Inga Skandinaviska arter hämta sin näring af werternes rötter. Åt **Satyroiderne** hafwa gräsen blifwit anwisade och denna familj ensamt omfattar nära en tredjedel af alla kända dagfjärilar. De öfriga familjerna deremot söka dicotyledonerne, ehuru, jemförelsewis med Spinnarne och isynnerhet med wissa familjer bland microlepidoptera, temligen få angripa träden. Blåwingarne tyckas till största delen wara inskränkta till Leguminoserne och Perlemorfjärilarne till ett enda wertslägte: **Viola**. Andra åter lefwa på flera wertarter och wertslägten, ehuru en wiß art likwäl synes wara den egentliga moderplantan. Fjärilarne sjelfwa deremot hafwa icke såsom deras larver så inskränkta gränsor för föboämnenas hämtande. Hela Floras rike står dem till buds. Ocksa begagna de sig af denna frihet. Från blomma till blomma färdas de hela dagen igenom utan att tröttna, och tömma honungsgömmena medelst den långa spiraltungan. Men

de förkasta icke eller andra wätskor, såsom den saft, som utsipprar ur träden på ställen, der barken blifwit skadad, eller dagg- och regndroppen, som stadnat på bladet. Man får ocksa stundom se Hagtorns-Fjärilen m. fl. infinna sig wid wattenpussarne, sätta sig wid kanten deraf och begärligt uppsörpla af wattnet.

Enligt följande schema indelas Afdelningen i twenne Familjer:

I. Fam. **Papiliones.** Margo anticus alarum anticarum ecostatus costis 2—4 extenditur. Ex apice cellulæ discoidalis alarum posticarum aut costa nulla, aut distincta et normalis egreditur.

Framkanten af framwingarne, som sjelf saknar nerv, hålles utspänd genom 2—4 nerver. Ur spetsen af bakwingarnes diskfält utgår antingen ingen, eller ock en tydlig, de öfrige lik nerv.

II. Fam. **Hesperioidæ.** Margo anticus alarum anticarum ecostatus costis 5 extenditur. Ex apice cellulæ discoidalis alarum posticarum costa nulla, sed plica subtilissima loco costæ egreditur.

Framkanten af framwingarne, som sjelf saknar nerv, hålles utspänd genom 5 nerver. Ur spetsen af bakwingarnes diskfält utgår ingen egentlig nerv, utan i deß ställe ett fint wingweck.

I. Fam. Papiliones.

Margo anticus alarum anticarum ecostatus costis 2—4 extenditur. Costa harum unica plerumque plus minus ramosa, rarius omnes simplices. Ex apice cellulæ discoidalis alarum posticarum costa aut nulla, aut distincta et normalis egreditur.

Caput mediocre l. minutum (thorace quidem latitudine semper, attamen vario modo, minus). Antennæ basi approximatæ. Stemmata nulla.

Corpus, respectu habito expansionis alarum, gracile. Thorax abdomine haud latior, altus et convexus.

Alæ omnes insecti quiescentis erectæ, amplæ. Margo interior alarum posticarum aut deflexus, ut canalis pro receptione abdominis formetur, aut excisus, ut abdomen sit liberum, nullo modo tamen per totam longitudinem plicatus. Cellula accessoria nulla.

Larva subdialis, 16-poda, cylindrica, elongata, aselliformis l. subovata, vario modo armata aut hirta.

Pupa angulata, rarius lævis, aut ano tantum, aut filo transverso quoque alligata, rarissime subfolliculata.

Framkanten af framwingarne, som sjelf saknar nerw, hålles utspänd genom 2—4 nerwer. En af dessa är merendels mer eller mindre grenig, sällan äro alla enkla. Ur spetsen af bakwingarnes disksfält utgår antingen ingen, eller ock en tydlig, de öfriga lik nerw. Intet öfwerloppsfält.

Hufwudet medelmåttigt eller litet (alltid, men på olika sätt, i anseende till bredden mindre än thorax). Antennerne wid basen hwarandra närstående. Inga punktögon.

Kroppen med hänseende till wingutsträckningen smal. Thorax föga bredare än abdomen, hög och konwex.

Wingarne under hwilan uppåt hopslagne, wida. Bakwingarnes inkant antingen nedböjd, så att derigenom bildas en ränna, som upptager abdomen, eller ock utskuren, så att abdomen hänger fri; men aldrig på längden weckad.

Larwen merendels lefwande utan betäckning, 16-fotad, cylindrisk, långsträckt, asellformig eller äggformig, på olika sätt wäpnad eller hårig.

Puppan kantig, sällan slät, antingen blott fästad wid analtaggen, eller ock derjemte medelst en om kroppens midt slagen tråd, högst sällan liggande i en ko-konglik hylsa.

Till denna familj hörande arter hafwa till följe af de, jemförelsewis med kroppen, stora wingarne en hoppande flygt, hwilken är mer eller mindre ihållande. En del äro likwäl ganska snabbflygande.

Största delen äro i rörelse från morgonen ända till aftonen, men en del blott i middagsstunden. Några äro äfwen så känsliga för solwärman och beroende af denna, att de söka skydd så snart moln bortskymmer solen. Detta är isynnerhet förhållandet med några af de högnordiska arterne. Bergiga, högländta och sumpiga trakter hafwa hwardera sina arter. Äfwen inom snöregionen finnas några representanter af familjen, hwilken man indelat i sektioner och grupper, som på följande sätt låta karakterisera sig:

I. Sect. Tetrapodes. Dalm.

Pedes tantum quatuor postici gressorii; antici duo spurii, breves, debiles.

Blott de fyra bakre fötterna äro gångfötter; de båda främsta falska, korta, rudimentära.

Cellula discoidalis alarum posticarum costa transversa ceteris æquali clausa. Margo anticus alarum anticarum costis 3 et ramulis duobus quartæ extenditur.

Bakwingarnes diskfält slutet genom en twernerv, som liknar wingnerverne. Framkanten af framwingarne hålles utspänd genom 3:ne nerver och 2:ne grenar af en fjerde.

— I. Trib. **Satyroidæ.**

Cellula discoidalis alarum posticarum plano aperta l. costa transversa spuria subclausa. Margo anticus alarum anticarum aut costis 2 et ramulis duobus tertiæ, aut costis 3 et ramulo unico quartæ extenditur.

Bakwingarnes diskfält alldeles öppet, eller blott tillslutet af en falsk

— II. Trib. **Nymphalides.**

twernerv. Framkanten af framwingarne hålles utspänd antingen genom 2:ne nerver och 2:ne grenar af en tredje, eller ock genom 3:ne nerver och en gren af en fjerde.

II. Sect. Hexapodes. Dalm.

Pedes 6 omnes gressorii, invicem conformes.

Alla 6 fötterne äro gångfötter, sinsemellan likformiga.

1. Cellula discoidalis alarum posticarum costa transversa, reliquis æquali clausa.
Bakwingarnes diskfält slutet genom en twernerv, som liknar wingnerverne.

Margo anticus alarum anticarum costis 3 et ramulis aut duobus, aut unico quartæ, rarissime costa unica et ramulis quatuor secundæ extenditur.
Framkanten af framwingarne hålles utspänd genom trenne nerver och genom 2:ne, eller blott en enda gren af en fjerde, högst sällan genom en nerv och 4 grenar af en andra. — III. Trib. **Heliconides.**

Margo articus alarum anticarum costis 3 simplicibus extenditur.
Framkanten af framwingarne hålles utspänd genom 3:ne enkla nerver. — IV. Trib. **Parnassii.**

Margo anticus alarum anticarum costis 4 simplicibus extenditur.
Framwingarnes framkant hålles utspänd genom 4 enkla nerver. — V. Trib. **Equites.**

2\. Cellula discoidalis alarum posticarum aperta, plica transversa subtilissima tantum subclausa.

Bakwingarnes diskfält öppet, blott tillslutet af ett fint twerweck.

Margo anticus alarum anticarum costis 4 aut simplicibus, aut una biramosa extenditur. — VI. Trib **Lycænoidæ.**

Framkanten af framwingarne hålles utspänd genom 4 nerwer, antingen alla enkla, eller den ena twågrenig.

III. Sect. Heteropodes.

Pedes 6 omnes feminæ, 4 tantum postici maris gressorii: antici duo maris breves, debiles.

Alla 6 fötterna hos honan, men blott de 4 bakre hos hannen äro gångfötter; de båda främre hos hannen korta och rudimentära.

Cellula discoidalis alarum posticarum costa transversa in medio abrupta semiclausa. Margo anticus alarum anticarum costis 3 et ramulis 2 quartæ extenditur. — VII. Trib. **Erycinides.**

Bakwingarnes diskfält halfslutet genom en i midten afbruten twernerv. Framkanten af framwingarne hålles utspänd genom 3:ne nerwer och 2:ne grenar af en fjerde.

I. Trib. Satyroidæ.

Pedes tantum quatuor postici gressorii, antici duo spurii, breves, debiles, sæpius pilosi.

Cellula discoidalis alarum posticarum costa transversa cœteris æquali clausa; anticarum costa transversa aut continua, aut plus minus abrupta, clausa.

Margo anticus alarum anticarum costis 3 et ramulis 2 quartæ, nempe costis alæ 8, 9 et 10, et ramulis anticis costæ septimæ, extenditur.

Costæ alarum posticarum semper 9; 1:a e trunco communi cum 2—4 egrediens et ramulum breviorem aut distinctum, aut tantum tumiditate vario modo indictum, in lobum basalem emittens; 8—9 e basi egredientes; anticarum 10 (septima triramosa), ad basin una et altera inflata; 1:ma e basi egrediens.

Alæ posticæ pro receptione abdominis canaliculatæ.

Larva cylindrica, inermis, nuda aut sericea, ano bimucronato.

Pupa submutica, apice anali suspensa.

Fötterne: blott de fyra bakre äro gångfötter; främsta paret korta, rudimentära, oftast ludna.

Diskfältet på bakwingarne slutet genom en twernerv, som är lik wingnerverne; på framwingarne slutet antingen genom en fullständig, eller genom en mer eller mindre afbruten twernerv.

Framkanten af framwingarne hålles utspänd genom 3:ne nerver och 2:ne grenar af en fjerde, nemligen genom 8:de, 9:de och 10:de wingnerverne och de båda främre grenarne af den 7:de.

Nerverne på bakwingarne alltid 9: 1:sta utgående från gemensam stam med 2:dra—4:de och utsändande åt wingens rotlob en kort, antingen tydlig, eller genom en uppswällning på olika sätt antydd gren; 8:de—9:de utgående från basen. De främres nerver 10 (den 7:de tregrenig), den ena och andra wid basen uppblåst; den 1:sta utgående från basen.

Bakwingarne bildande en ränna för abdomens upptagande.

Larven cylindrisk, obewäpnad, antingen naken eller silkesluden, med twåspetsad anus.

Pupan föga kantig, fasthängande med analtaggen.

Denna grupp utgöres till större delen af arter med tung och

föga snabb, ehuru hos några temligen ihållande flygt. De äro alla föga mångfärgade och lefwa såsom larver uteslutande af gräsarter. Den skada de förorsaka är dock i det hela obetydlig. Larverne lefwa om dagen dolda i gräset och utgå först om aftonen att söka föda.

Flera af hithörande arter gå ganska högt mot norden och uppåt bergens sidor, så att äfwen de finnas, som tillhöra den lägre snöregionen. Mot æquatorn deremot tyckes artantalet aftaga i jemförelse med andra grupper, och synes denna således företrädeswis tillhöra den tempererade och den arctiska zonen.

De till wår Fauna hörande slägten kunna utmärkas med följande korta karakterer:

I. Truncus inferior, ut etiam costa prima et costa decima alarum anticarum, ad basin inflatus.
Framwingarnes nedre nervstam, 1:sta och 10:de nerv wid basen uppblåst. — I. **Coenonympha.**

II. Truncus inferior, ut etiam costa decima alarum anticarum, ad basin anflatus.
Framwingarnes nedre nervstam och 10:de nerv wid basen uppblåste.

1. Costa transversa cellulæ discoidalis alarum anticarum ramulum brevem, rectum in cellulam ipsam emittens.
Twernerven wid framwingarnes diskfält utsänder i sjelfwa diskfältet en rät och kort gren. — II. **Pararga.**

2. Costa transversa cellulæ discoidalis alarum anticarum simplex (non ramosa).
Twernerven wid framwingarnes diskfält enkel (utan gren.)

a. Costa transversa alarum anticarum inter costam 5 et 6 oblique subarcuata (Ramulus costæ 1:mæ alarum posticarum tumiditate subquadrangulari obtusa indictus. Intervallum inter costam alarum anticarum 8 et 9 triplo majus quam inter costam 7 et 8).

Bakwingarnes twernerv något snedt bågböjd. (Första nervens på bakwingarne gren antydd genom en nästan fyrsidig, trubbig uppswällning. Mellanrummet emellan 8:de och 9:de nerven på framwingarne tre gånger större, än emellan 7:de och 8:de nerven.) — III. **Aphantopus.**

b. Costa transversa alarum posticarum inter costam 5 et 6 exacte arcuata.

Bakwingarnes twernerv fullkomligt bågböjd emellan 5:te och 6:te wingnerven.

Ramulus costæ primæ alarum posticarum tumiditate rotundata indictus. Intervallum inter costam alarum anticarum 8 et 9 vix duplo majus, quam inter costam 7 et 8.

Första nervens på bakwingarnes gren antydd genom en rundad uppswällning. Mellanrummet emellan 8:de och 9:de nerven på framwingarne knapt dubbelt större, än emellan 7:de och 8:de nerven. — IV. **Epinephe**

Ramulus costæ primæ alarum posticarum tumiditate arcuata, acuminata indictus. Intervallum inter

	costam alarum anticaram 8 et 9 æque magnum ac inter costam 7 et 8. Första nervens på bakwingarne gren antydd genom en tillspetsad och höjd uppswällning. Mellanrummet emellan 8:de och 9:de nerverne på framwingarne lika stort som emellan 7:de och 8:de.	V. Satyrus.
III.	Costa tantum decima alarum anticarum ad basin inflata. Blott framwingarnes 10:de nerv wid basen uppblåst.	
	Costa transversa cellulæ discoidalis alarum anticarum inter costam 4 et 5 arcuata, ad 5 normalis. Twernerven wid framwingarnes diskfält emellan 4:de och 5:te nerven bågböjd, wid den 5:te normal.	VI. Chionobas.
	Costa transversa cellulæ discoidalis alarum anticarum inter costam 4 et 5 recta, ad 5 evanescens. Twernerven wid framwingarnes diskfält emellan 4:de och 5:te nerven rät, wid den 5:te förswinnande.	VII. Erebia.

Slägtet: **Coenonympha.** HÜBN. H—S.

(Hipparchia FABR. OCHS. Erebia DALM. Satyrus LATR. BOISD. ZETT.)

Antennæ longiores, extrorsum in Clavam oblongam, subincrassatam sensim transeuntes.

Palpi capite nonihil longiores, subadscendentes, apicibus nutantibus, compressi, triarticulati: articulus medius reliquos

conjunctos longitudine vix l. nonihil superans, aut conformis, aut in medio dilatatus; ultimus basali æqualis, l. eo multo longior, gracillimus. Articulus medius et basalis infra pilis longissimis divaricatis denso instructi, et in lateribus squamis obtecti; ultimus tamen nudus (non squamosus), pilis rarioribus, plerumque adpressis, instructus, in pilositate reliquorum plus minus latens.

Oculi nudi.

Pedes antici graciles, maris brevissimi et densius, feminæ longiores et parcius pilis ciliati, tarsis inarticulatis. Femora ceterorum infra hirta; tibiæ dentibus brevissimis instructæ, ad insertionem tarsorum calcaribus duobus validis munitæ; articulus tarsorum primus longissimus (longitudinem secundi tertiique plus minus superans), secundus tertio, hic tamen quarto longior, quintus tertio quartoque longitudine fere æqualis.

Alæ rotundatæ, integræ; margo interior posticarum ad angulum ani subexcisus. Cellula disoidalis clausa.

Costæ alarum posticarum 9: 1—4 e trunco communi superiori, 5—7 e trunco communi inferiori, 8—9 e basi egredientes. 1:ma ramulum nullum, interdum tumiditate tamen hamiformi, obliqua, gracili indictum, in lobum basalem emittens. Costæ alarum anticarum 10: 1:ma e basi, 2—4 e trunco communi inferiori, 5—6 e costa transversa cellulæ, 7—9 e trunco communi superiori (7 triramosa ex eodem fere loco cum 8 oriens), 10:ma e basi egredientes. Basis costæ primæ, decimæ et trunci communis inferioris valde inflata. Costa transversa cellulæ discoidalis ramulum rectum brevem in cellulam ipsam plerumque emittens *); costa ipsa fortiter arcuata, fere angulata.

---

*) Costa illa valde variat. In C. davo interdum simplex, sed interdum etiam ramulos duos gerens. Sic etiam C. arcania, in qua specie præterea ramulum inter costam 4 et 5, e cellula egredientem, observari.

Antennerne temligen långa, utåt småningom öfwergående i en aflång, något tjock klubba.

Palperne något längre än hufwudet, uppåtstigande, med lutande spetsar, sammantryckta och treledade; medlersta leden föga öfwerstigande i längd de öfriga tillsammantagne, antingen likformig, eller på midten bredare: den sista lika med eller ock mycket längre än basleden, ganska smal. Den medlersta och basleden undertill tätt bewuxna med långa, utspärrade hår, på sidorna täckta med fjäll; den sista deremot naken (utan fjäll) merendels försedd med glesa, tilltryckta hår, mer eller mindre dold i de öfrigas hårighet.

Ögonen nakna.

Fötterne: främsta paret smala, hos hannen mycket korta med tätare hårfransar, hos honan deremot längre och glesare hårfransade, tarserne oledade. De öfriges lår undertill ludne; tibierne försedde med ganska korta tänder och wid tarsleden wäpnade med twenne starka sporrar; tarsernes första led längst (mer eller mindre i längd öfwerstigande den 2:dra och 3:dje); den 2:dra längre än den 3:dje och denna åter längre än den 4:de, den 5:te till längden nästan lika med den 3:dje och 4:de tillsammantagne.

Wingarne rundade, helbräddade; de bakres inbre kant nära analhörnet något utskuren. Diskfältet slutet.

Nerverne på bakwingarne 9: 1—4 utgående från öfre nervstammen, 5—7 från den nedre, 8—9 från wingbasen. Den första utsänder åt wingens rotlob ingen gren, men stundom finnes dock en antydning dertill medelst en hakformig, med och smal uppswällning. Framwingarnes nerver 10: 1:sta utgående från basen, 2—4 från nedre nervstammen, 5—6 från diskfältets twernerv, 7—9 från öfre nervstammen (den 7:de tregrenig, uppkommande nästan från samma ställe som den 8:de), 10:de från basen. Första och tionde wingnervens, jemte nedre nervstammens rot mycket uppswälld. Diskfältets twernerv utsänder merendels en rät och kort gren i sjelfwa fältet; nerven starkt böjd, nästan winklad.

Hithörande arter träffas till största delen allmänna på torra skogs- och betesmarker, på ängar och i kärr. Med undantag måhända af blott en art, synas de förekomma endast i en generation om året. Egentligen tillhörande Sveriges och Norriges sydliga och mellersta landskaper, äro de sällsynta inom de nordliga delarne. Larverne äro släta och glänsande, utan hår.

1. Kamgräs-Fjärilen (Coenonympha pamphilus. **Lin.**)

Alis integris, flavo-ochraceis, anticis utrinque ocello unico; posticis supra immaculatis, subtus cinereis, fascia interrupta albida ocellisque 3—4 valde absoletis. L. al. exp. 33—35 millim.

Wingarne helbräddade, ockragula; de främre med en ocell på båda sidor; de bakre ofwan ofläckade, undertill med ett afbrutet hwitagtigt band och 2—4 mycket otydliga oceller. L. e. wingspets $1\frac{5}{16}$—$1\frac{7}{16}$ t.

Syn. **Papilio** *pamphilus* **Lin.** F. Sv. p. 273 n. 1044. **Fabr.** E. S III. 1. 221. 691. **Müller** Zool. Dan. p. 115. n. 1329. **Hipparchia Ochs.** Schm. I. 1. p. 305. IV. p. 23. n. 67. **Erebia Dalm.** Pap. Sv. p 83. n. 15. **Satyrus Zett.** Ins. Lapp. p. 905. n. 17. **Godart** et **Duponch.** Lepid I. p. 176 pl. 8 secund. f. 3. **Coenonympha H—S.** Text I. p. 84. **Papilio** *nephele* **Hübn.** Pap. tab. 51 f. 237 238. 239.

Fjärilen förekommer i twenne generationer om året, den första i Maj och Juni, den andra i Augusti och September månader, samt är tesmarker och högländta ängar under denna tid allmän i de södra och medlersta landskaperne, men sällsynt inom de nordliga. Han förekommer både i skogstrakter och på slättlandet. Wid 60° nordlig latitud tyckes han upphöra att wara allmän. Det nordligaste ställe, der han oß weterligen blifwit anmärkt, är Alstahaug på ön Alsten i Norrige, dock torde han förekomma ännu nordligare.

Artbeskr. Antennerne bruna med ljusare klubba och hwita ringar. Palperne hwitgrå, undertill med långa grå och swarta hår. Ansigte och mellankropp starkt grålubne. Abdomen ofwan grå, undertill hwitagtig. Fötterne hwitgrå.

Hanne. Wingarne rundade, helbräddade med gråagtiga fransar; ofwan ockragula. Framwingarnes främre kanter och alla wingarnes utkanter brunagtiga. Framwingarne nära wingspetsen försedde med en swart, ocellformig, större punkt. Framwingarne undertill wid basen gråbruna, i dissen rödgula, i framkanten och utkanten askegrå; i framhörnet försedde med en swart ocell, omgifwen af en blekgul ring och prydd med hwit pupill. Bakwingarne undertill gråbruna, mot roten mörkare och bewuxne med hwitgrå ludd; från främre kanten inåt midten af wingen går ett hwitagtigt, afbrutet band och bakom detta finnas 3—4 merendels mycket otydliga, ocellika punkter.

Honan, som är större, liknar hannen, men har smalare brunagtiga kanter på wingarnes öfre sida och ljusare utkant på de bakres undre sida.

Larven är naken, till färgen grön med en mörk linea längs ryggen och en hwit längs hwardera sidan. Den lefwer på flera gräsarter, men isynnerhet på kamgräset (Cynosurus cristatus). **Puppan** är slät, utan taggar, men har kantigt hufwud och är till färgen grön.

2. Starrgräs-Fjärilen (Coenonympha davus. **Fabr.**)

Alis integris, flavo ochraceis, anticis utrinque ocello unico, subtus lineola albida; posticis supra ocellis 2—3, subtus cinereis fascia abrupta albida ocellisque 5—6. L. al. exp. 35—40 millim.

Wingarne helbrädade, ockragula, de främre på båda sidor med en ocell, undertill prydde med en kort, hwitagtig linea; de bakre ofwan med 2—3 oceller, undertill grå med ett afbrutet hwitagtigt band och 5—6 oceller. L. e. wingsp. $1^7/_{16}$—$1^5/_8$ t.

Syn. **Papilio** *davus* **Fabr.** E. S. III. 1. 221, 690 **Hipparchia Ochs.** Schm. I. 1. p. 302. IV. p. 23. 66. **Erebia Dalm.** Pap. Sv. p. 83. n. 14. **Satyrus Zett.** Ins. Lapp. p. 904. 15. **Godart et Duponch.** Lepid. II. p. 155. pl. 21. f. 1. 2. **Coenonympha H—S.** Text I. p. 84. **Papilio** *tullia* **Hübn.** Pap. t. 52. f. 243. 244.

Var. b) Bakwingarne undertill bruna, pudrade med ockragult; ett bredt afbrutet hwitt band öfwer disken och wid analhörnet 2 större oceller, omgifne af gula ringar och försedde med silfwerfärgade pupiller. (Alæ posticæ infra fuscæ, flavo-pulverulatæ, fascia lata, abrupta, albida in disco, et ocellis 2 magnis, argenteo-pupillatis, flavedine circumcinctis, ad angulum ani).

Var. c. Framwingarne ofwan utan oceller, undertill med en; bakwingarne undertill med 3:ne. (Alæ anticæ supra coocæ, subtus uniocellatæ; posticæ subtus ocellis 3).

Syn. **Papilio** *laidion* **Borkh.** Schm. I. p. 91. n. 29.

Var. d. Framwingarne ofwan bleft ockragula utan ocell, undertill deremot med en, hwilken dock stundom är otydlig och förswinnande; bakwingarnes undre sida utan eller med en otydlig ocell. (Alæ anticæ supra pallide ochraceæ, coecæ, infra ocello unico, interdum evanescente; posticæ coecæ aut ocello tantum obsoleto).

Syn. **Papilio** *isis* **Thunb.** Diss. Ins. Sv. 2. p. 30. **Satyrus Zett.** Ins. Lapp. p. 905. n. 16. **Erebia** *davus* var *b*. **Dalm.** Pap. Sv. 83. 14. **Ochs.** Schm, I. 1. 302. 65. **Godart** et **Duponch.** Lepid. II. p. 155. **Coenonympha** *isis* **H—S.** Text I. p. 84. tab. 61. f, 293—296.

I Juni, Juli och Augusti månader träffas denna art mer eller mindre talrik i kärr och på sanka ängar såwäl i södra som i norra delarne af Skandinawiska halfön. Likwäl är han mera sporadisk än föregående. I Skåne är han på flera ställen allmän, såsom wid Trolle Ljungby, W. Wramb, Esphult m. fl. st. Så äfwen i Småland t. ex. wid Anneberg (Bhm) och i Östergöthland t. ex. wid W. Eneby nära Norrköping (Stenh.), samt i Norige t. ex. wid Christiania, Edeberg och i Österdalen (Siebke). Mot norden aftager han dock, och är sällsynt inom polcirkeln. De olika varieteterne förekomma tillsammans med hwarandra. Var. b., äfwensom var. c., är ganska sällsynt och blott en gång träffad wid Trolle Ljungby. Var. d., som af några författare blifwit ansedd för egen art, är likaledes rar och förekommer egentligen i norden, der den är anmärkt wid

Calix i Österbotten, wid Åsele i Umeå Lappmark och wid Bossekop nära Nord-Cap, men icke sydligare än i Roslagen (Zett.) — I södra Europa är arten mindre allmän, men skall dock talrikt träffas i östra delarne af Frankrike.

Artbeskr. Antennerne bruna, på ena sidan hwitringlade med mörk klubba, på den andra deremot enfärgadt grå ända ut i klubbans spets. Palperne gråagtige med långa, mörkgrå hår undertill. Ansigtet och mellankroppens rygg gulbrunt-hårige. Pröstet starkt grăludet. Abdomen ofwan mörkbrun, undertill hwitgul.

Hanne: Wingarne rundade, helbräddade med ljusgrå fransar; ofwan mer eller mindre mörkt ockragula, mot utkanterne mörkare; de främre hafwa nära framhörnet en swart ocellformig punkt, omgifwen af en blekgul ring, och stundom ännu en annan otydligare punkt eller ring; de bakre äro i disken enfärgade med 2—3 swarta punkter nära utkanten, hwardera omgifne af en gul ring. Stundom saknas en eller annan af dessa punkter. Undertill äro framwingarne från basen utöfwer midten ockragula, i utkanten och framhörnet askegrå med en swart, hwitpupillerad, med gul ring omgifwen ocell, och innanför denna en twergående hwit linea, som ej hinner någondera wingkanten; stundom finnes ännu en mindre och otydlig ocell, oftast utan pupill. Bakwingarne äro mörkt askegrå med ett hwitt, på midten afbrutet band öfwer disken, och 5—6 med hwita ringar omgifne ocellformiga punkter, oftast saknande pupiller.

Honan liknar hannen till färgen, men är ljusare ockragul. Varieteternes olikheter äro ofwan angifne.

3. Perlgräs-Fjärilen (Coenonympha arcania. Lin.)

Alis integris, anticis ferrugineis, infra ocello unico; posticis supra fuscis, infra cinereis ocellis 5, primo fascia alba continua remoto. L. al. exp. 32—35 millim.

Wingarne helbräddade, de främre rostgula, undertill med 1 ocell; de bakre ofwan bruna, undertill gråagtiga med 5 oceller, hwaraf den

första är skild från de öfriga genom ett hwitt, sammanhängande band. L. e. wingsp. $1\frac{5}{16}$—$1\frac{3}{8}$ t.

Syn. **Papilio** *arcania* **Lin.** F. S. p. 273 n. 1045. **Fabr.** E. S. III. 1. 221. 692. **Hübn.** Pap. t. 51. f. 240. mas. 241. 242. fem. Text. p. 42. n. 75. **Hipparchia Ochs.** Schm. I. 1. p. 317. IV. p. 24. n. 72. **Erebia Dalm.** Pap. Sv. 84. 17. **Satyrus Godart** et **Duponch.** Lepid. I. 174. pl. 8. f. 3. **Coenonympha H—S** Text I. p. 85.

Denna art tillhör endast skogstrakterne, isynnerhet löfskogarne, i Sweriges södra och medlersta provinser. Deß flygtid infaller i Juni och Juli månader. I Skåne förekommer han nämnde tid på flera ställen, likaledes i Blekinge, i Småland, på Öland och Gottland, i Östergöthland, wid Stockholm och i Westmanland mer eller mindre allmän. I norra delarne af landet är han ännu icke anmärkt, så att han tyckes upphöra med sistnämnde provins. Inom Norige är han weterligen icke ännu träffad.

Artbeskr. Antennerne mörkbruna med hwita ringar. Palperne hwitgrå, undertill med täta, långa grå och swarta hår. Ansigtet och mellankroppen gultbrunhåriga. Abdomen ofwan mörkt gulbrun, undertill hwitagtig. Fötterne gulbruna.

Hanne: Wingarne helbräddade med hwitagtige fransar; de främre ofwan rostgula, längs framkanten smalt, längs utkanten bredt swartbruna; de bakre mörkbruna med en smal rostgul fläck wid analhörnet. Framwingarne undertill rostgula, i främre och yttre kanten gråbruna, med ett swartagtigt, stundom silfwerfärgadt streck längs den sednare. Bakwingarne från roten utöfwer midten och återigen wid utkanten mörkt gråbruna. Dessa båda fält åtskiljas genom ett hwitt band af olika bredd, som innanför sig har i wingens främre kant en ocell, och utanför sig längs wingens yttre kant 4 andra. Dessa oceller äro försedde hwardera med en hwit pupill och omgifne af en mörk och en gul ring. Stundom äro 1—2 af dem otydlige; äfwen antydas de stundom på wingens öfre sida. Emellan ocellerne och yttre kanten löper ett silfwerfärgadt och ett rostgult streck.

Honan liknar hannen, men har ofwan i framwingarnes mörka utkant en swart, af gul linea omgifwen punkt, som motswarar undre sidans ocell. Innanför den sednare på undre sidan en otydlig hwit twerfläck.

Larven är grön med en mörkgrön linea längs ryggen, på hwars båda sidor löper en hwitgul. Munnen är röd och öfwer fotraden går på hwardera sidan en gul linea. **Pupan** har rödagtig abdomen och hwitagtiga wingslidor med röd infattning. Larven lefwer isynnerhet på gräsarterne af slägtet Melica. **(Ochs).**

4. Bruna Gräs-Fjärilen (Coenonympha hero **Lin**.)

Alis integris, fuscis: anticis supra aut immaculatis, aut ocello minutissimo, infra distinctioro; posticis supra ocellis 2—5 coecis, infra 6 pupillatis fasiaque dentata alba. L. al. exp. 30—32 millim.

Wingarne helbräddade, swartbruna,; de främre ofwan antingen ofläckade eller försedde med en ganska liten ocell, som undertill är större och tydligare; de bakre ofwan med 2—5 blinda, undertill med 6 hwitpupillerade oceller och ett tandadt, hwitt band. L. e. wingsp. $1\frac{1}{4}$—$1\frac{5}{16}$ t.

Syn. **Papilio** *hero* **Lin.** F. Sv. 274 1047. **Hübn.** Pap. t. 53 f. 252. 253. fem. Text p. 42. n. 76. **Hipparchia Ochs.** Schm. I. 1. 313. IV. 23. 70. **Erebia Dalm.** Pap. Sv. 84. 16. **Satyrus Zett.** Ins. Lapp. 905. 18. **Godart** et **Duponch.** Lepid I. 172 pl. 8 secund. f. 2. **Coenonympha H—S.** Text I. p. 85. **Papilio** *sabæus* **Fabr.** E. S. III. 1. 222. 694.

Denna slägtets sällsyntaste arts egentliga hemwist inom Skandinaven är Sweriges och Noriges medlersta, bergigare provinser emellan 58—62 grader nordlig polhöjd, der han mindre sällan träffas i Juni och Juli månader, isynnerhet uti skogarne i Dalarne **(Bohm)** och i Westmanland, såsom wid Norberg **(Fredrichs.)**. I norra delen af Westergöthland, wid Halnatorp i Udenäs socken, förekommer han äfwen **(Wahlb.)**. Linné anför ocksä Upsala såsom fundort. I Skåne är han högst sällsynt och der tagen blott af Prof. Zetterstedt (se anf. st.) I Norige är han träffad wid Christiania och

Kongswinger af Doctor Siebke. Inom de egentliga Lappmarkerne är han ej anmärkt. Utom Swerige är han funnen på åtskilliga ställen i Tyskland och Nordfrankrike.

Artbeskr. Antennerne på ena sidan bruna med hwita ringar, på den andra enfärgadt grå. Palperne på längden hwita och swarta, undertill med långa mörkgrå hår. Mellankroppen mörkt brunhårig. Abdomen ofwan mörkbrun, undertill gulhwit. Fötterne brungrå.

Hanne: wingarne helbräddade med hwitagtiga fransar; ofwan mörkbruna, de främre oftast enfärgade, sällan med en ocellformig fläck i framhörnet, bestående af en mörk punkt, som omgifwes af en matt, gulagtig ring; de bakre nära utkanten med 2—5 ocellformiga fläckar, oftast utan pupiller, omgifne hwardera med en gul ring; i analhörnet ett smalt rödgult streck. Undertill äro wingarne ockrabruna; de främre ofta med en liten hwitpupillerad, af gul ring omgifwen ocell; innanför denna synes mer eller mindre tydligt en kort, hwit linea. Bakwingarne hafwa bakom midten ett twergående, merendels sammanhängande, tandadt, hwitt band, utanför hwilket finnas 6 swarta, hwitpupillerade oceller, som hwardera äro omgifne af en rödgul ring. Längs alla wingarnes yttre kanter löpa en blyfärgad, och en rödgul linea.

Honan liknar hannen, men ocellfläcken på framwingarnes öfre sida är merendels tydligare, och ofta löper längs utkanten af bakwingarnes öfre sida ett smalt, rödgult streck. Äfwen är ocellen wid analwinkeln på nyßnämnde wingars undre sida ofta dubbel.

Anm. Till Sweriges Fauna har äfwen blifwit räknad Darrgräs-Fjärilen, hwilken likwäl icke är känd af någon nu lefwande Lepidopterolog såsom Skandinawisk. Af **Dalman** har den blifwit uppförd på grund af ett till **Gyllenhal** sändt exemplar utan local-uppgift. För widare efterforskning uppföres här deß artmärke:

Darrgräs-Fjärilen (Coenympha iphis W. V.) *).

Wingarne helbräddade, hos hannen ofwan ockrabruna, hos ho-

*) Intra limites Scandinaviæ non occurit, quantum novimus.

nan ockragula; de bakre undertill brunagtigt grå med ett afbrutet hwitt band, 5—6 oceller och en rödgul linea bakom en annan smal, silfwerfärgad i utkanten.

Syn. **Papilio** *iphis* **W. V.** Anh. p. 321. 25. **Hübn.** Pap. t. 53. f. 249 mas. 250. 251 fem. Text p. 40. 71. **Hipparchia Ochs.** Schm. I. 1. 310. **Satyrus. Godart** et **Duponch.** Lepid. II. p. 145. pl. 20. f. 3. 4. **Erebia Dalm** Pap. Sv. 84. 18. **Coenonympha H—S.** Text. p. 85.

Arten förekommer i Tyskland, Östra Frankrike, på Pyreneerne m. fl. o. st. under Juni och Juli månader; men då man icke har sig bekant någon säker local för deß förekomst inom Skandinavien, kan den ej ännu räknas till deß Fauna.

Slägtet: **Pararga.** Hübn. H—S.

(Hipparchia Fabr. Ochs. Satyrus Latr. Boisd. Zett. Erebia Dalm.)

Antennæ longiores, extrorsum in clavam distinctiorem, plerumque sat determinatam, ovatum, sensim transeuntes.

Palpi longitudinem capitis vix l. parum superantes, subadscendentes, apicibus nutantibus, compressi, triarticulati. Articulus medius reliquis conjunctis multo longior, ad basin basali latitudine æqualis, exinde sensim attenuatus, apice rotundato; ultimus minutus, basali multo brevior, ovatus, ad basin medio gracilior, ad apicem tamen illo latitudine fere æqualis, rotundatus. Articulus medius, ut etiam basalis, infra pilis longissimis parcius instructus; ultimus pilis rarioribus obsitus. in pilositate reliquorum fere occultus.

Oculi hirti.

Pedes antici graciles, maris breves et densius, feminæ tamen longiores et parcius pilis ciliati, tarsibus in mare inarticulatis, sed in femina articulis 3—5, debilibus. Femora et tibiæ ceterorum fere ut in Coenonympha; sic etiam articuli tarsorum.

Alæ rotundatæ, subdentatæ, margine interiori posticarum ad angulum ani rotundato. Cellula discoidalis anticarum subaperta.

Costæ alarum ut in Coenonympha, sed ramulus costæ primæ posticarum tumiditate subquadrangulari, ad finem sæpe latiori, indictus, et basis costæ 10:mæ et trunci communis inferioris tantum inflata. Costa transversa cellulæ discoidalis ramulum rectum et brevem in cellulam ipsam semper emittit; costa ipsa non tam fortiter arcuata, ut in Coenonympha, et inter costam 4 et 5 plerumque abrupta, tantum plica tenuissima continuata.

Antennerne temligen långa, utåt småningom öfwergående i en tydligare, merendels temligen bestämd och äggformig klubba.

Palperne knapt eller högst obetydligt öfwerstigande hufwudets längd, uppåtstigande, med lutande spetsar, sammantryckta och treledade: medlersta leden mycket längre än de öfrige tillsammantagne, wid basen i bredd lika basleden, derefter småningom affmalnande, i spetsen tillrundad; den sista liten, mycket kortare än basleden, äggformig, wid basen smalare än medlersta leden, men wid spetsen i bredd nästan lik densamma, afrundad. Medlersta leden jemte basleden undertill försedd med glesare längre hår; sista leden föga hårig, i de öfriges hårighet nästan dold.

Ögonen ludna.

Fötterne: de främre smala, hos hannen korta med tätare hårfransar, hos honan deremot längre, och glesare hårfransade; tibierne hos hannen oledade, hos honan delade i 3—5 rudimentera leder. De öfrige fötternes lår och tibier, äfwensom tarsleder lika dem hos Coenonympha.

Wingarne rundade, småtandade; de bakres inbre kant i analhörnet rundad. De främres diskfält halföppet.

Nerverne på wingarne såsom hos Coenonympha, men första wingnervens gren på bakwingarne angifwes genom en nästan quadrangulär uppswällning, som ofta är bredast mot slutet, och blott 10:de wingnervens samt nedre nervstammens rot är uppswälld. Diskfältets twernerv på framwingarne utsänder alltid

en kort och rät gren i sjelfwa fältet, och nerven sjelf är icke så starkt böjd som hos Coenonympha och merendels afbruten mellan 4:de och 5:te wingnerverne, och blott fortsatt medelst ett fint wingweck.

De till detta slägte räknade arter, hwilka föredraga steniga, skogrika trakter och högländt betesmark framför slättlandet med deß åkrar, tillhöra, med undantag af en enda, södra och medlersta Swerige och Norige. Största delen förekomma ock i twenne genationer om året, den ena, hwilken öfwerwintrat, om wåren och den andra om hösten. Larverne äro ludna af fina och korta hår.

A. *Antennklubban långsträckt, föga afskild från skaftet.*

1. Dårgräs-Fjärilen (Pararga dejanira **Lin.**)

Alis subdentatis, cinereo-fuscis; anticis utrinque ocellis 5, magnis; posticis supra ocellis 2—4, infra 6, fasciaque albida. L. al. exp. 49—57 millim.

Wingarne småtandade, gråbruna, de främre på båda sidor med 5, de bakre ofwan med 2—4, undertill med 6 oceller och ett hwitt twerband. L. e. wingsp. 2—$2^{5}/_{16}$ t.

Syn. **Papilio** *dejanira* **Lin.** S. N. I. 2. 774. 154. **Fabr.** E. S. III. 1. 230, 719. **Hübn.** Pap. t. 38 f. 170. 171 fem. Text. p. 29. 29. **Hipparchia** Ochs. Schm. I. 1. p. 229. IV. p. 21. 29. **Satyrus Godart** et **Duponch** Lepid. I. p. 168. pl. 8 f. 1. **Pararga** H—S. Text I. p. 87.

Denna, medlersta Europa egentligen tillhöriga, art, hwilken isynnerhet är allmän i några af Frankrikes och Tysklands skogar, blef inom Swerige först upptäckt af Prof. **Zetterstedt**, som fann den på Medhamra äng nära Wadstena, der den på skuggrika ställen under ekar är särdeles allmän i Juni månad. På samma ställe har den blifwit återfunnen af Prof. **Boheman**. Äfwenledes lär den wara träffad wid Drottningholm af Stud. **Belfrage**. Annorstädes inom landet är den ej anmärkt.

Artbeskr. Antennerne bruna, hwitringlade. Palperne hwita, nedtill swarta. Ansigtet swartagtigt, brunludet. Ögonen bakåt

begränsade af ett hwitt streck. Mellankroppen gråagtigt brunluden. Abdomen ofwan brungrå, undertill hwitagtig. Bröstet gråludet. Fötterne hwitgrå.

Hanne: Wingarne småtandade med hwita, på de främre swartfläckiga fransar; ofwan gråagtigt bruna; de främre med 5, de bakre med 2—4 större och mindre swarta, ocellika fläckar, hwardera omgifne af en gul ring. Wingarnes undre sida ljusare grå med en hwitagtig, aflång fläck i hwardera wingens diskfält, och ett winkladt, hwitt, på framwingarne i gult stötande, på bakwingarne nästan afbrutet twerband närmare utkanterne, bakom hwilket finnas på de förra 5 stora oceller, som äro nästan lika öfre sidans, men hafwa hwardera en hwit pupill, och på de sednare 5—6 oceller, af hwilka de 2:ne, framkanten närmaste, äro skilda från de öfriga genom det hwita bandet, som här merendels förenar sig med en hwit fläck, kommande från framkanten och slutande wid 3:dje ocellen. Längs alla wingarnes utkanter löpa trenne mörkbruna linier, af hwilka den medlersta är bredast och tydligast.

Honan liknar hannen, men har det hwitagtiga bandet på wingarnes undre sida merendels smalare och saknar oftast den hwita fläcken bakom ocellerne på bakwingarne, eller har den blott matt antydd.

Larven är finluden, ljusgrön med mörkare linier längs kroppen och lefwer företrädeswis på Dårgräset (Lolium temulentum), ehuru den, såsom sina öfrige samslägtingar, äfwen tillgriper andra gräsarter.

A. *Antenklubban äggformig, tydligt afskild från skaftet.*

2. Svingelgräs-Fjärilen (Pararga megæra. **Lin.**)

Alis subdentatis fulvis fusco-fasciatis; anticis supra ocello, posticis supra ocellis 3—5, infra 6. L. al. exp. 45—49 millim.

Wingarne småtandade, rödgula med bruna twerband; de främre ofwan med en ocell; de bakre med 3—5 oceller ofwan, och 6 undertill. L. e. wingsp. $1^{13}/_{16}$—2 t.

Syn. **Papilio** *megæra* **Lin.** S. N. I. 2. 771. 142. **Fabr.** E. S. III. 1. 94. 222. **Hübn.** t. 39. f. 177. 178 mas. Text. p. 29. 31. **Hipparchia Ochs.** Schm. I. 1. 235. IV. 21. 33. **Treitsch.** X. 1. 37. 226. **Erebia** Dalm. Pap. Sv. 79. 3. **Satyrus Godart** et **Duponch.** Lepid I. 160. pl. 7. sext. f. 3 fem. **Pararga H—S.** Text. I. p. 82.

Uti sydligaste provinserne af Swerige är denna fjäril om wåren i Maj och sedan åter i Juli, men isynnerhet i Augusti månad icke sällsynt på för solen öppet liggande, stenbundna fält och platsar i skogarne. Mera sällan träffas den på ängar och släta, kala betesmarker eller åkrar. Uti Skåne t. ex. wid Esphult, W. Wramb, Trolle Ljungby m. fl. st. och i Blekinge t. ex. wid Sölwesborg och Carlshamn är den temligen allmän. I Småland (**Ridderb.**), Halland, Bohuslän (Götheborg och Marstrand) och på Öland (**Wahlb.**) är den äfwen träffad, men blifwer derefter mycket sällsynt, så att den blott en eller annan gång i Juni månad förekommer wid Christiania i Norige. Således synes den stiga högre mot norden på westra än östra kusten, emedan den icke blifwit anmärkt i Östergöthland eller wid det under ungefär samma parallelkrets med Christiania liggande Norberg i Westmanland, icke eller wid Stockholm. Mycket högre än till Christiania torde den dock icke eller i wester gå.

Artbeskr. Antennerne mörkbruna med hwita ringar. Klubban mörkbrun, på ena sidan hwitgrå. Palperne gråagtige, med långa mörkgrå och brunagtige hår undertill. Ansigtet och mellankroppen ludne af gulbrunt. Abdomen ofwan mörkbrun, undertill gråagtig. Bröstet mörkt gråludet. Fötterne bruna.

Hanne. Wingarne småtandade, ofwan rödgula, wid basen mörkare, isynnerhet de bakre, i framkanten och utkanten mörkbruna, med gråagtiga fransar. De främre med ett mörkbrunt twerband öfwer disken, hwilket går från framkanten, längs diskfältets twernerv, wid hwars slut det delar sig, sändande en smalare gren till wingens bakre hörn, der det innesluter en fläck af grundfärgen, och en bredare till inkantens midt. Dessutom finnas twenne korta och smala mörkbruna linier i diskfältet och en swart, hwit-pupillerad ocell i främre hörnet. Bakwingarne,

hwars rödgula färg snarare bildar ett twerband, har wid utkanten 3—5 olikstora swarta oceller, hwardera med en hwit pupill. Undertill äro framwingarne blekare än på öfre sidan och i wingspetsen gråagtige, samt hafwa längs utkanten bleka parallela linier eller fläckar. För öfrigt äro de tecknade såsom på öfre sidan, men twerbandet saknar den inbre bredare grenen, och ocellen, hwilken stundom framom sig har en mindre, är omgifwen af en brunagtig ring, som innesluter en annan rödgul. Bakwingarne äro undertill grå, mot basen mörkare och hafwa öfwer dissen twenne tandade bruna linier, som innesluta ett twerband af grundfärgen, och längs utkanten 6 smärre oceller, hwardera omgifne af twenne bruna och twenne röda ringar. Den inbre ocellen är oftast dubbel. Längs den mörkare utkanten går en rad grå, halfmånformiga fläckar, hwilka likwäl stundom äro otydliga.

Honan är större än hannen med blekare grundfärg, och twerbandet på framwingarnes öfre sida saknar helt och hållet den inbre grenen, hwilken ersättes genom en från dissen till inbre kanten gående linea.

Larven är grön med 3:ne mörka linier, en längs ryggen och en längs hwardera kroppsidan, och lefwer på åtskilliga gräsarter, isynnerhet på swingelgräset *(Festuca elatior)*. — Puppan, som är grå eller swartagtig med ljusare små taggar, har twenne trubbiga spetsar på hufwudet och en trubbig tagg på ryggen.

3. Berggräs-Fjärilen (Pararga hiera **Hübn.**)

Alis subdentatis, fuscis; anticis utrinque sesquiocello; posticis supra linea transversa nigra, dentata, ocellisque 3, infra 6. L. al. exp. 43—45 millim.

Wingarne småtandade, bruna; de främre på båda sidor med en större och antydning till en mindre ocell; de bakre ofwan med en twergående swart, tandad linea och 3 oceller, undertill med 6 dylika L. e. wingsp. $1\frac{3}{4}$—$1\frac{13}{16}$ t.

Syn. **Papilio** *hiera* **Hübn.** Pap. t. 39. f. 176. fem. **Hipparchia Ochs.** Schm. IV. 135. **Treitsch.** X. 1. 36. **Satyrus Godart** et **Duponch.** Lepid. Suppl. I. 286. pl. 46. f. 3—4. **Boisd.** Icon. p. 220. pl. 44. f. 1. 3. **Pararga** H—S. Text I. p. 89. **Satyrus mæra** var **Godart.** Encycl. method. tom. IX. 501. 86. **Boisd.** Ind. meth. 21.

Denna art tillhör mera Skandinaviska halföns medlersta och norra landskaper, än deß södra. Dock förekommer han äfwen, ehuru temligen sällsynt, i Skåne, Blekinge, Småland (wid Anneberg **Bhm.**) och i Östergöthland (wid Häradshammar **Stenh.**). Allmännare blifwer han omkring Stockholm, och är ganska allmän wid Norberg (**Fredrich.**) i Westmanland. I södra Norige finnes den icke sällsynt omkring Christiania, Kongswinger, wid Edsberg och i Odalen (**Siebke**). I de nordligaste landskaperne träffas den öfwer allt i bergskogarne och är högst allmän omkring Öfre Torneå (**Wahlb.**) Bergiga och stenrika slogtrakter är deß egentliga tillhåll och flygtiden infaller i Maj, Juni och Juli månader.

Artbeskr. Antennerne swarta med hwita ringar. Klubban swartbrun, på ena sidan hwitpudrad. Palperne brungrå, undertill med grå hår. Ansigte och thorax brunhårige. Abdomen ofwan brun, undertill gråagtig. Bröstet brungrått, ludet. Fötterne bruna.

Hanne: Wingarne rundade, med bruna fransar; ofwan bruna; de främre med otydliga mörkare linier i disken och en rad rödgula fläckar i framhörnet och wid utkanten. I främre hörnet finnes uti en rödgul fläck en större swart ocellformig fläck med hwit punkt i midten och en annan dylik wid kanten; stundom finnes en hwit, med swart omgifwen, punkt närmare wingspetsen. Bakwingarne hafwa öfwer disken en swart, eller mörkbrun, tandad linea och längs utkanten en rad af 3:ne större oceller, hwardera omgifne af en rödgul ring och försedda med hwit pupill, samt utåt begränsade af en fin mörkbrun linea. Stundom finnes äfwen antydning till en eller annan mindre ocell. Undertill äro framwingarne sotigt bruna med rödgul anstrykning och med samma mörkare teckning som

megæra, samt hafwa i främre hörnet en stor, af rödgul ring omgifwen ocell, hwilken ofta har twenne mindre framom sig i wingspetsen. Bakwingarne äro undertill grå, mot basen mörkbruna; föröfrigt till teckning och oceller lika dem hos megæra.

Honan liknar hannen, men har ljusare grundfärg, och tydligare teckning ofwan.

4. Hvitgräs-Fjärilen (Pararga mæra **Lin.**)

Alis subdentatis, obscuro fuscis; utrinque anticis sesquiocello; posticis supra unicoloribus ocellis $\frac{\text{f}}{\text{a}}$ 3, infra 6. L. al. exp. 49—55 millim.

Wingarne småtandade, mörkt bruna, de främre ofwan med en större och antydning till en mindre ocell; de bakre ofwan enfärgade med 3 oceller, undertill med 6. L. e. wingsp. 2—2¼ t.

Syn. **Papilio** *mæra* **Lin.** F. Sv. p. 275. 1049. **Fabr.** E. S. III. 1. 227. 711. **Hübn.** Pap. t. 39. f. 174. 175. **Hipparchia Ochs.** Schm. I. 1. 231. IV. 21. **Treitsch.** X. 1. 36. **Erebia Dalm.** P. Sv. 79. 2. **Satyrus Zett.** Ins. Lapp. 901. 1. **Pararga** H—S. Text I. p. 88. **Satyrus** *adrastus* **Duponch.** Lepid. Suppl. I. 284. pl. 46. f. 1. 2.

Anm. **Satyrus** *mæra* **Godart** Lepid. I. p. 157. pl. 7. sext f. 2. är samma art som **Hipparchia** *adrasta* (**Esp. Ochs.** Schm. IV. 21. 137.) och icke **Linnes** *P. mæra*. Dock är den måhända blott en varietet af denna sednare.

Liksom föregående art egentligen tillhör de norra trakterne af wår halfö, så tillhör denna närmast de sydliga, der den förekommer under Maj och Juni, samt åter under Juli och Augusti månader mer eller mindre allmän uti skogstrakterne, på fält och ängar. Den synes i mängd aftaga mot norden i samma mån som föregående tilltager, men huru långt den går i norr är likwäl ännu icke utrönt. Wid Stockholm och i Westmanland finnes den och Prof. **Zetterstedt** uppför den såsom sällsynt i Lappmarkens skogar. I Norige förekommer den åtminstone ända till Trondhjem (**Siebke**).

Artbeskr. Denna liknar så nära föregående art, att flera äldre Författare ansett dem båda såsom variationer af en och samma. Här är tillräckligt att angifwa skiljaktigheterne:

Hanne: Wingarnes öfre sida är mörkare brun än hos *P. hiera*, utan alla spår till den mörkare teckning, som finnes hos nyßnämnde. Framwingarne i främre hörnet tillspetsade med en större, af en smal rödgul ring omgifwen ocell, och framför denna en mindre, likaledes omgifwen af en rödgul ring. Bakwingarne hafwa ocellerne såsom hos *P. hiera*, men utan mörk begränsning. Wingarnes undre sida är äfwen lika *P. hiera*, men framwingarnes ocell har oftast ännu en hwit fläck bakom den wanliga pupillen.

Honan, som har framwingarne mera rundade än hannen, är till färgen ljusare, än denne, men äfwenledes utan mörkare teckning och har ofta såsom *P. hiera*, några rödgula fläckar i framwingarnes yttre kant, bakom ocellen, hwilka hannen till denna art merendels saknar.

Larven är ljusgrön med en mörk ryggliuea och hwita strimmor längs kroppssidorne samt bewuxen med fina, hwita hår. Den lefwer på *Hordeum murinum*, *Poa annua*, *Festuca fluitans* m. fl. gräsarter. Puppan är trubbig, swartagtig eller blekgrön. **(Ochs.)**

5. Quickgräs-Fjärilen (Pararga egeria **Lin.**)

Alis dentatis, olivaceo fuscis, luteo maculatis; utrinque anticis ocello; posticis supra ocellis 3, subtus punctis 4—5 albis, fusco-circumcinctis. L. al. exp. 42—46 millim.

Wingarne tandade, oliv-bruna, gulfläckiga; de främre på båda sidor med 1 ocell; de bakre ofwan med 3 oceller, undertill med 4—5 hwita punkter, omgifne af bruna ringar. L. e. wingsp. $1^{11}/_{16}$—$1^{7}/_{8}$.

Syn. **Papilio** *egeria* **Lin.** S. N. I. 2. 771. 143. **Fabr.** E. S. III. 1. 94. 293. **Hübn.** Pap. t. 40. f. 181. 182 mas. Text. p. 30. n. 33. **Hipparchia Ochs.** Schm. I. 1. 238. IV. 21. **Treitsch.** X. 1. 37. **Erebia Dalm.** Pap. Sv. 79. 1. **Satyrus Godart** et **Duponch.** Lepid. I. 163. pl. 8. secund. f. 1. **Pararga H—S.** Text. I. p. 89.

Denne fjäril, en af wår Faunas sällsyntaste arter, är, såwidt man wet, inom Swerige endast funnen i de medlersta landskaperne, såsom på Landtbruks-Akademiens experimentalfält wid Stockholm

(Bhm.), på Lidingön (Dalm.), wid Gusum i Östergöthland (Wahlb.), wid Borgholm på Öland (Zett.) samt wid Kapellshamn på Gottland, der jag träffat den sommaren 1849. I Norige förekommer den wid Christiania (Siebke). Deß flygtid infaller i Juni och Juli månader, då arten isynnerhet bör sökas i barrskogar.

Artbeskr. Antennerne ofwan bruna med hwita ledafdelningar, undertill hwitagtige med rödgul anstrykning och bruna ledafdelningar. Klubban brunagtig med rödgul spets. Palperne grågula, med brunagtige hår undertill. Mellankropp och abdomen ofwan bruna, den förre luden. Abdomen undertill gråagtig, äfwensom det ludna bröstet.

Hanne: Wingarne, isynnerhet de bakre, tandade; de främre med omkring 12 gula fläckar, och en swart, hwitpupillerad ocell, som utåt begränsas af en gul halfcirkel; de bakre med 2:ne otydliga gula fläckar, den ena i framkanten, den andra emellan 4 och 5 wingnerverne, och längs utkanten 3:ne större swarta, hwitpupillerade oceller, hwardera omgifne af en gul ring. I rad med dessa finnes en gul fläck, som är försedd med en brun punkt. Undertill äro framwingarne blekare och i spetsen gulbruna, men för öfrigt tecknade såsom på öfre sidan. Bakwingarne äro nedantill gulbruna, längs utkanten stötande i grått och stundom der försedda med en mörkare linea. Öfwer dissen gå twenne tandade, mer eller mindre tydliga bruna linier, mellan hwilka grundfärgen stundom är mörkare och då bildar ett twerband. Bakom detta synas twenne gulaktige fläckar, motswarande öfre sidans. Längs utkanten finnes en rad hwita punkter (4—5), hwardera omgifna of en mörk, rödbrun ring. Fransarne ofwan och undertill gulagtige med bruna fläckar der nerverne utlöpa.

Honan liknar hannen, men har i allmänhet blekare färger.

Larven är hårig, på tweren krusig, mattgrön, längs ryggen mörkgrön, med gulagtiga eller hwitagtiga linier längs sidorne, och lefwer på *Triticum repens* m. fl. gräsarter. **Puppan** är grön eller brunagtig, med twenne korta och trubbiga

taggar i hufwudets främre del, uppswälld rygg och twenne rader små knappformiga utwexter längs åt densamma.

Slägtet: **Aphantopus.** nov. gen.

(Hipparchia Fabr. Ochs. Satyrus Latr. Boisd. Zett. Erebia Dalm. Epinephele. Hübn. H—S.)

Antennæ longiores, extrorsum haud crassiores. Clava indistincta.

Palpi longitudinem capitis vix superantes, subporrecti, compressi, triarticulati. Articulus medius reliquos conjunctos longitudine superans, basali fere latior, sed conformis, ad apicem haud attenuatus, apice subtruncato; ultimus basali longior, omnium gracillimus, cylindricus, apice acuminato. Articulus medius et basalis infra pilis longissimis, divaricatis dense instructus; ultimus tamen pilis adpressis, in pilositate reliquorum non latens.

Oculi nudi.

Pedes antici brevissimi, in pilositate plane occulti, pilosissimi, incrassati; femora sat crassa; tibiæ tarsique etiam incrassati; hi arcuato-reflexi, biarticulati, articulo ultimo minuto, conico. Femora pedum reliquorum infra ad basin hirsuta. Calcaria tibiarum minuta. Articuli tarsorum fere ut in genere Coenonympha.

Alæ rotundatæ, integræ. Margo interior posticarum ad angulum ani haud excisus. Cellula discoidalis anticarum subaperta.

Costæ alarum ut in genere præcedente, sed costa transversa anticarum semper simplex, inter costam 4 et 5, huic tamen propius, abrupta, tantum tumiditate continuata, et inter costam 5 et 6 oblique subarcuata. Intervallum basale inter costas alarum anticarum 8 et 9 triplo majus, quam inter costam 7 et 8. Ramulus costæ primæ alarum posticarum tumiditate subquadrangulari, obtusa, indictus.

Antennerne temligen långa, utåt föga tjockare. Klubban omärklig.

Palperne knappt öfwerstigande hufwudets längd, framåtrigtade, sammantryckte, treledade. Medlersta leden längre än de öfrige tillsammantagne, nästan bredare än basleden, men för öfrigt likformig, wid spetsen föga affmalnande, trubbig; sista leden längre än basleden, smalare än någondera af de öfrige, cylindrisk, tillspetsad. Den medlersta leden jemte basleden undertill försedd med långa, utåtsperrade, täta hår; den siste deremot med tilltryckta hår, icke dold i de öfriges hårighet.

Ögonen nakna.

Fötterne: de främre högst korta, alldeles dolda i bröstets hårighet, starkt hårige, tjocka; deras lår temligen tjocka, äfwensom tibierne och tarserne, hwilka sednare äro bågböjdt bakåtrigtade, twåledade, yttersta leden liten och conisk. De öfrige fötternes lår undertill wid basen ludna. Tarsernes sporrar små. Tarslederne nästan som hos slägtet Coenonympha.

Wingarne rundade, helbräddade. De bakres indre kant wid analhörnet föga utskuren. De främres diskfält halföppet.

Nerverne på wingarne såsom hos föregående slägte, men diskfältets twernerv på framwingarne alltid enkel, emellan 4—5 wingnerven, närmare den sednare, afbruten, blott fortsatt genom en uppswällning, och emellan 5—6 wingnerven snedt bågböjd. 8—9 nerverne på framwingarne wid basen skilda från hwarandra genom ett tre gånger större mellanrum än 7—8 wingnerverne. Grenen till bakwingarnes första nerv antydd genom en nästan quadrangulär, trubbig uppswällning.

Inom Skandinavien förekommer en enda art:

Luktgräs-Fjärilen (Aphantopus hyperanthus Lin.)

Alis integris, fuscis, subtus anticis ocellis 1—3, posticis 5 l. tantum punctis albis. L. al. exp. 35—38 millim.

Wingarne helbräddade, bruna undertill med 1—3 oceller på framwingarne och 5 på bakwingarne eller blott hwita punkter. L. e. wingsp. $1\frac{7}{16}$—$1\frac{9}{16}$.

Syn. **Papilio** *hyperanthus* **Lin.** F. Sv. 273 1043. **Fabr.** E. S. III. 1. 216. **Hipparchia Ochs.** Schm. I. 1.

225. IV. 21. 28. **Erebia Dalm.** Aap. Sv. 81. 8. **Satyrus Zett.** Ins. Lapp. 903. 8. **Godart et Duponch.** Lepid. I. 170. pl. 7. f. 3. **Epinephele** H—S. Text I. p. 81. **Papilio** *polymeda* Hübn. Pap. t. 38. f. 172. 173. Text. p. 28. n. 28.

Var. a. Wingarne ofwan mörkbruna, merendels ofläckade; undertill glänsande gulgrå; de främre med 1—3 af gula ringar omgifne oceller; de bakre med 5 på samma sätt prydde oceller (*P. hyperanthus* Auct.)

Var. b. Wingarne ofwan gråbruna, ofläckade, undertill glänsande gulgrå, de främre med 2, de bakre med 5 oceller. (*P. vidua* Auct.)

Var. c. Wingarne på båda sidor gråbruna, undertill de främre med 2, de bakre med 5 hwita punkter. (*P. arete* **Ochs.** I. 1. 228.)

Var. d. Lik föregående, men har ofwan på bakwingarne wid analhörnet twenne hwita punkter.

Fjärilen, som förekommer under alla sommarmånaderne, är allmän i hela Europa, serdeles i skogsängar. Inom Skandinavien förekommer han öfwer allt, likwäl sällsyntare inom de nordligare landskaperne (**Zett**). Allmännast äro varieteterne a och b; sällsynta deremot var. c och d. Juli och Augusti månader äro egentliga flygtiden.

Artbeskr. Antennerne swartbruna med hwitagtiga ringar och ljusbruna spetsar. Palperne hwitagtige, i undre kanten swartagtige och starkt ludna genom långa, bruna och swarta hår. Ansigtet och mellankroppen ofwan mörkbruna, hårige. Abdomen ofwan mörkbrun, undertill gulbrun. Bröstet ljusbrunt, hårigt.

Hanne och Hona till färgen lika hwarandra. Wingarne helbräddade, ofwan swart- eller gråbruna med eller utan swarta punkter motswarande undre sidans oceller. Fransarne hwita. Undertill är grundfärgen ljusare brunagtigt- eller gulagtigt-grå, tillfölje af kort tilltryckt ludd. Framwingarne hafwa mot utkanten 1—3 oceller, hwardera med hwit pupill och omgifne af en gul ring. De bakre hafwa fem dylika, af hwilka 2:ne sitta skilda från de öfrige, närmare utkanten. Hos var. c och d äro ocellerne ersatte genom hwita punkter.

Larven är finluden, hwitgrå med en brun, smal linea långs ryggen, hwilken på de främre segmenterne är afbruten och otydlig. Den lefwer på Poa annua, Milium effusum m. fl. andra gräsflag, och är i rörelse blott om aftonen och natten. Oftast öfwerwintrar han och förpuppas följande wår. Puppan, som är kort och ljusbrun med mörkare streck, har långa wingslidor och kort abdomen.

Slägtet: **Epinephele.** (Hübn. H—S.)

(Hipparchia Fabr. Ochs. Satyrus Latr. Boisd. Zett. Erebia Dalm.)

Antennæ longiores, extrorsum haud crassiores. Clava indistincta.

Palpi longitudinem capitis superantes, subadscendentes, apicibus subnutantibus, compressi, triarticulati. Articulus medius reliquos conjunctos longitudine superans, ad basin basali fere gracilior, in medio dilatatus, exinde subito attenuatus, apice subacuminato; ultimus cylindricus, gracilis, apice acuminato, basali longitudine æqualis. Articulus medius ut etiam basalis infra pilis longissimis, divaricatis dense instructus; ultimus pilis subdistantibus, in pilositate reliquorum non latens.

Oculi nudi.

Pedes antici breves, gracillimi, in pilositate pectoris haud occulti, nudi; femora, tibiæ et tarsi æque graciles sunt; tarsi uniarticulati. Femora reliquorum feminæ infra nuda; articuli tarsorum ut in genere præcedente, sed articulus quintus quartum longitudine haud superat. Calcaria tibiarum valida.

Alæ rotundatæ, dentatæ, præsertim posticæ. Margo interior posticarum ad angulum ani excisus. Cellula discoidalis anticarum subaperta.

Costæ alarum ut in genere præcedente, sed costa transversa anticarum inter costam 5 et 6 exacte arcuata. Interval-

lum basale inter costas alarum anticarum 8 et 9 vix duplo majus, quam inter costam 7 et 8. Ramulus costæ primæ posticarum tumiditate rotundata indictus.

Antennerne temligen långa, utåt föga tjockare. Klubban omärklig

Palperne öfwerstigande hufwudets längd, uppåt stigande med något lutande spetsar, sammantryckte, treledade: medlersta leden längre än de öfrige tillsammantagne, wid basen nästan smalare än basleden, på midten bred, derefter hastigt affsmalnande, spetsig; sista leden cylindrisk, smal, spetsig, lika lång med basleden. Den medlersta leden jemte basleden undertill försedd med långa, utsperrade, täta hår; den sista, med något från hwarandra skilda hår, icke dold i de öfrigas hårighet.

Ögonen nakna.

Fötterne: de främre korta, ganska smala, föga dolda i bröstets hårighet, nakna; lår, tibier och tarser lika smala; tarserne enledade. De öfriges lår undertill hos honan nakna; tarserne såsom hos föregående slägte, men femte leden knappt längre, än den fjerde. Tibiernes sporrar starka.

Wingarne rundade, tandade, isynnerhet de bakre. Bakwingarnes inbre kant wid analhörnet utskuren. Framwingarnes diskfält halföppet.

Nerverne på wingarne såsom hos föregående slägte, men framwingarnes twernerv emellan 5—6 wingnerven fullkomligt bågböjd. 8—9 nerverne på framwingarne wid basen skilda från hwarandra genom ett knappt dubbelt större mellanrum än 7—8 wingnerverne. Grenen till bakwingarnes första nerv antydd genom en rundad uppswällning

Af detta slägte finnes likaledes blott en art inom wår halfös gränsor:

Slåttergräs-Fjärilen (Epinephele janira **Lin.**)

Alis dentatis, fuscis, anticis feminæ macula flava, in utroque sexu ocello; posticis subtus fusco-griseis, posterius pallidioribus, punctis 1—3 fuscis. L. al. exp. 45—52 millim.

Wingarne tandade, de främre hos honan med en gul fläck, hos båda könen med en ocell; de bakre undertill brungrå, utåt ljusare med 1—3 bruna punkter. L. e. wingsp. $1^{13}/_{16}$—$2^{1}/_{8}$ t.

Syn. **Papilio** *janira* **Lin.** F. Sv. 276. 1053. mas. *P. jurtina* Lin. F. Sv. 276. 1052. fem. *P. janira* **Fabr.** E. S. III. 1. 241. 572. *P. jurtina* **Hübn** Pap. t. 36. f. 161. 162. **Hipparchia** *janira* **Ochs.** Schm. I. 1. 218. **Erebia Dalm.** Pap. Sv. 83. 13. **Satyrus Zett.** Ins. Lapp. 904. 14. **Godart** et **Duponch.** Lepid. I. 151. pl. 7. sext. f. 1. **Epinephele** H—S. Text I. p. 83.

Anm. **Pap.** *jurtina* **Hübn.** l. c. t. 36. f. 160. tillhör, såsom Förf. sjelf i texten upplyser, **Pap.** *eudora* Fabr., hwilken icke förekommer i Swerige eller Norige.

Var. b. Bakwingarne ofwan och undertill hwitgula, på sednare stället med twenne mörka punkter. mas. (*E. janira* H—S. tab. 22. f. 104. 105.)

Var. c. Wingarne hwitgula; de främre ofwan med en ocell och der bakom 2—3 rödgula, aflånga fläckar, undertill i dissen rödgula.

Syn. **Papilio** *brigitta* **Ljungh.** Act. Holm. 1799. p. 147. t. II. n. 3. f. 6. 7. (enl. original-exemplar, som förwaras på Entomologiska Museum i Lund). **Erebia** *janira* var. **Dalm.** P. Sv. 83. 13 obs.

Fjärilen förekommer på ängar och beteśmarker allmän i hela södra och medlersta Swerige och Norige. I nordligare delarne af wår halfö blifwer han sällsyntare (Zett.). Huru högt mot norden han egentligen stiger är ännu ej afgjordt. Deß flygtid infaller i Juli och Augusti månader.

Artbeskr. Antennerne bruna, i spetsen ofwan gråagtige, undertill skötande i gult. Palperne gråbruna, undertill ludna, med grå och swarta hår. Ansigtet och mellankroppen starkt bewurna med mörkbruna hår. Abdomen ofwan mörkbrun, undertill gulagtig.

Hanne: wingarne rundade, de bakre i utkanten starkare tandade. Fransarne ljusa. Alla wingarne ofwan mörkbruna med gulagtig glans mot utkanterne. De främre hafwa nära wingspet-

sen en swart, med hwit pupill försedd ocell, hwilken omgifwes af en rödgul ring. Undertill äro de i hela disken ockragula, i framkanten och utkanten brunaktigt grå, samt prydde med ocell, motswarande öfre sidans. Bakwingarne äro undertill från basen till midten mörkt brungrå, derefter ljusare med 1—3 mörbruna punkter, hwarderа omgifne med en gulagtig ring. (*P. janira* Lin. l. c.)

Honan liknar till grundfärgen hannen, men har i disken på framwingarnes öfresida en större eller mindre rödgul, af grundfärgen delad fläck, och större ocell, hwilken ofta i bakre kanten är åtföljd af en mindre. Bakwingarne hafwa undertill ett ljusare band, hwilket uppkommer derigenom att färgen närmare utkanten är mörkare, nästan lika mörk som wid basen. I detta band finnas mer eller mindre tydliga punkter liknande hannens. *P.* (*jurtina* Lin. l. c.)

Larven är finhårig, grön med hwit sidolinea och lefwer på åtskilliga gräsarter. Efter att hafwa öfwerwintrat blir han följande wår, i Maj eller Juni, pupa, hwilken är gröngul med swartbruna streck på wingsidorne och twenne spetsar i hufwudet.

Slägtet: **Satyrus.** (Latr.) Boisd. H—S.
(Hipparchia Fabr. Ochs. Erebia Dalm.)

Antennæ longiores, clavatæ. Clava elongato-ovata, determinata, compressa, apice rotundata.

Palpi longitudinem capitis non superantes, compressi, subadscendentes, apicibus nutantibus, triarticulati. Articulus medius longissimus, longitudine reliquos conjunctos longo superans, subtumidus (ad basin nempe basali latitudine æquans, sed in medio latior, fere inflatus, et apicem versus attenuatus); ultimus non apice ipsa medii, sed lateri ejus antico propius insertus, reliquis gracilior, basali nonihil brevior, ex-

acto oblongo-ovatus. Articulus medius et basalis infra pilis densis instructus; ultimus in pilositate eorum fere absconditus.

Oculi nudi.

Pedes antici breves, graciles, maris pilosissimi, feminæ pilis parcius ciliatis; tarsi uniarticulati. Femora reliquorum infra pilosa; tibiæ tarsique dentibus sat distinctis muniti; calcaria tibiarum valida; articulus tarsorum primus tribus sequentibus conjunctis longitudine æqualis, secundus tertio, hic tamen quarto, quinto fere æquanti, longior.

Alæ anticæ acuminatæ, integræ; posticæ rotundatæ, dentatæ, margine interiore integro, ad angulum ani rotundato.

Costæ alarum ut in genere præcedente, sed costa anticarum transversa inter costam 4 et 5 in medio sæpissime interrupta, tumiditate tantum connexa. Intervallum basale inter costas alarum anticarum 8 et 9 æque magnum ac inter costam 7 et 8. Ramulus costæ posticarum primæ tumiditate arcuata, acuminata, indictus.

Antennerne temligen långa, försedde med klubba. Denna är aflångt-äggformig, bestämd, sammantryckt, i spetsen rundad.

Palperne icke öfwerstigande hufwudets längd, sammantryckta, uppåtstigande med lutande spetsar, treledade: medlersta leden ganska lång, i längd wida öfwergående de öfrige tillsammantagne, något swälld (wid basen nemligen lika bred med basleden, men på midten bredare, nästan uppblåst, och mot spetsen afsmalnande); den sista icke infogad i sjelfwa spetsen af den medlersta, utan närmare dennes främre kant, smalare än de öfrige, kortare än basleden, fullkomligt aflångt-äggformig. Medlersta leden, jemte basleden, undertill försedd med tätstående hår; den sista nästan bold i de öfrigas hårighet.

Ögonen nakna.

Fötterne: de främre korta, smala, hos hannen ganska hårige, hos honan försedde med glesare kanthår; tarserne enledade. De öfrigas lår undertill hårige; tibier och tarser utrustade med gan-

ska tydliga tänder; tibiernes sporrar starka; tarsernes första led lika lång med de 3:ne följande tillsammantagne, den 2:dra längre än den 3:dje och denna längre än den 4:de, hwilken är nästan lika med den 5:te.

Wingarne: de främre spetsige, helbräddade; de bakre rundade, tandade, i indre kanten hela och wid analhörnet rundade.

Nerverne på wingarne såsom hos föregående slägte, men twernerven på framwingarne oftast midt mellan 4:de och 5:te wingnerven afbruten, blott sammanknuten genom en uppswällning. Framwingarnes 7, 8 och 9 nerver wid basen skilda genom ett lika stort mellanrum och grenen till bakwingarnes första nerv antydd genom en böjd och spetsig uppswällning.

Ocksä detta slägte representeras inom Skandinavien af en enda art:

Sandgräs-Fjärilen (Satyrus semele **Lin.**)

Alis dentatis, fuscis fascia indeterminata maculari fulva; anticis utrinque ocellis duobus, posticis supra unico. L. al. exp. 52—55 millim.

Wingarne tandade, bruna med ett af fläckar bestående, gult twerband, utan bestämd gräns; de främre på båda sidor med twenne oceller, de bakre ofwan med en. L. e. wingsp. $2\frac{1}{8}$—$2\frac{1}{4}$.

Syn. **Papilio** *semele* **Lin.** F. Sv. 276. 1051. **Fabr.** E. S. III. 1. 232. 725. **Hübn.** Pap. t. 31. f. 143. 144. Text. p. 25. 15. **Hipparchia** Ochs. Schm. I. 1. p. 197. IV. 20. 6. **Erebia Dalm.** Pap. Sv. 79. 4. **Satyrus Zett.** Ins. Lapp. 901. 2. **God.** et **Dup.** Lepid. I. 139. pl. 7. tert. f. 1. **H—S.** Text I. p. 76. t. 40. f. 182 var.

På torra, sandiga och steniga ställen, isynnerhet uti och omkring bärskogar, är denna art ganska allmän i södra och medlersta Swerige, åtminstone ända till Stockholm. I Norige förekommer den wid Christiania (Siebke). Redan i Westmanlands nordligare trakter börjar den blifwa sällsynt (Fredrichs.) och aftager sedan i mängd, så att den inom Lappmarkerne är ganska rar (Zett.). Dess flygtid infaller i Juli och Augusti månader.

Artbeskr. Antennerne bruna. Palperne gråbruna, undertill med korta tätstående, grå, bruna och swartagtiga hår. Ansigte och hjessa brungrå, håriga. Mellankroppen brunluden, med mörk linea längs midten.. Abdomen ofwan brun, undertill gråagtig. Bröstet mörkgrått, ludet. Fötterne bruna, tecknade med swart och grått.

Hanne: Bakwingarne tandade i yttre kanten. Framwingarne något tillspetsade. Grundfärgen ofwan smutsigt swartbrun, med ett ockragult genom de mörkare nerverne i flera fläckar deladt twerband nära utkanterne, hwilket inåt utan bestämd gräns öfwergår i grundfärgen, men utåt, isynnerhet på bakwingarne, begränsas af en mörkare linea. Stundom är detta band mera otydligt och öfwerdraget med brunt. I bandet hafwa framwingarne twenne widt från hwarandra skilda oceller, af hwilka den främre är försedd med hwit pupill, och bakwingarne närmare analhörnet en mindre, äfwen med hwit pupill försedd, hwilken likwäl stundom är otydlig. Undertill äro framwingarne wid basen rödgula, mot utkanten ockragula, i framkanten och wingspetsen brungrå, marmorerade med swart, brunt och hwitt, och i utkanten bruna med en på flera ställen afbruten swart linea. Ocellerne äro såsom på öfre sidan, men stundom finnes den bakre blott antydd, eller saknas den helt och hållet. Bakwingarne äro marmorerade af swart, brunt och hwitt, dock löper öfwer midten ett merendels renare hwitt, wågigt band. Wingarnes fransar äro hwita med swartagtiga eller bruna fläckar.

Honan liknar hannen till färgen.

Slägtet: **Chionobas.** Boisd. H—S.

(Satyrus Latr. Zett. Hipparchia Fabr. Ochs. Erebia Dalm.)

Antennæ longiores, extrorsum sensim crassiores, clavam elongatam, gracilem, indeterminatam constituentes.

Palpi longitudinem capitis superantes, subadscendentis, triarticulati. Articulus medius longissimus, reliquis conjunctis lon-

gior, apicem versus sensim attenuatus, pilis brevibus divaricatis infra instructus; ultimus minutissimus, basali brevior, ovatus, apice rotundato, ad basin latitudine medio fere æqualis, in pilositate reliquorum vix absconditus.

Oculi nudi.

Pedes antici breves pilis longis divaricatis; femora nonnihil incrassata, semper tibiis tarsisque conjunctis breviora; tarsi tibiis aut longiores aut illis æquales, uniariculati, acuminati. Femora reliquorum infra hirta; tibiæ ut in genere præcedente, ut etiam articuli tarsorum; articulus quintus tamen tertio cum quarto longitudine fere æqualis.

Alæ integræ, posticæ vix dentatæ. Cellula discoidalis dimidiam partem alæ semper longe superat; anticarum clausa.

Costæ alarum ut in genere præcedente, sed costa tantum decima anticarum ad basin inflata. Costa transversa anticarum et inter costam 4 et 5 et inter 5 et 6 arcuata ut literam S fere mentiet; ad 5 normalis. Ramulus costæ primæ posticarum brevis, fere rectus, apice abrupto obtuso.

Antennerne temligen långa, utåt småningom tjockare, bildande en lång, smal och obestämd klubba.

Palperne öfwergående hufwudets längd, uppåtstigande, treledade: medlersta leden ganska lång, längre än de öfrige tillsammantagne, mot spetsen småningom affmalnande, undertill försedd med korta, utsperrade hår; den sista ganska liten, kortare än basleden, äggformig, i spetsen rundad, wid basen nästan lika bred som den medlersta, knappt dold i de öfrigas hårighet.

Ögonen nakna.

Fötterne: de främre korta, med långa utsperrade hår; låren något tjocka, alltid kortare än tibier och tarser tillsammantagna; tarserne antingen längre än, eller lika långa med tibierne, enledade, spetsiga. De öfrigas lår undertill ludna; tibierne såsom hos föregående slägte, äfwenså tarsernes leder; den femte är likwäl nästan likalång som den 4:de och 3:dje tillsammantagne.

Wingarne helbräddade; de bakre föga tandade. Diskfältet öfwerstiger alltid wida wingens halfwa del; de främres slutet.

Nerverne på wingarne såsom hos föregående slägte, men blott 10:de nerven på framwingarne wid basen uppblåst. De främres twernerv böjd både emellan 4 och 5 och emellan 5 och 6 nerverne, så att den liknar bokstafwen S; wid 5:te nerven normal. Grenen till första nerven på bakwingarne kort, nästan rät, i spetsen twert trubbig.

Med undantag af en enda art, som finnes på Alperne i södra Europa, tillhör detta slägte norra och nordligaste delarne af Europa, Asien och Amerika, der de lefwa i fjelltrakternes skogar och kärr, och uppstiga tillochmed ända till snögränsen. Skandinavien räknar till sin Fauna trenne arter, af hwilka ingen förekommer i södra och medlersta Swerige och knappt någon stiger betydligt nedom Dowre i Norige.

1. **Gulbruna Gräs-Fjärilen** (Chionobas norna **Thbg.**)

Alis subdentatis, fusco-testaceis, fascia dilutiore lata, anticis utrinque plerumque ocellatis, posticis sæpe ocello unico, infra cinereo fuscoque marmoratis, fascia dentata saturatiori. L. al. exp. 45—55 millim.

Wingarne småtandade, brungula, med ett bredt ljusare band; de främre på båda sidor merendels med oceller; de bakre ofta med en enda, undertill marmorerade med grått och brunt, samt försedde med ett mörkare tandadt band. L. c. wingsp. $1\,{}^{13}/_{16}$—$2\,{}^{1}/_{4}$ t.

Var. a. { Alis anticis utrinque ocellis 3, posticis supra 1—2, infra puncto minuto.
Framwingarne på båda sidor med 3 oceller, de bakre ofwan med 1—2, undertill med en liten punkt. }

Syn. **Papilio** *norna* **Thbg.** Diss. Ins. Sv. 2. p. 36. var. a. **Hübn.** Pap. t. 152. f. 765. 766. **Satyrus Zett.** Ins. Lapp. p. 901. 4. var. c. **Chionobas Boisd.** Icon. pl. 36. f. 4—6. **Satyrus Godart et Duponch.** Lepid. I. 205. pl. 31. f. 4—5.

Var. b. { Alis anticis utrinque ocellis 3; posticis inocellatis. Framwingarne på båda sidor med 3 oceller; de bakre utan oceller.

Syn. **Satyrus** *norna* **Zett.** l. c. var. d.

Var. c. { Alis anticis utrinque ocellis 2, posticis supra unico. Framwingarne på bådar sidor med 2 oceller; bakwingarne med en.

Syn. **Papilio** *norna* **Hübn.** Pap. t. 152. f. 763. 764. **Hipparchia Ochs.** Schm. I. 1. 201. 17. **Erebia Dalm.** Pap. Sv. 80. 6. **Satyrus Zett.** l. c. var. a. **Chionobas H—S.** p. 69.

Var. d. { Alis anticis utrinque ocellis 2; posticis inocellatis. Framwingarne på båda sidor med 2 oceller; de bakre utan ocell.

Syn. **Papilio** *norna* **Thbg.** l. c. var. b. **Satyrus Zett.** l. c. var. b.

Var. e. { Alis anticis utrinque ocello unico; posticis ocello aut unico aut nullo. Framwingarne på båda sidor med en ocell; de bakre antingen med en eller ingen.

Syn. **Papilio** *hilda* **Quensel.** Act. Holm. 1791. 272. t. 9. f. 7. 8. **Satyrus** *norna* **Zett.** l. c. var. e. (an **Chionobas** *oeno* **H—S.** Text. p. 71. tab. 27. 123. 124?)

Obs. Chinob. *oeno* **Boisd.** Icon. pl. 39. f. 4—6 a. **Ch.** *Oenone* **H—S.** l. c. differe videtur. Vide infra syn. ad *Ch. bore.*

Var. f. { Alis supra inocellatis; anticis interdum infra ocello unico, absoleto. Wingarne ofwan utan oceller; de främre undersundom undertill med en, otydlig ocell.

Syn. **Papilio** *norna* **Thbg.** l. c. var. g. **Satyrus Zett.** l. c. var. f.

Denna i anseende till storleken och ocellernes antal mycket varierande fjäril, förekommer i kärr och lägre belägna ängar uti Lappska och Norska Fjellbyggderne. Der är han i Juni och Juli månader,

då hans flygtid infaller, allmän på flera ställen, såsom wid Umenäs och Brattisfjället i södra Lappmarkerne (Zett.), emellan Arjeplong och Klappen i Piteå Lappmark (Wahlb.) och i Njunnasdalen nära Quickjock i Luleå Lappmark, men isynnerhet nedanom St. Oiwe, norr om Karesuando, och wid Hietannenkoski wid Torneå elf (Wahlb.). Inom Norige är han träffad så sydligt som wid Dowre (Bohem. Siebke). Liksom Sandgräsfjärilen hwilar han sig ofta på stenar och trädstammar.

Artbeskr. Antennerne ofwan rödagtigt bruna med hwita ledafdelningar, undertill rödgulagtiga. Klubban rödgul. Palperne hwitgula, undertill tätt bewuxna med swartbruna hår. Ansigtet ludet af swartbrunt. Mellankroppen bewuxen med längre, gulgrå hår. Abdomen ofwan brun, undertill gråagtig. Bröstet mörkt brun-ludet. Fötterne gulbruna.

Wingarne ofwan från roten utöfwer midten gulbruna med ett bredt rödgult, mörkare eller blekare band längs utkanterne, hwilka på framwingarne merendels äro enfärgadt gulbruna, men på bakwingarne ofta prydde med rödgula fläckar. Framwingarne undertill blekt rödgula med gulbrun anstrykning i disken eller brungula, så att öfre sidans twerband äfwen här synes tydligt, samt med brun och grå wattring längs framkant, utkant och i spetsen. Bakwingarne undertill marmorerade med brunt och hwitt, med ett twergående, mer eller mindre tydligt, utåt och inåt starkt taggadt, mörkare band. Då detta är tydligt synes på hwardera af dess sidor wingens grundfärg mera hwitagtig, än annorstädes. Längs utkanten ett mer eller mindre tydligt brunt streck. Fransarne hwitgula med brunagtiga fläckar. De med en hwit punkt försedde ocellerne variera till antal, såsom ofwanföre blifwit wisadt.

2. Grågula Gräs-Fjärilen (Chionobas bore Esp.)

Alis vix subdentatis, griseo-ochraceis, anticis subtus in disco fusco irroratis, posticis subtus griseo fuscoque marmoratis, fascia transversa saturatiore, plus minus distincta. L. al. exp. 45—50 millim.

Wingarne knappt småtandade, grågula; de främre undertill i dissen med bruna atomer: de bakre undertill marmorerade med grått och brunt, med ett mörkare, mer eller mindre tydligt twerband L. e. wingsp. $1^{13}/_{16}$—$2^{1}/_{16}$ t.

Syn. **Papilio** *bore* **Esp.** Schm. I. T. 100. cont. 55. f. 1. p. 37. **Hübn.** Pap. t. 29. f. 134—136. Text. 24. 13. **Hipparchia Ochs.** Schm. I. 1. 205. 19. (excl. syn. Thunb.) **Erebia Dalm.** Pap. Sv. 80. 7. (excl. syn. Thunb.) **Satyrus Zett.** Ins. Lapp. 902. 7 **Dup.** Lepid. Suppl. I. 209. (excl. syn. Thunb.) pl. 32. f. 1—2. *Chionobas* **Boisd.** Icon. p. 193. t. 37. f. 1—3 (excl. syn. Thunb.) **H—S.** Text. I. p. 70. pl. 26. f. 119—122. **Papilio** *norna* **Quens.** Act. Holm. 1791. 274. t. 10. f. 12. **Pap.** *fortunatus* **Fabr.** E. S. III. 1. 214. 670. **Chionobas** *Oeno* **Boisd.** Icon. pag. 195. pl. 39. f. 4—6. **Satyrus** *oeno* **Dup.** Lepid. Suppl. I. 307. pl. 49. 1—3. **Chionobas** *taygete* **H—S.** tab. 24. f. 112—115.?

Obs. Ch. *oeno* **Boisd.** certe est eadem species ac **Ch.** *bore* **Esp.**, colore obscuriore in pagina inferiore alarum posticarum tantum diversa, quod nullo modo speciem destinctam, sed varietatem tantum designat, ut e speciminis numerosis, eodem tempore et loco collectis et a me collatis, et ex analogia congenerum satis apparet. *Chionobas also* **Boisd.** Icon. p. 197. pl. 40. f. 1. 2. nec multum abludere videtur, sed a me non visum ad speciem eandem eum referre nolui. *Ch. oeno* **H—S.** l. c., ocello in apice alarum ánticarum a specie ejusdem nominis Boisduvali sine dubio diversus varietati minori *Ch. norna* est simillimus, et ad illam speciem dubius relatus.

Denna art är en af Skandinaviens sällsyntaste fjärilar och hittills endast funnen på bergsplateaun af St. Diwe emellan 68—69 gradens polhöjd, i Torneå Lappmark nära Torneå elf, der Prof. Wahlberg i Juli månad träffade honom i mängd. Deß flygt är tung och owig, så att man utan swårighet kan bemägtiga sig hwarje exemplar, som man får se.

Artbeskr. Antennerne hwitgrå med brunagtiga ledafdelningar. Klubban rödgul, ofwan brunskuggad, i yttersta spetsen brunagtig.

Palperne hwitgrå, undertill bewuxna med swartbruna hår. Ansigte och skuldror grålubne. Mellankroppen gulbrun, luden. Abdomen ofwan swart, öfwerpudrad med gulbrunt och bewuxen med glesa hår; undertill blekt gulbrun. Bröstet swartbrunt, ludet. Fötterne hwitgrå med bruna atomer. Låren undertill ludne af täta, swartbruna hår.

Hanne: wingarne ofwan grågula, mer eller mindre stötande i brunt. Framwingarne ofwan från roten längs framkanten smalt gråagtige med bruna atomer, i wingspetsen och utkanten äfwenledes med bruna atomer; längs den sednare synas stundom äfwen otydliga rödgula fläckar. Bakwingarne från basen utöfwer midten mörkare brunagtige, förorsakadt af undre sidans mörkare färg, som der synes igenom; längs utkanten ett gulgrått, brunpudradt band och i sjelfwa kanten stundom otydliga, brunagtige, halfmånformiga fläckar. Framwingarne undertill gulgrå, längs framkanten och twert öfwer wingspetsen gråagtiga med bruna och swartagtiga atomer och småstreck; sådana finnas äfwen i disken; wingbasen brunagtig. Bakwingarne hwitgrå, öfwer hela ytan marmorerade med swart och brunt, hwilket är tätast mot basen; öfwer wingarnes disk går ett af hopade swarta och bruna atomer bildadt, stundom med öfriga teckningen sammanflytande och derigenom otydligt, band, som utåt och inåt mer eller mindre begränsas af swart. Fransarne hwitgrå med bruna fläckar wid nerwernes utlopp.

Honan liknar hannen, men är i allmänhet större, ljusare gulgrå ofwan och har mera afrundade wingar. Stundom finnas på bakwingarnes öfre sida längs utkanterne spår till hwitgula fläckar.

Anm. Enligt Boisduval skall en annan, denna närstående art förekomma wid Nord-Cap. Ehuru detta namn af utländska författare ofta, såsom man kan finna, tages collectivt för alla nordligaste orter inom Europa, är det dock en möjlighet, att samma art finnes i Norska Finmarken, oagtadt den hittills undgått de resande swenske Naturforskares uppmärksamhet, som besökt dessa trakter. Då den således icke ännu kan med säkerhet

räknas till wår Fauna, uppföres här blott deß diagnos, utkastad efter exemplar från Grönland:

Nordiska Gräs-Fjärilen (Chionobas bootes. Boisd.) *).

Wingarne ofwan gråagtigt brungula med en af fläckar bestående brun linea längs utkanterne; de främre undertill rödgula med en swartagtig, winklad linea twert öfwer disken; de bakre undertill marmorerade med grått och brunt, med ett mörkare smalt twerband öfwer disken, och en mer eller mindre tydlig, af fläckar bestående, brunagtig linea längs utkanten.

Syn. Chionobas *bootes*. Boisd. Icon. p. 191. pl. 37. f. 4. 5. 6. Hipparchia Treitsch. X. 1. 32.

Denna arts egentliga hemland är Grönland och Labrador, derifrån han eges i Skandinaviska samlingar. Enligt Boisduval skall den äfwen förekomma på Kamschatka och Nord-Cap.

3. Gråbruna Gräs-Fjärilen (Chionobas jutta Hübn.)

Alis subdentatis griseo-fuscis serie macularum fulvarum, anticis utrinque ocellis 1—4, posticis 1—2; his infra cinerascentibus fusco irroratis, fascia obscuriore transversa, plus minus distincta. L. al. exp. 50—58 millim.

Wingarne småtandade gråbruna, med en rad rödgula fläckar; de främre på båda sidor med 1—4, de bakre med 1—2 oceller; de sednare undertill askegrå, brunmarmorerade med ett mörkare, mer eller mindre tydligt twerband. L. e. wingsp. $2\frac{1}{16}$—$3\frac{3}{8}$ t.

Syn. **Papilio** *jutta* **Hübn.** Pap. t. 120. f. 614. 615. **Hipparchia** *norna* var. **Ochs.** Schm. I. 1. 202. **Satyrus** *jutta* **Zett.** Ins. Lapp. 902. 5. **Godart** et **Duponch.** Lepid. Suppl. I. 250. pl. 40. f. 3—5. **Chionobas Boisd.** Icon. 187 t. 38. f. 1—4. **H—S.** Text I 68. pl. 25. f. 116—118. (**Chionobas** *balder* **Boisd.** Icon. 189. t. 39. f. 1—3. **H—S.** 68. t. 79. f. 384—386. **Satyrus Zett.** l. c. 902. 6. **Godart** et **Duponch.** Lep. Suppl. I. 310. pl. 49. f. 4. 5. varietas haud distincta, secundum exemplaria nummorosa, a me collata).

---

*) Species tantum ut incola Groenlandiæ nobis cognita; nec in Lapponia, nec in Finmarkia (ne ad Cap Nord) adhuc reperta, quantum mihi inotuit.

Denna fjäril är sällsyntare än Gulbruna Gräs-Fjärilen, hwilken den närmast liknar och hwars varietet den af äldre författare blifwit ansedd wara. Så wäl till flygt som lefnadssätt skiljer den sig dock från denna. Den flyger långsamt (Bohem.), men är likwäl skygg och swår att fånga. Helst hwilar den sig på trädstammar. Den sydligaste orten inom Swerige, der den blifwit funnen är Ore i Dalarne under 61° nordl. polhöjd. (Bohem.) I Umeå Lappmark finnes den mera talrikt nära Lycksele, uti ett kärr emellan allmänna wägen och Hellefors (Zett. Dahlb. Wahlb.). I Norige är den funnen sydligast wid Solöer (Siebke). Deß flygtid infaller i Juni och Juli månader.

Artbeskr. Antennerne ljusbruna, hwitringlade, i spetsen gulagtiga. Palperne mörkbruna, undertill swarthårige. Ansigte och ryggsköld swartbruna, ludna. Abdomen ofwan mörkbrun, undertill askegråagtig. Bröstet swartbrunt, ludet. Fötterne ljusbruna.

Hanne: Wingarne ofwan gråbruna; de främre något tillspetsade i främre hörnet, ofwan med 1—4 rundade, swarta fläckar i en rad andra rödgula; den medlersta stundom liten, stundom också alla otydliga. Bakwingarne ofwan med en rad pilformiga eller ovala, stundom otydliga rödgula fläckar längs utkanten, af hwilka 1—2 nära analhörnet hafwa hwardera en swart ocellformig fläck; dock är dessa stundom äfwen här otydliga. Framwingarne undertill längs framkanten och twert öfwer wingspetsen askegrå med swartagtiga eller bruna streck och atomer; i disken bleft bruna med swarta, af gult omgifna, ocellformiga fläckar, belägna närmare utkanten och motswarande öfre sidans, dock stundom i antal mindre än på denna. Bakwingarne askegrå marmorerade med fina bruna eller swartagtiga streck; öfwer disken ett mörkare tandadt band, stundom (när grundfärgen är mörkare än eljest) omärkligt; mot utkanten 1—2 swarta, runda ocellika fläckar, motswarande öfre sidans, hwardera otydligt omgifne af gult. Ofta är äfwen här antalet en mindre än på öfre sidan.

Honan skiljer sig till färgen från hannen blott deri, att öfre sidan är något ljusare brungrå, och bakwingarnes undre sida stundom mörkare, så att twerbandet blir otydligt.

Anm. Den såsom särskild art ansedda varieten: *Chionobas balder*, skiljer sig från den af Boisduval antagna normala formen för *Chionobas jutta* blott genom olika antal af ocellerne. Den förra har på framwingarne 3 oceller ofwan och 2 undertill, samt på båda sidorne af bakwingarne blott en ocell. Den skulle ock variera mera till antalet af framwingarnes oceller, men alltid på bakwingarnes öfre sida hafwa twenne, men på undre deremot endast en. Öfwergångar finnas från ytterligheterne, såsom ofwanföre i artbeskrifningen blifwit wisadt.

Slägtet: Erebia. (Dalm.) Boisd. H—S.

(Satyrus Latr. Zett. Hipparchia Fabr. Ochs.)

Antennæ longiores, extrorsum crassiores clavam crassam, oblongam, sat determinatam constituentes.

Palpi longitudinem capitis non superantes, subadscendentes apicibus nutantibus, pilosi, triarticulati, quoad forma articulorum pro specie variantes (articulus medius aut conformis, aut in medio latior; ultimus brevis l. longior, aut ovatus, aut conicus, aut cylindricus); ultimus tamen semper villosus a reliquis vix distinguendus.

Oculi nudi.

Pedes antici brevissimi, in pilositate pectoris plano occulti, tantum fere uno latere pilis longissimis, divaricatis, in mare densius quam in femina, instructi, nonihil incrassati; femora maris æque longa ac tarsi cum tibiis; tarsi brevissimi, conici l. ovati; femora tamen feminæ tarsis cum tibiis longiora; tarsi longiores, graciles. Tarsi in utroque sexu uniarticulati. Pedes reliqui omnino ut in genere præcedente.

Alæ rotundatæ, integræ, posticæ rarius subdentatæ. Cellula discoidalis dimidiam partem alæ vix superat.

Costæ alarum ut in genere præcedente, sed costa anticarum transversa inter costam 4 et 5 recta, ad hanc plerumque evanescens, et inter 5 et 6 iterum recta l. parum arcuata; costa ipsa ad costam alæ 5 semper geniculata. Ramulus costæ primæ posticarum brevis, curvatus, apice plerumque acuminato.

Antennerne temligen långa, utåt tjockare, bildande en tjock, aflång, temligen bestämd klubba.

Palperne icke öfwerstigande hufwudets längd, uppåtstigande, med lutande spetsar, håriga, treledade, i anseende till ledernes form hos species varierande (medlersta leden antingen likformig, eller på midten bredare; den sista kort eller längre, antingen äggformig, eller konisk, eller cylindrisk); den sista likwäl alltid hårig, knappt skiljbar från de öfrige.

Ögonen nakna.

Fötterne: de främre ganska korta, alldeles dolda i bröstets hårighet, nästan blott på ena sidan försedde med långa, utsperrade hår, hos hannen tätare än hos honan, något tilltjocknade; hannens lår lika långa med tarser och tibier; tarserne ganska korta, koniska eller äggformiga; honans lar deremot längre än tarser och tibier, tarserne längre och smala. Tarserne enledade. De öfrige fötterne såsom hos föregående slägte.

Wingarne rundade, hela, de bakre sällan småtandade. Diskfältet öfwerstiger knapt wingens halfwa längd.

Nerverne på wingarne såsom hos föregående slägte, men de främres twernerv emellan 4 och 5 wingnerven rät, wid denna merendels förswinnande, och emellan 5 och 6 återigen rät eller föga böjd; hela twernerven wid 5 wingnerven alltid winklad. Grenen till första nerven på bakwingarne kort, krökt, merendels tillspetsad.

De till detta slägte hörande arter, förekomma med undantag af en enda, endast i norra trakterne af Swerige och Norige. En del

af dem fliga dock äfwen ned i de medlersta delarne af landet. Dels skogar, dels kärr äro deras wistelseort och de förekomma blott i en generation om året.

1. Blodgräs-Fjärilen (Erebia medusa **Fabr.**)

Alis integris brunneo-fuscis concoloribus, ocellis subquatuor in fascia maculari rufa. L. al. exp. 40—44 millim.

Wingarne helbräddade, swartbruna, enfärgade med omkring 4 oceller i en rad rödgula fläckar. L. e. wingsp. $1^{11}/_{16}$—$1^{3}/_{4}$ t.

Syn. **Papilio** *medusa* **Fabr.** E. S. III. 1. 235. 734. **Hübn.** Pap. t. 45. f. 103. 104. Text. 34. 47. **Hipparchia Ochs.** Schm. I. 1. 273. IV. 22. **Satyrus Zett.** Ins. Lapp. 903. 9. **Godart et Duponch.** Lepid. II. 140. pl. 15. f. 5. 6. *). **Erebia Dalm.** Pap. Sv. 81. 9. **H—S.** Text. I. 66.

Var. b. Alarum fascia maculari fulva nulla, ocellis præsertim in alis posticis obsoletis.
Wingarne utan rödgula fläckar, ocellerne isynnerhet på bakwingarne omärkliga.

Satyrus *medusa* **Zett.** l. c. var. b.

Denna hos oß sällsynta art finnes endast i de nordligaste delarne af Lappmarkerna och äfwen der temligen sällsynt. Wid Karesuando i Torneå Lappmark är den funnen af Prof. **Zetterstedt**, och wid Mortainen, 2 mil söder om Kautokeino i Norska Finmarken under 69° polhöjd, fanns den på en äng temligen talrikt af Prof. **Wahlberg**. Under mulna dagar, eller då moln en eljest klar dag bortskymmer solen, döljer den sig i gräset. Flygtiden inträffar i Juni månad.

Artbeskr. Antennerne ofwan swartbruna, undertill hwitagtige. Klubban ofwan swartbrun, i spetsen rödgul, undertill hwitagtig. Palperne, ansigtet och ryggskölden tät bewuxne med swartbruna

---

*) Maculæ rufæ alarum anticarum sunt in speciminibus, a me collatis, exacte rotundatæ, nec ovato-oblongæ ut in figuris Godarti et Duponcheli, præterea sunt etiam ocelli duo in apice anticarum reliquis majores, nec iis æquales ut in figuris memoratis.

hår. Abdomen ofwan swart med swartbruna glesa hår, undertill ljusare mörkbrun. Bröstet swartbrunt, ludet. Fötterne hwitgula.

Hanne: Wingarne ofwan enfärgadt swartbruna; de främre med 2—4 (högst sällan 5) swarta oceller, hwardera belägne i en ringformig, rödgul fläck. Twenne af dessa oceller äro störst, hwarandra närstående och belägna wid wingspetsen, samt stundom hwardera försedd med hwit pupill. Bakwingarne hafwa 1—4 blinda oceller, lika framwingarnes. Undertill äro alla wingarne likaledes swartbruna; de främre äro likwäl i disken rödagtigt anlupna, i wingspetsen med twenne större, alltid hwitpupillerade oceller, motswarande öfre sidans och bakom dessa andra mindre, till antalet varierande, men alltid belägne i rödgula fläckar, såsom på öfre sidan. Bakwingarne hafwa längs utkanten 1—4 smärre swarta oceller, hwardera omgifne af en rödgul, smal ring, och några försedde med hwit pupill. Fransarne ofwan och undertill swartbruna.

Honan skiljer sig till färgen från hannen deri, att de rödgula ringarne omkring ocellerne äro på wingarnes båda sidor blekare, samt bakwingarne undertill, oftare än hos hannen, strax framom ocellerne och i utkanten mindre mörkbruna, än wid basen, hwarigenom ett ljusare band bildas, intagande bakre tredjedelen af wingen, deri också ocellerne äro belägne.

Larven, som lefwer på *Panicum sanguinale**) beskrifwes wara ljusgrön med hwitagtiga och mörkgröna långstreck och fina hår. **(Ochs.)**

2. Skogsgräs-Fjärilen (Erebia ligea Lin.)

Alis subdentatis, nigro-brunneis, fascia rufo-ferruginea; anticis utrinque ocellis 3—4; posticis ocellis 3 et infra plerumque maculis albis. L. al. exp. 43—47 millim.

---

*) Då likwäl detta gräs är inom Swerige ganska sällsynt och dessutom icke, så widt man wet, finnes inom Lappmarkerne, måste Blodgräs-Fjärilens larv äfwen lefwa af andra gräsarter.

Wingarne småtandade, swartbruna med ett roströdt band; de främre på båda sidor med 3—4 oceller; de bakre endast med 3 och undertill merendels försedde med hwita fläckar. L. e. wingsp. $1^{3}/_{4}$ — $1^{15}/_{16}$ t.

Syn. **Papilio** *ligea* **Lin.** F. S. 275. 1050. **Fabr.** E. S. III. 1. 234. 732. **Hübn.** Pap. t. 49. f. 225. 226. 227. **Hipparchia Ochs.** Schm. I. I. 283. IV. 23. **Treitsch.** X. 1. 52. **Satyrus Zett.** Ins. Lapp. 903. 10. **Godart et Duponch.** Lepid. II. 96. pl. 13. f. 1. 2. **Erebia Dalm.** Pap. Sv. 81. 10. **H—S.** Text. I. 63.

Var. a. Alis posticis infra obscuro-brunneis unicoloribus, ocellis 3—4 et striga alba brevi.
Bakwingarne undertill mörkbruna, enfärgade, med 3—4 oceller och ett kort, hwitt streck.

Var. b. Alis posticis infra obscuro-brunneis, fascia fulva et striga albida longiore; Ocellis ut in priore.
Bakwingarne undertill mörkbruna med ett rödgult twerband och ett längre hwitt streck. Ocellerne såsom hos föregående.

Var. c. Alis posticis infra obscuro-brunneis, ad basin pallidioribus, fascia albida ornatis; ocellis obsoletis.
Bakwingarne undertill mörkbruna, wid basen blekare, tecknade med ett hwitt twerband; ocellerne omärkliga.

Var. d. Alis posticis ut in priore, sed fascia albida nulla.
Bakwingarne såsom hos föregående, men det hwita twerbandet saknas.

Fjärilen förekommer i Juli och Augusti månader uti skogarne i hela Skandinavien från Skåne och sydliga Norige ända till Nord-Cap. Dock är han sällan synt i Skåne, men deremot i medlersta Swerige ganska allmän, såsom i Östergöthland wid Gusum (Wahlb.) och wid Häradshammar (Stenhammar), äfwensom i Westmanland wid Norberg (Fredrichs.). I Wermland wid Leésjöfors (Wahlb.), och i Lappmarkerne, såsom wid Quickjock (Wahlb.) och omkring Torneå (Zett.) är han ganska talrik. I Norige finnes den genom hela landet såsom wid Christiania, wid Edsberg, i

Gudbrandsdalen, på Dowre, wid Trondhjem (Siebke) och i Finmarken, såsom wid Alteidet, Talvig och Gamstenstind (Zett.).

Artbeskr. Antennerne ofwan ljusbruna, undertill gulagtigt grå. Palperne gulagtigt grå, undertill swarthåriga. Kroppen swart. Ryggskölden swartbrunt luden. Fötterne mörkbruna, på främre sidan gulagtigt grå.

Hanne: Wingarne swartbruna med hwita, brunfläckiga fransar. De främre prydda ofwan, nära utkanten, med ett bredt, af nerverne deladt, roströdt band, hwari 3—4 oceller med eller utan hwita pupiller finnas. De twenne af dessa oceller äro hwarandra närstående, belägna i wingspetsen och oftast nära det roströda bandets inbre kant; de twenne öfrige, af hwilka den främre stundom saknas, stå närmare bandets yttre kant. Bakwingarne hafwa ofwan äfwen ett roströdt band, hwari 3 oceller med hwita pupiller finnas; dock äro stundom twenne af dessa otydliga. Framwingarne äro undertill ljusare swartbruna, stundom med roströd anstrykning i disken och oftast hwitpudrade i främre kanten, midt för det roströda twerbandet. Detta har ocellerne såsom på öfre sidan. Bakwingarne variera såsom ofwanföre blifwit nämndt.

Honan liknar hannen, men är ljusare till färgen, och mera varierande till bakwingarnes undre sida.

Larven, som öfwerwintrar och lefwer på hwarjehanda gräsarter, är kort och tjock, sammetslikt hårig, gulagtigt grå, med mörkbrun, ljust infattad rygglinea, och twenne ljusa sidolinier, samt swarta lufthål. Förwandlingen sker i Maj.

Puppan, som ligger fri på jorden eller bland gräsrötter, har swartbruna teckningar och stark punktering.

3. Gulringlade Gräs-Fjärilen (Erebia embla Thbg.)

Alis subdentatis, brunneo-fuscis, anticis supra ocellis 3—4 nigris, rufo circumcinctis, infra 2—4; posticis supra ocellis 3—4, rufo-circumcinctis, infra maculis duobus albis, punctisque 2—3 nigris, obsoletis, ad marginem cinereo-adspersum. L. al. exp. 50—55 millim.

Wingarne småtandade, mörkbruna, de främre ofwan med 3—4 swarta oceller, omgifne af rödt, undertill 2—4; de bakre ofwan med 3—4 oceller, omgifne af rödt, undertill med 2 hwita fläckar, och wid den med askegrått pudrade utkanten 2—3 swarta, otydliga punkter. L. e. wingsp. $2\frac{1}{16}$—$2\frac{1}{4}$ t.

Syn. **Papilio** *embla* **Thunb.** Diss. Ins. Sv. 2. 38. f. 8. 8. (fig. incorr.) **Quens.** Act. Holm. 1791. 1. t. 9. f. 1. 2. (fig. incorr.) **Hipparchia Ochs.** Schm. I. 1. 287. IV. 23. **Treitsch.** X. 1. 54. (excl. syn. Auctor. Pap. grielæ et disæ). **Erebia Dalm.** Pap. Sv. 82. 12. **H—S** Text I. 61. **Satyrus Zett.** Ins. Lapp. 904. 12. **Papilio** *ethus* **Fabr.** E. S. III. 1. 217. 680. **Pap.** *dioxippe* **Hübn.** Pap. t. 105. f. 538. 539. **Satyrus Godart et Duponch.** Suppl. I. p. 230. pl. 36. f. 1. 2.

Denna, så widt man hittills känner, för Swerige egendomliga art håller sig på lägre belägna trakter i de nordliga landskapernes nedre skogsregion, men icke uti egentliga kärr. Flygtiden infaller i Juni och Juli månader. Den sydligaste provins, hwarest arten förekommer, lär wara Dalarne, der den af Quensel blef funnen wid Serna och Elfdalen. I Lappmarkerne är den träffad på följande ställen: wid Bastu träsk nära Juktån (Wahlb.), och Lycksele (Zett.) i Umeå Lappmark; wid Jockmock och Storsand i Luleå Lappmark (Wahlb.); wid Juckasjärwi (Zett.) och Öfre Torneå (Wahlb.) i Torneå Lappmark. På sednare stället skall den wara ganska allmän. Den skall äfwen wara funnen wid Karesuando af Grape. Ofta hwilar den sig på trädstammarne.

Artbeskr. *) Antennerne ofwan bruna med hwita ringar, undertill hwitagtiga med bruna ringar. Klubban rödgul med brun-

---

*) *Descr.* Antennæ supra dilute brunneæ annulis albis, infra albidæ annulis brunneis. Clava fulva apice brunneo. Palpi, facies et thorax dense brunneo-hirsuti. Abdomen supra obscurius, infra dilutius fuscum pilis brevibus obsitum. Pectus fusco-hirsutum. Pedes flavidi.

Mas. Alæ supra brunneo-fuscæ, omnes prope marginem exteriorem circulis 3—4, invicem plus minus separatis, rufo-fulvis, in quibus ocelli nigri, alarum anticarum maximi, sæpissime albo-pupillati, adsunt; ocellus

agtig spets. Palper, anigte och ryggsköld starkt brunludna. Abdomen ofwan mörkare, undertill ljusare brun, korthårig. Bröstet mörkbrunt ludet. Fötterne rödgulagtige.

Hanne: Wingarne ofwan mörkbruna, hwardera med 3—4, nära utkanten belägne, rödgula ringar, hwari finnas swarta, stundom på framwingarne hwitpupillerade oceller, af hwilka de som finnas på nyßnämnde wingar äro störst, isynnerhet den främsta, som har dubbel pupill. Framwingarne äro undertill likaledes mörkbruna med 2—4 oceller, af samma form och färg, som öfre sidans; wingspetsarne pudrade med askegrått. Bakwingarne undertill mörkare bruna än framwingarne, i utkanten gråpudrade och med 2—3 otydliga swarta punkter, motswarande lika många af öfre sidans oceller; öfwer dessen går ett otydligt och matt wågigt, brunt streck, bakom hwilket en fläck finnes i wingens främre kant och en annan i disken. Fransarne äro brunagtigt grå med bruna fläckar.

Honan skiljer sig från hannen deri, att grundfärgen är ljusare brun och bakwingarne på undre sidan längs utkanten mera gråpudrade. Stundom, ehuru sällan, hafwa äfwen framwingarne på undre sidan en femte, liten och otydlig ocell nära inkanten och bakwingarne på samma sida en tydlig rödgul ring omkring en eller annan af de swarta punkterne.

---

primus anticarum reliquis major, interdum pupillis duobus albis præditus. Alæ anticæ infra brunneo-fuscæ ocellis 2—4, ut in pagina superiore coloratis formatisque, et apicibus cinereo-adspersis. Alæ posticæ infra obscure brunneo-fuscæ margine exteriore cinereo-adsperso, punctisque 2—3 nigris, ocellis paginæ superioris respondentibus; in disco striga obsoleta, undulata brunnea et pone illam macula alba ad marginem anticum et alia in medio. Fimbria brunneo-grisescens maculis fuscis.

Femina colore dilutiore et margine exteriore alarum posticarum infra densius atque latius cinereo-adsperso a mare differt. Alæ anticæ in pagina inferiore ocellum quintum minutum et obsoletum prope marginem interiorem, et posticæ in pagina eadem circulum rufo-fulvum obsoletum circum punctum unum l. alterum nigrum interdum, quamvis rarissime, gerunt.

4. Svartstreckade Gräs-Fjärilen (Erebia disa **Thbg**)

Alis subdentatis brunneo-fuscis, anticis utrinque ocellis 4—5, rufo circumcinctis; posticis supra unicoloribus, infra griseo-cinereis fascia media lata, dentata strigaque arcuata fuscis. L. al. exp. 50—53 millim.

Wingarne småtandade, mörkbruna; de främre på båda sidor med 4 oceller, omgifne af rödt; de bakre ofwan enfärgade, undertill mörkt askgrå med ett bredt, tandadt brunt band och ett böjdt streck af samma färg. L. e. wingsp. $2\frac{1}{16}$—$2\frac{3}{16}$ t.

Syn. **Papilio** *disa* **Thunb.** Diss. Ins. Sv. 2. 37. **Satyrus Zett.** Ins. Lapp. 904. 13. **Erebia H—S.** Text. 1. 61. **Pap.** *griela* **Fabr.** E. S. III. 1. 236. 237. **Hübn.** Pap. t. 49. f. 228. 229. **Pap.** *steno* **Hübn.** t. 109. f. 561. 562. **Pap.** *gefion* **Quensel.** Act. Holm. 1791. 270. t. 9. f. 5. 6. (fig. incorr.) **Erebia** *embla* var. b. **Dalm.** Pap. Sv. 82. 12. **Erebia** *embla* **Boisd.** Icon. 162. p. 8. t. 33. f. 1—3. **Satyrus Godart** et **Duponch.** Lepid. Suppl. 1. 232. pl. 36. f. 3. 4.

Denna art tillhör de stora kärren och myrorne uti Swериges nordliga landskaper, der den förekommer under Juni och Juli månader. I Umeå Lappmark är den funnen allmän emellan Sorsele och Mosskenoiwe (Wahlb.) och wid Wojmsjön (Zett.), samt i Torneå Lappmark wid Juckasjärwi och Enontekis (Zett.). Den besöker ofta blommorne af *Rubus chamæmorus.*

Artbeskr.*). Antennerne ofwan bruna med hwita ringar, undertill gulagtiga, äfwensom hela klubban. Palper, ansigte och

---

*) *Descr.* Antennæ supra dilute brunneæ annulis albis, infra flavidæ. Clava tota flava. Palpi, fascies et thorax dense brunneo-hirsuti. Abdomen supra obscurius, infra dilutius fuscum. Pectus fusco-hirsutum. Pedes flavo-albidi.

Mas. Alæ supra brunneo-fuscæ, subnitentes; posticæ unicolores, sed anticæ in margine anteriore et in apice cinereo adspersæ et prope marginem exteriorem maculis 4—5 nigris, rotundatis, unaquaque circulo lato, rufo, cum proximo suo conjuncto, circumcincta. Harum macularum anticæ sunt approximatæ; omnes tamen pupillis carent. Alæ anticæ ut in

ryggsköld tätt brunludna. Abdomen ofwan mörkare, undertill ljusare brun. Bröstet swartbrunt, ludet. Fötterne hwitgula.

Hanne: Wingarne ofwan mörkbruna, något glänsande; de bakre enfärgade, men de främre längs framkanten och i spetsen pudrade med grått, samt nära utkanten prydde med 4—5 swarta fläckar, hwardera omgifwen af en rödgul, bred ring, som sammanhänger med sin närmaste. De twenne främsta af dessa fläckar äro hwarandra närstående, men alla utan pupiller. Undertill hafwa framwingarne samma grundfärg och teckning som på öfre sidan, men äro snedt öfwer wingspetsen och längs utkanten gråpudrade samt prydde med mindre oceller. Bakwingarne äro på samma sida mörkt askegrå, eller på brun botten tätt gråpudrade, och hafwa öfwer disken ett brunt utåt och inåt mörkt begränsadt, tandadt band, samt midt emellan detta och utkanten ett wågigt twergående streck af samma färg. Fransarne äro på båda sidor smutsigt hwita med bruna fläckar.

Honan skiljer sig från hannen genom ljusare brun färg ofwan och nedan, samt ljusgulare ringar omfring ocellerne på framwingarne.

5. Fjellgräs-Fjärilen (Erobia manto Fabr.)

Alis integris nigro-fuscis, anticis supra fascia maculari ferruginea plus minus distincta, utrinque punctis 2—4 nigris; posticis supra aut unicoloribus, aut punctis 1—3 nigris, infra cinerascentibus fascia transversa, dentata saturatiori in disco. L. al. exp. 45—49 millim.

---

pagina superiore, ita in inferiore coloratæ, in apice tamen et in margine exteriore cinereo adspersæ, et ocellos minores gerunt. Alæ posticæ in pagina inferiore sunt grisco-cinereæ l. in colore brunneo-fusco dense cinereo-adspersæ, et in disco fasciam latam, extra et intra obscure marginatam et dentatam, fuscam et in medio inter hanc et marginem exteriorem strigam, transversam arcuatam undulatamque ejusdem coloris gerunt. Fimbria utrinque sordide alba, fusco-maculata.

Femina a mare colore utrinque dilutiore et ocellis alarum anticarum circulis flavidioribus circumcinctis tantum differt.

Wingarne helbräddade, swartbruna, de främre ofwan med ett af fläckar bestående, mer eller mindre tydligt, rostfärgadt band och på båda sidor 2—4 swarta punkter; de bakre ofwan antingen enfärgade, eller med 1—3 swarta punkter; undertill gråagtige med ett mörkare, tandadt twerband öfwer disken. L. e. wingsp. $1^3/_{16}$—2 t.

Syn. **Papilio** *manto* **Fabr.** E. S. III. 1. 231. 722. **Hübn.** Pap. t. 45. f. 207. 208. t. 101. f. 512. 513. 514. **Hipparchia Ochs.** Schm. I. 1. 296. IV. 23. **Erebia Dalm.** Pap. Sv. 82. 11. **H—S.** Text. 1. 59. **Satyrus Zett.** Ins. Lapp. 903. 11. **God.** et **Dup.** Lepid. II. 125. pl. 17. f. 7. 8. **Pap.** *lappona* **Thunb.** Diss. Ins. Sv. 2. 37. f. 66. **Pap.** *erina* **Fabr.** E. S. III. 237. 739.

Denna art, som aldrig träffas i subalpinska trakter, är allmän i hela Norige och inom Swerige från och med norra Dalarne ända till Nord-Cap. På alla fjellplateauer i Lappmarkerne, serdeles wid Quickjock, är den ganska allmän i Juni och Juli månader. I Norige går den ända ned till Christiania.

Artbeskr. Antennerne gråhwita med ljusbrun eller brungul klubba. Palperne ljusbruna, ludna. Bröst och mellanrygg framtill ljusbrunt, men för öfrigt mörkbrunt ludne. Abdomen ofwan mörkbrun, undertill gulagtig, eller hwitgrå, korthårig. Fötterne mer eller mindre gråagtige.

Hanne: Wingarne helbräddade, ofwan swartbruna, glänsande, stundom, isynnerhet hos sådana exemplar, som flugit en längre tid, ljusare bruna. De främre hafwa mot utkanten ett rostfärgadt, mer eller mindre tydligt, bredt band, deri wanligen 4, mera sällan blott 2, swarta med gulagtiga ringar omgifne, pupiller, saknande ocellika punkter, finnas, hwaraf de twenne främsta äro hwarandra närstående. Bakwingarne hafwa stundom mot utkanten 2—3 swarta punkter, hwilka hwardera högst sällan är omgifne af en rostfärgad ring. Undertill äro framwingarne i hela disken rostfärgade, i främre och yttre kanten blåagtigt grå, längs inbre kanten brunagtiga, och hafwa swarta punkter motswarande öfre sidans. Wingarnes fransar äro hwitagtiga. Bakwingarne äro undertill wid basen starkt grå-

lubna, men till färgteckningen för öfrigt på följande sätt varierande:

1. Bakwingarne blåagtigt-askegrå med ett af twenne taggiga, mer eller mindre tydliga, bruna linier inneslutet mörkare band öfwer disken, och för öfrigt öfwerströdda med brunagtiga atomer.
2. Lik föregående, men har wid yttre kanten 1—3 swarta punkter.
3. Bakwingarne enfärgadt gråbruna med ett af twenne taggiga, bruna linier inneslutet mörkare twerband öfwer disken, och wid roten hwitagtiga.
4. Lik närmast föregående, men med blott en taggig, stundom omärklig brun linea öfwer disken och 1—3 swarta punkter nära utkanten.

Honan liknar till färgen hannen, utom deri, att bakwingarnes undre sida är mera gulgrå. Dock är hon till dessa wingars teckning underkastad samma variationer som hannen.

II. Trib. Nymphalides. BOISD.

Pedes tantum quatuor postici gressorii, antici 2 spurii, breves, debiles, sæpius pilosi.

Cellula discoidalis alarum posticarum plano aperta l. costa transversa subspuria, tenui, aut abrupta aut continua clausa. Cellula anticarum aut costa abrupta semiclausa, aut costa tenuissima, spuria, plano clausa.

Margo anticus alarum anticarum costis 2 et ramulis duobus tertiæ, l. costis 3 et ramulo uno quartæ, nempe ramulis duobus l. tantum uno costæ alarum septimæ et costis 8—9, l. 8—10, exdentitur.

Costæ alarum posticarum semper 9; 1 e trunco communi cum 2—4 egrediens, ramulm breviorem l. longiorem, rectum l. arcuatum in lobum basalem emittens; 8—9 e basi egre-

dientes; anticarum aut 9 aut 10 (7 tri- l. quadri-ramosa) ad basin semper invicem æquales; 1 o basi egrediens.

Alæ posticæ pro receptione abdominis canaliculatæ.

Larva cylindrica, aut ramoso-spinosa, aut tuberculis carnosis, spinas mentientibus, obsita.

Pupa turberculata, apice anali suspensa.

Fötterne: blott de fyra bakre äro gångfötter; främsta paret korta, rudimentära, oftast håriga.

Diskfältet på bakwingarne alldeles öppet eller ock tillslutet af en falsk, fin, antingen afbruten, eller continuerlig twernerv. De främres diskfält antingen halfslutet genom en afbruten twernerv, eller ock fullkomligt slutet medelst en fin, falsk nerv.

Framkanten af framwingarne hålles utspänd genom 2 nerver och 2 grenar af en tredje eller genom tre nerver och en gren af en fjerde, nemligen genom en eller twå grenar af 7:de wingnerven och genom 8:de och 9:de eller 8:de—10:de nerverne.

Nerverne på bakwingarne alltid 9: den 1:sta utgående från gemensam stam med den 2:dra—4:de och utsändande en längre eller kortare, rät eller kröst gren åt wingens rotlob; 8—9 utgående från basen. De främres antingen 9 eller 10 (7:de tre- eller fyrgrenig), wid basen sinsemellan likformige; den 1:sta från basen af wingen.

Bakwingarne för abdomens upptagande bildande en ränna medelst inbre kantens nedböjning.

Larven cylindrisk, antingen med greniga taggar, eller försedd med köttiga utwexter, som likna taggar.

Puppan kantig, fasthängande med analtaggen.

Största delen af hithörande arter hafwa en fladdrande och temligen snabb flygt, samt lefwa såsom larver på lägre dicotyledoner. Högst få angripa trädens löf. Färgerne hos fjärilarne äro hufwudsakligen swart och rödgult, sällan hwitt på wingarnes öfre sida.

Gruppens till wår Fauna hörande genera kunna på följande sätt skiljas från hwarandra:

A. Cellula discoidalis alarum posticarum plano aperta.
Diskfältet på bakwingarne alldeles öppet.

1. Costæ alarum anticarum 10
Nerverne på framwingarne 10 — **Limenitis.**

2. Costæ alarum anticarum 9.
Nerverne på framwingarne 9. — **Melitæa.**

B. Cellula discoidalis alarum posticarum costa spuria clausa.
Diskfältet på bakwingarne slutet genom en falsk twernerv.

1. Costæ alarum anticarum 9—10; costa transversa sat distincta, subcrassa.
Nerverne på framwingarne 9—10; twernerven ganska tydlig, temligen stark. — **Argynnis.**

2. Costæ alarum anticarum 10; costa transversa plus minus evanescens, tenuis.
Nerverne på framwingarne 10; twernerven mer eller mindre försvinnande, fin. — **Vanessa.**

Slägtet: Limenitis. Fabr. Ochs. H—S.

Antennæ longiores, rigidæ, extrorsum crassiores. Clava gracilis, oblonga, cylindrica, indeterminata, a scapo non distinguenda.

Palpi breves, longitudinem capitis vix superantes, supra et infra brevius pilosi, ad latera squamati, apicibus divergentibus, triarticulati. Articulus medius longissimus, compressus, latus articulus; ultimus haud angustior, brevissimus (primo brevior), conoideus apice obtuso.

Oculi nudi.

Pedes antici graciles, feminæ longiores nudi, maris pilis brevibus cilitiati, tarsibus inarticulatis. Femora ceterorum, præsertim posticorum, infra prope basin breve hirsuta; tibiæ

dentibus parvis et ad apicem spinis duabus brevibus instructæ; articulus tarsorum primus tertio et quarto conjunctis longitudine æqualis.

Alæ posticæ dentatæ. Cellula discoidalis alarum posticarum plane aperta, anticarum costa spuria clausa.

Costæ alarum posticarum 9: 1—4 e trunco communi superiori (prima ramulum longiorem, valde reflexum *) in lobum basalem omittens), 5—7 e trunco communi inferiori, 8—9 e basi egredientes. Cellulæ discoidalis exitus inter costam 4 et 5, vestigium costæ transversæ non ostendens. Costæ alarum anticarum 10 ut in genere Vanessa, costa tamen octava cum septima, triramosa, ex eodem loco anguli cellula egreditur. Cellula ipsa inter costam 4 et 5 costa spuria tenuissima clausa.

Antennerne långa, styfwa, utåt tjockare. Klubban smal, aflång, cylindrisk, obestämd, från skaftet icke urskiljbar.

Palperne korta, knappt öfwergående hufwudets längd, ofwan och undertill korthåriga, på sidorne fjällige, med diwergerande spetsar, treledade: medlersta leden längst, sammantryckt, bred; sista leden föga smalare, ganska kort (kortare än den första) konisk med trubbig spets.

Ögonen nakna.

Fötterne: de främre smala, hos honan längre och nakna, hos hannen cilierade med korta hår, tarserne oledade. De öfriges lår, isynnerhet de bakres, undertill nära basen korthårige; tibierne försedde med korta tänder och twenne korta sporrar i spetsen; tarsernes första led lika lång med den 3:dje och 4:de tillsammantagna.

Wingarne: de bakre tandade. Diskfältet på bakwingarne alldeles öppet, på framwingarne slutet medelst en falsk twernerw.

Nerwerne på bakwingarne 9: 1—4 utgående från öfre nerwstammen (den första utsändande åt rotloben en mycket bakåtböjd, längre gren), 5—7 från nedre nerwstammen, 8—9 från wing-

---

*) Arcuatus, apice marginem exteriorem spectans.

basen. Utgången för diskfältet är emellan 4—5 wingnerwerne och wisar ej spår till twernerw. Framwingarnes nerwer 10 såsom hos genus Vanessa, men den 8:de utgår från samma ställe i hörnet af diskfältet som den 7:de, hwilken är tregrenig. Sjelfwa diskfältet är slutet af en ganska fin, falsk, twernerw.

Af detta slägte finnes på wår halfö endast en art, hwilken isynnerhet har sitt tillhåll uti Aspdungarne uti Sweriges medlersta och södra provinser:

Asp-Fjärilen (Limenitis populi **Lin.**)

Alis dentatis, supra nigro-fuscis, anticis albo maculatis, posticis albo fasciatis; infra luteis albo maculatis fasciatisque, marginibus coerulescentibus. L. al. exp. 75—85 millim.

Wingarne småtandade, ofwan swartbruna, de främre hwitfläckige, de bakre med ett hwitt twerband; undertill rödgula med hwita fläckar och band, äfwensom blåagtiga utkanter. L. e. wingsp. $3\frac{1}{16}$—$3\frac{3}{8}$ t.

Syn. **Pap.** *Populi* **Lin.** F. Sv. 277. 1055. **Fabr.** E. S. III. 1. 111. 343. **Hübn.** Pap. t. 23. f. 108.—110. **Limenitis Ochs.** Schm. I. 1. 145. IV. 18. **Dalm.** Pap. Sv. 64. 1. **Nymphalis God.** et **Dup.** Lepid. I. 112. pl. 6. secund. f. 1. 2. **Limenitis H—S.** I. p. 43.

Denna wackra art, en af de största till wår Fauna hörande dagfjärilar, förekommer i Juni, Juli och Augusti månader i sådana trakter der aspträd finnas i närheten af sumpiga ställen. Dock träffas den ingenstädes i synnerlig mängd. Inom Swerige är den funnen i Skåne wid Esperöd, Räften m. fl. st.; i Westergöthland wid Gusum (Wahlb.); ~~i Östergöthland~~ wid Häradshammar (Stenh.); i Westmanland wid Norberg (Fredrichs.). Inom Norige är den blott träffad i de sydligaste orterne t. ex. wid Christiania, Tönsberg, Krogstad, Krydsherred m. fl. st. (Siebke). Således synes den upphöra omkr. 60 eller 61 grad. nordl. polhöjd.

Artbeskr. Antennerne swartbruna i spetsen rödgulgtiga. Palperne hwitgrå, längs öfre och undre sidan mörkbruna. Ögonen bruna. Ansigtet grålubet. Hjessan och ryggskölden mörkt brunludne; äfwenså abdomen ofwan, men undertill är den grå-

agtig. Bröstet grått. Låren hwitagtige. Tibierne och tarserne ljusbruna.

Hanne: Wingarne ofwan swartbruna med obetydlig glans. Längs utkanterne löpa twenne grönagtige eller blåagtige smala strimmor, skilda genom en swartagtig. Närmast dessa finnes på framwingarne en rad otydliga, men på bakwingarne starkare markerade och större swarta fläckar, i hwilka på de sednare stå rödgula halfmånar, som wända spetsarne mot utkanten. Otydligt rödgult finnes äfwen i framwingarnes swarta fläckar. Mot spetsen af sistnämnde wingar finnes en böjd rad af 3—4 hwita fläckar, och derpå följer twers öfwer wingen en slingrande rad af 6 andra större och mindre fläckar, hwilka antingen äro rent hwita, eller ock mer eller mindre brunpudrade. I diskfältet synes en mer eller mindre tydlig, aflång, hwit eller gråagtig fläck, som likwäl stundom helt och hållet saknas. Öfwer bakwingarne går ett twerband af 7 hwita fläckar, skilda från hwarandra genom de bruna nerverne. Stundom äro dessa helt små, stundom hafwa de ansenlig storlek. Undertill äro alla wingarne rödgula; de främre likwäl i inbre hälften (närmast inkanten) swartagtige. Utkanterne äro swarta med twenne blåagtigt gröna band. De hwita fläckarne hafwa på framwingarne samma läge som på öfre sidan, men äro större och stundom skuggade med blå färg. Wingroten på samma wingar är blåagtigt grå och har swart gräns, likssom den hwita diskfläcken. Bakwingarnes rot och inbre kant är bredt blågrå och en fläck af samma färg finnes i diskfältet och nära utkanten. Det hwita twerbandet är större än på öfre sidan, och inåt och utåt begränsadt med swart. Nära utkanten finnes en rad swarta fläckar.

Honan liknar hannen, men har oftast det hwita twerbandet på bakwingarnes öfre sida bredare.

Larven, som lefwer af bladen på Populus tremula, har hårda tornar på kroppen, af hwilka twenne närmast hufwudet äro längre än de öfriga. Hufwudet är swart med ett rödbrunt långstreck i midten. 4, 6, 8 och 9 kroppsringarne äro rödbruna, de öfriga

gröngula med brun och swart skuggning. 5 och 6 kroppsringen har på hwardera sidan en med swart afdelad fläck. Puppan är grön med brun skuggning och swarta punkter. Bakom bröstregionen finnes en bilformig, brungul utwext.

Slägtet: **Melitæa.** Fabr. et Auct. (Argynnis Latr.)

Antennæ longiores, graciles. Clava subturbinata l. pyriformis apice rotundato, in speciminibus exsiccatis excavata.

Palpi capite plerumque longiores, adscendentes apicibus divergentibus, triarticulati. Articulus medius compressus, maximus, hirsutissimus; articulus ultimus basali longitudine æqualis, gracilis, brevius ac adpresse hirsutus.

Oculi nudi.

Pedes antici tenues, feminæ longiores nudiusculi, maris pilosi, tarsibus biarticulatis; femora ceterorum infra parce et breve pilosa; tibiæ dentibus rigidis instructæ et ad apicem spinis duabus longis, subvalidis armatæ; tarsi 5-articulati: articulus primus longissimus, secundo et tertio, etiam sæpe quarto conjunctis longitudine æquans; secundus et tertius invicem æquales, quartus brevissimus omnium, quintus tertio quartoque conjunctis æqualis unguibus 4 minoribus armatus.

Alæ subdenticulatæ. Cellula posticarum plane aperta, anticarum plerumque semiclausa.

Costæ alarum posticarum 9: 1—4 e trunco communi superiore (costa prima ramulum aut rectum aut reflexum in lobum basalem emittens) 5—7 e trunco inferiori, 8—9 e basi egredientes. Cellulæ exitus inter costam 4 et 5. Costæ alarum anticarum 9: 1:ma e basi, 2—4 e trunco communi in-

feriore, 5 e costa transversa, 6—8 e trunco superiori (6 et 7 e angulo cellulæ, hæc quadriramosa) et 9 e basi egredientes. Costa transversa, cellulam discoidalem claudens, inter costam 4 et 5 plerumque abrupta, rarius continua tenuissima, vario tamen modo formata *).

Antennerne långa, smala. Klubban päronformig, (inåt spetsig, utåt bred) med afrundad spets, hos torkade exemplar urholtad.

Palperne merendels längre än hufwudet, uppåtstigande, med divergerande spetsar, treledade: medlersta leden hoptryckt, störst, ganska hårig; sista leden lika lång med första, smal, kort och tilltryckt hårig.

Ögonen nakna.

Fötterne: de främre smala, hos honan längre och nästan nakna, hos hannen ludna, tarserne twåledade; de öfrigas lår undertill sparsamt korthåriga; tibierne försedde med utsperrade tänder och i spetsen beväpnade med 2:ne långa, temligen starka sporrar; tarserne femledade: 1:sta leden längst, lika lång med 2:dra och 3:dje, ofta äfwen med 4:de tillsammantagne; 2:dra och 3:dje sinsemellan lika, 4:de kortast, 5:te lika lång med 3:dje och 4:de tillsammantagne och beväpnad med 4:ra mindre klor.

Wingarne: obetydligt tandade. De bakres diskfält alldeles öppet, de främres merendels halfslutet.

Nerverne på bakwingarne 9: 1—4 utgående från öfre nervstammen (1:sta sändande åt rotloben en rät eller bakåtböjd gren), 5—7 från nedre nervstammen, 8—9 från basen. Diskfältets utgång är emellan 4—5 nerven. Framwingarnes nerver 9: 1:sta, utgående från basen, 2—4 från nedre nervstammen, 5:te från twernerven, 6—8 från öfre nervstammen (6 och 7 från hörnet af diskfältet, den sednare förgrenig), 9:de från basen. Twernerven, som tillsluter diskfältet, är merendels afbruten emellan 4:de och 5:te nerven, sällan continuerlig och ganska fin, men på olika sätt formad *).

---

*) Tabula formam costæ transversæ alarum anticarum exhibens:

A. Cellula discoidalis alarum anticarum clausa; costa transversa inter costam 4 et 5 continua etsi tenuissima . . . . M. *maturna.*

De flesta till detta slägte hörande arter förebraga öppna ängar, isynnerhet sådane, som äro af mera skländt beskaffenhet. Några få träffas på torrare lokaler och endast en i skogarne. De förekomma blott i en generation om året och hafwa temligen snabb flygt. Larven är beklädd med köttiga, tornlika utwexter och lefwer på lägre wexter, sällan på träd; alltid i större eller mindre sällskap.

1. Boke-Nätfjärilen (Melitæa maturna **Lin.**)

Alis supra fuscis maculis flavis et fulvis, propre marginem exteriorem fasciam formantibus; anticis infra fulvis maculis albis evanescentibus; posticis infra fasciis tribus flavido-albis, media linea nigra longitudinali divisa. L. al. exp. 45—50 millim.

Wingarne ofwan mörkbruna med ljusgula och rödgula fläckar, hwilka nära utkanten bilda ett twerband; de främre undertill rödgula med hwita förswinnande fläckar; de bakre undertill med trenne hwitgula twerband, det medlersta deladt medelst en långsgående swart linea. L. e. wingsp. $1^{13}/_{16}$—$2^{1}/_{16}$ t.

Syn. **Papilio** *maturna* **Lin.** F. Sv. 280. 1062. **Ochs.** Schm. I. 1. 18. IV. 13. **Melitæa** *maturna* **Dalm.** Pap. Sv. 74. 1. **Boisd.** Icon. p. 110. pl. 23. f. 3. 4. **Zett.** Ins. Lapp. 809. 1. **Godart** et **Duponch.** Lepid. Suppl. I. 135. pl. 22. f. 1—3. H—S. Text. I. 20. t. 29. f. 132. **Pap.** *cynthia* **Hübn.** Pap. t. 1. f. 1. 2. et *mysia* Text. p. 5. n. 1.

Obs. M. *maturna* i Suecia inferiore (Scania et Blekingia) non in Lapponia occurrit, qua de causa figuræ Hübneri 598—601 ad eam referri non possunt, ut voluerunt Auctores.

B. Cellula discoidalis alarum anticarum semiclausa: costa transversa (plerumque inter costam 4 et 5) abrupta.

1. Costa transversa inter costam 5 et 6 fortiter arcuata M. *iduna*.
2. Costa transversa inter costam 5 et 6 acute angulata M. *artemis*.
3. Costa transversa inter costam 5 et 6 recta l. modice arcuata . . . . { M. *delia*, M. *athalia*, M. *dictynna* }

Denna fjäril är en af wåra sällsyntare och tillhör så widt hittills med säkerhet blifwit utrönt endast Sweriges sydligaste provinser, der jag träffat honom i Skåne wid W. Wramb i Juli och i Blekinge wid Sölvesborg i Augusti månad. På båda dessa ställen förekommer han i bokeskog. Ofta hwilar han sig på bokarnes blad, helst de buskartades. Wid Lund är han af Prof. **Zetterstedt** funnen i Räften. På Gottland skall han också wara träffad (**Lyth. Zett.**). I Norige finnes han icke, så widt jag wet.

Artbeskr. Antennerne bruna, undertill rödgulagtiga, ofwan fint hwitringlade. Klubban med gul spets. Palperne ofwan swartbruna, undertill hwitgult ludne. Ryggskölden, äfwensom abdomen ofwan, swart med bruna, på den sednare glesa hår. Abdomen undertill hwitgul. Analborsten hos hannen rödgul. Fötterne rödgulagtige.

Hanne: Wingarne ofwan mörkt bruna, nästan swarta; de främre med ett bredt twerband af 3:ne rader olikstora, ljusgula och rödgula fläckar nära utkanten och andra fläckar af samma färg spridda i disken. De fläckar som bilda medlersta raden i twerbandet äro störst och alla rödgula; de öfriga äro till större eller mindre antal ljusgula. Såsom fortsättning af framwingarnes twerband går ett dylikt öfwer bakwingarne och består af twenne rader fläckar, af hwilka de som tillhöra indre raden äro störst och alla rödgula, de öfrige ljusgula. Merendels finnes innanför detta twerband antydning till en tredje rad. I disken af bakwingarne finnas äfwenledes spridda rödgula och ljusgula fläckar. Undertill äro framwingarne rödgula eller orangefärgade med swart teckning i disken och twerstreck af samma färg; nära wingspetsen och längs utkanten finnas ljusgula eller hwitgula fläckar, af hwilka de sednare inåt begränsas af swart. Bakwingarne äro undertill rödgula med 3:ne hwitagtiga twerband: det första närmast roten afbrutet och bestående af 3—5 med swart omgifne olikformige fläckar; det 2:dra öfwer midten, inåt och utåt swart begränsadt och på längden deladt genom en afbruten swart linea; det 3:dje nära utkanten, bestående af halfmånformiga, swart be-

gränsade fläckar. Längs kanskarne, som äro hwita med swarta fläckar, löper på wingarnes undre sida en swart linea.

Honan är större än hannen och har wanligen twerbandet på wingarnes öfre sida bredare än denne.

Larven, som har på kroppen köttiga utwexter, liknande tornar, är swart med en dubbel rad gula punkter längs ryggen och en annan enkel längs hwardera sidan. Han lefwer företrädeswis på boketrädets blad, samt på åtskilliga pilarter. Med Plantago och Scabiosa låter han äfwen uppföda sig. I slutet af Maj eller början af Juni blir han pupa, sedan han öfwerwintrat. Denna är grönagtigt hwit med swarta punkter och streck samt har på abdominalregionen 7 rader gula, knappformiga taggar.

2. Lappska Nätfjärilen (Melitæa iduna **Dalm.**)

Alis supra nigro fuscis, fasciis macularibus albis et obscure fulvis; anticis infra ut in parte superiore coloratis, posticis fasciis tribus albis maculariis nigro-marginatis, omnibus impunctatis. L. al. exp. 35—40 millim.

Wingarne ofwan swartbruna med hwita och mörkt rödgula fläckar, som bilda twerband; de främre undertill lika öfre sidan, de bakre med 3:ne twerband af hwita, swartbegränsade fläckar, och sakna swarta punkter. L. e. wingsp. $1^{7}/_{16}$—$1^{6}/_{8}$ t.

Syn. **Melitæa** *iduna* **Dalm.** Pap. Sv. 75. 2. **Zett.** Ins. Lapp. 900. 2. **Godart** et **Duponch.** Lepid. Suppl. I. 300. pl. 48. f. 3. 4. II—S. Text. I. p. 21. **Pap.** *maturna* **Hübn.** t. 117. f. 598. 599. 600. 601. Text. p. 5.

Denna sällsynta och för wår Fauna egendomliga fjäril finnes endast i nordligare delar af Swenska Lappmarkerne, der den i närheten af Quickjock sednast blifwit i mängd funnen af Prof. **Wahlberg** på en med kort gräs bewuxen ängskulle uti Njunnas dalen. Dess flygtid infaller i medio (omkring den 18:de eller 20:de) af Juli månad.

Artbeskr. *). Antennerne ofwan swarta med hwita ledafdelningar; undertill rödgulagtige. Klubban swart mot spetsen rödgul. Palperne rödgula, undertill med swarta och rödgula hår. Kroppen swart, med längre och kortare hår af samma färg. Abdomen undertill wid anus rödgul. Fötterne rödgula.

Hanne: Wingarne ofwan swarta, med fyra af fläckar bestående twerband, af hwilka hwarannat är rödgult och hwarannat hwitt, dock så att ett rödgult är närmast utkanten. Emellan det indre hwita twerbandet och diskfältet på framwingarne finnes en hwit, stor fläck, som delas genom nerverna; emellan diskfältet och indre kanten finnes en annan af samma färg; i sjelfwa diskfältet synas twenne rödgula och merendels lika många hwita fläckar. I midten af bakwingarne finnas äfwen rödgula fläckar. Framwingarne, som wid basen äro swarta, hafwa undertill

---

*) *Descr.* Antennæ supra nigræ articulis albis; infra fulvidæ. Clava nigra, versus apicem fulva. Palpi fulvi, infra nigro fulvoque barbati. Corpus nigrum, pilis longioribus et brevioribus ejusdem coloris obsitum. Abdomen infra versus anum fulvum. Pedes fulvi.

Mas. Alæ supra nigræ l. nigro-fuscæ; fasciæ quatuor maculares, alternatim fulvæ et albæ; fascia fulva tamen margini proxima. Inter fasciam internam alarum anticarum albam et cellulam discoidalem est macula magna alba, costis transeuntibus nigris divisa; inter cellulam et marginem interiorem macula altera ejusdem coloris; in cellula ipsa maculæ duæ fulvæ et plerumque totidem albæ observantur. In medio alarum posticarum maculæ fulvæ etiam adsunt. Alæ anticæ, quæ ad basin sunt nigræ, fasciam latam albam per medium et fascias duas fulvas tenuiores, nigro-marginatas, atra alba interjecta, infra versus marginem gerunt; cellula ipsa maculas ut in parte superiore habet. Alæ posticæ sunt fulvæ maculis albis 3—4 irregularibus, nigro marginatis, ad basin, fascia alba maculari ejusmodi nigro-marginata (rarius linea longitudinali subtilissima, subfusca divisa) in medio et altera, lunata ejusdem coloris ad marginem. Costæ alarum omnium sunt in parte inferiore nigræ. Fimbriæ fuscæ.

Femina, quæ plerumque est major, a mare maculis albis in parte superiore alarum minoribus distinguitur.

Hab. rarius in Lapponia; ad Quickjock mense Julio.

öfwer midten ett bredt, hwitt twerband och närmare utkanten twenne andra smalare, rödgula och swartkantade, mellan hwilka ligger ett hwitt; diskfältet har fläckar såsom på öfre sidan. Bakwingarne äro rödgula med 3—4 oregelbundna, swartkantade, hwita fläckar wid basen, ett af fläckar bestående hwitt, likaledes swartkantadt band (sällan längs midten deladt medelst en fin brunagtig linea) öfwer midten och ett annat af samma färg wid utkanten. Alla wingnerverne äro på undre sidan swarta. Fransarne bruna.

Honan är merendels större än hannen och skiljer sig från honom deri, att öfre sidans hwita fläckar äro mindre.

3. **Ärenpris-Nätfjärilen** (Melitæa artemis W. V.)

Alis supra fuscis maculis flavis fulvisque; posticis infra fasciis tribus maculariis albido-flavis, utrinque in fascia fulva serie punctorum nigrorum, subtus luteo-marginatorum. L. al. exp. 31—45 millim.

Wingarne ofwan bruna med ljusgula och rödgula fläckar; de bakre undertill med 3:ne af fläckar bestående hwitgula twerband, och på båda sidor med en rad swarta, undertill gulkantade punkter uti ett rödgult twerband, L. e. wingsp. $1\frac{1}{4}$—$1\frac{13}{16}$ t.

Syn. **Pap.** *artemis* **W. V.** 322. **Fabr.** E. S. III. 1. 255. 790. **Hübn.** Pap. t. 1. f. 4—6. t. 129. f. 653. Text. p. 6. 4. **Militæa Ochs.** Schm. I. 1. 24. IV. 13. **Godart et Duponch.** Lepid. I. 71. pl. 4. secund. f. 3. pl. 4. tert. f. 3. **Dalm.** Pap. Sv. 75. 3. **Zett.** Ins. Lapp. 900. 3. **H—S.** Text. I. 22. **Pap.** *matutina* **Thunb.** Diss. Acad. Vol. III. 45. **Pap.** *maturna* **Esp.** Schm. I. t. 16. f. 2. p. 209.

Arten förekommer sporadiskt inom Swerige ända upp i Dalarne, der den i Serna socken blifwit tagen af Prof. Boheman. I Westmanland är den ej sällsynt omkring Norberg; i Östergöthland är den anmärkt uti Husby socken (Stenh.); i Småland finnes den wid Anneberg (Bhm.) och på Skånes ängar är den icke sällsynt, isynnerhet i skogstrakterne. Dess flygtid infaller i Maj och början af Juni månader. I Norige är den icke mig weterligen träffad.

Artbeskr. Antennerne bruna med hwita ringar. Klubban undertill rödgul; spetsen ofwan af samma färg. Palperne rödgult håriga. Ryggskölden och abdomen ofwan med rödgulagtiga hår. Abdomen undertill hwitgulagtig. Bröstet gulgrått. Fötterne rödgulagtiga.

Hanne och hona: Wingarne ofwan röd- eller swartbruna med många rödgula och ljusgula, tätstående, olikformiga fläckar; de bakre med trenne af fläckar bildade twerband nära utkanten, af hwilka det inbre och yttre hos hannen, men blott det sednare hos honan är hwitgult; det sednare derjemte alltid bildadt af trekantiga, inåt något afrundade fläckar; det medlersta och bredaste är deremot hos båda könen rödgult och utgöres af fläckar, som skiljas från hwarandra blott medelst de mörka nerverne och hafwa hwardera i midten en swart punkt. På undre sidan äro wingarne rödgula; de främre med talrika ljusgula, serdeles mot wingspetsen tätstående fläckar; de bakre hafwa trenne ljusgula twerband, af hwilka det första (wid roten) utgöres af 3—5 olikstora, swart omgifna fläckar; det andra, som går öfwer disken, delas genom wingnerverne i olikformiga fläckar, hwilka inåt, och mer eller mindre tydligt äfwen utåt, begränsas af swart, och det tredje, närmast utkanten, bildas af trekantiga, inåt afrundade fläckar. Mellan 2:dra och 3:dje bandet finnes en twergående rad af swarta punkter, som motswara öfre sidans och omgifwas hwardera af en större ljusgul krets.

Larven, som är swart med ett af små hwita punkter bestående band längs ryggen och ett annat dylikt längs hwardera sidan, har föttiga tornar, af hwilka 6 stå i twerrader på de 2:ne första kroppringarne, 4 stå i fyrkant på sista, och 7 i twerrader på hwardera af de öfrige; den medlersta af dessa sednare tornar står något framom de öfriga. Näst sista kroppsringen har ännu en torne, som står midt emot den medlersta och strax bakom denne. Kroppen är undertill grå med röda fulhakar. Längden $1^1/_4$ t. Larven, som träffas på Scabiosa

och Veronica öfwerwintrar och blir på wåren en ljusgul Pupa med swarta punkter och streck.

4. Hökblomster-Nätfjärilen (Melitæa delia W. V.)

Alis supra fulvo nigroque reticulatis; posticis subtus fasciis tribus flavo-albidis, nigro maculatis marginatisque, et duabus fulvis; posteriore nigro punctata. L. al. exp. 40—44 millim.

Wingarne ofwan nätformigt rödgula och swarta; de bakre undertill med 3:ne gulhwita, swartfläckiga och swartkantade, samt 2:ne rödgula twerband, af hwilka sednare det bakersta är swartpunkteradt. L. e. wingsp. $1^{5}/_{8}$—$1^{13}/_{16}$ t.

Syn. **Pap.** *delia* W. V. 179. **Hübn.** Pap. t. 2. f. 7. 8. Text. 6. 5. **Fabr.** E. S. III. 1. 251. 779. (var. Cinxiæ). **Militæa Dalm.** Pap. Sv. 76. 4. **Zett.** Ins. Lapp. 900. 4. **Pap.** *cinxia* **De Geer** II. 1. 141. t. 1. f. 13—18. **Ochs.** Schm. I. 1. 27. IV. 13. **God.** et **Dup.** Lepid. I. 73. pl. 4. quart. f. 1. **H—S.** Text. I. 25. t. 56. f. 269. var. **Pap.** *pilosellæ* **Esp.** Schm. I. t. 25. suppl. 1. f 2. p. 3. 2. *M. phæbe* **God.** Lepid. I. pl. 4. quint. f. 3. (**Pap.** *cinxia* **Lin.** F. Sv. 280. 1063. non certe ad hanc speciem appertinet, quamquam hoc mihi verisimile videtur).

Var. b. Alis supra fulvis maculis nigris basalibus marginalibusque; posticis parte interiore fulvis nigro maculatis, parte posteriore flavo-albidis macula nigra inter costam 2 et 3, fascia tenuissima fulva, nigro-maculata, transversa, media, et serie nigra linearum punctorumque ad marginem.

Wingarne ofwan rödgula med swarta fläckar wid basen och i utkanten; de bakre undertill till inbre hälften rödgula med swarta fläckar, till yttre hälften gulhwita med en swart fläck emellan 2—3 wingnerwen, ett smalt rödgult, swartfläckigt twerband öfwer midten och en rad swarta streck och punkter längs utkanten.

Syn. **Melitæa** *fulla* **Dalm.** Pap. Sv. 77. 8. secundum specimen originarium in Museo Paykullii adservatum. **Pap.** *fulla* Quens. Act. Holm. 1791. 279. n. 1.

Fjärilen förekommer på torra ängsbackar och betesfält i södra och medlersta Swerige, der den tillhörer de allmännare arterne. I Skåne är han under Juni och Juli månader icke sällsynt; i Småland, Östergöthland och Upland träffas han der och hwar. Den synes icke gå så högt upp mot norden att den träffas i Dalarne eller i norra delen af Westmanland. I Norige är den funnen wid Christiania (Siebke). Var. b. är mycket sällsynt.

Artbeskr. Antennerne bruna, hwitringlade. Klubban ofwan brun, i främre kanten och i spetsen rödgul, undertill rödgul och hwitagtig. Palperne hwita, i spetsen rödgula, undertill med grå och bruna hår. Hufwud, ryggsköld och abdomen ofwan swarta med rödgul ludd, som på de twenne förstnämnde kroppsdelarne är längst. Abdomen undertill hwitagtig. Bröstet grâludet. Fötterne rödgula. Hannens analborste rödgul.

Hanne: Wingarne ofwan rödgula med swarta wingnerwer och talrika swarta, af fläckar bestående twerband, så att den swarta färgen likt ett nät intager wingarnes hela yta. Längs utkanterne är en swart borda intill de hwita och swartfläckiga fransarne. Bakwingarne hafwa uti andra raden (från utkanten räknadt) af de rödgula fläckarne swarta punkter, som likna oceller. Undertill äro framwingarne rödgula med några få swarta fläckar; wingspetsarne äro hwitgula, afskilda från grundfärgen genom en swart wågformig linea, samt hafwa innanför denna i främre kanten en fläck af samma färg; längs utkanten går en rad swarta, små punkter. Bakwingarne hafwa undertill 3:ne hwitgula, swartbegränsade och swartpunkterade, wågige twerband, samt 2:ne andra rödgula; neml. ett hwitgult med swarta punkter wid basen, dernäst ett rödgult; åter ett hwitgult öfwer midten, hwilket längsåt är tecknadt med swarta fläckar; närmast detta ett rödgult, som i midten har en rad swarta punkter, motswarande öfre sidans; slutligen wid utkanten ett hwitgult, som består af sammanhängande, halfmånformige fläckar med hwardera en swart punkt. Analhörnet är hwitgult.

Honan liknar hannen, men har den swarta färgteckningen på wingarnes öfre sida merendels gröfre och mera sammanflytande, stundom så sammanflytande, att grundfärgen synes swart.

Larven, hwilken har tornar, såsom föregående arts, är swart med blåhwita, af punkter bestående ringar omkring ledafdelningarne. Hufwudet och fulhafarne äro rödbruna. (Hübn.) Den lefwer på Hieracium pilosella, Veronica och Plantago, samt öfwerwintrar. Puppan har orangegula taggar och punkter.

5. Grodblads-Nätfjärilen (Melitæa athalia Esp.)

Alis supra nigro-fuscis fasciis maculisque fulvis; posticis subtus fasciis tribus flavis l. flavo-albidis, impunctatis, fasciisque tribus fulvis; posteriore arcubus nigris. L. al. exp. 37—40 millim.

Wingarne ofwan swartbruna med rödgula twerband och fläckar; de bakre undertill med 3:ne ljusgula eller hwitagtige, ofläckade twerband och 3:ne andra rödgula, af hwilka sednare det bakersta har en rad swarta bågar. L. e. wingsp. $1^{9}/_{16}$—$1^{5}/_{8}$ t.

Syn. **Pap.** *athalia* **Esp.** Schm. I. t. 47. cont. 23. f. 1. a. b p. 377. *P. maturna* **Esp.** t. 30. Suppl. 6. f. 2. p. 325. var. **Fabr.** E. S. III. 1. 254. 787. **Hübn.** Pap. t. 4. 17. 18. **Pap.** *athalia* **Freyer** Beitr. II. 9. p. 4. t. 49. **Melitæa Ochs.** Schm. I. 1. 44. IV. 14. et 108. **Treitsch.** X. 1. 7. **Dalm.** Pap. Sv. 76. 6. **Zett.** Ins. Lapp. 900. 5. **Godart** et **Duponch.** Lepid. I. p. 78. pl. 4 quart. f. 2. pl. 4 tert. f. 6. **H—S.** Text. I. p. 23.

Var. b. Alis posticis subtus fasciis nigro inductis; forma minor. L. al. expl. 32—35 millim.

Bakwingarnes twerband undertill något flötande i swart; mindre form. L. e. wingsp. $1^{5}/_{16}$—$1^{7}/_{16}$ t.

Syn. **Pap.** *parthenie* **Borkh.** Schm. I. 53. 5. II. 194. 5. **Melitæa Dalm.** Pap. Sv. 77. 9. **Ochs.** Schm. I. 1. 48. **God.** et **Dup.** Lepid. II. pl. 9. f. 7. 8. **H—S.** t. 30. f. 136. 137? *P. athalia* **Hübn.** Pap. t. 4. 19. 20. *P. aphæa* **Hübn.** t. 147. f. 783. 789. *M. athalia* **H—S.** t. 57. f. 270—274. **Zett.** Ins. Lapp. 900. 5. var. b.

Var. c. Alis posticis infra basi nigro-maculatis, fascia media lineaque marginali flavis.

Bakwingarne undertill wid basen swartfläckiga med ett gult twerband öfwer midten och en linea af samma färg längs utkanten.

Syn. Melitæa *hertha* Dalm. Pap. Sv. 77. 7. Zett. Ins. Lapp. 900. 6. Papilio Quensel. Act. Holm. 1791. 280. 8. t. 10. f. 9. 10. (secundum specimen originarium in Museo Schönherri adservatum).

Denna är den allmännaste arten i slägtet och finnes öfwer allt i Swerige och Norige på fuktiga ängar under Juni och Juli månader. Var. b., som af flera Författare anses såsom en egen art, träffas, ehuru sparsamt, både i södra och norra Swerige tillsamman med den wanliga formen. Var. c. är deremot ganska sällsynt, men har blifwit funnen både i Westmanland, på Gottland och i Upland.

Artbeskr. Antennerne ofwan mörkbruna, undertill hwitagtiga eller rödgulagtiga, oftast otydligt hwitringlade. Palperne hwitgula med bruna spetsar, undertill brun- och grålubne. Ryggskölden med mörkbrun ludd. Abdomen ofwan swart med swarta hår, undertill hwitgulagtig. Bröstet grått. Fötterne rödgula. Hannens analborste rödgul.

Till färgteckningen på wingarnes öfre sida varierar denna fjäril betydligt, så att knappt twenne exemplar af hundrade äro hwarandra fullkomligt lika. Wingarne äro ofwan ljusare eller mörkare swartbruna med flera eller färre rödgula fläckar och i fläckar upplösta twerband. Undertill hafwa framwingarne rödgul färg, dels med tydlig, dels med otydlig swart teckning, bestående af streck, punkter och fläckar. I wingspetsarne och stundom äfwen längs hela utkanten finnas gula, genom de här swarta nerverne skilda fläckar, af hwilka de som följa kanten äro kegelformiga och inåt swartbegränsade; längs yttersta kanten löpa 2:ne swarta linier, af hwilka den inbre är wågformig och mer eller mindre tydlig. Bakwingarnes undre sida, som är minst underkastad förändringar, upptages af 3:ne ljusgula och

lika många rödgula twerband, hwilka alla sakna swarta punkter eller fläckar. Af dessa finnes ett rödgult band wid sjelfwa roten, dernäst ett ljusgult eller hwitagtigt, bestående af 3—4 med swart omgifna fläckar; närmast nyssnämnde går ett rödgult, i hwilket finnes en hwitagtig, swart begränsad fläck; derefter öfwer disken åter ett ljusgult eller hwitagtigt, wågigt, inåt och utåt begränsadt med swart och oftast genom en swart längsgående linea deladt i twenne olika hälfter; dernäst ett rödgult, i hwilket finnas en rad swarta halfbågar, och slutligen ett ljusgult af inåt afrundade, swart begränsade fläckar, öfwer hwilka, närmast utkanten, löpa twenne parallela swarta linier. Fransarne äro hwitagtigt gula med swarta fläckar.

Var. b. är betydligt mindre med smalare och mera långsträckta framwingar, men föröfrigt till färgteckningen alldeles lik föregående, utom deri, att undre sidans rödgula twerband äro mörkare, öfwerdragne med swart, så att de stöta i brunt.

Var. c. Wingarne ofwan mörkbruna med ett af större rödgula fläckar bestående twerband nära utkanten och stundom med en och annan rödgul fläck i disken. Framwingarne undertill rödgula med twenne olikstora swarta fläckar i diskfältet (stundom dessutom med en eller annan mindre), samt twert öfwer wingen en rad långa, swarta streck, och längs utkanten otydliga triangelformiga fläckar af samma färg. Bakwingarne undertill rödgula med fyra swarta fläckar wid basen; öfwer midten ett twerband af ljust ockragula fläckar, hwilka på indre och yttre sidan begränsas af ett bredare swart streck; bakom detta band är wingen swartbrun med en rad halfmånformiga, rödgula fläckar och i utkanten en rödgul linea. Bakwingarne äro underkastade förändringar till undre sidans färgteckning. Så är hos några exemplar dessa wingars yttre hälft hwitgul med en matt och otydlig rödgul strimma och längs utkanten finnes antydning till ett swartagtigt twerstreck.

Larven till den egentliga *M. athalia Esp.* är swart med twenne rader hwita punkter på hwarje kroppsring samt tornar

såsom hos föregående. Larven till varieteten b skall hafwa de hwita punkterne knapt märkbara och en rad blekgula fläckar längs hwardera kroppssidan. Den lefwer på arterne af slägtet Plantago och Valeriana samt öfwerwintrar. **Puppan** är till förra formen gråbrun med swart teckning på wingsidorna och swarta samt röda punktrader på abdominalregionen, men till den sednare formen skall den wara askegrå med 2:ne rader rostfärgade punkter på abdominalregionen. (**Ochs.**)

6. Kohvete-Nätfjärilen (Melitæa dictynna Esp.).

Alis supra nigris fulvo maculatis; posticis infra fasciis tribus albidis, impunctatis, et totidem fulvo-brunneis, posteriore arcubus nigris, maculis flavis punctisque nigris adjacentibus. L. al. exp. 34—37 millim.

Wingarne ofwan swarta med rödgula fläckar; de bakre undertill med 3:ne hwitagtiga twerband utan swarta punkter, och lika många andra rödbruna, af hwilka sednare det bakersta har en rad swarta halfbågar, intill hwilka ligga gula fläckar och swarta punkter. L. e. wingsp. $1^{3}/_{8}$—$1^{9}/_{16}$ t.

Syn. **Pap.** *dictynna* **Esp.** Schm. I. t. 58. suppl. 24. f. 2. a. b. t. 91. cont. 41. f. 1. p. 180. **Fabr.** E. S. III. 1. 253. 785. **Melitæa Ochs.** Schm. I. 1. 42. IV. 14. **Dalm.** Pap. Sv. 76. 5. **God.** et **Dup.** Lepid. I. 80 pl. 4. f. 3. pl. 4 quint. f. 4. **H—S.** Text. I. 24. **Pap.** *corithalia*. **Hübn.** t. 3. f. 15. 16. Text. 7. 10.

Denna art, som träffas i Juni och Juli månader på sidländta skogsängar, tillhör endast södra Swerige och Norige. I Skåne är den på flera ställen allmän, såsom wid Trolle Ljungby, Esphult och W. Wramb. I Blekinge har jag tagit den wid Sölvesborg och Carlshamn. I Småland är den träffad wid Anneberg (**Bhm.**). Äfwen på Öland är den anmärkt (**Zett.**). I Norige är den funnen wid Sandefjord (**Siebke**).

Artbeskr. Antennerne mörkbruna och hwitringlade. Klubban ofwan brun, ofta i bakre kanten hwit, undertill och i spetsen rödgul. Palperne hwitgula, undertill brunhåriga. Ryggskölden

rödbrunt hårig. Abdomen ofwan swart med korta hår af samma färg, undertill hwitgul. Bröstet grå-ludet. Fötterne rödgula.

Hanne och hona: Wingarne ofwan swarta med flere eller färre rödgula, mindre fläckar; de bakre hafwa sällan mer än 3:ne rader sådane fläckar. Undertill äro de främre mörkt rödgula med swarta fläckar; längs utkanten löpa twenne swarta streck, af hwilka det inbre är mer eller mindre wågigt och utgör yttre gränsen för en rad trekantiga ljusgula, inåt likaledes swart begränsade fläckar; inom dessa synas stundom andra ljusgula fläckar, som förswinna mot wingens indre kant. Bakwingarne hafwa på undre sidan 3:ne ljusgula eller snarare hwitagtiga och lika många brungula band, af hwilka de förra sakna swarta punkter. Dessa band hafwa följande ordning: närmast basen ett brungult, i hwilket wid sjelfwa rotloben finnes en hwitagtig fläck; derefter ett hwitagtigt, som består af olikstora swartbegränsade fläckar; sedan åter ett brungult med en hwit, af swart omgifwen fläck; dernäst ett hwitagigt, som inåt och utåt begränsas af en swart linea, och delas genom ett swart långsgående, afbrutet streck i twenne hälfter, af hwilka den indre, som är minst, ofta har gulagtigare anstrykning än den yttre; närmast detta åter ett brungult, som har en rad swarta halfbågar, hwardera omslutande en ljusgul fläck jemte en swart punkt; ytterst finnes ett hwitagtigt, stundom swagt silfwerglänsande band af halfmånformiga, inåt swart begränsade fläckar. Längs utkanten löpa twenne parallela swarta linier, hwilkas mellanrum är rödgult. Nerverne äro på bakwingarnes undre sida swarta. Fransarne hwita med swarta fläckar.

Äfwen denna fjäril är underkastad variationer, dock ej till den grad som föregående. Fläckarne på wingarnes öfre sida äro än ockragula, än ljusgula eller hwitagtige, än flere och än färre. Stundom äro bakwingarne nästan enfärgadt swarta.

Larven är rödagtigt violett med ljusblå punkter och 3:ne swarta långsgående streck; hufwudet har twenne ljusblå fläckar

och tornarne, som hafwa samma beskaffenhet, som hos närmast föregående, äro i spetsarne swarta. Den lefwer på *Melampyrum nemorosum* och *Valeriana officinalis*.

Slägtet: **Argynnis.** Fabr. et Auct.

Antennæ longiores, graciles. Clava brevis, ovalis l. suborbiculata, in speciminibus exsiccatis excavata, compressa.

Palpi capite longiores, adscendentes, apicibus divergentibus, triarticulati. Articulus medius maximus, tumidus, infra hirsutissimus, ad latera fere nudus; ultimus minutissimus (basali brevior), compressissimus, nudus apice acuminato.

Oculi nudi.

Pedes antici breves, feminæ minus, maris tamen magis pilosi, tarsibus inarticulatis; ceteri ut in genere præcedente, armati et instructi; femora infra aut nuda aut pilosa; articuli tarsorum ut in genere præcedente, rarius ut in sæquente.

Alæ subdentatæ. Cellula posticarum costa spuria tenuissima, anticarum sat distincta, clausa.

Costæ alarum posticarum 9: 1—4 e trunco communi superiori (prima ramulum reflexum l. rectum in lobum emittens), 5—7 e trunco inferiore, 8—9 e basi egredientes. Cellula discoidalis inter costam 4 et 5 costa tenuissima transversa clausa. Costæ alarum anticarum 9—10: 1 e basi, 2—4 e trunco communi inferiori, 5 e costa transversa cellulæ, 6—8 e trunco communi superiori (7 quadriamosa), 9 e basi egredientes; sunt tamen costæ alarum 10, costa 6—9 e trunco superiori (7 triramosa) et 10 e basi egrediuntur. Cellula discoidalis costa transversa inter costam 4—5 sat distincta clausa.

Antennerne långa, fina. Klubban kort, oval eller något rundad, hos torkade exemplar urholkad och sammantryckt.

Palperne längre än hufwudet, uppåtstigande, med divergerande spetsar, treledade: medlersta leden störst, uppblåst, nedtill ganska ludden, på sidorne nästan bar; sista leden ganska liten (kortare än basleden), ganska sammantryckt, naken och tillspetsad.

Ögonen nakna.

Fötterne: de främre korta, hos honan glesare, hos hannen längre ludne, med oledade tarser; de öfriga såsom hos föregående slägte beväpnade; låren antingen nakna eller ludna; tarsernes leder såsom hos föregående, sällan såsom hos följande slägte.

Wingarne småtandade. De bakres diskfält slutet genom en fin, falsk twernerv, de främres genom en temligen tydlig.

Nerverne på bakwingarne 9: 1—4 utgående från öfre nervstammen (den 1:sta utsändande åt rotloben en bakåtböjd eller rät gren), 5—7 från nedre nervstammen, 8—9 från basen. Diskfältet slutet genom en fin twernerv emellan 4—5 wingnerverne. Framwingarnes nerver 9—10: 1 utgående från basen, 2—4 från nedre nervstammen, 5 från diskfältets twernerv, 6—8 från öfre nervstammen (7:de fyrgrenig), 9 från basen; men äro nerverne 10, så utgå 6:te—9:de nerverne från öfre nervstammen (7 tregrenig) och den 10:de från basen. Diskfältet slutet genom en ganska tydlig twernerv emellan 4—5 wingnerverne.

Detta artrika slägte har rerpresentanter både i Skandinaviens sydligaste och nordligaste delar. Några arter utbreda sig öfwer hela halfön, andra äro deremot inskränkta till wissa provinser. Somliga älska skogarne med dessas torra marker, andra deremot ängarne och kärren. En del hafwa twenne generationer om året, en del tyckas deremot blott ega en. Larven, som är beklädd med hårda, greniga, i sex rader ställda tornar, bland hwilka merendels twenne större och längre finnas på första kroppsringen, lefwer på lägre dicotyledona werter, men aldrig på träd, och träffas icke i sällskap, utan alltid enslig.

I. Subdiv. Åtminstone medlersta fotparets lår undertill tätt ludne*).

1) Framvingarnes nerver 9.

a) Första nervens på bakvingarne gren rät.

1. Svartringlade Perlemorfjärilen
(Argynnis aphirape Hübn.)

Alis supra fulvis nigro maculatis; posticis infra fulvis fasciis flavo-albidis, interdum argonteis, macula media fasciæ discoidalis linea nigra transversa divisa, serieque marginali punctorium ocellarium. L. al. exp. 37—40 millim.

Wingarne ofwan rödgula med swarta fläckar; de bakre undertill rödgula med hwitgula, stundom perlemorfärgade twerband, af hwilka det medlerstas medlersta fläck är på tweren delad genom ett swart streck; nära utkanten en rad ocellalika punkter. L. e. wingsp. 1⁹/₁₆—1⁵/₈ t.

Syn. Pap. *aphirape* Hübn. Pap. t. 5. f. 23—25. t. 163. f. 811. Argynnis Ochs. Schm. I. 1. 52. IV. 14 & 109. Treitsch. X. 1. 8. Dalm. Pap. Sv. 69. 6. Zett.

---

*) Tabula subdivisionum hujus generis:

A. Femora pedum saltem inter-mediorum infra dense birsuta:

1. Costæ alarum anticarum 9:
   - a) Ramulus costæ primæ alarum posticarum rectus: — *Aphirape. Selene. Freja. Polaris. Pales. Frigga. Thore.*
   - b) Ramulus costæ primæ alarum posticarum arcuatus reflexus: — *Euphrosyne.*
2. Cosæ alarum anticarum 10; ramulus costæ primæ alarum posticarum rectus: — *Ino. Lathonia.*

B. Femora pedum infra nuda; costæ alarum 10; ramulus costæ primæ alarum posticarum reflexus: — *Niobe. Adippe. Aglaja. Paphia.*

Ins. Lapp. 895. 6. **God.** et **Dup.** Lepid. II. pl. 9. f. 3. 4. **H—S.** Text. 1. 34. **Pap.** *thomyris* **Herbst.** Schm. t. 270. f. 6. 7.

Var. b. { Fascia media alarum posticarum ut etiam maculis baseos infra argenteis.
Midtelbandet på bakwingarnes undra sida, äfwensom fläckarne wid basen perlemorfärgade.

Syn. **Pap.** *ossianus* **Herbst.** Schm. t. 270. f. 4. 5. **Hübn.** t. 146. f. 734. 735. **Argynnis God.** et **Dup.** Lepid. Suppl. I. 129. pl. XX. f. 5. 6. **Boisd.** Icon. 94. pl. 19. f. 1—3. **H—S.** Text. 1. 34. t. 67. f. 322. 323.

Arten tillhör egentligen myrtrakterna i norra delarne af wår halfö, der båda varieteterne träffas tillsamman med hwarandra och äro temligen allmänna. Dock förekommer fjärilen någon gång äfwen i medlersta Swerige. Så har den blifwet funnen wid Norberg i Westmanland af Målaremästaren **Fredrichsson**, som benäget sändt exemplar till påseende. I norden är den träffad wid Lyckfele och Umenäs i Umeå Lappmark (**Zett.**); wid Quickjock i Luleå Lappmark (**Bhm.**) och wid Öfre Tårneå i Tårneå Lappmark (**Wahlb.**). Likaledes finnes den wid Nord-Cap. Dess flygtid infaller i Juni och Juli månader. Utom Skandinavien finnes den i alla nordliga länder af Asien och Amerika, äfwensom på åtskilliga ställen i Tyskland, såsom wid Augsburg m. fl. st.

Artbeskr. Antennerne ljusbruna, ofwan med breda hwita ringar, undertill rödgula. Klubban brun i spetsen och undertill rödgul. Palperne rödgula, undertill brunhåriga. Ryggskölden med rödgulagtigt bruna hår. Abdomen ofwan swart, korthårig, undertill rödgul. Bröstet brungrått. Fötterne rödgula, med brunagtiga lår.

Hanne: Wingarne ofwan rödgula, wid basen mer eller mindre bruna, med swarta streck, twerlinier och fläckar, de sednare nära utkanterne rundade. Utkanterne, som äro swarta, åtföljas af en rad swarta trianglar, som hwardera innesluta en ljusgul fläck. Fransarne ljusgula med bruna fläckar. Fram-

wingarne undertill rödgula, men längs utkanten samt i wingspetsen ljusgula, med samma swarta teckning som ofwan, men den är här finare och utkantens trianglar sammanhänga icke med hwarandra. Bakwingarne brungula med 3—4 olikstora, swartkantade ljusgula eller hwitagtiga fläckar wid basen, ett band af dylika fläckar öfwer dissen och en rad trekantiga altid perlermorfärgade, inåt och utåt swartbegränsade fläckar längs utkanten. Midtelbandet, som är swartbegränsadt, har den stora midtelfläcken, hwilken merendels är perlemorfärgad, delad genom en snedgående swart linea. Emellan samma band och utkanten finnes en rad af ljusgula eller hwitagtiga, ocell-lika punkter omgifne med en swart ring, och intill dessa gränsar en rad ljusgula fläckar.

Honan liknar hannen, men har grundfärgen ofwan mera ockragul och utkanterne ljusare.

Var. b, som af några anses, ehuru säkerligen utan skäl, såsom egen art, skiljer sig från nu beskrifna deri, att det swarta wid wingbasen ofwan är mindre utbredt; fläckarne och midtelbandet på bakwingarnes undre sida perlemorglänsande och att stundom, ehuru sällan, fläckarne längs utkanten på samma sida af bakwingarne äro ej triangulära, utan snarare rectangelformiga.

Larven kort och tjock, ljust silfwergrå med ganska korta tornar och utan halstornar. Hufwudet brungrått. Wid hwarje torne finnes på ryggen en swart streck, och inwid denna en ljusare linea. Nedanför lufthålen synes en hwit sidolinea. **Puppan** ljusgrå med ljusare och mörkare strimmor, som utlöpa i en spets. På ryggen finnas flera silfwerfläckar och wingsliderna äro starkt inböjda. (Freyer.) Larven öfwerwintrar och undergår sin metamorphos i Maj månad följande året.

2. Brunfläckiga Perlemorfjärilen
(Argynnis selene Fabr.).

Alis supra fulvis nigro maculatis; posticis infra flavis brunneo maculatis, fasciis brunneo-fulvis et flavis, his plus minus

argenteis, macula intermedia fasciæ mediæ argentea, indivisa, serieque marginali punctorum nigrorum cœcis. L. al. exp. 40—43 millim.

Wingarne ofwan rödgula, swartfläckiga; de bakre undertill ljusgula med brungula fläckar, samt brungula och ljusgula twerband, af hwilka de sednare äro mer eller mindre silfwerglänsande; midtelbandets medlersta fläck silfwerglänsande och odelad; nära utkanten en rad swarta enfärgade punkter. L. e. wingsp. $1^{5}/_{8}$—$1^{3}/_{4}$ t.

Syn. **Pap.** *selene* **Fabr.** E. S. III. 1. 147. 451. **Hübn.** Pap. t. 5. f. 26. 27. et figg. 732. 736. 738. **Argynnis Ochs.** Schm. I. 1. 55. IV. 14. 109. **Treitsch.** X. 1. 8. **Dalm.** Pap. Sv. 69. 7. **Zett.** Ins. Lapp. 896. 7. **Godart** et **Duponch.** Lepid. I. 64. pl. 4. tert. f. 4. **H—S.** t. 33. f. 150. 151. t. 34. f. 152. 153. (var.).

Var. b. Alis supra fulvis macula rotundata costali prope basin limboque exteriori nigris; hic serie punctorum fulvorum; anticis infra fulvis macula ocellari strigaque brevi ad marginem anticum nigris; posticis infra flavis costis punctoque basali nigris, maculis brunneis in parte posteriori.

Wingarne ofwan rödgula med en rundad swart kantfläck nära basen; yttre kanten af samma färg, men derjemte rödgult fläckig; de främre undertill rödgula med en swart ocellformig fläck och kort strimma af samma färg wid främre kanten; de bakre undertill blekgula med swarta nerwer och en dylik fläck wid basen, samt bruna fläckar i wingarnes yttre hälft.

Syn. **Arg.** *selene* var. b. **Zett.** l. c.

Var. c. Alis supra fere ut in priore; anticis posticisque infra serie macularum brunnearum, his flavo alboque lineatis, costis punctoque nigris.

Wingarne på öfre sidan nästan som hos föregående; undertill med en rad bruna fläckar; de bakre dessutom linierade med hwitt och blekgult, samt försedde med en swart punkt och nerwer af samma färg.

Syn. **Arg.** *selene* var. c. **Zett.** l. c.

Var. d. Alis supra nigro-fuscis maculis fulvis, ad marginem posteriorem seriatim dispositis; anticis supra disco interiori macula fulva, rotundata, costali, prope basin nigra; omnibus infra ut in var. c pictis, sed maculis brunneis longitudinalibus, venas cingentibus.

Wingarne ofwan swartbruna med rödgula fläckar, som bilda en twerrad nära utkanten; de främre ofwan med en rundad rödgul fläck wid inkanten, hwilken närmare basen är swart; alla wingarne undertill färgade såsom hos var. c, men de bruna fläckarne äro längsgående och omgifwa nerwerne.

Syn. **Arg** *selene* var. d. **Zett.** l. c. **Pap.** *rinaldus* **Herbst.** t. 271. f. 1. 2. 4.

Var. e. Alis supra nigro-fuscis maculis rarioribus flavis; anticis infra fulvo nigroque maculatis; posticis infra fulvo fuscoque variegatis, fasciis 2 serieque punctorum marginalium flavis.

Wingarne ofwan swartbruna med färre rödgula fläckar; de främre undertill swart och rödgult fläckige; de bakre på samma sida marmorerade med rödgult och brunt och ega 2 rödgula twerband samt i utkanten fläckar af samma färg.

Syn. **Arg.** *selene* var. e. **Zett.** l. c. **Pap.** *marphisa* **Herbst.** t. 270. f. 8. 9.

Var. f. Alis ut in priore, sed posticis supra nigro-fuscis unicoloribus.

Wingarne såsom hos föregående, men de bakre ofwan enfärgadt swartbruna.

Syn. **Arg.** *selene* var. f. **Zett.** l. c.

Var. g. Alis supra sericeo-brunneis, unicoloribus; posticis maculis 3—4 minutis fulvis ad angulum ani; infra omnibus ut in var. e.

Wingarne ofwan silkesbruna, enfärgade; de bakre med 3—4 små, rödgula fläckar i analhörnet; alla undertill såsom hos var. e.

Syn. **Arg.** *selene* var. g. **Zett.** l. c.

Denna fjäril, en af de allmännaste inom slägtet, träffas (åtminstone i S. Swerige i twenne generationer om året — på alla sanka ängar öfwer allt på wår halfö, de nordligaste trakterne ej undantagne. Från Tromsö har den blifwit hemförd af Adj. Liljeborg i Lund. Dess flygtid infaller i Maj och Juni, samt sedan åter i Augusti. Sednare generationen är ej så talrik som förra. Varieteterne, som alla förwaras uti Schönherrs samling i Stockholm, äro till största delen från Lappland och Österbotten. Dock förekommer en eller annan af dem äfwen i södra och medlersta Swerige. De äro likwäl alla sällsynta.

Artbeskr. Antennerne bruna, otydligt hwitringlade. Klubban brun, i spetsen rödgul. Palperne på sidorne hwitagtiga, ofwan och undertill rödgulagtiga, ludna. Ryggskölden luden af rödgult. Abdomen ofwan swart med rödgula stickelhår, undertill hwitagtig. Bröstet brungrått, ludet. Fötterne ljusbruna gråpudrade.

Hanne och **hona** likna hwarandra, men variera betydligt till färgteckningen. Den wanliga formen har wingarne ofwan rödgula: de främre med swarta fläckar i diskfältet, ett swart, på flera ställen afbrutet twerband öfwer midten från framkanten till inkanten, och en rad runda, swarta fläckar närmare utkanten, hwilken är swart med större eller mindre, rundade eller trekantige rödgula fläckar; de bakre, som wid basen äro swarta med en rödgul ring, omgifwande en swart rundad fläck, hafwa öfwer midten ett swart, afbrutet twerband, dernäst en rad fläckar, som liknar framwingarnes, hwilket äfwen är förhållandet med utkanten. Undertill äro framwingarne blekare rödgula med finare swart teckning och gulagtige wingspetsar, hwarest finnas några rödbruna fläckar. Bakwingarne äro ljusgula med ett af 3—4 aflångt-rundade, hwitgula eller ljusgula, mer eller mindre silfwerfärgade fläckar bestående band wid basen, ett annat dylikt af 9 olikstora, merendels swart begränsade, fläckar öfwer disken, och ett tredje af 7, inåt swartbegränsade, trekantige fläckar i utkanten, hwilka ofta st alla äro silfwerglänsande. Emellan

basens och diskens ljusgula twerband går ett rostbrunt band, i hwars midt finnes en större, rundad, swart fläck, och emellan diskens och utkantens twerband finnas 2—3 stora, obegränsade rödbruna fläckar, äfwensom en rad swarta, enfärgade punkter, framom hwilka synes en hwitgul, stundom matt silfwerglänsande flamma, som på midten är afbruten. Midtelbandets medlersta fläck (wid diskfältets slut) är alltid silfwerglänsande och ständigt odelad (utan tydlig swart snedstreck). Fransarne äro ljusgula med bruna fläckar.

Larven beskrifwes swart med mörkgrå strimmor, och rostgula, glest swarthåriga tornar, af hwilka de twå första äro rigtade utåt. På första kroppsringen finnas twenne hwita punkter på hwarje sida. Deß näringsplantor äro arterne af slägtet *Viola*. **Puppan** är gulbrun, med swarta fläckar och taggar. (**Treitsch.**)

Anm. Till Sweriges Fauna har äfwen, ehuru orätt, blifwit räknad en art, som förekommer i Finland och annorstädes, neml.:

Argynnis amathusia (Fabr.)

Alis fulvis nigro-maculatis; posticis infra variegatis, fasciis duabus dentatis, altera flava, altera rosea, punctis 5—6 posticis ocellatis, et uno basali nigris.

Wingarne rödgula, swartfläckiga; de bakre undertill marmorerade med twenne taudade twerband, det ena gult, det andra rosenfärgadt, samt 5—6 swarta, ocellformiga punkter nära utkanten en dylik wid basen.

Syn. Pap. *amathusia* Fabr. E. S. III. 1. 255. 791. Argynnis Ochs. I. 1. 75. Dalm. Pap. Sv. 71. 9. Zett. Ins. Lapp. 897. 9. God. et Dup. Lepid. II. 65. pl. 8. f. 5. 6. H—S. Text. 1. 35. Hobn. Pap. Text. II. 11. Pap. *diana* Hobn. t. 10. f. 51—54. Pap. *tithania* Hobn. t. 9. f. 47. 48.

Deß hemland äro Alperne i Schweitz och Schwaben; äfwen träffas den i Ryßland och Finland, på sednare stället 5 mil från Åbo wid Pläne Nygård, men har ännu icke hittills blifwet funnen uti Swerige eller Norige.

3. Frejas Perlemorfjäril (Argynnis freja Thbg.)

Alis supra fulvis basi maculisque nigris; posticis infra ferruginois albo fuscoque variis, fascia transversa media lunulisque

marginalibus flavo-albidis, puncto discoidali nigro, albo circumcincto, serieque postica punctorum nigrorum. L. al. exp. 35—40 millim.

Wingarne ofwan rödgula med swarta fläckar och bas; de bakre undertill rödbruna, marmorerade med hwitt och brunt, med ett hwitgult, twergående midtelband och i utkanten fläckar af samma färg, samt i diskfältet en swart, af hwitt omgifwen punkt, äfwensom en rad swarta punkter öfwer wingens bakre hälft. L. e. wingsp. $1^{7}/_{16}$—$1^{5}/_{8}$ t.

Syn. **Pap.** *freja* **Thunb.** Diss. vol. III. p. 49. t. 5. f. 14. **Quens.** Act. Holm. 1791. p. 276. 6. t. 10. f. 5. 6. **Hübn.** Pap. t. 10. f. 54. 55. t. 11. f. 56. t. 154. f. 771. 772. **Argynnis Ochs.** Schm. I. 1. 78. IV. 15. **Dalm.** Pap. Sv. 71. 10. **Zett.** Ins. Lapp. 897. 10. **God.** et **Dup.** Lepid. Suppl. I. 122. pl. 19. f. 6. 7. **Boisd.** Icon. p. 102. pl. 19. f. 4. 5. **H—S.** Text. I. 36.

Denna art tillhör egentligen fjellplatauerne i Lappmarkerne, der den isynnerhet finnes talrik omkring Quickjock, men den nedstiger äfwen på låglandet, såsom i Finmarkerne. Uti Norrbotten är den träffad wid Säfwast och Råbäcken af Prof. **Wahlberg**. Prof. **Zetterstedt**, har funnit den wid Lyckfele och Stensele i Umeå Lappmark. Prof. **Boheman** har hemfört den från Dowre. Flygtiden infaller i Juni och Juli månader.

Artbeskr. *) Antennerne bruna med hwitagtiga ringar. Klubban brun, i spetsen rödgulagtig. Palperna gulagtiga, undertill

*) *Descr.* Antennæ fuscæ annulis albidis. Clava fusca, apice fulvido. Palpi fulvi, infra fulvo pilosi apice fuscescente. Caput et thorax fulvo-hirsutissimus. Abdomen supra nigrum, breve fulvo-pilosum, infra flavo-albidum l. fulvidum. Pectus hirsutum, fulvum. Pedes dilute fulvi.

Mas. Alæ supra fulvæ, ad basin nigræ, præsertim posticæ. Maculæ nigræ ordinariæ rudiores quam in speciebus præcedentibus. Alæ anticæ infra ochraceæ, ita maculatæ in disco ut in parte superiore, apicibus tamen flavidis et lineolis longitudinalibus ejusdem coloris in margine intra costas. Alæ posticæ infra ferrugineæ maculis 3—4 flavo-albidis basalibus, et macula altera in cellula discoidali puncto minuto nigro instructa. Per

rödgult håriga, i spetsen brunagtiga. Hufwud och ryggsköld starkt ludna af rödgult. Abdomen ofwan swart, korthårig af rödgult; undertill hwitgulagtig eller stötande i rödgult. Bröstet rödgult ludet. Fötterne ljust rödgula.

Hanne: Wingarne ofwan rödgula, wid basen swarta, hwilket isynnerhet är förhållandet på de bakre, der det swarta sträcker sig utöfwer midten. De wanliga swarta teckningar äro gröfre än hos föregående arter. Undertill äro framwingarne ockragula med samma swarta teckning i diskfältet som på öfre sidan, men wingspetsarne äro ljusgula och längs utkanten stå emellan nerverne en rad ljusgula längsstreck. De bakre äro undertill rödbruna med 2—3 hwita fläckar wid basen och i diskfältet en annan, mindre, af samma färg, i midten försedd med en swart punkt. Öfwer midten går ett hwitgult, med rödbrunt der och hwar öfwerpudradt, af olikformiga fläckar bildadt twerband, som utåt och inåt begränsas med en rad swartbruna, pilformiga fläckar, hwilka wända spetsarne mot hwarandra. Detta bands medlersta fläck (wid diskfältets slut) är på tweren delad genom en swart streck. Emellan samma band och utkanten synes en hwitagtig, i gult stötande strimma, bakom hwilken finnes en rad swarta, stundom omärkliga punkter. Längs utkanten går en

---

medium fascia flavo-albida, hinc inde brunneo adspersa, e maculis difformibus composita, utrinque sagittis nigro-fuscis, apicipus sibi invicem spectantibus, marginata, se extendit. Macula media (ad apicem cellulæ discoidalis) hujus fasciæ linea transversa nigra divisa. Inter fasciam jam memoratam et marginem exteriorem altera est fascia indeterminata medio interrupta, albida, in flavedinem vertens, post quam series punctorum nigrorum, plus minus distinctorum, observatur. In ipsa margine maculæ flavo-albidæ, ovatæ l. trigonæ, intus angulis fuscis marginatæ, adsunt. Fimbriæ flavidæ, fusco-maculatæ.

Femina mari est similis, sed maculus flavas supra in margine geret.

Hab. in Lapponia, ad Quickjock frequens; ad Säfvast et Råbäcken, Lycksele et Stensele, Muonioniska, Karesuando, et Juckasjärvi rarius.

rad hwitgula, inåt med bruna winklar begränsade, ovala eller trekantiga fläckar. Fransarne äro ljusgula med bruna fläckar.

Honan liknar hannen, men har ofwan i utkanten ljusgula fläckar.

4. Nordiska Perlemorfjärilen
(Argynnis polaris Boisd.).

Alis supra fulvis maculis nigris; posticis infra fusco-ferrugineis maculis fasciisque transversis et lunulis T-formibus marginalibus ut etiam puncto discoidali lacteis, serieque postica punctorum nigrorum. L. al. exp. 40—45 millim.

Wingarne ofwan rödgula med swarta fläckar; de bakre undertill swartagtigt rödbruna med fläckar, twerband, och T-lika kantfläckar af mjölkhwit färg, samt en hwit punkt i diskfältet, äfwensom en rad af swarta punkter öfwer wingarnes bakre hälft. L. e. wingsp. $1^{5}/_{8}$—$1^{13}/_{16}$ t.

Syn. Arg. *polaris* Boisd. Ind. meth. I. 15. Icon. 104. pl. 20. f. 1. 2. God. et Dup. Lepid. Suppl. I. 125. pl. 20. f. 1—3. Zett. Ins. Lapp. 897. 11. H—S. Text. I. 32.

Denna art, som mycket liknar föregående, träffas wid samma tid som denna i Sweriges nordligaste landskaper. Wid Quickjock äfwensom i Finmarken är den tagen af Prof. Wahlberg *).

Artbeskr. Antenner, palper, hufwud, ryggsköld och abdomen likna till färgen samma partier hos föregående art. Fötterne och bröstet äro brunagtiga, det sednare starkt ludet.

Hannens wingar ofwan ljust rödgula, wid basen af framwingarne föga brunagtiga; honans deremot mörkt rödgula, wid basen swartagtiga. För öfrigt skiljes arten från föregående genom följande kännetecken, hämtade af bakwingarnes undre sida:

---

*) Hab. in terris Scandinavicis maxime borealibus cum praecedente, ut ad Quickjock et in Finmarkia.

Arg. polaris.	**Arg. freja.**
Bakwingarnes undre sida swartagtigt rödbrun från basen wida utöfwer midten.	Bakwingarnes undre sida rödbrun utöfwer midten.
Wid basen af bakwingarnes undre sida 3—4 **smärre mjölkhwita** fläckar.	Wid basen af bakwingarnes undre sida 3—4 **större hwitgula** fläckar.
I diskfältets midt på samma sida af bakwingarne finnes en hwit fläck **utan swart punkt.**	I diskfältets midt på samma sida af bakwingarne finnes en hwitgul fläck, i hwars midt **står en swart punkt.**
Öfwer disken ett twerband af mjölkhwita, med brunt der och hwar öfwerpudrade fläckar, hwilket inåt och utåt begränsas en**dast** af den swartagtigt rödbruna grundfärgen.	Öfwer disken ett twerband af hwitgula med rödbrunt der och hwar öfwerpudrade fläckar, hwilket inåt och utåt begränsas **af en rad swartbruna, pilformiga fläckar,** som wända spetsarne mot hwarandra.
Samma bands midtelfläck delad på tweren af en **fin, brun** streck.	Samma bands midtelfläck delad på tweren af en **grof, swart** streck.
Wid slutet af den bruna grundfärgen går twers öfwer wingen en **sammanhängande**, hwit, af halfmånformiga fläckar bestående strimma, **intill** hwilken den swarta punktraden befinner sig.	Wid slutet af den rödbruna grundfärgen går twers öfwer wingen en **afbruten** hwitgulagtig strimma, från hwilken punktraden befinnes **skild genom grundfärgen.**
I utkanten finnes en rad af mjölkhwita fläckar, som hafwa **likhet med bokstafwen T** och **inåt begränsas af den swartagtigt rödbruna grundfärgen,** som här intager utkanten och framom fläckarne bildar andra trekantiga fläckar *).	I utkanten finnes en rad af hwitagtiga fläckar, som äro till formen **ovala eller trekantiga,** och inåt begränsas **af swarta winklar,** hwilka tydligen skilja sig från den rödbruna grundfärgen.

*) *Descr.* Antennæ, palpi, caput, thorax et abdomen ut in priore. Pedes et pectus fusco-ferruginei; hoc dense hirsutum.

5. Gulfläckiga Perlemorfjärilen

(Argynnis pales W. V.).

Alis supra fulvis nigro maculatis; posticis infra rufo-brunneis maculis basalibus fasciaque media maculari flavis, et maculis marginalibus, macula obliquo trigona fasciæ mediæ punctoque discoidali minuto argenteis, et macula flava intra-marginali, supra seriem punctorum fuscorum adscendente. L. al. exp. 35—48 millim.

Maris alæ sunt in parte superiore dilute fulvæ, anticæ ad basin haud fuscescentes; feminæ tamen obscure fulvæ, ad basin nigrescentes. Præterea hæc species parte alarum posticarum inferiore a priore, ut sequitur, facillime dignoscitur:

Arg. polaris.	Arg. freja.
Alis posticis infra fusco-ferrugineis a basi longe supra medium.	Alis postcis infra ferrugineis longe supra medium.
Ad basin 3—4 maculis minoribus et lacteis.	Ad basin 3—4 maculis majoribus et flavo-albidis.
In medio cellulæ discoidalis macula alba impunctata.	In medio cellulæ discoidalis macula flavo-albida puncto nigro.
Per medium fascia transversa maculata lactea, hinc inde brunneo adspersa, utrinque fundo fusco-ferrugineo marginata.	Per medium fascia transversa maculata flavo-albida, hinc inde brunneo adspersa, utrinque sagittis nigro-fuscis, apicibus sibi invicem vertentibus, marginata.
Macula media fasciæ memoratæ linea tenuissima, fusca, transverse divisa.	Macula media fasciæ memoratæ linea rudi, nigra, transverse divisa.
Ad finem fundi fusco-ferruginei striga transversa lactea, a maculis lunatis composita, continua, ad quam series punctorum nigrorum adest.	Ad finem fundi ferruginei striga transversa interrupta, flavida, a qua series punctorum nigrorum colore fundi sejungitur.
Ad marginem exteriorem maculis lacteis, litteram T. mentientibus, intus fundo fusco-ferrugineo, angulos formante, marginatis.	Ad marginem exteriorem maculis ovatis l. trigonis, flavo-albidis, intus angulis fuscis marginatis.

Wingarne ofwan rödgula, swartfläckiga; de bakre undertill rödbruna med följande teckning: fläckarne wid basen och ett af fläckar bestående band öfwer midten gula; fläckarne i yttre kanten, midtelbandets snedt triangulära fläck och en liten punkt i diskfältet silfwerhwita; wid utkanten en gul fläck, som uppstiger öfwer en rad bruna punkter. L. e. wingsp. $1\frac{7}{16}$—$1\frac{15}{16}$ t.

Syn. **Pap.** *pales* **W. V.** p. 177. **Fabr.** E. S. III. 1. 257. 797. **Hübn.** Pap. t. 7. f. 34. 35. t. 121. f. 617. 618. **Argynnis Ochs.** Schm. I. 1. 63. IV. 15. & 110. **Treitsch.** X. 1. 11. **Dalm.** Pap. Sv. 72. 11. **Zett.** Ins. Lapp. 897. 12. **God.** et **Dup.** Lepid. II. 68. pl. 9. f. 1. 2. **Pap.** *pales* **Thunb.** Diss. vol. III. 48. cum varr.

Var. b. Alis latioribus rotundatis; posticis infra ut in priore, sed macula intramarginali flava *ad* seriem punctorum fuscorum adscendente.

Wingarne bredare, afrundade; de bakre undertill såsom hos föregående, men med en gul fläck i utkanten, som endast uppstiger till en rad bruna punkter.

Syn. **Pap.** *arsilache* **Esp.** Schm. I. t. 56. cont. 6. f. 45. **Hübn.** Pap. t. 7. f. 36. 37. **Argynnis Treitsch.** Schm. X. 1. 12. **H—S.** Text I. 36. t. 55. f. 259—262. **Arg.** *carichlea* **God.** et **Dup.** Lepid. Suppl. I. 344. pl. 48. f. 1. 2. (excl. synon.)? **Arg.** *pales* var. **Dalm.** et **Zett.** l. c.

Obs. Varr. *Isis* et *Napoea* **Hübn.** in Scandinavia non occurrunt, qvantum novimus.

Denna art tillhör egentligen skogskärren och bergshöjderne i Norriges och Lappmarkernes fjelltrakter, der den icke är sällsynt. Mera sällan träffas den i södra och medlersta Swerige. I norden förekomma varieteterne tillsamman med hwarandra, men i sydligare provinser af wår halfö träffas endast var. b. Denne sednare är funnen wid Anneberg (Bhm.) och Hamneda (Zett.) i Småland; i Tryserums Socken af Kalmare Län (Wahlb.); på Öland (Zett.); wid egendomen Ringstad i W. Eneby Socken nära Norrköping (Stenh.), och i Westmanland, såsom i den såkallade Munktäkten nära Norberg och wid byn Fragg (Fredrichs.). Deßutom förekomma

båda varieteterne i Serna Socken m. fl. st. i Dalarne (Bhm.); i Wermland (Wahlb.); wid Skalstugan, Salltjärnstugan och Mullfjellet i Jemtland (Zett.); wid Quickjock (Bhm.), Kengis, Karesuando och Lyckfele (Zett.) i Lappmarkerne, samt i Österdalen, Gudbrandsdalen, på Dowre (Siebke. Bhm.) och wid Tromsö (Frigelius) uti Norige. Flygtiden infaller i Juli och Augusti månader.

Artbeskr. Antennerne ofwan gulbruna, undertill hwitagtiga. Klubban brun, i spetsen rödgul. Palperne gulagtiga, ofwan och nedan rödgula, ludna. Ryggskölden rödgult luden. Abdomen ofwan med rödgula, korta, glesa hår, undertill gulagtig med tätare ludd. Bröstet rödgult, ludet. Fötterne rödgula.

Hanne: Wingarne ofwan rödgula med swart, af rödgult öfwerpudrad bas, och samma swarta teckningar som hos samslägtingarne; likwäl äro de här betydligt finare, så att det öfwer disken gående, wågiga och på flera ställen afbrutna twerbandet är smalare, isynnerhet på bakwingarne. Undertill äro de rödgula wingarne försedda med mycket finare, stundom knappt märkbar swart teckning; wingspetsarne ljusgula med en eller flere rödbruna, utåt något greniga fläckar. Bakwingarne, hwilka i främre hörnet äro skarpt winklade, hafwa på undre sidan rödbrun grundfärg. Närmast basen finnas 3—4 aflångt-rundade fläckar, af hwilka endera är silfwerhwit och de öfrige merendels gula. I det derpåföljande twerbandet af grundfärgen finnes i diskfältet en liten, stundom omärklig, silfwerhwit punkt. Öfwer midten går ett af olikformiga fläckar sammansatt twerband, hwilket är gult; den breda, snedt triangelformiga fläck, som afskiljes genom diskfältets twernerv är silfwerhwit. Stundom äro ocksä den yttersta och innersta af dessa fläckar silfwerfärgade, oftast likwäl blott till indre hälften. Längs utkanten finnas 7 silfwerfärgade, inåt brunkantade, trubbiga fläckar och emellan dessa samt midtelbandet finnes en rad bruna punkter, stundom omgifne hwarderа med en gul ring och försedde med pupill, och inom dessa synes en silfwerhwit, på midten afbruten twerstrimma. Wid utkantens sjunde silfwerfärgade fläck finnes

en konisk gul fläck, hwilken sträcker sig inåt wingen långt framom den bruna punktraden, så att den ena dithörande punkten kommer att ligga uti sjelfwa fläcken, der den äfwen ofta synes otydlig. Fransarne äro gula med bruna fläckar.

Honan liknar hannen, men har dystrare grundfärg och den swarta teckningen på wingarnes undre sida gröfre.

Var. b. Liknar föregående, men har bredare och mera afrundade wingar samt är större. Deß swarta teckning ofwan och undertill är något gröfre, och den koniska gula fläcken på bakwingarnes undre sida sträcker sig merendels ej så långt inåt wingen, som hos föregående, utan slutar oftast innan den hinner den mörkbruna punktraden. Likwäl äro dessa karakterer ej constanta, utan öfwergångar finnas, så att man ofta befinner sig i willrådighet till hwilkendera ett erhållet exemplar skall föras, hwarföre man ej kan med åtskilliga Författare anse denna varietet för egen art.

Larven *) — — — — — — —.

Anm. Uti medlersta Europa förekommer en art, som äfwen blifwit räknad till Sweriges Fauna, men då, så widt jag wet, ingen nu lefwande swensk Entomolog har sig någon local inom wårt land bekant, der den skulle finnas, uppföres här tills widare blott deß diagnos, utkastad efter exemplar från Tyskland:

---

*) Treitschke anför p. a. st. Hübners beskrifning af en larw, som anses tillhöra denna art. Beskrifningen återgifwes här i öfwersättning:

"Den fanns af Schiffermüller i öfra Österrike på bladen af *Viola montana*. Deß hufwud war hjertformigt, utan märkbara tornar, korthårigt och swart. Deß kropp hade på halsringen längre eller trubbigare tornar, än på de öfrige kroppsringarne. På den 1:sta, 2:dra, 3:dje och 11:te saknades sidotornarne. Den war glänsande sammetsswart, blott ryggtornarne stodo alla på citrongula fläckar och woro äfwen till deras midt af samma färg; öfwer ryggen syntes en bredare, på sidorne brunagtig strimma. Fötterne woro mörkt rödbruna. Den förpupades den 23 Maj, men förderfwades medan den ännu war mjuk."

Argynnis *dia* Lin. *)

Alis supra fulvis, nigro maculatis; posticis infra fusco-purpureis, basi flavo argenteoque maculatis fascia obsoleta maculisque marginalibus argenteis, puncto flavo, nigro circumcincto in disco, serieque postica punctorum fuscorum subocellatorum.

Wingarne ofwan rödgula, swartfläckiga; de bakre undertill brunt purpurfärgade, med gula och silfwerfärgade fläckar wid basen, ett otydligt silfwerfärgadt twerband öfwer disken och fläckar af samma färg wid utkanten, och en gul med swart omgifwen punkt i disken, samt nära utkanten en rad bruna, till en del ocellslika punkter.

Syn. Pap. *dia* Lin. S. N. II. 725. 207. Fabr. E. S. III. 1. 255. 792. Argynnis Ochs. Schm. I. 1. 61. God. et Dup. Lepid. I. p. 66. pl. 4 secund. f. 1. pl. 4. quint. f. 1. Dalm. Pap. Sv. 72. 12. Zett. Ins. Lapp. 898. 13. H—S. Text. 1. 32.

Deß flygtid infaller i Maj, Juni och Augusti månader. Utan närmare uppgift af local anföres den såsom Lappsk af **Dalman** och **Zetterstedt**, på **Schönherrs** och **Gyllenhaals** auctoritet. Den sednare skulle hafwa funnit den någonstädes i Lappmarkerne.

6. Friggas Perlemorfjäril (Argynnis frigga Thbg.)

Alis supra fulvis basi maculisque distinctioribus nigris; posticis infra basi brunneis, postice testaceo-purpurascentibus: fascia media macularum fulvarum albarumque, serie punctorum fuscorum, linea maculari submarginali ejusdem coloris, mar-

---

*) Intra limites Scandinaviæ non occurrit quantum mihi inotuit. A peregrinatoribus hujus ævi in Lapponia non reperta. In collectionibus Entomologorum Suecorum et in Museo Academiæ Scient. Reg. Holm. specimina quidem plura exstant, indicatum tamen non est si suecana nec ne. — Argynnis *carichlea* Herbst — (Ochs. Schm. IV. 114. Dalm. P. S. 72. 13. Zett. Ins. Lapp. 898. 14. Arg. *arctica* Zett. l. c. 899. 18. Arg. *Boisduvali* Somm. Boisd. Icon. t. 20. f. 5. 6.) in Lapponia Scandinavica non est reperta. A Dom. Quensel tantum collecta, ut videtur in Lapp. Rossica l. in Finlandia. Nec in Finmarkia Norvegiæ occurrit. Specimen, e Groenlandia ortum, a Celeberr. Zetterstedt descriptum et a me in museo ejus ditissimo collatum, est Arg. *carichlea* et cum Arg. *Boisduvali* sat bene convenit, quare hoc nomen in synonymia citare non hæsitavi.

gineque immaculato; macula ovata discoidali fasciæ linea nigra obliqua subdivisa. L. al. exp. 40—43 millim.

Wingarne ofwan rödgula med swart bas och swarta, större fläckar; de bakre undertill wid basen bruna, bakåt bleft rödgrå, med ett band af gula och hwita fläckar öfwer midten, en rad, bruna punkter, och närmare utkanten en af fläckar bestående linia med samma färg; sjelfwa utkanten ofläckad och medlersta fläcken i midtelbandet äggformig, delad genom en sned swart streck. L. e. wingsp. $1^5/_8$—$1^3/_4$ t.

Syn. **Pap.** *frigga* **Thbg.** Diss. vol. III. 47. **Hübn.** Pap. t. 9. f. 49. 50. **Argynnis Ochs.** Schm. I. 1. 74. IV. 15. **Dalm.** Pap. Sv. 73. 14. **Zett.** Ins. Lapp. 898. 15. **God.** et **Dup.** Lepid. Suppl. I. 120. pl. 19. f. 3—5. **Boisd.** Icon. 100. 4. pl. 19. f. 6. 7. **H—S.** Text. I. 32.

Denna sällsynta fjäril tillhör sanka ängar uti wår halfös nordliga provinser, der den sparsamt förekommer under Juni och Juli månader. Utan att fliga högt upp på fjellen, föredrager den sådana ställen der widet och andra pilbuskar wexa. Uti Ore Socken i Dalarne är den funnen af Prof. **Boheman**, hwilken äfwen träffat den wid Quickjock i Luleå Lappmark. Wid Öfre Torneå är den funnen af Prof. **Wahlberg**. Ehuru det är troligt att den äfwen träffas i Norska Finmarken, känner jag ej detta med säkerhet.

Artbeskr.*) Antennerne ljusbruna med hwitagtiga ringar. Klubban brun, i spetsen gulagtig. Palperne gulagtige med bruna hår. Ryggskölden och abdomen swart. Fötterne ljusbruna.

---

*) *Descr.* Antennæ fuscæ albido annulatæ. Clava fusca apice fulvido. Palpi fulvidi pilis fuscis. Thorax ut et abdomen fuscus. Pedes dilute fusci.

Mas. Alæ supra fulvæ, ad basin nigro-fuscæ, maculis nigris ut in congeneribus; prope marginem exteriorem immaculatum adest linea transversa nigra. Alæ anticæ infra pallide fulvæ, ita maculatæ ut in parte superiore, sed apicibus ferrugineo-maculatis. Alæ posticæ a basi usque ad medium ferrugineæ macula alba ad basin fasciaque macularia, arcuata, in medio. Macula fasciæ, margini antici proxima, alba, cum macula basali fere connexa, quo fit ut area triangularis ferruginea includatur; macula discoidalis fasciæ (ad apicem areolæ locata) ovata, alba, linea transversa nigra oblique divisa; maculæ omnes reliquæ fasciæ hujus fulvæ,

Hanne: Wingarne ofwan rödgula, wid basen swarta, tecknade med swarta fläckar såsom hos samslägtingarne; nära utkanten, hwilken för öfrigt är ofläckad, finnes en sammanhängande swart twerlinia. Framwingarne undertill blekt rödgula med samma swarta teckning som på öfre sidan, men med brunfläckiga spetsar. Bakwingarne från basen, utöfwer midten, rödbruna med en hwit fläck wid basen och ett af fläckar bestående, bågböjdt band öfwer midten. Twerbandets, wid framkanten belägna fläck, hwit, nästan sammanhängande med basens fläck, hwarigenom ett triangelformigt, rödbrunt fält innefslutes; twerbandets diskfläck (belägen wid diskfältets slut) äggformig, hwit, delad genom en twergående, sned, swartagtig linia; twerbandets öfriga fläckar rödgula, merendels öfwerpudrade med mörkare färg. I diskfältet finnes ofta en swart punkt, som omgifwes af en gul cirkel. Bakwingarnes yttre hälft bleкt rödgrå med en hwitagtig, oregelbunden fläck i främre kanten och en rad bruna, stundom ocellformiga punkter. Nära yttre kanten finnes en twergående, mörkbrun linia, sammansatt af aflånga fläckar. Yttre kanten ofläckad (utan de wanliga hwita fläckarne). Fransarne hwitagtiga med bruna fläckar.

Honan skiljes från hannen genom mörkare färg ofwan och renare twerband på bakwingarnes undre sida.

---

colore obscuro plerumque adspersæ. In areola discoidali punctum nigrum, flavo circumcinctum, sæpe adest. Pars posterior alarum posticarum est testaceo-purpurascens macula irregulari albida ad marginem anticum, serieque punctorum fuscorum, interdum subocellatorum. Prope marginem exteriorem est linea fusca, transversa, ex maculis oblongis composita. Margo exterior immaculatus (absque maculis ordinariis albis). Fimbriæ albæ, maculis fuscis.

Femina a mare differt colore supra obscuriore et fascia puriore in parte inferiore alarum posticarum.

Hab. ad Ore Dalecarliæ; ad Quickjock et Öfre Torneå Lapponiæ mensibus Junio et Julio, rarius.

7. Gråkantade Perlemorfjärilen
(Argynnis thoro Hübn.)

Alis supra fulvis basi maculisque majoribus nigris; posticis infra basi fulvo-testaceis fascia maculari media flava, ad extimum ferrugineis màculis fusco-ferrugineis subocellatis maculisque marginalibus roseo-albescentibus; macula oblonga discoidali fasciæ linea obscuriore transversa tenui in maculas duas inæquales divisa. L. al. exp. 45—50 millim.

Wingarne ofwan rödgula med swart bas och större swarta fläckar; de bakre undertill gulbruna med ett af fläckar bestående gult band öfwer midten, i yttre hälften rostbruna med mörkt rostbruna, något ocell-lika fläckar och i utkanten med rosenfärgadt hwita fläckar; medlersta fläcken i midtelbandet aflång och delad genom en mörk och fin twerlinea i twenne olikstora fläckar. L. e. wingsp. $1^{13}/_{16}$—2 t.

Syn. **Pap.** *thore* **Hübn.** Pap. t. 111. f. 571—573. **Argynnis Ochs.** Schm. I. 1. 71. anm. IV. 15 et 111. **Treitsch.** X. 1. 14. **Dalm.** Pap. Sv. 74. 16. **Zett.** Ins. Lapp. 899. 17. **Boisd.** Icon. 96. pl. 20. f. 3. 4. **God.** et **Dup.** Lepid. Suppl. I. 118. pl. 19. f. 1. 2. **H—S.** Text. I. 31. t. 30. f. 138. 139.

Denna är en af Skandinaviens sällsyntare fjärilarter och tillhör blott fjelldalarne uti de nordligare landskaperne, der den träffas i Juli månad. Hittills är den endast funnen i fjelldalarne norr om Dowre i Norige (**Bhm.**) och uti en dalsträckning wid Walifjellet nära Quickjock i Lappmarkerne (**Wahlb.**).

Artbeskr. Antennerne ofwan bruna med hwitagtiga ringar, undertill rödgulagtiga. Klubban mörkbrun med rödgul spets. Palperne gulagtiga, undertill med rödgula, ofwan med brunagtiga hår. Ryggskölden swart med mörkt rödgul ludd. Abdomen ofwan swart med glesa rödgula hår, undertill gulagtigt grå. Bröstet rödgult, ludet. Fötterne rödgula.

Hanne: Wingarne ofwan rödgula, wid basen (isynnerhet de bakre) swarta med de wanliga swarta teckningarne, hwilka likwäl hos denna art äro gröfre, än hos samslägtingarne. Utkanterne äro swarta med otydliga rödgula fläckar. Undertill äro

framwingarne i disken rödgula och i wingspetsarne blekgula med smärre rostbruna fläckar och stuggningar. För öfrigt hafwa de nästan samma swarta teckning som ofwan. Bakwingarne äro wid basen gulbruna, utan bestämda, gulagtiga fläckar; öfwer midten går ett af fläckar bestående gult twerband, som bakåt begränsas af en swartagtig, tandad linia; medlersta fläcken af nämnde twerband är aflång och närmare inbre kanten delad genom en böjd, brunagtig, fin linia, hwilken, äfwen gående öfwer den närmaste fläcken, utmärker diskfältets twernerv. Yttre hälften af bakwingarne är rostbrun med följande märkbara teckning: i framkanten och i inbre kanten nära analhörnet finnes på hwarbera stället en blåagtigt hwit, i rosenrödt stötande fläck, hwilken på förstnämnde ställe är störst; derefter synas 5—6 runda, i rad ställda, mörkt rostbruna fläckar, hwilka till större eller mindre del något likna oceller; 2:dra eller 3:dje af dessa (från inkanten räknadt) ligga uti en gulagtig större fläck; längs utkanten finnes ett blåagtigt hwitt, i rosenrödt stötande, af aflånga fläckar bildadt twerband, som är mer eller mindre tydligt och inåt begränsas af ett rostbrunt fläckband. Fransarne hwitgula med bruna fläckar.

Honan är ofwan ljusare och undertill på bakwingarne mörkare än hannen, men har likwäl på sednare stället tydligare teckning än denne.

b) Första nervens på bakvingarne gren krökt, utåtböjd.

8. Prydliga Perlemorfjärilen
(Argynnis euphrosyne **Lin**).

Alis supra fulvis nigro maculatis; posticis infra ferrugineis maculis basalibus fasciaque media maculari flava; macula basali, macula intermedia fasciæ indivisa, maculisque marginalibus argenteis, serieque marginali punctorum nigrorum subocellatorum. L. al. exp. 45—50 millim.

Wingarne ofwan rödgula, swartfläckiga; de bakre undertill roströda med gula fläckar wid basen, och ett af likfärgade fläckar bestående band öfwer midten; en fläck wid basen, medlersta fläcken af midtelbandet och fläckarne i utkanten silfwerfärgade; derjemte nära utkanten en rad swarta, något ocellformiga punkter. L. e. wingsp. 1 13/16—2 t.

Syn. **Pap.** *euphrosyne* **Lin.** F. S. n. 1069. **Fabr.** E. S. III. 1. 147. 450. **Hübn.** Pap. t. 6. f. 28—30. **Argynnis Ochs.** Schm. I. 1. 58. IV. 14. **Treitsch.** X. 1. 10. **Dalm.** Pap. Sv. 70. 8. **Zett.** Ins. Lapp. 896. 8. **God. et Dup.** Lepid. I. 61. pl. 4. f. 1. pl. 4. tert. f. 2. **H—S.** Text. I. 33.

Var. b. Minor: marginibus exterioribus alarum supra nigris fulvo-maculatis.
Mindre: wingarnes utkanter ofwan swarta med rödgula fläckar.

Var. c. Alis supra nigro-fuscis maculis fulvis.
Wingarne ofwan swartbruna med rödgula fläckar.

Syn. **Pap.** *fingal* **Herbst.** t. 270. f. 1—3. **Arg.** *Nephele* **H—S.** t. 76. f. 371. 372.

Ehuru denna art icke kan räknas bland wåra allmännaste fjärilar, finnes den dock spridd öfwer hela wår halfö ända upp i Lappmarkerne. På sanka ängar i skogstrakter träffas den twenne gånger om året. Första gången i Maj och Juni samt andra gången i Augusti. Var. b är af Prof. **Zetterstedt** hemförd från Lappmarkerne, men förekommer äfwen i de södra provinserne. Var. c har Prof. **Boheman** träffat wid Serna Socken i Dalarne och på Dowre i Norige.

Artbeskr. Antennerne bruna med hwita ringar. Klubban brun, i spetsen rödgul. Palperne ljusgula, med rödgula, i spetsen brunagtiga hår. Ryggskölden rödgul, luden. Abdomen ofwan med rödgula, glesa hår, undertill gulgrå. Bröstet gulrödt, ludet. Fötterne rödgulagtiga.

Hanne: Wingarne ofwan rödgula med de wanliga swarta teckningarne; utkanterne swarta med en rad swarta sinsemellan skilda fläckar. Framwingarne undertill i disken rödgula med samma swarta

teckning som ofwan; wingspetsarne blekgula med roströda fläckar. Bakwingarne undertill roströda med gula fläckar wid basen och ett twerband af på lika sätt färgade, olikformiga fläckar öfwer midten. Indre fläcken wid basen, midtelfläcken af twerbandet, hwilken är odelad, och 7 trekantiga, inåt med rostbrunt begränsade fläckar i utkanten silfwerfärgade, glänsande. Emellan midtelbandet och utkanten är wingens roströda grundfärg belad af gula flammor, af hwilka en uppstiger från utkanten, en annan går inåt wingen från framkanten och åter en annan från inkanten. På nämnde del af wingen finnes äfwen en rad swartbruna punkter, som något likna oceller. I diskfältets midt finnes en liten, swart, med rödgult omgifwen punkt. Fransarne hwitgula med bruna fläckar.

Honan liknar hannen.

Var. b. är mindre än föregående och skiljer sig från denne blott deri, att de swarta fläckarne i utkanterne på wingarnes öfre sida sammanhänga sinsemellan och med utkantens swarta färg, så att rödgula fläckar af grundfärgen derigenom inneslutas.

Var. c. har framwingarne ofwan i disken rödgula med oredig, sammanflytande swart teckning. Utkanten är swartbrun med en rad ljusgula fläckar. Bakwingarne äro ofwan swartbruna med en rad rödgula fläckar i utkanten och blekgul inkant. Undertill äro de främre från roten, utöfwer midten, längs inkanten swartbruna, derefter rödgula med oredig swart teckning; utkanten och wingspetsen hwitgul, den förra med otydliga spår till de wanliga swarta winkelfläckarne. Bakwingarne swartbruna med rödgula flammor; för öfrigt lik föregående.

Larven är swart med swartbruna tornar och twenne små hwita streck på hwarje kroppsring, hwilka bilda en rygglinia. Lufthålen äro belägne uti en hwitgrå linia. Sulhakarne äro rödbruna. Den öfwerwintrar och lefwer på arterne af slägtet Viola, såsom öfrige larver till perlemorfjärilarne. **Puppan** är brungrå, trubbig, och har flera silfwerfärgade punkter på bröst- och abdominal-regionen. (**Treitsch.**).

2) Framvingarnes nerver 10. Första nervens på framvingarne gren rät.

9. Orangefärgade Perlemorfjärilen
(Argynnis ino Esp.)

Alis supra fulvis nigro-maculatis; posticis infra flavis maculis basalibus fasciaque media maculari testaceis, serie punctorum ocellatorum in fascia interrupta rubescente; macula discoidali fasciæ mediæ linea transversa fusca in maculas duas fere æquales divisa. L. al. exp. 35—40 millim.

Wingarne ofwan rödgula, swartfläckiga; de bakre undertill gula med ljusgula fläckar wid basen och ett af lika färgade fläckar bestående twerband öfwer midten samt en rad ocell-lika punkter i en afbruten rödagtig bindel; medlersta fläcken i midtelbandet genom en twergående brun linia delad i twenne nästan lika stora fläckar. L. e. wingsp. $1^{7}/_{16}$—$1^{5}/_{8}$ t.

Syn. **Pap.** *ino* **Esp.** Schm. I. 76. c. 26. f. 1. a. b. p. 125. **Argynnis Ochs.** Schm. I. 1. 69. IV. 15. et 110. **Treitsch.** X. 1. 14. **Dalm.** Pap. Sv. 73. 15. **Zett.** Ins. Lapp. 898. 16. **God.** et **Dup.** Lepid. II. 63. pl. 8. f. 3. 4. **H—S.** Text. I. 31. **Pap.** *dictynna* **Hübn.** Pap. t. 8. f. 40. 41.

Denna fjäril är en af de allmännaste arterne inom slägtet och förekommer i alla provinser, såwäl af Swerige som Norige, de nordligaste ej undantagne. I Juni och Juli månader är den allmän på alla ängar, isynnerhet i skogstrakterne, och träffas äfwen i Augusti. I westra och södra Europa finnes den ej.

Artbeskr. Antennerne ljust bruna, undertill rödgulagtiga. Klubban swart, i spetsen rödgul. Palperne blekgula med mörka spetsar och rödgula hår. Ryggskölden rödgult ludeu. Abdomen ofwan swart med korta, glesa rödgula här, undertill gulagtigt grå. Bröstet gulagtigt, ludet. Fötterne rödgula.

Hanne: Wingarne ofwan rödgula, med swarta teckningar såsom hos samslägtingarne; utkanten bredt swart med en rad swarta, merendels skilda fläckar derinnanför. Undertill äro framwingarne tecknade nästan såsom på öfre sidan, men hafwa ljus-

gula spetsar med rostfärgade fläckar. De bakre äro undertill gula med rostgula fläckar wid basen och ett dylikt af fläckar bestående band öfwer midten, hwilket wid inkanten oftast är betäckt med mörka atomer. Midtelfläcken af detta band är delad i twenne nästan likstora hälfter genom en fin, brun linia, motswarande diskfältets twernerv. Emellan midtelbandet och utkanten äro wingarne gula med rödbrun skuggning, hwilken på midten är afbruten af grundfärgen och uti hwilken finnes en rad gula punkter, hwardera omgifwen af en swart ring. Nära midtelbandet finnes i samma skuggning ett afbrutet, hwitagtigt, mer eller mindre violett twerband. I utkanten går en swart linia och innanför denna twenne andra, rödbruna. Fransarne hwita med bruna fläckar.

Honan liknar hannen.

Larven har på hwitgul grund bruna tornar med swarta hår, längstrimmor och enskilda streck af samma färg. Hufwudet är brunt, hjertformigt, deladt genom en blekgul strimma. Den skall lefwa på Urtica urens. **Puppan** är gulbrun med gula spetsar.

10. Lilla Perlemorfjärilen (Argynnis latonia **Lin.**)

Alis anticis margine exteriori exciso, supra omnibus fulvis nigro maculatis; posticis infra ochraceis maculis magnis, minoribus interjectis argenteis serieque postica ferruginea ex ocellis argenteo-pupillatis. L. al. exp. 40—50 millim.

Framwingarne i yttre kanten utskurna; alla wingarne ofwan rödgula, swartfläckiga; de bakre undertill ockragula med stora och mellanliggande mindre silfwerfärgade fläckar, samt en rad rostbruna oceller med silfwerfärgade pupiller. L. e. wingsp. $1^{5}/_{8}$—$2^{1}/_{16}$ t.

Syn. **Pap**. *latonia* **Lin.** F. S. n. 1068. **Fabr.** E. S. III. 1. 146. 449. **Hübn.** Pap. t. 11. f. 59. 60. t. 120. f. 613. var. Text. p. 11. 14. **Argynnis Ochs.** Schm. I. 1. 80. IV. 15. & 117. **Dalm.** Pap. Sv. 69. 5. **Zett.** Ins. Lapp. 895. 5. **God.** et **Dup.** Lepid. I. 59. pl. 3. f. 3. pl. 4. tert. f. 1. **H—S.** Text. I. 29.

Denna wackra art är på åkrar och ängar i södra Swerige ganska allmän under Maj och Juni, samt derefter ånyo under Augusti och September månader. Sednare generationen synes wara talrikare än den första. I nordligare landskap af medlersta Swerige tyckes arten deremot wara sällsyntare, såsom förhållandet är omkring Norberg i Westmanland (Fredrichs.), och träffas den inom egentliga Lappmarkerne, så är den der åtminstone högst rar. I Norige förekommer den med säkerhet ända till Trondhjem (Siebke).

Artbeskr. Antennerne bruna. Klubban brun, i spetsen rödgul. Palperne ofwan rödgula, undertill hwita, ludna. Hufwud och ryggsköld med rödgul ludd. Abdomen ofwan swart med glesa rödgula hår, undertill hwitgul. Bröstet hwitludet. Fötterne gulagtigt hwita.

Hanne och hona. De främre wingarne i utkanten utskurna; de bakre i samma kant småtandade. Alla wingarne ofwan rödgula, wid roten mörkare, med strödda runda och aflånga fläckar. Längs utkanterne löpa twenne parallela swarta linier, innanför hwilka i framwingarnes spetsar stå på swart grund twenne smärre, merendels bleft rödgula fläckar. Undertill äro framwingarne rödgula, tecknade med swarta fläckar såsom på öfre sidan, men i wingspetsarne finnes en rostgul flamma, hwaruti fem större, silfwerfärgade fläckar äro belägna, jemte twenne mörka silfwerpupillerade punkter. Bakwingarne äro undertill flammigt ockragula med mörkare utkanter, längs hwilka finnes en rad af 7 större silfwerfärgade fläckar och innanför dessa lika många rostfärgade punkter, hwardera försedd med en silfwerfärgad pupill. För öfrigt finnas spridda på hwardera bakwingen 9 större silfwerfärgade fläckar, af hwilka den största, som är oval, är belägen i wingens midt. Emellan dessa finnas flera eller färre mindre af samma färg.

Larven är brunagtigt grå med hwitagtig linia längs ryggen, twenne brungula sidolinier och segmentkanter af samma färg. Tornar och fötter äro ockragula. Den lefwer af Primula, Anchusa och Viola. **Pupan** är mörkbrun med en gul linia längs

ryggen, en hwit fläck wid ändan af wingsliborne, hwita twerband på abdominalregionen och flera, något upphöjda guld- och silfwerpunkter.

II. Subdiv. Fötternes lår undertill nakna. Vingnerverne 10. Första vingnervens på bakvingarne gren krökt, utåtböjd.

11. Bastard-Perlemorfjärilen (Argynnis niobe Lin.)

Alis anticis margine exteriore fere recto; omnibus supra fulvis nigro maculatis; posticis infra ferrugineo variegatis maculis subquadrangularibus flavis (aut argenteis), ocellis ferrugineis argenteo-pupillatis lineisque posticis duabus approximatis, paralellis fuscis. L. al. exp. 50—55 millim.

Mas nervis alarum anticarum 2 et 3 supra vix incrassatis. *Femina* alis ad basin nigro-fuscis, nervis alarum anticarum æqualibus maculisque apicis pallide flavis.

Framwingarne i yttre kanten nästan räta; alla wingarne ofwan rödgula, swartfläckiga; de bakre undertill rostfärgadt flammige med gula (eller silfwerfärgade), fyrsidiga fläckar och rostfärgade, silfwerpupillerade oceller, samt i utkanten twenne närstående mörkbruna, parallela linier. L. e. wingsp. $2^{1}/_{16}$—$2^{1}/_{4}$ t.

Hannen har 2 och 3 nerverne på framwingarnes öfre sida föga tjockare än de öfrige.

Honan, hwars wingar äro wid basen nästan swartbruna, har wingnerverne likformige, men i framwingarnes spetsar blekgula fläckar.

Syn. **Pap.** *niobe* **Lin.** F. S. n. 1067. **Fabr.** E. S. III. 1. 147. 452. **Hübn.** Pap. t. 12. f. 61. 62. t. 194. f. 961. 962. (var.) Text. 12. 17. **Argynnis Ochs.** Schm. I. 1. 83. IV. 15. & 148. **Treitsch.** X. 1. 16. **Dalm.** Pap. Sv. 67. 4. **Zett.** Ins. Lapp. 895. 4. **God.** et **Dup.** Lepid. II. pl. 7. f. 3—5. **H—S.** Text. I. 36. t. 32. f. 142—146. (var.).

Var. b. { Alis posticis infra maculis argenteis.
Bakwingarne undertill silfwerfläckade.

Ifrågawarande art förekommer i nästan alla skogstrakter, på torra backar och betesmarker, hwarest den isynnerhet besöker der wexande arter af Thymus och Viola. Sällan finner man den på ängar och sanka ställen. Den är allmännare i södra Swerige, än i medlersta och norra, ehuru den likwäl äfwen blifwit anmärkt inom Lappmarkerne, såsom wid Quickjock (Bhm.). I Norige finnes den åtminstone wid Christiania (Siebke). Deß flygtid infaller i Juli och Augusti månader.

Då denna fjäril så liknar följande art, att den blott föga skiljes derifrån, är det öfwerflödigt att lemna en omständligare beskrifning, utan uppföres här endast en jemförelse mellan de partier, hwaruppå båda arterne lättast skiljas från hwarandra:

Arg. niobe.	Arg. adippe.
Fjärilen i allmänhet mindre. Kroppen föga större än hos *Arg. latonia.*	Fjärilen i allmänhet större. Kroppen af nästan samma storlek som hos *Arg. aglaja.*
Framwingarne i utkanten rundade, eller nästan räta, knapt märkbart inswängda.	Framwingarne i utkanten merendels temligen tydligt inswängda.
Färgen ofwan dystrare rödgul, isynnerhet hos honan.	Färgen ofwan lisligt rödgul.
Wingarne ofwan wid basen mörkbruna, hos honan nästan swarta.	Wingarne ofwan wid basen wisserligen mörkare, men likwäl icke bruna.
Bakwingarne undertill oftast med gula, sällan med silfwerfärgade fläckar.	Bakwingarne undertill oftast med silfwerfärgade, sällan med gula fläckar.
Bakwingarne undertill (isynnerhet hos var. b.) utöfwer midten starkt rostfärgadt flammiga på	Bakwingarne undertill blott wid basen och utmed inkanten rostfärgadt flammiga, men matt

blekgul botten, så att fjärilen här är mörkare, än *Arg. adippe.*
Längs utkanten af bakwingarnes undre sida löpa nära hwarandra twenne parallela **mörkbruna, tydliga** streck.

Hannens 2 och 3 nerver på framwingarnes öfre sida lika med, eller föga tjockare än de öfriga.
Framwingarnes spetsar hos honan ofwan merendels ljust gulfläckiga.

Fläckarne på bakwingarnes undre sida merendels mindre.
Det swarta streck, hwarmed de fläckar, som bilda midtelbandet på bakwingarnes undre sida, inåt begränsas, ofta också det streck, hwarmed samma fläckar utåt begränsas, **tydligt** och skarpare markeradt än hos *Arg. adippe.*

och blekt, så att fjärilen här är ljusare än *Arg. niobe.*
Längs utkanten af bakwingarnes undre sida löpa twenne, temligen widt från hwarandra skilda **rostbruna** parallela streck, af hwilka det indre är **matt** och **otydligt.**

Hannens 2 och 3 nerver på framwingarnes öfre sida starkt tilltjocknade, upphöjdt fjälliga.
Framwingarnes spetsar hos honan ofwan med rödgula fläckar, såsom grundfärgen.

Fläckarne på bakwingarnes undre sida merendels större.
Det swarta streck, hwarmed de fläckar, som bilda midtelbandet på bakwingarnes undre sida, inåt begränsas, och oftast det streck, hwarmed samma fläckar utåt begränsas, **otydligt** och mattare än hos *Arg. niobe.*

Hannen är till wingarnes öfre sida ljusare rödgul än honan och ej så mörkt brun, som denna. **Var.** b. skiljer sig endast derigenom att bakwingarne på undre sidan hafwa silfwerfärgade i stället för gula fläckar. Den är sällsyntare, än den normala formen.

Larven är brunagtig med en hwit, swartkantad linia längs ryggen och en swart längs hwardera sidan. Emellan ryggens och sidans linier står på hwarje kroppsring en trekantig hwit fläck. Tornarne äro hwitagtiga. Likssom deß samslägtingar lefwer den företrädeswis på arterne af slägtet Viola.

12. Allmänna Perlemorfjärilen

(Argynnis adippe Lin.).

Alis anticis margine exteriore nonnihil exciso; omnibus supra fulvis nigro maculatis; posticis infra virescenti-flavis maculis subquadrangularibus argenteis (aut flavis), ocellis ferrugineis argenteo-pupillatis lineisque posticis duabus distantibus ferrugineis, interiore obsoletiore. L. al. exp. 55—65 millim.

Mas: alis anticis nervis 2—3 in medio valde incrassatis.

Femina: alis anticis nervis inter se æqualibus maculisque apicis fulvis.

Framwingarnes yttre kant något utskuren; alla wingarne ofwan rödgula, swartfläckiga; de bakre undertill grönagtigt gula med silfwerfärgade (eller gula), fyrsidiga fläckar och rostfärgade, silfwerpupillerade oceller, samt i utkanten twenne widt från hwarandra skilda, rostbruna linier, af hwilka den indre är otydligare. L. e. wingsp. $2^1/_4$—$2^{11}/_{16}$ t.

Hannen har 2 och 3 nerverne på framwingarnes öfre sida starkt tilltjocknade.

Honan har wingnerverne sinsemellan lika och i framwingarnes spetsar rödgula fläckar.

Syn. **Pap.** *adippe* **Lin.** S. N. I. 2. 786. 215. **Fabr.** E. S. III. 1. 146. 448. **Hübn.** Pap. t. 12. f. 63. 64. t. 174. f. 859. 860. t. 180. f. 888. 889. Text. 12. 16. **Argynnis Ochs.** Schm. I. 1. 88. IV. 15. & 118. **Treitsch.** X. 1. 16. **Dalm.** Pap. Sv. 67. 3. **Zett.** Ins. Lapp. 895. 3. **God.** et **Dup.** Lepid. I. 57. pl. 3. f. 2. pl. 3 secund. f. 2. **H—S.** Text. I. 37. **Pap.** *Cydippe* (laps. calam.) **Lin.** F. Sv. 1066.

Var. b. { Alis posticis infra maculis flavis.
Bakwingarne undertill med gula fläckar.

Denna art, som öfwer allt i södra och medlersta Swerige och inom Norige ända till Trondhjem är allmän på betesmarker och ängar, såwäl i skogstrakter som på slättbygd, blir inom nordligare provinserne temligen sällsynt, men huru högt den egentligen stiger

mot norden är ännu icke utrönt. Dock synes den gå längre mot norr än föregående. Prof. **Zetterstedt** anför den såsom sällan förekommande i Lappmarken. Deß flygtid infaller i Juli och Augusti. Stundom träffas arten äfwen i slutet af Juni.

Artbeskr. Antennerne bruna, undertill stötande i rödgult. Palperne hwitagtiga, ofwan rödgula och i spetsen brunagtiga. Hufwud och ryggsköld rödgula, tätt ludna. Abdomen ofwan swart, der och hwar med rödgult puder och ludd; undertill rödgulagtig. Bröstet hwitgulagtigt, ludet. Fötternes lår af nyßnämnde färg, men tibier och tarser rödbruna. Framwingarne i yttre kanten märkbart inswängda; de bakre i samma kant småtandade.

Hanne: Wingarne ofwan rödgula med samma swarta teckning som hos samslägtingarne, utkanterne med twenne, hwarandra närstående swarta streck och innanför dessa en rad swarta halfmånar, som sammanhänga med hwarandra och med nämnde swarta streck, så att derigenom fläckar af grundfärgen inneslutas. Undertill äro framwingarne såsom på öfre sidan, men wingspetsarne äro ljust gulagtiga med grönagtiga, understundom silfwerfärgade fläckar. Bakwingarne äro undertill blekgula med mörkare nerver och hafwa närmare basen blekgröna, sammanflytande flammor. Deras framlob är stundom silfwerglänsande och wid basen stå 3—4 smärre silfwerfärgade fläckar, derefter uti en twerrad 3:ne större, af hwilka den medlersta är störst och inåt och utåt begränsad af en swart linea; derpå följer ett wågigt band af silfwerfärgade, inåt och utåt swart eller mörkbrunt begränsade fläckar, hwilka gå från framkanten till analhörnet och äro af olika storlek. Längs utkanten går en rad af trubbigt trekantiga, inåt med rostbrunt begränsade, silfwerfärgade fläckar, och emellan dessa och midtelbandet finnas 4—5 rostfärgade fläckar, till större eller mindre antal försedde hwardera med en silfwerfärgad pupill. I utkanten går närmast fransarne ett swartagtigt streck och innanför detta, wid perlemorfläckarnes yttre kant, ett annat blekare rostbrunt; stundom ganska otydligt. Fransarne äro blekgula med bruna fläckar.

Honan är ofwan af dystrare färg och har alla nerverne på framwingarne normala. För öfrigt liknar hon hannen.

Var. b. liknar förut beskrifna normala form och är sällsyntare än denna. Bakwingarnes undre sida hafwa blekgula fläckar i stället för de silfwerfärgade. Endast de rostfärgade fläckarnes pupiller äro silfwerfärgade.

Larven är brungrå med hwit, afbruten rygglinia, swartagtiga snedstreck på sidorna och ljusare tornar. Deß moderplantor äro arterne af slägtet Viola. **Puppan** är brungrå med blåagtiga eller silfwerfärgade fläckar. Larven öfwerwintrar.

13. Stora Perlemorfjärilen (Argynnis aglaja **Lin.**)

Alis anticis margine exteriore rotundato; omnibus supra fulvis nigro maculatis; posticis infra flavis, virescenti obductis, maculis 21 ovatis argenteis. L. al. exp. 55—60 millim.

Framwingarne i yttre kanten rundade; alla wingarne ofwan rödgula, swartfläckiga; de bakre undertill blekgula, öfwerdragne med grönt, och prydda med 21 ovala silfwerfläckar. L. e. wingsp. $2^1/_4$—$2^1/_2$ t.

Syn. **Pap.** *aglaja* **Lin.** F. Sv. 1065. **Fabr.** E. S. III. 1. 144. 142. **Hübn.** Pap. t. 13. f. 65. 66. Text. 12. 15. **Argynnis Ochs.** Schm. I. 1. 91. IV. 15. & 119. **Treitsch.** X. 1. 18. **Dalm.** Pap. Sv. 66. 2. **Zett.** Ins. Lapp. 895. 2. **God.** et **Dup.** Lepid. I. 54. pl. 3 secund. f. 3. **H—S.** Text. I. 37.

Var. b. { Alis supra fusco inductis.
Wingarne ofwan öfwerdragna med swartbrunt.

Syn. **Papilio** *æmilia* **Acerbi** Voy. au Cap. Nord. Vol. III. 175. pl. 15. f. 1. 2.

Stora Perlemorfjärilen är ganska allmän på wår halfö, såwäl i södra som norra provinserne, likwäl allmännast i de förra. Prof. **Zetterstedt** har hemfört honom från Torneå Lappmark, der äfwen Prof. **Wahlberg** träffat varieteten b wid fjellet Pallastunturi. Betesmarker och skogsängar, tillochmed de sankare af dessa, är artens egentliga wistelseort. Flygtiden infaller i Juli och Augusti månader.

Artbeskr. Kroppsdelarnes färg är lik föregående arts. Framwingarnes yttre kant är rundad och bakwingarnes småtandad.

Hanne: Wingarnes färg ofwan och framwingarnes undertill är lik Allmänna Perlemorfjärilens, endast med det undantag, att i framwingarnes spetsar undertill, längs utkanten, finnes alltid en rad matta silfwerfärgade fläckar. Bakwingarne äro undertill blekt gula, men från basen, widt utöfwer midten, öfwerdragna med blekgrönt, så att grundfärgen blott der och hwar är synlig. Uti detta gröna fält finnas i samma ordning som hos föregående och i twer-rader ställda silfwerfärgade fläckar, af hwilka största delen äro äggformiga, widt från hwarandra skilda och sakna märkbarare mörkbrun eller swartagtig begränsning. Längs utkanten finnes en rad silfwerfärgade, likaledes ovala fläckar, som begränsas utåt af en grönagtig linia och inåt af fläckar med samma färg. I sjelfwa utkanten går ett swartagtigt streck. Fransarne äro ljust gula med mörkare fläckar.

Honan liknar till färgen hannen.

Larven är swart med swarta tornar, gul rygglinia och röda sidofläckar. Såsom deß samslägtingar lefwer den på Viola och öfwerwintrar. **Pupan** är mörkt rödbrun utan märkbara taggar. (**Ochs.**).

14. Silfverstreckade Perlemorfjärilen.

(Argynnis paphia **Lin.**)

Alis supra fulvis nigro-maculatis; posticis infra virescentibus fasciis transversis subinterruptis argenteis. L. al. exp. 60—65 millim.

Wingarne ofwan rödgula, swartfläckiga, de bakre undertill grönagtiga med twergående, der och hwar afbrutna, silfwerfärgade twerband. L. e. wingsp. $2\frac{1}{2}$—$2\frac{11}{16}$ t.

Syn. **Pap.** *paphia* **Lin.** F. Sv. 1064. **Fabr.** E. S. III. 1. 142. 438. **Hübn.** Pap. t. 14. f. 69. 70. t. 190. f. 935. 936. var. Text. 13. 19. **Argynnis Ochs.** Schm. I.

1. 96. IV. 15. & 187. **Treitsch.** X. 1. 18. **Dalm.** Pap. Sv. 66. 1. **Zett.** Ins. Lapp. 895. 1. **God. et Dup.** Lepid. I. 51. pl. 3. f. 1. pl. 3. secund. f. 1. **H—S.** Text. I. 30.

Ehuru denna stora och yppliga art icke kan räknas bland wåra allmännaste fjärilar, förekommer den likwäl ej sällsynt der och hwar på wår halfö isynnerhet i skogstrakterne. I Skåne träffas den ymnigt uti Råsten nära Lund (**Zett.**), wid W. Wramb (**Liljeb.**), wid Sjöbo (**Bhm.**), wid Håkanryd och Leingeryd nära Ifwetofta, och den är äfwen en och annan gång funnen wid Trolle Ljungby. I Blekinge har jag träffat den wid Sölvesborg och Carlshamn. I Småland finnes den wid Anneberg (**Bhm.**) och wid Ukna i Tjust Härad af Calmare Län (**Stenh.**). I Östergöthland wid Gottenwik af Jonsbergs Församling (**Stenh.**) förekommer den. Likaså wid Stockholm. Inom Norige har den blifwit anmärkt wid Christiania, Drammen och Edsberg (**Siebke**). Hwarest den mot norden upphör är obekant, men i norra delen af Westmanland träffas den ej (**Fredrichs.**). Prof. **Zetterstedt** upptager den bland Lappska insekter såsom sällsynt. Flygtiden inträffar i Juli och Augusti.

Artbeskr. Kroppsdelarnes färg är såsom hos Allmänna Perlemorfjärilen. Framwingarne äro i utkanten utskurne; bakwingarnes utkant småtandad.

Hanne: Wingarne ofwan af hög rödgul eller mönjeröd färg med de wanliga swarta teckningarne. De fyra första nerverne på framwingarne äro starkt tilltjocknade och swartfjällige; den femte merendels något mindre. Undertill äro framwingarne blekare, för öfrigt nästan lika färgade och tecknade som på öfre sidan, men hafwa grönagtige fläckar i wingspetsarne. Bakwingarne äro undertill gröna med fyra silfwerfärgade (icke af fläckar bestående) twerband, af hwilka de 2:ne, som äro närmast basen, icke hinna wingarnes inre kant och det 3:dje går från framkanten till analhörnet, der det förenar sig med det fjerde, som löper längs utkanten. Emellan de båda sistnämnda banden stå twenne rader större, rundade, mörkt grönagtiga fläckar, hwilka antingen alla,

eller blott några, tillhörande sista raden, omslutas hwardera af en silfwerfärgad ring.

Honan liknar hannen till färgteckningarne, men har dystrare grundfärg ofwan och alla nerverne på framwingarne normala. Dessutom är bakwingarnes undre sida lifligare grön, stundom med purpurglans. De swarta teckningarne på wingarnes öfre sida äro derjemte gröfre.

Larven, som lefwer på Urtica, Rubus och Viola, är brun med gula tornar. De längre halstornarne äro bruna och längs ryggen går en ljusgul linia, som i midten delas af en annan swart och på hwardera sidan begränsas af en mörkbrun. **Puppan** är brunagtig med röda fläckar på mellankroppsregionen och swartagtiga på wingsliderne.

Slägtet: **Vanessa** *). Fabr. et Auct.

(Aglais Dalm.)

Antennæ longiores, rigidæ. Clava cylindrica oblonga, distincta et determinata.

Palpi capite multo longiores, adscendentes, apicibus subconniventibus, ad latera squamati, infra denso hirsuti, triarticulati. Articulus medius longissimus, læviter compressus; ultimus angustior (basali æqualis), conicus apice obtuso.

Oculi hirti.

Pedes antici breves, pilosissimi tarsibus maris inarticulatis feminæ articulis quinque, minutissimis, arcti conjunctis; ceteri ut in genere Melitæa armati et instructi, sed articuli tarsorum aliam habent proportionem: 1:mus longissimus reliquis fere æqualis, 2:dus tertio et hic quarto, minimo, longior; 5:tus tertio fere æqualis et unguibus quatuor, plerumque validis, armatus.

---

*) Namnet borde egentligen skrifwas: *Phanessa*, men då ofwanstående skrifsätt är allmänt antaget, bibehålles det äfwen här.

Alæ anteriores saltem angulato-dentatæ. Cellulæ discoidales costa spuria clausæ.

Costæ alarum posticarum 9 et anticarum 10, omnino ut in speciebus subdivisionis secundæ generis præcedentis collocatæ; costa nempe octava al. anticarum semper a septima separata, e latere cellulæ egrediens. Costa transversa, cellulas alarum claudens, inter costam 4 et 5 posticarum et inter costas easdem anticarum plus minusve evanescens, plerumque tumiditate tantum continuata *).

Antennerne långa, styfwa. Klubban cylindrisk, aflång, ganska tydligt afskild från skaftet.

Palperne mycket längre än hufwudet, uppåtstigande med sammanstående spetsar, på sidorna fjälliga, undertill tätt håriga, treledade:

---

*) In tabula sequente forma costæ transversæ alarum et ramuli costæ primæ posticarum in speciebus nostris indicatur:

A. Costa transversa alarum anticarum cum continuatione sua subtilissima.

1. Costa transversa alarum posticarum cum continuatione sua subtilissima.

1) Ramulus costæ primæ alarum posticarum rectus apice bimucronato: *V. atalanta.*

2) Ramulus costæ primæ alarum posticarum apice simplice.

a) Ramulus costæ primæ alarum posticarum reflexus: *V. Cardui.*

b) Ramulus costæ primæ alarum posticarum inflexus: *V. antiopa.*

c) Ramulus costæ primæ alarum posticarum rectus: *V. c album.*

2. Costa transversa alarum posticarum cum continuatione sua sat distincta. Ramulus costæ primæ alarum posticarum rectus apice simplice: *V. urticæ* et *polychloros.*

B. Costa transversa alarum anticarum cum continuatione sua sat distincta, subcrassa. Ramulus costæ primæ alarum posticarum simplex rectus: *V. io.*

medlersta leden ganska lång, lätt sammantryckt; den sista leden smalare (lika stor med basleden), konisk med trubbig spets.

Ögonen ludna.

Fötterne: de främre korta, ganska ludna med hos hannen oledade och hos honan otydligt femledade tarser; de öfrige såsom hos slägtet Melitæa beväpnade, men lederne i tarserne hafwa en annan proportion: 1:sta ganska lång, nästan lika lång med de öfrige; 2:dra längre än den 3:dje, denna längre än 4:de, som är minst; 5:te nästan lika med den 3:dje och beväpnad med 4, merendels starka klor.

Wingarne: åtminstone de främre, winkligt tandade. Diskfälten slutne medelst en falsk twernerv.

Nerverne på bakwingarne 9, och på framwingarne 10, alldeles så ställde som hos arterne i andra sektionen af föregående slägte, neml. så; att 8:de nerven på framwingarne alltid utgår från sidan af diskfältet, skild från den 7:de. Twernerven, som tillsluter diskfälten, emellan 4 och 5 nerverne på bakwingarne och emellan samma nerver på framwingarne mer eller mindre förswinnande, merendels blott fortsatt medelst en uppswällning.

Hithörande fjärilar förekomma i twenne generationer om året och en del af de sist framkomna, tillhörande wissa arter, öfwerwintra, så att de under klara och mildare dagar om wintren utkomma från sina gömställen, eller de första wårdagarne fladdra öfwer de ännu wißna, från snön knapt befriade fälten. Deras larver sakna tornar på första kroppsringen, och hafwa på 2:dra och 3:dje högst fyra, men på de öfriga alltid 6 sådana, hwilka äro styfwa, spetsiga och mycket greniga. En del äro skadliga för träden, men med undantag af dessa arter, kunna de öfrige anses oskadliga, då man här icke anwänder deras moderwexter, såsom i utlandet. Pupan har ett par större spetsar i hufwudets främre del och ett par mindre på ryggen af hwarje kroppsring, samt är ofta guld- eller silfwerglänsande. På ryggen finnes derjemte en näsformig upphöjning.

A. Framvingarnes tvernerv tillika med dess fortsättning ganska fin.

1. Bakvingarnes tvernerv tillika med dess fortsättning ganska fin.

1) Grenen på bakvingarnes första nerv i spetsen tvåtaggig.

1. Admiralen (Vanessa atalanta Lin.).

Alis dentatis, supra nigris, anticis maculis difformibus apicalibus albis fasciaque obliqua in medio fulvo-rubra; posticis ad marginem exteriorem fascia nigro-maculata ejusdem coloris. L. al. exp. 72—75 millim.

Wingarne småtandade, ofwan swarta; de främre med olikformiga hwita fläckar i spetsen och ett gulrödt band snedt öfwer midten; de bakre wid utkanten med ett swartfläckigt band af samma färg. L. e. wingsp. $2^7/_8$—$3^1/_{16}$ t.

Syn. **Pap.** *atalanta* **Lin.** F. Sv. 1060. **Fabr.** E. S. III. 1. 118. 362. **Hübn.** t. 15. f. 75. 76. Text. 14. 2. **Vanessa Ochs.** Schm. I. 1. 104. IV. 16. & 127. **Zett.** Ins. Lapp. 894. 4. **God.** et **Dup.** Lepid. I. 99. pl. 6. f. 1. **H—S.** Text. I. 41. **Aglais Dalm.** Pap. Sv. 65. 6.

Admiralen är en af wåra wackraste fjärilar och förekommer om wåren i Maj och om hösten i Augusti och September mer eller mindre allmän i södra och medlersta Swerige, isynnerhet i trädgårdar och smärre skogsdungar. I Skåne hör han wissa år ingalunda till sällsyntheterne, andra år kan man deremot ofta förgäfwes söka honom på ställen, der han eljest brukar wara allmän. I Småland är han tagen wid Anneberg och på flera andra ställen (**Bhm.**). Wid Götheborg och på Wisingsö är han äfwen anmärkt (**Wahlb.**), äfwenså wid Stockholm. Inom Norige är han träffad wid Christiania (**Siebke**). Huru högt han stiger mot norden af wår halfö är ännu ej utrönt. Prof. **Zetterstedt** anför honom såsom sällsynt af Lappska insekter. Uti norra delen af Westmanland förekommer han likwäl icke (**Fredrichson**).

Artbeskr. Antennerne swarta med hwitagtiga ringar. Klubban i spetsen gulagtig. Palperne ofwan swarta, på sidorne hwitagtiga, undertill brungulagtiga, täthåriga. Hufwud och ryggsköl-

den swartludna. Abdomen ofwan swart, undertill hwitgulagtig. Bröstet gråblackigt, ludet. Bakwingarne från basen längs inkanten swartludna. Wingarne tandadt wågige, de främre med en större tand i utkanten.

Hanne och hona: Wingarne ofwan swarta, hwardera med ett gulrödt band, hwilket på framwingarne går från framkanten snedt öfwer midten till bakre hörnet, likwäl utan att hinna sjelfwa kanten, men deremot på bakwingarne följer utkanten och är här i midten försedt med en rad trekantiga swarta fläckar, samt i analhörnet prydt med en blåaktig. I framwingarnes spetsar finnas 6 större och mindre hwita fläckar af olika form, dels aflånga, dels runda. Längs utkanten af samma wingar synas några otydliga, i rad ställda blåagtiga fläckar. Undertill äro framwingarne tecknade såsom på öfre sidan, men wingspetsarna äro brunagtige och omkring de hwita fläckarne finnas swarta ringar, äfwensom närmare basen några blåagtiga streck. Bakwingarne äro undertill brungrå med ljusare och mörkare flammor samt hafwa i midten af framkanten en gulagtig fläck, i dissen en swart teckning, liknande 686, och mot utkanten en eller flera, otydliga ocellformiga fläckar.

Larven, som lefwer på Näßlor (emellan dessas sammanspunna blad), är kort och tjock, köttfärgad, gulgrön, swart eller brunröd med gula tornar och ett gult, af halfmånar bestående streck nära fötterne längs hwarje kroppssida. **Puppan** är brun eller grå med mycket trubbiga spetsar i hufwudet och flera, wanligen guldglänsande taggar på abdominalregionen.

2) Grenen på bakvingarnes första nerv i spetsen enkel.

2. Damen (Vanessa cardui **Lin.**).

Alis dentatis, supra fulvis, roseo tinctis maculis inæqualibus atris et albis; posticis infra marmoratis ocellis quatuor, l. quinque. L. al. exp. 55—70 millim.

Wingarne småtandade, ofwan rödgula, stötande i rosenrödt, med större och mindre swarta och hwita fläckar; de bakre undertill marmorerade och prydde med 4—5 oceller. L. e. wingsp. $2^1/_4$—$2^{13}/_{16}$ t.

Syn. **Pap.** *cardui* **Lin.** F. Sv. 1054. **Fabr.** E. S. III. 1. 104. 320. **Hübn.** Pap. t. 15. f. 73. 74. Text. 14. 1. **Vanessa Ochs.** Schm. I. 1. 102. IV. 16. **Treitsch.** X. 1. 19. **Zett.** Ins. Lapp. 894. 5. **God.** et **Dup.** Lepid. I. 102. pl. 5. secund. f. 2. **H—S.** t. 30. f. 157. 158. var. Text. I. 41. **Aglais Dalm.** Pap. Sv. 65. 7.

Ehuru denna utmärkt sköna art wissa år träffas i stor mängd, kan den icke anses för allmän. De flesta år träffas blott få exemplar. Den uppehåller sig isynnerhet på åkrar och högst sällan i skogstrakterne. Detta är orsaken hwarföre den är allmännare i Skånes östra och södra delar än i deß norra. I nämnde provins finnes den wid Lund, Esperöd, Trolle Ljungby och Finja. I Blekinge är den anmärkt wid Carlskrona och Sölvesborg. I Småland är den funnen wid Anneberg af Prof. **Boheman** och i närheten af Stockholm har jag sjelf tagit den. Wid Malmwik nära Drottningholm är den äfwen tagen (**Belfrage**). I Östergöthland har Prof. **Wahlberg** träffat den wid Gusum och inom Norige är den funnen wid Christiania och i Ringerige (**Siebke**). I Lappmarken är den träffad af Prof. **Zetterstedt.** Utom Europa förekommer den i de flesta länder af Asien, Afrika och Amerika.

Artbeskr. Antennerne mörkbruna, glest hwitpudrade. Klubban i spetsen gul. Palperne hwitludne med ett mörkbrunt streck längs öfre sidan. Hufwudet bakom ögonen hwitludet, för öfrigt jemte ryggskölden brungult, ludet. Abdomen ofwan swart, i ledkanterne och undertill rödgul. Bröstet gråhwitt, ludet. Fötterne hwitgula. Bakwingarne ofwan från basen längs inbre kanten bewuxna med längre, rödgula hår. Wingarne i utkanterne såsom hos Admiralen.

Hanne och hona: Wingarne ofwan rödgula med rosenröd anstrykning; de främre i wingspetsen, snedt öfwer från framkanten till wingens bakre hörn, swarta med olikstora hwita fläckar; längs utkanten löper ett otydligt, hwitagtigt och afbrutet streck och uti den rödgula disken finnas efter hwarandra 3:ne oregelbundna, swarta, merendels sammanhängande fläckar. Wingarnes bas, isynnerhet de bakres, äfwensom deßsas framkant och de främres inkant i bottnen swarta, men betäckta med rödgula fjäll,

hwaraf färgen här är mörkare. Till följe häraf bildar det rödgula på bakwingarne endast ett twerband wid utkanten, hwilket icke hinner sjelfwa framkanten. Uti detta finnas 4—5 större runda, swarta fläckar och längs utkanten twenne parallela rader swarta, olikformiga fläckar, af hwilka de inbre äro på tweren ovala och merendels sammanhängande, de yttre deremot förenade blott genom en fin, swart linia. Twenne af de förstnämnda, hwilka äro närmast analhörnet, flöta i blått. Undertill äro framwingarne tecknade såsom på öfre sidan, utom wingspetsen och utkanten, som här är gulgrå. Bakwingarne äro gulgrå, marmorerade med brunt och hwitgult, samt hafwa längs utkanten uti ett otydligt, hwitt band en rad af stundom sammanhängande, violetta twerstreck och innanför dessa fyra, sällan fem, swarta fläckar, motswarande öfre sidans, här likwäl ocellformiga, så att till ett större eller mindre antal af dem, är hwardera omgifwen af en rödgul och en swart ring samt i midten något blåpudrad. Fransarne äro hwita med swarta fläckar.

Larven är mörkare eller ljusare swartgrå med gula streck, fläckar eller punkter och korta tornar. Den lefwer på flera slags werter isynnerhet Tistlar, Nässlor, Kardborrar, Kattostar och Achillea, samt drager några blad tillsamman omkring sig. **Puppan** är askegrå, eller brun med twå trubbiga upphöjningar i hufwudet, och flera törgylda taggar och knappformiga spetsar på abdominalregionen.

3. **Sorgmanteln** (Vanessa antiopa **Lin.**).

Alis angulato-dentatis, supra castaneo-nigris limbo lato, flavo-albido, serie adjacente macularum coerulearum. L. al. exp. 70—78 millim.

Wingarne winkligt tandade, ofwan mörkt kastaniebruna med bred, hwitgul borda och innanför denna en rad blå fläckar. L. e. wingsp. $2^{13}/_{16}$—$3^{3}/_{16}$ t.

Syn. **Pap.** *antiopa* **Lin.** F. Sv. 1056. **Fabr.** E. S. III. 1. 115. 355. **Hübn.** Pap. t. 16. f. 79. 80. **Vanessa**

Ochs. Schm. I. 1. 110. IV. 17. **Zett.** Ins. Lapp. 893. 1. **H—S.** Text. I. 39. **Aglais Dalm.** Pap. Sv. 64. 2. **Vanessa morio God.** et **Dup.** Lepid. I. 93. pl. 5. f. 1.

Denna art förekommer uti skogarne, isynnerhet der Björk och Asp finnes, men i södra Swerige äfwen i trädgårdarne, stundom ganska allmän, andra år deremot ganska sällsynt. I Skåne träffas den öfwer allt. Likaså i Småland (**Bhm.**), i södra delen af Östergöthland (**Stenh.**), på Gottland (**Zett.**), wid Stockholm och äfwen på flna ställen i Lappmarkerne, såsom wid Muonioniska i Torneå Lappmark (**Zett.**) På flera mellanliggande orter är den likwäl ständigt sällsynt, såsom i norra delen af Östergöthland (**Stenh.**) och af Westmanland (**Fredrichs.**). I Norige är den anmärkt wid Christiania, Edsberg, Eiswold, i Ringerige, Krydsherred, Odalen och Romsdalen (**Siebke**). Flygtiden infaller twenne gånger om året, i Maj och i Augusti och September, då man stundom får se den i mängd på Björk- och Aspstammarne uppsuga den saft, som utslyprar ur någon springa.

Artbeskr. Antennerne och klubban swarta, den sednare med gul spets. Palperne gula med swarta ränder och undertill bewurna med längre, swarta hår. Hufwud och ryggsköld brunludna. Abdomen swart. Bröstet, äfwensom bakwingarne längs inbre kanten undertill, ludne af swarta, i spetsen gula hår; de sednare ofwan, från basen utöfwer midten, betäckta med lång, kastaniebrun ludd. Hwardera wingen har i utkanten en gröfre tand. Fötterne med gula tibier och tarser, samt swarta, mot leden gula lår.

Hanne och hona: Wingarne mörkt kastaniebruna med bred, ljusgul eller hwitgul borda, som är mer eller mindre beströdd med swarta atomer. Strart innanför denna är grundfärgen mörkare, nästan swart, och deri finnes en rad ljusblå fläckar. Framwingarne hafwa i framkanten små, gula twerstreck och närmare spetsen twenne större, gula fläckar. Undertill äro wingarne swartbruna med kolswart wattning och ett tydligt, wågigt twerstreck af samma färg öfwer bakwingarnes disk. De twenne gula fläckarne i framwingarnes främre kant, äfwensom wingar-

nes borda, äro blekare än på öfre sidan och den sednare har större, swarta atomer, hwilka isynnerhet liksom på öfre sidan äro tätstående på wingkanternes gröfre tänder. I disken af bakwingarne finnes en mindre, gul fläck.

Larven, som är swart med swarta tornar och större röda fläckar, lefwer coloniewis på Björk, Asp, Poppel och flere Pilarter. **Puppan** är askegrå eller brunagtig med swart schattering och röda fläckar, samt har twenne skarpa taggar i hufwudet och flera smärre på mellankroppen och abdominalregionen.

4. Vinbärs-Fuchsen (Vanessa c album Lin.).

Alis acuto angulato-dentatis, supra fulvis nigro-maculatis; infra cinereo-fuscis plus minus albido marmoratis, posticis in medio c albo notatis. L. al. exp. 50—55 millim.

Wingarne djupt utskurna och groftandade, ofwan rödgula, swartfläckige; undertill gråbruna, mer eller mindre marmorerade med hwitt, de bakre i midten tecknade med ett hwitt c. L. e. wingsp. 2—2¼ t.

Syn. **Pap.** *c album* **Lin.** F. Sv. 1059. **Fabr.** E. S. III. 1. 124. 380. **Hübn.** Pap. t. 19. f. 92. 93. Text. 16. 10. **Vanessa Ochs.** Schm. I. 1. 125. IV. 17. & 129. **Zett.** Ins. Lapp. 864. 3. **God.** et **Dup.** Lepid. I. 85. pl. 5. tert. f. 1. pl. 5. f. 3. **H—S.** Text. I. 39. **Aglais Dalm.** Pap. Sv. 65. 5. *Hwita c-fjärilen.* **Dahlb.** Sk. Ins. Skada och Nytta. p. 153. 107.

Winbärs-Fuchsen är allmän i trädgårdar och skogslundar öfwer allt i Swerige och Norige med undantag af de nordligaste provinserne, der den är ganska sällsynt (**Zett.**). Såsom deß samslägtingar förekommer den i twenne generationer om året, i Maj och Juni samt i Augusti och September, dock är den sällsyntare om hösten än om wåren.

Artbeskr. Antennerne bruna, undertill otydligt hwitringlade. Klubban i spetsen hwitgul. Palperne grå-ludna. Hufwud och ryggsköld rödbrunt ludna. Abdomen ofwan swartagtig, undertill pudrad med rödbrunt. Bröstet brungrått, ludet. Fötterne grå eller gulagtiga. Wingarne i utkanterne starkt utskurna och groftandade; de bakre ofwan med långa rödgula hår längs abdomen.

Hanne och hona: Wingarne ofwan rödgula med en bred mörkbrun list i utkanterne, innanför hwilken på bakwingarne går en annan dylik, skild från den yttre genom en rad ljusare rödgula fläckar. Framwingarne hafwa i framkanten twenne twerstående, större, mörkbruna, och i disken 5 mindre, rundade och swarta fläckar, af hwilka sednare stundom de twenne, som äro närmast basen och framkanten, med hwarandra sammanhänga. I bakwingarnes disk finnas ock swarta fläckar. Undertill äro wingarne från basen till midten mörkare gråbruna, mer eller mindre wattrade med hwitt, stundom enfärgade; derefter hwitgula med större och mindre bruna atomer och småstreck, men stundom äfwen enfärgadt mörkgrå. Hwardera bakwingen har i disken en hwit figur, liknande ett latinskt c, som wänder den konvexa delen åt wingens inkant.

Den utmärkt wackra **larven** är till främre hälften mörkgul och till den bakre hwit eller hwitgul, med mörkgula och hwitgula tornar, swarta fläckar och streck; på sidorne brun med 1—2 wågiga, gulagtiga streck öfwer fötterne. Den lefwer på Winbärsbuskar, Humla, Näßlor, Hassel och Lonicera och gör stundom, då den förekommer i mängd, temmeligen betydlig skada. **Puppan** är ljusbrun, ofta grönagtig, och ljust karmosinröd med swarta och gula streck och fläckar, samt djupt inskuren mellan hufwudet och abdominalregionen.

2. Bakvingarnes tvernerv tillika med dess fortsättning temligen tydlig.

5. Nässel-Fuchsen (Vanessa urticæ Lin.)

Alis angulato-dentatis, supra fulvis nigro-maculatis, anticis macula unica majore et duobus minoribus rotundatis, nigris in disco; posticis supra ad basin nigris, infra nigris fascia flavida, nigro fuscoque undulata. L. al. exp. 50—55 millim.

Wingarne groftandade, ofwan rödgula, swartfläckiga, de främre med en större och twenne smärre, rundade och swarta fläckar i disken;

de bakre ofwan wid basen swarta, undertill swarta med ett gulagtigt, swart och brunwattradt twerband. L. e. wingsp. 2—2 1/4 t.

Syn. **Pap.** *urticæ* **Lin.** F. Sv. 1058. **Fabr.** E. S. III. 1. 122. 374. **Hübn.** Pap. t. 18. f. 87—89. Text. 15. 7. **Vanessa Ochs.** Schm. I. 1. 120. IV. 17. **Zett.** Ins. Lapp. 863. 2. **God.** et **Dup.** Lepid. I. 91. pl. 5. secund. f. 1. II—S. Text. I. 40. **Aglais Dalm.** Pap. Sv. 65. 4. *Nässelfjäriln* **Dahlb.** Sk. Ins. Skada och Nytta p. 152. 106.

Var. b. { Alis supra obscurioribus, infuscatis.
Wingarne ofwan mörkare, brunagtiga.

Nässel-Fuchsen är den allmännaste dagfjäril på wår halfö och förekommer allestädes från Skåne ända till Nord Cap. Egentligen har den twenne generationer om året, men dessa hafwa icke, såsom de flesta andra arterne, bestämda tider, utan utwecklas hela sommaren igenom, så att fjärilen träffas från April till slutet af September eller October månader. Äfwen får man se honom wackra dagar midt om wintren framkomma från sina gömställen. Den mörkare, i brunt stötande varieteten, som för öfrigt liknar den normala formen, är från Lappmarkerne, der den mera ofta träffas (Zett.).

Artbeskr. Antennerne mörkbruna, fint hwitringlade. Klubban i spetsen gulagtig. Palperne rödgula, i spetsen swarta och undertill gråagtigt eller swartagtigt håriga. Hufwud och ryggsköld ljusbrunhåriga. Abdomen ofwan swart, undertill rödgulagtig. Bröstet tätt swartludet. Fötterne gråagtiga. Wingarne i utkanterne småtandade, hwardera med en gröfre och större tand. Bakwingarne från basen utöfwer midten bewuxna med gulbruna hår.

Hanne och hona: Wingarne ofwan rödgula med swart, af blå fläckar prydd borda nära utkanten, i hwilken åter löper ett smalare brunagtigt streck, på hwardera sidan otydligt begränsadt af grundfärgen. Framwingarne hafwa ofwan i främre kanten trenne större, swarta fläckar, mellan hwilka grundfärgen är ljusare gul, och nära wingspetsen en hwit, mindre fläck. I disken af nämnde wingar finnas trenne swarta, rundade fläckar, af hwilka den största är belägen närmast inkanten. Bakwin-

garne äro wid basen utöfwer midten swarta, så att den rödgula färgen blott bildar ett twerband nära utkanten.] Undertill äro framwingarne ockragula med brunschatterade spetsar, samt hafwa i framkanten och wid roten större swarta fläckar, begränsade af kolswarta linier. Bakwingarne äro undertill från basen, utöfwer midten, swarta med ett swart, wågigt streck i färggränsen och ett annat, stundom afbrutet, öfwer disken; emellan desfa finnes stundom en liten ljusgul punkt. Närmare utkanten går ett ljusgult, med swarta och bruna småstreck fint wattradt band. Längs wingarnes mörkbruna utkanter löper undertill ett swartblått, tandadt, smalt band.

Larven är stundom swartagtig, stundom grönagtigt grå med gula och gröngula, mer eller mindre tydliga streck och korta tornar. Den är allmän hela sommaren igenom på Näßlor, hwilka den i grund förstör, isynnerhet som den lefwer coloniewis. **Puppan** är ljust eller mörkt brunagtig med guldpunkter och korta taggar.

6. Körsbärs-Fuchsen (Vanessa polychloros **Lin.**). Alis angulato-dentatis, supra fulvis, nigro-maculatis, anticis maculis quatuor subæqualibus, nigris in disco; omnibus infra nigro-fuscis fascia communi flavida, nigro fuscoque undulata. L. al. exp. 60—65 millim.

Wingarne grofttandade, ofwan rödgula, swartfläckiga, de främre med fyra, nästan lika stora, swarta fläckar i disken; alla undertill swartbruna med ett gemensamt gulagtigt, af swart och brunt wattradt band. L. e. wingsp. $2\frac{1}{2}$—$2\frac{11}{16}$ t.

Syn. **Pap.** *polychloros* **Lin.** F. Sv. 1057. **Fabr.** E. S. III. 1. 121. 372. **Hübn.** Pap. t. 17. f. 81. 82. Text. 15. 5. **Vanessa Ochs.** Schm. I. 1. 114. IV. 17. **Treitsch.** X. 1. 20. **God.** et **Dup.** Lepid. I. 88. pl. 6. f. 2. **Boisd.** Icon. 125 pl. 24. f. 4. **H—S.** Text. I. 40. **Aglais Dalm.** Pap. Sv. 65. 3. *Foksen.* **Dahlb.** Sk. Ins. Skada och Nytta p. 151. 105.

Var. b. Alis supra fulvis, anticis maculis duabus ad marginem anteriorem maculaque unica ad marginem interiorem

nigris; posticis margine interiore fulvo, anteriori et exteriori nigro.

Wingarne ofwan rödgula, de främre med 2 swarta fläckar wid framkanten och en dylik wid inkanten: de bakre i inbre kanten rödgula, i den främre och yttre swarta.

Syn. Pap. *tesdudo* Esp. Schm. I. t. 73. c. 23. f. 1. p. 118. Pap. *pyrrhomelæna* Hübn. Pap. t. 171. f. 845. 846.

Körsbärs-Fuchsen, som mycket liknar föregående, är icke så allmän som denne, utan twertom en af de sällsyntare inom slägtet. Blott wissa år händer det, att man träffar honom i större mängd. I Skåne finnes han der och hwar i trädgårdarne. I Småland, Öster- och Westergöthland är han äfwen funnen (Dahlb.), men torde knapt gå högre än till Stockholm, hwarest den ock förekommer (Wahlb.) I norra delen af Westmanland finnes den ej (Fredrichs.) och är icke eller mig weterligen anmärkt inom Norige. Flygtiden infaller twenne gånger om året, i Maj och Augusti månader, tillochmed något sednare. Varieteten har blifwet funnen wid Gusum af Prof. **Wahlberg** och är sällsynt.

Artbeskr. Antennerne swartbruna. Klubban i spetsen gulagtig. Palperne gulagtiga, undertill med långa, swarta hår. Hufwudet mörkbrunt, hårigt. Ryggskölden och abdomen ofwan med rödgula hår, på den sednare glesare, hwilken deßutom undertill är swartagtigt hårig, endast mot anus rödgul. Bröstet swartagtigt, ludet. Fötterne swartgrå. Wingarne med en gröfre tand i utkanten och bakwingarne äro ofwan från basen, utöfwer midten, bewuxna med långa, rödgula hår.

Hanne och hona: Wingarne ofwan mörkare rödgula, än hos föregående, men för öfrigt till färgteckningen snarlika dennes. De främre med twenne större, swarta, aflånga fläckar i framkanten och en, något mindre, i diskfältet, mellan hwilka grundfärgen är ljusgul. Utom de nu nämnda finnas fyra andra, runda, swarta fläckar i disken, af hwilka den ena står nära bakre hörnet af wingen och de öfrige från inkanten i sned rigtning

mot wingspetsen. Utkanten är gulbrun och längs densamma löper ett swartbrunt band. Bakwingarne hafwa i midten af framkanten en större, swart fläck och närmast bakom denna är grundfärgen ljusgul. Utkanten är tecknad såsom på framwingarne, men i det swartbruna bandet finnas blå, halfmånformiga fläckar. Undertill äro alla wingarne från basen, utöfwer midten, swartbruna med ett kolswart, wågigt streck i färggränsen; derefter ljusgula med bruna atomer, småstreck och flammor. I framkanten af framwingarne synes samma swarta teckning som ofwan och längs alla wingarnes utkanter löper ett swart, i blågrått stötande band, hwilket på framwingarne ej hinner wingspetsen.

Varieteten b. skiljer sig från föregående deruti, att framwingarne hafwa i främre kanten ofwan twenne swarta fläckar och en dylik i indre kanten; den sednare delad genom den första rödgula twernerven. De bakre äro längs indre kanten rödgula, men längs framkanten och utkanten swarta och wid denna sednare löper en rad rödgula fläckar. De blå fläckarne längs utkanten af bakwingarnes öfre sida, som finnas hos föregående, saknas alldeles.

Larven är blåswart eller brungrå med gula tornar och gula strimmor längs ryggen och sidorne. Den lefwer på Alm och Körsbärsträd, samt förorsakar på de sednare stor skada, då den förekommer i mängd. Den lefwer alltid i stora sällskap och är således lätt bortplockad. **Puppan** är rödbrun, brungrå eller gulagtig med guld- och silfwerfläckar samt skarpa taggar på hufwud och abdominalregionen.

B. Framvingarnes tvernerv tillika med dess fortsättning ganska tydlig, temligen tilltjocknad.

7. Jungfrun (Vanessa io Lin.).

Alis angulato-dentatis, supra fulvo-brunneis, singulis ocello magno coeruleo; anticis ad marginem anteriorem nigro maculatis. L. al. exp. 47—60 millim.

Wingarne groftandade, ofwan rödbruna, hwardera med en stor, blå ocell; de främre i framkanten swartfläckiga. L. e. wingsp. $1^{7}/_{8}$—$2^{1}/_{2}$ t.

Syn. **Pap.** *io* **Lin.** F. Sv. 1048. **Fabr.** E. S. III. 1. 88. 276. **Hübn.** Pap. f. 46. f. 77. 78. Text. p. 14. 3. **Vanessa Ochs.** Schm. I. 1. 107. IV. 17. **God.** et **Dup.** Lepid. I. 96. pl. 5. f. 2. **H—S.** Text. I. 39. **Aglais Dalm.** Pap. Sv. 64. 1.

Denna fjäril, som wistas i trädgårdar och skogsdungar, förekommer, liksom många andra af sina samslägtingar, ett och annat år ganska allmänt, men är deßemellan mycket sällsynt. I norra Swerige och i Norige är den ännu icke anmärkt. I södra, äfwensom i medlersta Swerige träffas den deremot på åtskilliga ställen. I Skåne har jag funnit den wid Trolle Ljungby, Oppmanna, Hörröd och på flera andra ställen. I Småland är den träffad wid Anneberg (Bhm.), och wid Berga af Kalmare län (**Zett.**); i Östergöthland wid Wadstena (**Zett.**), wid Gusum (**Wahlb.**) och wid Häradshammar (**Stenh.**); i Uppland wid Stockholm och i närheten af Drottningholm. Deß flygtid infaller i Maj och i slutet af Juli, samt i början af Augusti månader.

Artbeskr. Antennerne swartbruna. Klubban swart med gul spets. Palperne gulagtiga med swarta strimmor och undertill med swarta hår. Hufwud och ryggsköld rödbrunt ludna. Abdomen ofwan swart med rödbruna atomer, undertill swartgrå. Bröstet swartgrått, ludet. Fötterne swarta med gulagtiga tibier och tarser. Wingarne i utkanten tandade, hwardera försedda med en större tand. De bakre ofwan längs abdomen bewuxna med rödbruna, långa hår.

Hanne och **hona**: Wingarne ofwan wackert rödbruna; de främre från basen, uti framkanten och till dennas midt watrade med swart och gult. I samma kant stå twenne, inåt mer eller mindre spetsiga, swarta fläckar; emellan båda dessa finnes en ljusgul fläck. I wingspetsen finnes en stor ocell, hwilken i midten har en swart fläck, men mot framkanten är ljusgul och mot utkanten ljusblå, samt der begränsad af ett smalt, swart

streck. Längs utkanten synas några hwitagtigt blå fläckar, af hwilka 2—3 stå i sjelfwa ocellen och lika många bakom densamma. I bakwingarnes främre hörn finnes äfwen en stor ocell, som i midten är swart och ljusblå, men utomkring omgifwen af en hwitgrå ring, som inåt begränsas af swart. Undertill äro alla wingarne swarta, wattrade med kolswarta småstreck, och öfwer disken af bakwingarne gå twenne parallela, wågiga twerlinier af samma färg.

Larven är enfärgadt swart med många hwita punkter och lefwer i sällskap på Näßlor och Humle. Likwäl är den skada, som den åstadkommer, obetydlig, emedan den sällan förekommer i mängd hos oß. **Pupan** är grönagtigt askegrå eller brunagtig med skarpa taggar och spetsar, och en twådelad stjertspets, samt prydd med de wanliga guld= eller silfwerfärgade fläckarne.

III. Trib. Heliconides. BOISD.

Pedes 6 omnes gressorii, invicem conformes, fere æquales.

Cellula discoidalis alarum posticarum costa transversa, ceteris æquali, clausa. Cellula anticarum costa transversa aut continua, aut plus minus abrupta clausa.

Margo anticus alarum anticarum costis tribus et ramulis duobus l. tantum uno quartæ, rarius costa tantum unica et ramulis quatuor secundæ, extenditur.

Costæ alarum posticarum aut 8 aut 9: 1:ma aut e trunco communi cum 2—4, aut e basi separatim, semper tamen radice simplice egrediens et ramulum aut nullum aut distinctum in lobum basalem emittens. Cum costæ sunt 8, septima et octava e basi, sed cum 9 sunt, octava et nona e basi egrediuntur. Costæ anticarum 8 l. 9, ad basin inter se æquales, sexta vario modo ramosa et 1:ma e basi egrediens.

Alæ posticæ pro receptione abdominis canaliculatæ.

Larva cylindrica l. elongata, inermis, glabra l. sericea.

Pupa gibbosa, antice unimucronata, nuda, ano et filo per medium transverso alligata.

Fötterne: alla 6 gångfötter, sinsemellan likformiga, nästan lika långa.

Diskfältet på bakwingarne slutet genom en twernerv, som är lika de öfrige wingnerverne. De främres diskfält antingen slutet genom en fullständig, eller genom en mer eller mindre afbruten twernerv.

Framkanten af framwingarne hålles utspänd genom 3 nerver och och 2:ne grenar eller blott en enda af en 4:de, sällan genom blott en enda nerv och 4:ra grenar af en andra.

Nerverne på bakwingarne antingen 8 eller 9: den 1:sta utgående antingen från gemensam stam med den 2:dra—4:de eller ock från basen skild från dessa, likwäl alltid med enkel rot, och utsändande åt rotloben antingen ingen eller ock en tydlig gren. Då nerverne äro 8, utgå den 7:de och 8:de från basen, men då de äro 9, utgå den 8:de och 9:de från basen. Framwingarnes nerver 8 eller 9, wid basen sinsemellan lika; den 6:te på olika sätt grenig och den 1:sta utgående från basen.

Bakwingarne för abdomens upptagande bildande en ränna medelst inbre kantens nedböjning.

Larven cylindrisk eller aflång, obewäpnad, slät eller silkesluden.

Pupan uppblåst, framtill entaggad, naken, fasthängande med analtaggen och medelst en omkring midten slagen tråd.

De till denna grupp hörande arter hafwa somliga en snabb och ihållande, andra deremot en fladdrande och afbruten flygt. Några äro ganska skygga och swåra att sånga, andra deremot icke. Största delen lefwer på lägre dicotyledona werter, några få på träd. En del förorsakar uti trädgårdar temligen stor skada, isynnerhet som dessa arter äro ganska allmänna. Färgen hos fjärilarne är swafwelgul eller hwit, obetydligt blandadt med swart.

De slägten, som tillhöra denna grupp och finnas på wår halfö, kunna på följande sätt karakteriseras:

A. Costa prima alarum posticarum simplex, ramulum nullum in lobum basalem emittens.
Första nerven på bakwingarne enkel, ej utsändande någon gren åt rotloben.

1. Costæ alarum anticarum 8; 6:ta quadriramosa.
Framwingarnes nerver 8; den 6:te fyrgrenig. — **Colias.**

2. Costæ alarum anticarum 9; 6:ta triramosa.
Framwingarnes nerver 9; den 6:te tregrenig. — **Goniopteryx.**

B. Costa prima alarum posticarum ramulum in lobum basalem emittens.
Första nerven på bakwingarne utsändande en gren åt rotloben.

1. Costa 2:da alarum posticarum biramosa. (Costæ al. anticarum 8; 7:ma quinqueramosa).
2:dra nerven på bakwingarne twågrenig. (Framwingarnes nerver 8; den 7:de femgrenig). — **Leucophasia.**

2. Costa 2:da alarum posticarum simplex.
2:dra nerven på bakwingarne enkel.

1) Costæ alarum anticarum 9; 6:ta quadriramosa.
Framwingarnes nerver 9; den 6:te fyrgrenig. — **Anthocharis.**

2) Costæ alarum anticarum 9; 6:ta biramosa.
Framwingarnes nerver 9; den 6:te twågrenig. — **Pieris.**

3) Costæ alarum anticarum 9; 6:ta triramosa.
Framwingarnes nerver 9; den 6:te tregrenig. — **Aporia.**

Slägtet: **Colias.** Fabr. et Auct.
(Ganoris Dalm.)

Antennæ breves (tertiam partem marginis anterioris alarum anticarum vix superantes), rectæ, apicem versus incrassatæ. Clava obconica, cylindrica, haud determinata, apice truncata, obtusa.

Caput magnum, thoraci fere æquale, pilis densis conformiter hirsutum.

Palpi compressi, porrecti, subdivergentes, intus subnudi, in latere exteriori tamen squamati; infra hirti, pilis longioribus divaricatis instructi; triarticulati. Articulus basalis medio brevior, fere rectus, articulationem versus nonihil attenuatus; medius basalem ultimumque longitudine superans, conformis; ultimus minutissimus, tertiam partem articuli basalis non superans, obovatus apice rotundato.

Oculi nudi.

Pedes invicem conformes; femora infra pilosa; tibiæ, præsertum posticorum, dentibus brevibus instructæ, sed intermediorum et posticorum ad insertionem tarsorum calcaribus duobus validioribus etiam armatæ; tarsi etiam breve dentati; articulus primus tarsorum longissimus, reliquis fere æqualis; 2:dus tertio, hic tamen quarto, minutissimo, nonihil longior; 5:tus tertio æqualis.

Alæ integræ.

Costæ alarum posticarum 9: 1—4 e trunco communi superiori, 5—7 e trunco communi inferiori et 8—9 e basi egredientes; prima simplex, ramulum nullum in lobum basalem emittens; secunda arcuata. Costæ alarum anticarum 8: 1:ma e basi, 2—4 e trunco communi inferiori, 5 e costa transversa cellulæ, 6—7 e trunco communi superiori et 8 e basi egredientes; 6:ta quadriramosa. Costa transversa cellulæ alarum anticarum inter costam 4 et 5 modico arcuata.

Antennerne korta (knapt längre än tredje delen af framwingarnes främre kant), räta, mot spetsen tilltjocknade. Klubban omwändt konisk, cylindrisk, föga afskild från skaftet, i spetsen twär och trubbig.

Hufwudet stort, nästan lika bredt som thorax, likformigt ludet af tätstående hår.

Palperne sammantryckta, utstående, något divergerande, på inbre sidan nästan nakna, men på den yttre fjälliga; undertill ludna, försedda med längre utsperrade hår; treledade: basleden kortare än den medlersta, nästan rät, mot ledfogningen något afsmalnande; den medlersta leden längre än basleden och sista leden tillsammantagna, likformig; den sista leden minst, icke längre än tredje delen af basleden, omwändt äggformig med rundad spets.

Ögonen nakna.

Fötterne sinsemellan likformiga; låren undertill håriga; tibierne, isynnerhet bakfötternes, försedda med korta tänder, men mellanfötternes och bakfötternes derjemte beväpnade med twenne starkare sporrar wid tarsernes ledfogning tarserne äfwen tandade; 1:sta tarsleden ganska lång, nästan lika lång med alla de öfriga; 2:dra leden längre än den 3:dje, och denne längre än den 4:de, hwilken är minst; 5:te lika lång med 3:dje.

Wingarne helbräddade.

Nerverne på bakwingarne 9: 1—4 utgående från öfre nervstammen, 5—7 från nedre nervstammen och 8—9 från basen; den 1:sta enkel, utsändande ingen gren åt rotloben; den 2:dra kröft. Framwingarnes nerver 8: den 1:sta utgående från basen, 2—4 från nedre nervstammen, 5:te från diskfältets twernerv, 6—7 från öfre nervstammen och den 8:de från basen; den 6:te fyrgrenig. Twernerven wid framwingarnes diskfält något böjd emellan 4:de och 5:te wingnerverne.

Af detta slägte tillhöra blott få arter wår Fauna. Utom Skandinavien är det talrikare representeradt. Arterne föredraga skogstrakter med berg och backar framför slättlandet, ehuru de uppehålla sig på ängar och gräsrika platsar. Deras larver äro nästan jemntjocka och

bewuxna med mycket korta hår, så att de hafwa utseende af att wara nakna. Pupan är på midten hwälfd och försedd med en upphöjd egg. Fjärilarne förekomma merendels med blott en generation om året.

1. Svafvelgula Höfjärilen (Colias palæno Lin.).

Alis supra sulphureis aut albidis, apice lato nigris fimbriisque roseis; posticis infra flavidis atomis nigris adspersis, macula simplici centrali argentea. L. al. exp. 50—57 millim.

Wingarne ofwan swafwelgula eller hwitagtiga, i spetsen med bred swart borda och fransarne rosenfärgade; de bakre undertill gulagtiga, beströdda med täta swarta atomer och försedde med en enkel silfwerfärgad fläck i disken. L. e. wingsp. 2—$2^3/_8$ t.

Syn. **Pap.** *palæno* **Lin.** F. Sv. 1041. **Fabr.** E. S. III. 1. 207. 648. **Hübn.** Text. 67. 21. **Colias. Ochs.** Schm. I. 2. 184. IV. 32. et 156. 157. **Zett.** Ins. Lapp. 908. 1. **God.** et **Dup.** Lepid. II. 34. pl. 4. f. 2. **H—S.** Text. I. 103. **Ganoris Dalm.** Pap. Sv. 89. 9. **Pap.** *europomene* **Hübn.** Pap. t. 86. f. 434. 435. **Pap.** *philomene* **Hübn.** Pap. t. 117. f. 602. 603. et fig. 740. 741. **Colias** *werdandi* **H—S.** Pap. t. 83. f. 403. 404. t. 8. f. 41. 42.

Obs. *Col. werdandi* **H—S.** est a *Col. werdandi* **Zett.** Ins. Lapp. 908. 4. certissime longe diversa. Cum speciminibus lapponicis, ad *Col. palænonem* pertinentibus, bene congruit et varietatem haud memorabilem, nullo modo speciem distinctam constituit.

Denna wackra fjäril är i födra Swerige ganska sällsynt och träffas någon gång blott i skogstrakterne. Så har jag funnit den i Skåne wid Ifwetofta och W. Wramb och Prof. Boheman har träffat den wid Anneberg i Småland, och i Westergöthland. Wid Gusum i Östergöthland (Wahlb.), äfwensom nära Omberget (Zett.) och wid Götheborg (Wahlb.), förekommer den ock, men temligen sparsamt. Uti medlersta och norra Swerigeß bergigare landskaper är den deremot allmännare, såsom wid Norberg i Westmanland (Fredrichs.), wid Berge och Alsen i Jemtland (Zett.), wid Quickjock (Wahlb.), Åsele

(**Bhm.**), Karesuando, Muonioniska, Raschstind och Bossekop i Lappmarkerne (**Zett.**). Deß wistelsort är kärr och myror och flygtiden infaller i slutet af Juni, i Juli och Augusti månader. I Norige är den anmärkt på de flesta ställen i södra delen och finnes äfwen i den norra. Wid Christiania, Solöer, i Ringerige och Österdalen är den funnen (**Siebke**) och synes der wara nästan allmännare än i Swerige.

Artbeskr. Antennerne rödagtiga, undertill stötande i gult. Klubban i spetsen undertill rödgul. Palperne hwitgulagtigt ludna. Hufwudet tätt ludet af brunt och gult. Mellanryggen gråluden, hos hannen stötande i gult. Abdomen ofwan swart med gult puder, undertill hos hannen gulagtig, hos honan hwitagtig. Bröstet hos den förre gul-ludet, hos den sednare grăludet. Fötterne hos den förre gula, hos den sednare grå.

Hanne. Wingarne ofwan swaswelgula med swart, något gulpudrad, inåt wågig borda, som på de främre är bredare och går från framkanten öfwer wingspetsen, och längs utkanten till inkanten, hwilken den med en smal flik följer ett kort stycke; men på bakwingarne är bordan smalare, likaledes inåt wågig, gående från framkanten och öfwer främre hörnet till midten af utkanten, der den slutar och således icke hinner analhörnet; på alla wingarne är bordan jemnt bågformig och bredast i wingspetsarne. I disken af framwingarne finnes en mer eller mindre tydlig, swart twerfläck och på samma ställe af bakwingarne en mindre gul rutformig, rundad eller kantig fläck. På undre sidan äro wingarne gula; de främre längs framkanten och äfwen i disken närmare wingspetsen, samt de bakre öfwer hela ytan fint brunpudrade. I disken hafwa de främre en twerstående swart fläck, som i midten är gul, och de bakre på samma ställe en fyrsidig, silfwerhwit fläck. I utkanterne, der bordan på öfre sidan går fram, äro wingarne på undre sidan gula med swag, grönagtig anstrykning. Fransarne äro rosenfärgade.

Honan har wingarne på öfre sidan hwita, den swarta bordan inåt ej så bestämdt begränsad som hos hannen och den upphör på framwingarne i bakre hörnet utan att följa inkanten, samt är på bakwingarne mycket smalare än hos hannen. Undertill äro framwingarne hwita med gula spetsar och de bakre gula. För öfrigt liknar hon hannen.

Larven är grön och gulstrimmig, samt swart punkterad. Den skall lefwa på Coronilla, en fjellwext, som der och hwar förekommer, men utan twifwel tillgriper den äfwen andra wexter.

Anm. Till Sweriges Fauna har äfwen en annan, nu beskrifna närstående art blifwit räknad och finnes såsom swensk i de flesta af wåra samlingar. Likaledes har man uppgifwit ännu en annan såsom förekommande i wårt land; men då man icke har sig några säkra localer bekanta, upptagas endast på detta sätt bådas beskrifningar:

Ljusgula Höfjäriten (Colias hyale Lin.)

Alis supra sulphureis l. albidis, anticis macula media discoidali maculisque apicis nigris; posticis macula fulva, infra macula sesquialtera argentea, ferrugineo circumcincta. L. al. exp. 46—48 millim.

Wingarne ofwan swafwelgula eller hwitagtiga, de främre med en swart fläck i disken och fläckar af samma färg i wingspetsen; de bakre med en rödgul fläck i disken, och undertill med en dubbel silfwerfärgad fläck, omgifwen af rödbrunt. L. e. wingsp. $1^7/_8$—$1^{15}/_{16}$ t.

Syn. Pap. *hyale* Lin. F. Sv. 1040. Fabr. E. S. III. 1. 207. 649. Hübn. Text. 67. 19. Colias Ochs. Schm. I. 2. 181. IV. 32. Treitsch. X. 1. 93. God. et Dup. Lepid. I. 46. pl. 2. secund. f. 2. II—S. Text. I. 104. t. 6. f. 33. 34. Ganoris Dalm. Pap. Sv. 89. 8. Pap. *palæno* Hübn. Pap. t. 87. f. 438. 439.

Fjärilen*) skall enligt Linné förekomma högst sällan i Skåne; men detta är troligen ett misstag. Enligt Doct. Kolmodins uppgift i bref till Prof. Wahlberg skall han hafwa 1/4:dels mil söder om Wisby på Gottland den 2 September år 1829 fångat denna art. Exemplaret, som förwaras

*) In Gottlandia habitare fertur. Testimonia ulteriora tamen desiderantur. In Scania non occurrit, quantum mihi innotuit.

i Prof. **Wahlbergs** enskilda famling, och som af **Kolmodin** uppgifwes wara från nämnde ställe, har jag sett; men på förekommen anledning tror jag mig böra anse arten såsom twifwelagtig för wår Fauna intill deß den blifwer widare efterforskad.

Artbeskr. Antennerne rödagtige. Klubban i spetsen gul. Kroppsdelarnes färg för öfrigt såsom hos föregående.

Hanne. Wingarne ofwan ljust swafwelgula, wid basen swartpudrade; de främre med en rundad swart fläck i disken och ett swart band öfwer wingspetsen och längs utkanten, hwilket är upplöst i olikformiga fläckar, så att fläckar af grundfärgen deraf innestutas. Bakwingarne med en rödgul fläck i disken och längs utkanten ett smalt swart band, hwilket isynnerhet i wingspetsen har antydning till swarta fläckar, som skulle innesluta andra af grundfärgen. Undertill äro framwingarne ljusgula, i spetsen höggula, wid basen och längs framkanten fint swartpudrade, och hafwa nära utkanten en rad fläckar, som äro rödbruna eller swartagtiga. Bakwingarne äro på samma sida höggula, från basen och utöfwer midten fint swartpudrade, med en dubbel perlemorglänsande fläck, den främre minst, men båda omgifna hwardera af en rödbrun cirkel; i främre kantens midt finnes en rödbrun fläck och längs utkanten går en rad dylika. Fransarne rosenfärgade.

Honan liknar hannen, men har wingarnes öfre och framwingarnes undre sida hwitagtig, obetydligt dragande i gult.

Rödgula Hörsjärilen (Colias edusa FABR.).

Alis supra fulvis margine nigro, (feminæ fulvo maculato); anticis macula discoidali nigra; infra omnibus virescentibus, anticis macula discoidali nigra, posticis macula punctoque adjacente argenteis. L. al. exp. 50—56 millim.

Wingarne ofwan rödgula med swart (hos honan gulfläckig) borda; de främre med en swart fläck i disken; alla undertill grönagtiga, de främre med en swart diskfläck och de bakre med en perlemorfärgad fläck och der bredwid liggande punkt. L. e. wingsp. 2—2¼ t.

Syn. Pap. *edusa* Fabr. E. S. III. 1. 206. 643. Hübn. Text. 66. 17. Colias Ochs. Schm. I. 2. 173. IV. 32. et 156. Treitsch. X. 1. 81. Pap. *hyale* Hübn. Pap. t. 85. f. 429—431.

Äfwen denna art*) skulle finnas på Gottland. Doc. **Kolmodin** upp-

*) In Gottlandia habitare fertur. Testimonia ulteriora tamen desiderantur.

gifwer sig på samma ställe som föregående art hafwa funnit denna den 1 och den 22 Sept. 1829, och sedan flera gånger. Båda exemplaren, hanne och hona, förwaras i Prof. Wahlbergs samling; men för öfrigt gäller samma anmärkning om denna som om förra art.

Artbeskr. Kroppsdelarnes färg såsom hos föregående arter.

Hanne. Wingarne ofwan rödgula; de bakre stötande i grönt och fint mörkpudrade; med en swart borda (— af samma form som hos swafwelgula Höfjärilen —) hwilken genombrages af de rödgula wingnerverne. Wid diskfältets slut på framwingarne finnes en rundad swart fläck och på bakwingarne en annan etydlig och röd. Undertill äro de främre i disken orangegula, i framkanten, som är swartpudrad, och i wingspetsen gröngula, med en rad mörkbruna fläckar långs utkanten, hwilka nära infanten blifwa swarta. Bakwingarne äro grönagtigt gula med en större och en bredwidliggande mindre perlemorglänsande fläck i disken, omgifwen af en rödbrun linia, samt långs utkanten en rad rödbruna fläckar. Fransarne såsom hos föregående.

Honan, mörkare rödgul än hannen och på bakwingarne stötande i brunt, har gulfläckig borda i utkanten och tydligare röd fläck i bakwingarnes disk. Undertill är hon likaledes mörkare än hannen, hwilken hon för öfrigt liknar.

2. Nordiska Höfjärilen (Colias Boothii Ross).

Alis supra fulvo-luteis limbo communi nigro, flavo pulverato; anticis ad costam transversam cellulæ lineola nigra, infra in medio alba; posticis infra obscure fulvo-virescentibus, dense atro-pulveratis, macula argentea, interdum gemina, in disco. L. al. exp. 40—45 millim.

Wingarne ofwan rödagtigt gula med gemensam swart och gulpudrad borda; de främre med ett swart, undertill i midten hwitt streck wid diskfältets twernerv; de bakre undertill mörkt gulgröna, öfwerströdda med täta swarta atomer och i disken försedda med en perlemorglänsande fläck, som stundom är dubbel. L. e. wingsp. $1\frac{5}{8}$ —$1\frac{13}{16}$ t.

Syn. **Colias** *Boothii* **Ross**: Appendix to the Narrative of a second voyage in Search of a North-West-Passage (1835) p. 65. n. 10. pl. 1. a. f. 3—5. **Col.** *hecla*

Lefeb. Act. Soc. Ent. Gall. 1836. p. 384. t. 9. f. 3. 4. **Zett.** Ins. Lapp. 908. 3. **Col.** *Boothii* H—S. pl. 96. f. 459. 460.

Obs. Præter figuras jam citatas habet **Herrich Schäffer** alias Col. Boothii in tab. 8. f. 39 et 40. Figuræ illæ ad hanc speciem pertinere non possunt, quia limbum nigrum multo tenuiorem et seriem, etsi obsoletam, macularum fuscarum ostendunt. Possibile est ut figuræ memoratæ ad *Col. chionen* Ross l. c., speciem mihi ignotam, pertineant.

Denna högnordiska fjäril, hwilken nu för första gången beskrifwes såsom swensk, upptäcktes i Lappmarken af wår förtjenstfulle Entomolog, Prof. **Boheman**, hwilken fann den i en dal emellan Quickjock och Alkavare, kallad Walliwaggi. Detta är också, såwidt man hittills känner, enda lokalen för densamma inom Skandinavien. Af **Roß** blef den aldraförst upptäckt på Grönland, derifrån man äfwen i Swenska samlingar eger exemplar.

Artbeskr. *) Antennerne karmosinfärgade. Klubban ofwan brunagtig, i spetsen och undertill rödgul. Palperne gulagtiga, under-

---

*) ***Descr.*** Antennæ coccineæ. Clava supra fusca, apice et parte inferiori fulva. Palpi flavi, infra cinereo-rufo pilosi. Caput et thorax pilis densis albidis, in capite et collari in roseum vertentibus. Abdomen supra pilis rarioribus albidis, infra flavidum. Pectus cinereo pilosum. Pedes cinereo-luteis.

Mas. Alæ supra fulvo-luteæ limbo lato nigro, flavo pulverato, communi, in posticis tamen attenuato et in medio marginis exterioris desinente. Ad basin sunt alæ omnes punctulis nigris adspersæ, quæ, abdomen sequentes, se supra discum extendunt, ubi etiam macula adest subinconspicua fulva. Ad finem cellulæ alarum anticarum linea transversa utrinque nigra, quæ interdum supra in medio macula flava, semper tamen infra macula alba est instructa, observatur. In limbo nigro lineolæ flavæ, e costis alarum excurrentibus ortæ, adsunt. Alæ anticæ infra fulvæ, ad marginem anteriorem et in apice nigro punctatæ, ad angulum posticum maculis nonullis fuscis prope marginem exteriorem cinereum ornatæ. Alæ posticæ infra obscure fulvo-virescentes, ad basin densius, quam ad marginem exteriorem, atro pulveratæ. Ad cellulam discoidalem macula argentea, interdum gemina, præsertim postice brunneo marginata, conspi-

till med gråagtigt röda hår. Hufwud och ryggsköld bewuxna med hwitagtiga hår, hwilka på hufwudet och halskragen stöta i rosenrödt. Abdomen ofwan med hwitagtiga glesare hår, undertill gulagtig. Bröstet gulgrått, ludet. Fötterne gulgrå.

Hanne. Wingarne ofwan rödgulagtigt gula med en temligen bred, swart och gulpudrad borda i utkanterne, hwilken på bakwingarne affmalnande upphör wid midten. Wid basen äro wingarne beströdda med swarta atomer, hwilka på de bakre gå längs abdomen utåt diskcn, som prydes af en otydlig rödgul fläck. Wid diskfältets slut finnes på framwingarne ett swart twerstreck, hwilket stundom är i midten ofwan försedt med en gul fläck, men alltid undertill har en hwit. Wingnerverne utgå i utkanten med smala, gula streck. Undertill äro de främre wingarne rödgula, längs främre kanten och twers öfwer disken samt i wingspetsen pudrade med swart, och wid inbre hörnet försedda med några swartagtiga fläckar nära den gråagtiga utkanten. Bakwingarne äro undertill gulgröna, tätt öfwerpudrade med swarta atomer, hwilka likwäl äro mindre tätstående wid utkanten. Wid diskfältets slut finnes en hwit fläck, som stundom åtföljes af en annan mindre, men alltid är, isynnerhet utåt,

---

citur, ut etiam ad medium marginis anterioris macula fusca, e qua series arcuata macularum ejusdem coloris, discum obscuriorem a margine dilutiori descernens, ad angulum ani egreditur. Fimbriæ roseæ, supra in flavedinem vertentes.

Femina, quam non vidi, limbum in pagina superiore alarum latiorem, maculis flavis ornatum, et alas posticas supra omnino nigro pulveratas, infra obscuriores quam in mare genere fertur.

Hab. i Lapponia rarissime. Celeberr. Dom. *Boheman* inter Quickjock et Alkavare hanc speciem quam maxime borealem in Scandinavia detexit.

Obs. Specimina e Groenlandia orta, in parte inferiori alarum posticarum ad maculam argenteam discoidalem et pone illam habent maculam rufo-brunneam, in mucrone acuto postice excurrentem, qua omnino carent suecana.

omgifwen af brunt. I framkantens midt är en mörk fläck från hwilken stundom en böjd rad af andra dylika går till analhörnet, skiljande den mörkare delen från den ljusare utkanten. Fransarne rosenfärgade, ofwan stötande i gult.

Honan skall hafwa i utkanten af wingarne ofwan bredare borda, hwilken är prydd med gula fläckar, och bakwingarne ofwan helt och hållet öfwerpudrade med swarta atomer och undertill betydligt mörkare än hos hannen. (Af mig ännu icke sedd).

3. Gröngula Höfjärilen (Colias nastes Boisd.).

Alis maris supra virescenti-sulphureis, feminæ albido-flavescentibus, limbo communi maculari nigro; anticis macula discoidali nigra; posticis infra obscure virescenti-flavis, denso nigro pulveratis macula simplici argentea in medio. L. al. exp. 45—50 millim.

Wingarne ofwan hos hannen grönagtigt swafwelgula, hos honan hwitgula, med en gemensam af fläckar bestående swart borda; de främre med en swart fläck i disken; de bakre undertill mörkt gröngula med tätstående swarta atomer och i midten en perlemorglänsande, enkel fläck. L. e. wingsp. $1^{13}/_{16}$—2 t.

Syn. **Colias** *nastes* **Boisd.** Icon. p. 245. pl. 8. f. 4. 5. (figuræ quoad colore incorrectæ). **H—S.** Text. I. 103. pl. 7. f. 37. 38. pl. 83. f. 401. 402. (figuræ optimæ). **God.** et **Dup.** Lepid. Suppl. I. 98. pl. 15. f. 4. 5. (fig. quoad colore incorrectæ). **Col** *werdandi* **Schhrr. Zett.** Ins. Lapp. 908. 2. (certe).

Obs. *Col. werdandi* **Zett.** est *C. nastes* **Boisd.** ut e specimine originario, in collectione Schönherri asservato et a me viso, satis apparet. Cur Celeberr. Dom. **Zetterstedt** specimen suum ad *C. nasten* **Boisd.** non retulit, facile perspicimus. Figuræ nempe *Boisduvali* ut etiam *Duponcheli* speciminibus suecanis quoad colore non exacte quadrant.

Gröngula Höfjärilen är liksom föregående en högnordisk art. Den förekommer bland Lappska fjellarne, der den flyger öfwer nakna platsar emellan snödrifworne. Enligt Prof. Zetterstedt är den

funnen nära norrska gränsen i Torneå Lappmark och Prof. Boheman har hemfört den från en fjelldal, wid namn Walliwaggi, belägen emellan Quickjock och Alkaware i samma Lappmark.

Artbeskr.*) Antennerne rödagtiga. Klubban ofwan brun, undertill rödgul. Palperne swafwelgula, undertill bewuxna med rödagtiga, tätstående hår. Kroppen swart med hwitagtig ludd, som på

---

*) *Descr.* Antennæ rubrescentes. Clava supra fusca, infra fulva. Palpi sulphurei, infra dense fulvo l. rubro hirti. Corpus nigrum pilis cinereo-albis, in capite et collari ad roseum vertentibus. Pectus flavo-hirtum. Pedes rubri.

Mas. Alæ supra sulphureæ, obsolete virescentes, punctulis nigris, præsertim ad costas, ad basin, ad marginem anteriorem alarum anticarum et ad marginem interiorem alarum posticarum densis. In margine exteriori alarum est limbus flavo-pulveratus niger, qui in medio marginis alarum posticarum desinet et deinde punctulis acervatis nigris tantum indicatur. I limbo memorato alarum anticarum maculæ adsunt 6—7 ovatæ, flavæ, quarum plurimæ lineas tenues flavas in ipsam marginem emittent. Maculæ ejusmodi in limbo alarum posticarum, minus tamen destinctæ (interdum nullæ), reperiuntur. Ad cellulam linea transversa nigra in anticis et macula subinconspicua in posticis locum tenet. Alæ anticæ infra sunt pallide flavæ, punctulis densis nigris ad marginem anteriorem et exteriorem et in apice obsitæ; margo exterior in colore cinereo maculas geret pallide flavas, maculis paginæ superioris respondentes et intus serie maculata, plus minus continua, et punctulis acervatis nigris formata, terminatas. Linea nigra discoidalis (sæpe nulla) interdum argenteo pupillata. Alæ posticæ infra obscure virescenti-flavæ, dense nigro pulveratæ, ad marginem exteriorem dilutiores; ad cellulam discoidalem macula argentea, rufo-brunneo præsertim postice terminata; in medio marginis anterioris macula infuscata et interdum series maculata ejusdem coloris inter colorem obscuriorem disci et dilutiorem marginis exterioris. Fimbriæ roseæ.

Femina mari est simillima, sed albido-flavescens obsoletius virescens et maculam in parte inferiori alarum posticarum discoidalem plerumque geret majorem.

Hab. ad latera alpium Lapponiæ rarius, ubi papilio in locis sterilibus, nive non plane obrutis, circumvolat. Hanc speciem Celeberr. Dom. Boheman inter Quickjock et Alkaware Lapponiæ Tornensis etiam collegit.

hufwud och halskrage stöter i rosenrödt. Bröstet gul-ludet. Fötterne röda.

Hanne. Wingarne ofwan swafwelgula, swagt stötande i grönt, beströdda med swarta atomer, hwilka isynnerhet hopa sig omkring wingnerverne, wid basen, och längs framkanten af framwingarne samt inbre hälften af bakwingarne. Längs utkanterne går en swartagtig, gulpudrad borda, som på bakwingarne upphör wid midten och derefter blott antydes genom hopade swarta atomer. I denna borda finnas på framwingarne 6—7 ovala, gula fläckar, af hwilka de flesta utsända en gul strimma till utkanten. På bakwingarne finnas äfwen dylika fläckar, likwäl inåt mindre bestämdt, stundom alldeles icke, skilda från grundfärgen. Wid diskfältets slut finnes på framwingarne ett swartagtigt twerstreck, och på bakwingarne stundom en blekgul fläck. Framwingarnes undre sida är blekgul med täta, swartagtiga atomer längs framkanten och utkanten samt twers öfwer wingspetsen; utkanten är gråagtig och har blekgula fläckar, som motswara öfre sidans och inåt begränsas af en mer eller mindre sammanhängande rad af andra fläckar, bildade genom hopade swartagtiga atomer. Diskfältets swarta streck, som då och då saknas, har stundom en hwitagtig pupill. Bakwingarne äro undertill mörkt gröngula, längs utkanten ljusare och öfwer hela ytan tätt beströdda med swartagtiga atomer, samt hafwa wid diskfältets slut en hwit fläck, som oftast, isynnerhet utåt, är begränsad af rödbrunt. Wid midten af framkanten är en mörk fläck och stundom en rad dylika i färggränsen mellan den ljusare utkanten och mörkare disken. Fransarne rosenröda.

Honan liknar hannen, men har wingarnes öfre och de främres undre sida hwitgul, högst obetydligt stötande i grönt. Deßutom är diskfläcken på bakwingarnes undre sida något större än hos hannen.

Slägtet: **Goniopteryx.** Leach.

(Colias Fabr. Latr. Ochs. Zett. Ganoris Dalm. Rhodocera Boisd.).

Antennæ ut in genere præcedente breves, sed deorsum arcuatæ, versus apicem sensim incrassatæ. Clava obconica, intus complanata, haud determinata, apice rotundato, mucrone minutissimo inflexo instructo.

Caput parvum, thorace minus, crista erecta acuminata ex pilis densis inter oculos et sub antennis instructum.

Palpi compressi, vix divergentes, squamati, infra dense pilosi apice subnudo, triarticulati. Articulus basalis reliquis conjunctis longitudine æqualis, arcuatus, articulationem versus attenuatus; medius ultimo longior, oblongo-ovatus; ultimus minutissimus, subconicus (apicem versus attenuatus apice acuminato).

Oculi nudi.

Pedes inter se conformes; femora infra dense pilosa; tibiæ tarsique inermes; tibiæ tantum quatuor posticorum dentibus duobus brevibus ad insertionem tarsorum munitæ. Articulus tarsorum primus tribus sequentibus conjunctis longitudine æqualis, secundus tertio, hic tamen quarto minuto longior, sed quintus secundo longitudine æqualis.

Alæ angulato-dentatæ.

Costæ alarum posticarum 9 omnino ut in genere præcedente sed secunda recta; anticarum 9: 1 e basi, 2—4 e trunco communi inferiori, 5 e costa transversa cellulæ, 6—8 e trunco communi superiori, 9 e basi egredientes; 6 biramosa. Costa transversa cellulæ alarum anticarum inter costam 4 et 5 valde arcuata, convexitatem erga cellulam vertens.

Antennerne såsom hos föregående slägte korta, men nedåt böjda, mot spetsen småningom tilltjocknande. Klubban omvändt koniskt, på indre sidan afplattad, föga afskild från skaftet, i spetsen rundad med en ganska liten, inböjd tagg.

Hufwudet litet, mycket smalare än thorax, med en spetsig och upprät af täta hår bildad crista emellan ögonen och under antennerne.

Palperne sammantryckta, knapt divergerande, fjällige, undertill täthårige, i spetsen nästan nakna, treledade: basleden lika lång med de öfrige tillsammantagne, böjd, mot ledfogningen afsmalnande; mellanleden längre än den sista, aflångt äggformig; den sista minst, nästan konisk (mot spetsen afsmalnande och tillspetsad).

Ögonen nakna.

Fötterne sinsemellan likformiga, låren undertill täthåriga; tibierne och tarserne owäpnade; blott de 4 bakersta tibierne försedda med twenne korta tänder wid tarsens ledfogning. Tarsernes första led lika lång med de 3:ne följande tillsammantagne, den 2:dra längre än den 3:dje, denne längre än den 4:de, som är minst, men den 5:te lika lång med den andra.

Wingarne winkligt tandade.

Nerverne på bakwingarne 9, alldeles som hos föregående slägte, utom den 2:dra, som är rät; på framwingarne 9: den 1:sta från basen, 2:dra—4:de från nedre nerwstammen, den 5:te från diskfältets twernerw, den 6:te—8:de från öfre nerwstammen och den 9:de från basen; den 6:te twågrenig. Diskfältets twernerw på framwingarne emellan 4:de och 5:te wingnerwerne mycket kröft, wändande sin konwexa sida mot diskfältet.

Detta slägte, hwaraf till wår Fauna blott hörer en art, har larwen nästan liknande föregåendes, men den är bakåt afsmalnande och pupan är kantig med mycket uppblåst bröstregion. Arten är

Citrongula Tostefjärilen (Gonioptoryx rhamni **Lin.**).

Alis maris citrinis, fominæ flavo-albidis, unicoloribus, omnibus in medio macula minuta supra aurantiaca, infra ferruginea. L. al. oxp. 55—60 millim.

Wingarne hos hannen citrongula, hos honan gulhwita, enfärgade, alla i midten med en liten fläck, som ofwan är orangegul, undertill rostbrun. L. e. wingsp. $2\frac{1}{4}$—$2\frac{1}{2}$ t.

Syn. **Pap.** *rhamni* **Lin.** F. Sv. 1042. Fabr. E. S. III. 1. 211. 261. **Hübn.** Pap. t. 88. f. 442—444. Text. 37. 22. **Colias Ochs.** Schm. I. 2. 186. IV. 32. **Zett.** Ins. Lapp. 909. 4. **God.** et **Dup.** Lepid. I. 43. pl. 2. f. 1. **Ganoris Dalm.** Pap. Sv. 89. 10. **Rhodocera H—S.** Text. I. 106.

Twenne gånger om året, i Maj, och Juli—Augusti, är denna fjäril allmän på ängar, i skogslundar och trädgårdar uti södra och medlersta delarne af Swerige och Norige. Huru högt han egentligen går mot norden af wårt land är oß ännu obekant. Af Prof. **Zetterstedt** anföres han såsom ganska sällsynt i södra Lappmarkerne.

Artbeskr. Antennerne mörkbruna, pudrade med hwitgult. Klubban i yttersta spetsen gulagtig. Palperne längs öfre sidan bruna, undertill gul-ludna. Hufwudets crista mörkbrun. Hjessan och ryggskölden ludna af längre silfwergrå hår. Abdomen ofwan med kortare hår af samma färg, undertill hwitgul. Bröstet gul-ludet. Fötterne gula. Hwardera wingen i yttre kanten med en grof tand, hwilken på framwingarne finnes i wingspetsen, men på bakwingarne i kantens midt. För öfrigt äro wingarne helbräddade.

Hanne. Wingarne ofwan wackert citrongula, hwardera med en orangefärgad mindre fläck wid diskfältets slut; undertill blekare gula med en rostbrun diskfläck, motswarande öfre sidans. I framwingarnes främre kant samt emellan wingnerverne, nära samma wingars utkant, finnas några rostbruna, små streck och i sjelfwa utkanten dylika små punkter. På bakwingarnes undre sida finnas likaledes dylika streck och punkter nära och uti utkanten; rotloben är i främre kanten merendels swartagtig.

Honan liknar hannen, men är såwäl på wingarnes öfre som undre sida hwitgul.

Larven är ljusare eller mörkare grön, gleshårig, med en ljusare linia och en hwitaglig strimma längs hwardera sidan. Den lefwer isynnerhet på Rhamnus frangula, men träffas äfwen, ehuru sällan, på Ekar. **Puppan** är grön, framåt spetsig, med gulagtiga streck på sidorne.

Slägtet: **Leucophasia.** Steph. H—S.

(Pieris Latr. Pontia Fabr. Ochs. Ganoris Dalm.)

Antennæ mediocres, distincte clavatæ. Clava obovata, brevis, determinata, compressa.

Caput magnum, thorace fere æquale, crista ex pilis longis erecta, divisa, inter oculos et sub antennis instructum.

Palpi compressi, porrecti, divergentes, squamati, triarticulati. Articulus basalis maximus, reliquis conjunctis multo longior, in medio dilatatus, articulationem versus sensim attenuatus, fere rectus, infra pilis longis divaricatis, articulos reliquos fere occultantibus, instructus; medius et ultimus minutissimi, haud tertiam partem articuli basalis conjunctim superantes, ovati, medius tamen ultimo nonihil longior.

Oculi nudi.

Pedes inter se conformes; femora infra parcius pilosa; tibiæ tarsique inermes; illæ unguibus nullis ad articulationem tarsi munitæ. Articuli tarsorum 1—4 fere æquales, quintus minimus.

Alæ integræ, lanceolatæ. Cellula alarum minuta, tertiam partem alæ non occupans.

Costæ alarum posticarum 8: 1 e basi, secunda biramosa e trunco superiore, 3—6 e trunco inferiore, 7—8 e basi egredientes; prima ramulum bimucronatum in lobum basalem emittens. Costæ anticarum 8: 1 e basi, 2—4 e trunco communi inferiori, 5 e costa transversa cellulæ, 6—7 e trunco communi superiori, 8 iterum e basi egredientes; 7:ma quinqueramosa. Costa transversa anticarum literam S fere mentiet.

Antennerne medelmåttigt långa med kort, tydligt afskild, omvändt äggrund och sammantryckt klubba.

Hufwudet stort, nästan lika bredt som thorax, försedt med en uppstående, delad, af långa hår bildad crista emellan ögonen och under antennerne.

Palperne sammantryckta, utstående, divergerande, fjällige och treledade: basleden störst, mycket längre än de öfrige tillsammantagne, på midten utwidgad, mot ledfogningen småningom affmalnande, nästan rät, undertill försedd med långa, utsperrade hår, hwilka nästan dölja de öfrige lederne; medlersta och sista leden ganska små, äggformiga, tillsamman knapt öfwerstigande basledens tredje del, den medlersta likwäl något längre än den sista.

Ögonen nakna.

Fötterne sinsemellan likformiga; låren undertill glesare håriga; tibierne och tarserne owäpnade; de förra utan tänder wid tarsleden. Tarsens 1—4 leder nästan likstora, den 5te minst.

Wingarne helbräddade, lancettformiga. Diskfältet litet, knapt intagande tredjedelen af wingen.

Nerverne på bakwingarne 8: 1:sta från basen, 2:dra, som är twågrenig, från öfre nervstammen, 3—6 från nedre nervstammen, 7—8 från basen; den 1:sta utsändande en twåspetsig gren åt rotloben. Framwingarnes nerver 8: den 1:sta från basen, 2—4 från nedre nervstammen, 5:te från diskfältets twernerv, 6—7 från öfre nervstammen, 8:de återigen från basen; den 7:de femgrenig. Diskfältets twernerv på framwingarne liknar ett latinskt S.

Arten af detta slägte eger wår Fauna endast en art. Deß nästan nakna larv är mot båda ändarne affmalnande och pupan på midten bakåtböjd, samt framåt ganska spetsig.

Allmänna Hvitvingen (Leucophasia sinapis Lin.).

Alis albis, anticis supra apico infuscato; posticis infra flavidis fasciis duabus transvorsis obsoletis infuscatis. L. al. exp. 40—45 millim.

Wingarne hwita, de främre ofwan med brunagtig spets; de bakre undertill gulagtiga med twenne otydliga, brunagtiga twerband. L. e. wingsp. $1^{5}/_{8}$—$1^{13}/_{16}$ t.

Syn. **Pap.** *sinapis* **Lin.** F. Sv. 1038. **Fabr.** E. S. III. 1. 187. 577. **Hübn.** Pap. t. 82. f. 410. 411. Text. 64. 9. **Pontia Ochs.** Schm. I. 2. 169. IV. 31. **Pieris**

God. et **Dup.** Lepid. I. fol. 3. bis. pl. 2. tert. f. 4. **Ganoris Dalm.** Pap. Sv. 88. 7. **Zett.** Ins. Lapp. 907. 1. **Leucophasia H—S.** Text. I. 95.

Denna art finnes i skogar der och hwar allmän i Maj och Juli månader. I Skåne finnes den på flera ställen. Likaledes i Småland (Bhm), Westergöthland (Zett.), Östergöthland (Stenh.), Gottland och Öland (Zett.), Uppland, Westmanland och Dalarne (Fredrichs.), samt äfwen i Lappmarkerne, såsom wid Lycksele i Umeå Lappmark (Zett.). I Norige är den äfwen på flna ställen allmän, såsom wid Christiania, Edsberg, Eger och uti Ringerige (Siebke).

Artbeskr. Antennerne ofwan swarta med hwita ringar, undertill hwita. Klubban swart, undertill i indre hälften hwit. Palperne grålubna. Hufwudets crista grå. Ryggskölden grålubeu. Den smala abdomen ofwan glesare, undertill tätare hwitpudrad. Bröstet hwitagtigt, ludet. Fötterne hwitagtiga.

Hanne och **hona.** Wingarne ofwan hwita, de främre wid basen och utåt framkanten fint swartpudrade, med en större eller mindre, brunagtig, hwitpudrad, rundad fläck i spetsen. De bakre ofwan något flammiga, till följe af undre sidans färgteckning. Framwingarne undertill wid basen och längs framkanten mer eller mindre brunpudrade, i spetsen gula. Bakwingarne gula med brunagtiga atomer, hwilka wid roten äro täta och i dissen hopa sig till twenne otydliga twerband. Fransarne hwita.

Larven, som skall lefwa på Lotus och Lathyrus, är grön med en hög-gul linia längs hwardera sidan. **Pupan** har en rödbrun sidostrimma, hwita lufthål och brunstrimmiga wingslidor (**Ochs.**).

Slägtet: **Anthocharis.** Boisd.

(Pieris Latr. Zett. Pontia Fabr. Ochs. Ganoris Dalm.)

Antennæ mediocres, distincte clavatæ. Clava oblongo-ovata, compressa.

Caput magnum, thoraci latitudine fere æquale, crista ex pilis longis, densis divaricatisque, erecta, inter oculos et sub antennis instructum.

Palpi compressi, porrecti, squamati, infra pilis longissimis divaricatis denso instructi, triarticulati. Articulus medius basali longior, articulationem versus sensim attenuatus; ultimus, secundum longitudinem suam totam conformis, minimus, apice rotundato, in pilositate reliquorum fere occultus.

Oculi nudi.

Pedes invicem conformes; femora infra pilis longis hirsutissima; tibiæ tarsique, præsertim posticorum ut in genere sequente, sic etiam articuli tarsorum, primus horum tamen tribus tantum proximis conjunctis longitudine æqualis.

Alæ rotundatæ. Cellula discoidalis dimidiam partem alæ occupat.

Costæ alarum posticarum ut in genere sequente; 1:ma tamen ramulum rectum, ad apicem angulatum et reflexum, in lobum basalem emittens. Costæ alarum anticarum 9: 1:ma e basi, 2:da—4:ta e trunco communi inferiori, 5:ta e costa transversa cellulæ, 6:ta—8:va e trunco superiori, 9:na e basi egredientes; 6:ta quadriramosa. Costa transversa cellulæ al. anticarum inter costam 4 et 5 valde arcuata, convexitatem erga cellulam vertens.

Antennerne medelmåttigt långa med tydligt afskild, aflångt-äggformig och sammantryckt klubba.

Hufwudet stort, nästan lika bredt som thorax; emellan ögonen och under antennerne försedt med en uppstående crista, bildad af långa, täta och utsperrade hår.

Palperne sammantryckta, utstående, fjälliga, undertill försedda med täta, ganska långa och utsperrade hår; treledade: medlersta leden längre än basleden, mot ledfogningen småningom afsmalnande; sista leden längs hela sin längd likformig, ganska liten, med rundad spets, och nästan dold i de öfriges hårighet.

Ögonen nakna.

Fötterne fnseemellan likformiga; låren undertill ganska ludna med långa hår; tibier och tarser, isynnerhet det bakersta parets, såsom hos följande slägte; så äfwen tarslederne, men den första af dessa är likwäl blott lika lång med de 3:ne närmaste tillsammantagna.

Wingarne rundade. Diskfältet intager halfwa delen af wingens längd.

Nerverne på bakwingarne såsom hos följande slägte; den första sänder likwäl åt rotloben en rät, i spetsen winklad och utåtböjd gren. Framwingarnes nerver 9: den 1:sta från basen, 2:dra—4:de från nedre nervstammen, 5:te från diskfältets twernerv, 6:te—8:de från öfre nervstammen och den 9:de från basen; den 6:te fyrgrenig. Diskfältets twernerv på framwingarne emellan 4—5 wingnerverne bågböjd, wändande den konvexa delen åt diskfältet.

Liksom af båda föregående slägten har wår Fauna ej eller mer än en art af detta, hwilket utom Skandinavien likwäl eger några flera. Larven har samma form som föregående slägtes, men pupan är något mera bakåtböjd och mot båda ändar afspetsad.

Bräsme-Auroran (Anthocharis cardamines **Lin.**).

Alis albis, anticis apice et macula sublunata media fuscis, maris medio aurantiaco-fulvis; posticis infra viridi marmoratis. L. al. exp. 40—45 millim.

Wingarne hwita, de främre i spetsen swartbruna och i midten en fläck af samma färg; hos hannen i midten orangegula; de bakre undertill marmorerade med grönt. L. e. wingsp. $1^5/_8$—$1^{13}/_{16}$ t.

Syn. **Pap.** *cardamines* **Lin.** F. S. 1039. **Fabr.** E. S. III. 1. 193. 600. **Hübn.** Pap. t. 84. f. 424. 425. t. 83. f. 419. 420. et fig. 791. 792. Text. 65. 13. **Pontia Ochs.** Schm. I. 2. 165. IV. 31. 155. 188. **Treitsch.** X. 1. 90. **Pieris God.** et **Dup.** Lepid. I. fol. 3. bis pl. 2. f. 2. pl. 2 quart. f. 1. **Zett.** Ins. Lapp. 907. 5. **Ganoris Dalm.** Pap. Sv. 86. 6. **Anthocharis H—S.** Text. I. 98.

Denna wackra fjäril förekommer på ängar allmänt i södra och

medlersta trakterna af wår half-ö. I Lappmarkerne är den deremot mera sällsynt. Den flyger blott en gång om året, i Maj och början af Juni månad. Hon är temligen sällsynt.

Artbeskr. Antennerne swarta, hwit eller gulpudrade. Klubban mörkare, undertill och i spetsen gulagtig. Palperne undertill bewuxna med långa, brungrå hår. Hufwudets crista grå. Hufwudet bakom ögonen gulhårigt. Ryggskölden bewuxen med hwitagtiga hår. Abdomen ofwan swart med hwitagtig, gles silkeslubb; undertill hwit med hwit ludd. Fötterne hwita med gulagtiga tibier och tarser.

Hanne. Wingarne hwita, ofwan wid basen och i de främres framkant swartagtiga. Framwingarne ofwan i spetsen swartbruna, gulpudrade och i disken står en liten, något halfmånformig swart fläck; emellan denna och den swartagtiga wingspetsen äro wingarne från framkanten till bakre hörnet orangegula, hwilket äfwen är förhållandet på undre sidan, der likwäl wingspetsen är hwitagtig med gröna fläckar. Den swarta diskfläcken finnes också på undre sidan. Bakwingarne äro undertill marmorerade med gulagtigt gröna fläckar eller oredigt sammanlöpande band, hwilka på öfre sidan synas otydligt igenom. Fransarne hwita, på framwingarne brunfläckiga.

Honan liknar hannen, men saknar den gula fläcken på framwingarne och har i dessas spets mera brunt, samt i disken större fläck.

Larven är finhårig och grön med 3:ne hwitagtiga, längsgående linier, af hwilka den medlersta är otydlig. Den lefwer enslig på Cardamine pratense, Turritis glabra och Brassica campestris. **Puppan** är grön eller stötande i gult, slät, med en blekgul, eller en mörkare linia på hwarje sida. Den öfwerwintrar.

Slägtet: **Pieris.** SCHRANK. LATR. H—S.

(Pontia FABR. OCHS. Ganoris DALM. Anthocharis H—S. ex parte).

Antennæ longiores, distincte clavatæ. Clava obovata, brevis, determinata, compressa.

Caput magnum, thoraci latitudine fere æquale, crista erecta, fere indivisa, ex pilis longis divaricatis ut in prioribus instructum.

Palpi *) compressi, porrecti, divergentes, squamati, infra pilis longis divaricatis instructi, triarticulati. Articulus basalis et medius aut inflatis aut normales; ultimus in pilositate reliquorum non occultus, longior.

Oculi nudi.

Pedes inter se conformes; femora infra hirsuta; tibiæ tarsique dentibus brevibus instructi; tibiæ quatuor posticæ ad insertionem tarsorum calcaribus brevibus munitæ. Articulus tarsorum primus reliquis conjunctis fere æqualis, secundus tertio, hic tamen quarto longior, quintus tertio longitudine æqualis.

Alæ integræ. Cellula alarum discoidalis magna, dimidiam partem alæ aut occupans aut superans.

Costæ alarum posticarum 9: 1—4 e trunco communi superiori, 5—7 e trunco inferiori, 8—9 e basi egredientes; prima ramulum simplicem, arcuatum, acuminatum in lobum basalem

---

*) Tabula anatomica formam palporum articulorum exhibens:

A. Palporum articulus basalis et medius normales. Omnes inter se longitudine fere æquales: *P. daplidice.*

B. Palporum articulus basalis et medius tumidi, quasi inflati.

1. Art. medius ultimo fere longior; hic gracilis, apicem versus sensim attenuatus: *P. napi* et *rapæ.*

2. Art. medius ultimo fere æqualis; hic ut in subdivisione priore: *P. brassicæ.*

omittens; 2:da simplex. Costæ anticarum 9: 1 e basi, 2—4 e trunco communi inferiori, 5—8 e trunco communi superiori et 9 e basi egredientes; 6:ta biramosa. Costa transversa alarum anticarum inter costam 4 et 5 recta, obliqua.

Antennerne temligen långa, med tydlig klubba. Denna omwändt äggformig, kort, bestämd och sammantryckt.

Hufwudet stort, nästan lika bredt med thorax, försedt med en nästan odelad, af utsperrade hår bildad crista, belägen på samma ställe som hos föregående slägten.

Palperne sammantryckta, utåt rigtade, divergerande, fjälliga, undertill försedda med utsperrade hår, treledade: basleden och den medlersta antingen uppblåsta eller normala; den sista dold i de öfriges hårighet och temligen lång.

Ögonen nakna.

Fötterne sinsemellan likformiga; låren undertill ludna; tibier och tarser försedda med korta tänder; de fyra bakersta tibierne wid tarsens ledfogning bewäpnade med twenne kortare sporrar. Första tarsleden nästan lika lång med alla de följande tillsammantagna; den 2:dra längre än den 3:dje; denne längre än den 4:de; den 5:te lika lång med den 3:dje.

Wingarne helbräddade. Diskfältet antigen upptagande halfwa wingens längd eller öfwerstigande densamma.

Nerverne på bakwingarne 9: 1—4 från öfre nervstammen, 5—7 från den nedre, 8—9 från basen; den 1:sta utsändande åt rotloben en enkel, böjd och spetsig gren; den 2:dra enkel. Framwingarnes nerver 9: 1 från basen, 2—4 från nedre nervstammen, 5—8 från den öfre och 9 från basen; den 6:te twågrenig. Twernerven på framwingarne emellan 4—5 wingnerverne sned och rät.

Hithörande arter hafwa egentligen twenne generationer om året, ehuru flera af dem flyga hela den warmare tiden. Deras larver äro såsom hos föregående affmalnande åt båda ändar samt mycket kort-

håriga, fint silkesludna. Pupan är kantig och taggig, i främre ändan entaggig. Såsom larver göra en del arter temligen stor skada på kökswexter.

A. Palpernes leder nästan lika långa; den medlersta och basleden normala.

1. Klöfverfladdraren (Pieris daplidice **Lin.**).

Alis albis, anticis supra apicibus nigro maculatis maculaque ejusdem coloris in medio; posticis infra griseo-virescentibus maculis difformibus albis. L. al. exp. 45—50 millim.

Wingarne hwita, de främre ofwan med swartfläckiga spetsar och en fläck af samma färg i diskèn; de bakre undertill gråagtigt gröna med olikformiga hwita fläckar. L. e. wingsp. $1^{13}/_{16}$—2 t.

Syn. **Pap.** *daplidice* **Lin.** S. N. I. 2. 760. 84. **Fabr.** E. S. III. 1. 191. 595. **Hübn.** Pap. t. 82. f. 414. 415. et f. 777. 778. Text. 63. 6. **Pontia Ochs.** Schm. I. 2. 156. IV. 31. **Treitsch.** X. 1. 89. **Pieris God.** et **Dup.** Lepid. I. fol. 3 bis pl. 2. secund. f. 3 pl. 2 quart. f. 2. **Ganoris Dalm.** Pap. Sv. 88. 5. **Anthocharis H—S.** Text. I. 98.

Fjärilen, som först såsom swensk upptäcktes af wår utmärkte Entomolog, Prof. **Zetterstedt**, förekommer egentligen i twenne generationer om året, men wårgenerationen, som flyger i Maj, är ganska fåtalig. I slutet af Juli och början af Augusti är fjärilen deremot i östra och nordöstra Skåne icke så sällsynt; på somliga ställen är den tillochmed ganska allmän, såsom på sand- och klöfwerfälten och hafreåkrarne wid Trolle-Ljungby, Sjöbo, Högestad och Esperöd. Den skall äfwen wara funnen i Östergöthland (**Dalm.**).

Artbeskr. Antennerne hwitgrå med mörkare ringar. Palperne hwitagtiga, undertill med gulhwita och swarta hår. Hufwud och ryggsköld ofwan gråludna. Abdomen ofwan och på sidorne swart, undertill hwitagtig. Bröstet tätt gulhårigt. Fötterne hwitgula.

Hanne. Wingarne ofwan hwita, wid basen swartagtiga. De främre hafwa i spetsarne flera sammanflytande, swartbruna

fläckar, hwilka dock icke sträcka sig längre än till midten af utkanten eller något deröfwer; wid diskfältets slut finnes äfwen en fyrsidig, swartagtig fläck på båda sidor om twernerven, hwilken synes såsom ett fint, hwitt streck, delande fläcken. Bakwingarne i utkanten omkring nerverne obetydligt swartskuggade; undre sidans färgteckning är på den öfre matt antydd, emedan den synes igenom wingen. Undertill hafwa framwingarne i spetsen, såsom på öfre sidan, swartbruna, sammanflytande fläckar, men dessa äro här grönpudrade, äfwensom diskfläcken, hwilken här sammanhänger med framkanten; nära bakre hörnet finnes äfwen ofta en grönpudrad mörk fläck, eller ock blott antydning dertill. Bakwingarne äro på undre sidan gråagtigt gröna med olikformiga hwita fläckar, af hwilka twenne finnas i framkanten, en i diskfältet, andra bilda ett olikformigt och afbrutet twerband öfwer disken och andra, som merendels äro aflånga, uppstiga från sjelfwa utkanten.

Honan liknar hannen, men har framwingarne mera afrundade och diskfläcken på dessas öfre sida större samt dessutom nära bakre hörnet en annan dylik fläck. Bakwingarne äro ofwan i disken mörkare, emedan undre sidans färgteckning synes tydligare igenom och dessutom antydes af swartagtiga skuggningar; längs utkanten finnes ett twerband af större swarta, halfmånformiga fläckar, som sammanhänga med andra rundade i sjelfwa utkanten.

Larven, som lefwer på flera åkerwexter, såsom klöfwer, Turritis glabra, Sisymbrium sophia och Brassica, är mörkblå, gulstrimmig och swart punkterad, med ljusgrönt, gulfläckigt och swartpunkteradt hufwud. **Puppan** är grå, grön eller brun och liknar den till följande art. (Ochs.).

B. Palpernes leder sinsemellan olika långa; den medlersta och basleden svälda, liksom uppblåsta.

2. Rapsatfladdraren (Pieris napi Lin.).

Alis albis, anticis apice infuscatis; omnibus infra costis dilatatis fusco-virescentibus. L. al. exp. 50—55 millim.

Wingarne hwita, de främre i spetsen brunagtiga; alla undertill med breda mörkgröna infattningar omkring wingnerverne. L. c. wingsp. 2—2¼ t.

Syn. **Pap.** *napi* **Lin.** F. Sv 1037. **Fabr.** E. S. III. 1. 187. 576. **Hübn.** Pap. t. 81. f. 406. 407. Text. 62. 4. **Pontia Ochs.** Schm. I. 2. 149. IV. 31 et 153. **Treitsch.** X. 1. 88. **Pieris God.** et **Dup.** Lepid. I. fol. 3 bis pl. 2. quart. fig. 3. pl. 2 tert. f. 3. **Zett.** Ins. Lapp. 907. 4. var. a. **H—S.** Text. I. 96. **Ganoris Dalm.** Pap. Sv. 87. 4. *Rapsat vissling* **Dahlb.** Sk Ins. Skada och Nytta p. 158. 111.

Var. b. Alis aut albis aut sordide flavicantibus, anticis supra maculis duabus fuscis; posticis infra flavis; omnibus utrinque costis dilatate infuscatis.

Wingarne antingen hwita eller smutsigt gula; de främre ofwan med twenne bruna fläckar i disken; de bakre undertill gula; alla på båda sidor med bred, brun infattning omkring wingnerverne.

Syn. **Pontia** *Bryoniæ* (Napi var.) **Ochs.** I. c. obs. p. 151. 152. **Gan.** *napi* var. Dalm. I. c. **Pont.** *napi* var. b. **Zett.** I. c. **Pieris** *Bryoniæ* **God.** et **Dup.** Lepid. II. 39. pl. 5. f. 1. **Pieris** *napi* var. **H—S.** Text. I. 97. **Hübn.** Pap. t. 81. f. 407.

Denna art förekommer allmänt öfwer allt inom Swerige och Norige. Varieteten, som af flera Författare blifwit ansedd för egen art, är likwäl egendomlig för de nordligaste landskaperne, der den ej sällan träffas på fjellens sidor, isynnerhet honan. I Torneå Lappmark fann Prof. **Zetterstedt** båda varieteterne. Artens flygtid infaller från Maj till Juni och sedan åter i Augusti och September.

Artbeskr. Antennerne swarta, hwitringlade. Klubban swart, i spetsen gul. Palperne gulhåriga. Hufwud och ryggsköld grå-ludne. Abdomen ofwan swart, undertill hwitgul. Bröstet hwitgult, ludet. Fötterne hwitgula.

Hanne. Wingarne ofwan hwita med smala, brunagtiga nerver. Framwingarne wid basen och i framkantens indre hälft swartagtiga med en swartbrun fläck i wingspetsen, upplösande sig

i utkanten till brun skuggning omkring nerverne; i disken antingen osläckade eller med en brunagtig, merendels otydlig fläck. Bakwingarne wid basen swartagtiga och i utkanten omkring nerverne fint swartbrunt skuggade, samt oftast med en swartbrun fläck i framkantens midt. Wingarne undertill: de främre hwita med gulagtiga wingspetsar, de bakre gula; alla med grön, utbredd infattning omkring nerverne, isynnerhet de bakre. Fransarne hwita.

Honan liknar hannen, men har mera afrundade wingar, samt i disken af de främre 2:ne mörkbruna fläckar och i inkanten ett streck af samma färg.

Var. b. skiljer sig från föregående endast deri, att både hannen, som merendels är hwit, och honan, som är smutsigt gul, hafwa i framwingarnes disk twenne mörkbruna fläckar, samt att alla nerverne på öfre sidan hafwa bred brun infattning, så att wingarne få ett smutsigt brunt utseende. Honan är mörkast.

Larven är finhårig, blåagtigt grön med ett fint, otydligt, gult streck längs ryggen och ljusare kroppssidor, samt gula lufthål. Hela kroppsytan är beströdd med swarta och hwita wårtor, som bära ljusare eller mörkare hår. Den lefwer på Kålwexter, Reseda och Turritis. **Puppan** är gulgrön med swarta punkter och gula och swartfläckiga kanter.

Larven till denna och följande arter förorsaka ej obetydlig skada på kålwexter, hwarföre man föreslagit åtskilliga medel till förekommande deraf. Dessa upptagas utförligare uti åtskilliga af wåra Trädgårdsböcker och uti Adjunct **Dahlboms** här ofwan citerade arbete: Skandinaviska Insekternes Nytta och Skada, hwarföre jag blott will hänwisa till dessa. Afbryter man och förstör de blad på kålwexterne, der honorne lagt sina små, hos de flesta arterne gulagtiga och elliptiska ägg, förekommes derigenom en betydlig del af den befarade skadan.

3. Rofvefladdraren (Pieris rapæ **Lin.**).

Alis albis; anticis supra apicibus infuscatis, albido-punctu-

latis; posticis infra flavidis nigro punctulatis. L. al. exp. 45—50 millim.

Wingarne hwita; de främre ofwan i spetsen brunagtiga, hwitpudrade; de bakre undertill gula med fina swarta punkter. L. e. wingsp. 1 13/16—2 t.

Syn. **Pap.** *rapæ* **Lin.** F. Sv. 1036. **Fabr.** E. S. III. 1. 186. 575. **Hübn.** Pap. t. 80. f. 404. 405. Text. 62. 3. **Pontia Ochs.** Schm. I. 2. 146. IV. 30. **Ganoris Dalm.** Pap. Sv. 87. 3. **Pieris God.** et **Dup**. Lepid. I. fol. 3 bis pl. 2. tert. f. 2. **Zett.** Ins. Lapp. 906. 3. **H—S.** Text. I. 96. *Rofvevissling* **Dahlb.** Sk. Ins. Skada och Nytta p. 158. 110.

I södra och medlersta Swerige och Norige är denna art lika allmän som föregående och flyger wid samma tid. I Lappmarkerne är den deremot sällsynt, men huru högt den egentligen går mot norden är icke utrönt.

Artbeskr. Antennerne hwitagtiga. Klubban brunagtig, i spetsen och undertill hwitgul. Palperne hwitgula, ludna. Hufwud, ryggsköld, abdomen, bröst och fötter såsom hos föregående.

Hanne. Wingarne ofwan hwita; de främre wid basen, längs framkanten och i wingspetsen brunagtiga, hwitpudrade; i dissen finnes stundom en fläck af samma färg; de bakre hafwa i framkanten äfwen en dylik fläck. Undertill äro de främre wid basen och längs utkanten swart punkterade, i wingspetsen gulagtiga och hafwa i dissen en brun fläck. De bakre äro på samma sida gula med fina swarta punkter, som äro tätast wid basen.

Honan liknar hannen, men har i dissen på framwingarnes båda sidor twenne bruna fläckar; dock saknas på öfre sidan stundom den ena.

Larven är finhårig, blåagtigt grön med tydlig, gul ryggslinia och gula fläckar på sidorne. Den lefwer på samma werter som föregående och deltager med honom i den förödelse, som åstadkommes på kålswexterne. **Puppan** är grönagtigt grå eller brunagtig med swafwelgula linier.

4. Kålfladdraren (Pieris brassicæ Lin.).

Alis albis; anticis supra apicibus lato nigris; posticis infra flavidis nigro punctulatis. L. al. exp. 65—70 millim.

Wingarne hwita; de främre ofwan i spetsen bredt swarta; de bakre undertill gulagtiga, swartpunkterade. L. e. wingsp. 2 $^{11}/_{16}$ —2 $^{13}/_{16}$ t.

Syn. **Pap.** *brassicæ* **Lin.** F. Sv. 1035. **Fabr.** E. S. III. 1. 186. 574. **Hübn.** Pap. t. 80. f. 401—403. Text. 62. 2. **Pontia Ochs.** Schm. I. 2. 144. et 240. IV. 30. **Ganoris Dalm.** Pap. Sv. 87. 2. **Pieris God.** et **Dup.** Lepid. I. fol. 3 bis pl. 2. tert. f. 1. **Zett.** Ins. Lapp. 906. 2. **H—S.** Text. I. 96. *Kålvissling* **Dahlb.** Sk. Ins. Skada och Nytta p. 155. 109.

Denna art är i södra och medlersta delarne af Swerige och Norige lika allmän som Näsfel-Fuchsen, och förekommer från wåren till sena hösten. I egentliga Lappmarkerne lär den icke finnas.

Artbeskr. Antennerne swarta med hwita ringar. De öfriga kroppsdelarne äro till färgen lika föregåendes.

Hanne. Wingarne hwita; de främre från basen utmed framkanten brunagtigt grå med en bred swart, föga hwitpudrad fläck i wingspetsen. Denna fläck börjar med en smal strimma wid framkantens brungrå färg och slutar i utkanten, något framom wingens bakre hörn. De bakre hafwa en swart fläck i framkantens midt. Undertill äro framwingarne i spetsen gula der de ofwantill äro swarta, och hafwa i disken twenne runda, swarta fläckar. De bakre äro på samma sida gula, tätt beströdda med swarta atomer.

Honan liknar hannen, men har ofwan i framwingarnes disk twenne runda, swarta fläckar och intill dessa ett swart streck, som går snedt från indre kanten.

Larven är finhårig, swartpunkterad och blågrön med en längsgående gul linia åt ryggen och en dylik längs hwardera sidan. Den skada som han förorsakar på alla kålwerter är känd.

Puppan är gulagtigt grön, tätt öfwerströdd med swarta fläckar och punkter.

Rörande medel mot den skada larven åstadkommer se ofwan anförda arbete af Adj. Dahlbom pag. 156 och 157, hwarest sådana uppräknas mot alla kålmaskar.

Slägtet: **Aporia.** Hübn.

(Pieris Latr. Zett. H—S. Pontia Fabr. Ochs. Ganoris Dalm.)

Antennæ longiores, extrorsum sensim crassiores, in clavam elongatam gracilem, haud determinatam subeuntes.

Caput latitudine thoracis multo minus, fronte villoso.

Palpi compressi, porrecti, valde divergentes, squamati, infra pilis longis divaricatis instructi, triarticulati. Articulus basalis reliquis conjunctis longitudine æqualis; medius ultimo nonihil longior, hic nudus, distinctus, apicem versus sensim attenuatus; basalis et medius normales non inflati.

Oculi nudi.

Pedes inter se conformes; femora infra hirsuta; tibiæ tarsique dentibus brevibus serrati; tibiæ quatuor posticæ ad insertionem tarsorum calcaribus brevibus munitæ. Articuli tarsorum ut in genere præcedente.

Alæ integræ minus squamatæ, ad margines præsertim anticarum plus minus denudatæ. Cellula discoidalis alarum magna, in anticis haud, sed in posticis exacte dimidiam partem alæ superans.

Costæ alarum posticarum 9 ut in genere præcedente, sed ramulus costæ primæ rectus, et inter costam 7 et 8 plica, costam mentiens, in parte inferiore alarum adest. Costæ anticarum 9: 1 e basi, 2—4 e trunco communi inferiori, 5 e costa transversa cellulæ, 6—8 e trunco superiori et 9 iterum e basi egredientes; 6:ta triramosa. Costa transversa cellulæ modice oblique arcuata.

Antennerne temligen långa, utåt småningom tilltjocknande, öfwergående till en aflång, smal och föga afskild klubba.

Hufwudet mycket mindre än mellankroppen i bredd, med luden hjessa.

Palperne sammantryckta, utstående, mycket divergerande, fjälliga, undertill försedda med långa, divergerande hår, treledade: basleden lika lång med de öfrige tillsammantagna; den medlersta något längre än den sista; denna naken, tydlig, mot spetsen småningom afsmalnande; basleden och den medlersta normala, icke uppblåsta.

Ögonen nakna.

Fötterne sinsemellan likformiga; låren undertill ludna; tibierne och tarserne taggiga af korta tänder; tibierne wid tarsens ledfogning wäpnade med korta sporrar. Tarsens leder såsom hos föregående slägte.

Wingarne helbräddade, glesare fjällige, mot kanterne mer eller mindre nakna, isynnerhet på de främre. Diskfältet stort, på de främre knapt, men på de bakre tydligt öfwerstigande wingens halfwa längd.

Nerverne på bakwingarne 9, såsom hos föregående slägte, men 1:sta nervens gren rät och emellan 7—8 wingnerverne finnes undertill ett weck, som är snarlikt en nerv. Framwingarnes nerver 9: 1:sta från basen, 2—4 från nedre nervstammen, 5 från diskfältets twernerv, 6—8 från öfre nervstammen och 9:de återigen från basen; den 6:te tregrenig. Diskfältets twernerv obetydligt snedt böjd.

Larven till detta slägte är temligen långluden med längre hår wid fötterne och lefwer uteslutande på träd. Pupan är slät, utan taggar, men med en rundad uppswällning på hufwudregionen.

Hagtorns-Fjärilen (Aporia cratægi Lin.)

Alis albis costis nigris. L. al. exp. 65—70 millim.

Wingarne hwita med swarta nerver. L. e. wingsp. $2^{11}/_{16}$—$2^{13}/_{16}$ t.

Syn. **Pap.** *cratægi* **Lin.** F. Sv. 1034. **Fabr.** E. S. III. 1. 182. 563. **Hübn.** Pap. t. 79. f. 399. 400. Text. 64. 1.

Pontia Ochs. Schm. I. 2. 142. IV. 30. **Ganoris Dalm.** Pap. Sv. 86. 1. **Pieris God.** et **Dup.** Lepid. I. fol. 3. bis pl. 2. f. 3. **Zett.** Ins. Lapp. 906. 1. **H—S.** Text. I. 95. *Hagtornvissling* **Dahlb.** Sk. Ins. Skada och Nytta p. 154. 108.

Denna art träffas i södra och medlersta provinserne af Swerige och Norige uti trädgårdar och skogslundar, helst i närheten af watten, och är der temligen allmän. I egentliga Lappmarkerne är han deremot högst sällsynt, enligt Prof. **Zetterstedt**. Deß flygtid infaller i Maj, Juni och Juli månader.

Artbeskr. Antennerne swarta. Klubban i spetsen hwitgul. Palperne korta, undertill grålubna. Hufwud och ryggsköld grålubna. Abdomen ofwan swart, undertill hwitagtig. Bröstet hwitgult, ludet. Fötterne swarta med hwitgrå långstreck.

Hanne och hona. Wingarne enfärgadt hwita med swarta nerwer; de bakre undertill stötande i gult.

Larven är gråluden, med swarta och orangegula strimmor längs ryggen och askeblå sidor, hwardera med en rad swarta punkter. Den lefwer på hagtorn, plommonträd och flera andra fruktträd i stora sällskap, hwilka spinna öfwer sig ett nät, hwarunder de hwila och söka skydd wid annalkande owäder: Larven öfwerwintrar. **Puppan** är gulagtigt grön med swartagtiga fläckar och punkter.

Larven skadlig, emedan den om wåren uppäter blad och blomknopparne på fruktträden.

IV. Trib. Parnassii (FABR.).

(Parnassides Dup.)

Pedes 6 omnes gressorii, inter se conformes.

Cellula discoidalis alarum posticarum costa transversa coloris æquali clausa; anticarum costa in medio abrupta subclausa.

Margo anticus alarum anticarum costis tribus simplicibus, nempe costis alæ 8—10, extenditur.

Costæ alarum posticarum 8: 1 e trunco communi cum 2:da et 3:tia radice simplice egrediens et ramulum rectum simplicem in lobum basalem emittens; 8 iterum e basi egrediens. Costæ anticarum 10 ad basin invicem subæquales, 7 triramosa, 1 et 2 e basi egredientes.

Alæ posticæ rotundatæ, pro abdomine libero in margine interiori excisæ.

Larva pilosa, cylindrica, capite tentaculato.

Pupa lævis, mutica, subfolliculata.

Fötterne: alla sex gångfötter, sinsemellan likformiga.

Diskfältet på bakwingarne slutet genom en twernerv, som är lik wingnerverne. Diskfältet på framwingarne halfslutet genom en på midten afbruten twernerv.

Framkanten af framwingarne hålles utspänd genom trenne enkla nerver, neml. genom 8—10 wingnerverne.

Nerverne på bakwingarne 8: den 1:sta utgående med en enkel rot från gemensam stam med 2:dra och 3:dje och utsändande åt rotloben en rät, enkel gren; den 8:de återigen från basen. Framwingarnes nerver 10, wid basen likformiga; den 7:de tregrenig; den 1:sta och 2:dra utgående från basen.

Bakwingarne rundade, i indre kanten utskurna för den fria abdomen.

Larven luden, cylindrisk, med ett utsträckbart spröt i hufwudet.

Pupan slät, utan taggar, liggande i en nästan kokonglik hylsa.

Af denna familj hör till wår Fauna icke mer än ett slägte:

Slägtet: **Doritis.** Fabr. et Auct.
(Parnassius Latr.)

Antennæ breves, clavatæ. Clava subovata, recta, incrassata, apice mucronato.

Palpi capite longiores, subadscendentes, prominuli, pilis longis fimbriati, triarticulati. Articulus basalis arcuatus, omnium

latissimus; medius et ultimus recti, proportio eorum tamen pro specie variat. *).

Oculi nudi.

Pedes conformes; femora infra pilosa; tibiæ tarsique dentibus minutis serrati; tibiæ quatuor posticæ ad insertionem tarsorum calcaribus duobus longis munitæ; articulus primus tarsorum duobus proximis longitudine æqualis; 2, 3 et 4 inter se longitudine fere æquales; quintus tamen tertio quartoque conjunctis æqualis.

Alæ integræ, parcius squamatæ, subnudæ; præsertim infra ad margines denudatæ.

Costæ alarum posticarum 8: 1—3 e trunco communi superiori, 4—7 e trunco inferiori, 8 e basi egredientes; 1:ma radice simplex ramulum rectum, extrorsum attenuatum et simplicem in lobum basalem immittit. Costæ anticarum 10: 1:ma, minima, et 2:da e basi, 3—6 e trunco communi inferiori, 7—9 e trunco superiori et 10 e basi egredientes; 7:ma triramosa. Costa transversa alarum anticarum in medio inter costam 6 et 7 abrupta, tantum tumiditate connexa.

Antennerne korta, klubbformiga. Klubban något äggformig, rät, tilltjocknad, med tagg i spetsen.

Palperne längre än hufwudet, något uppåtstigande, framstående, fransade med långa hår, treledade: basleden kröft, bredare än någondera af de öfriga; den medlersta och sista räta, men deras proportion varierar efter arten *).

Ögonen nakna.

Fötterne likformiga; låren undertill ludna; tibier och tarser sågade medelst korta tänder; de fyra bakre tibierne wid ledfogningen

---

*) Tabula anatomica proportionem articulorum palporum exhibens:

1. Articulus basalis longissimus (unicuique reliquorum longior); medius ultimo longior, hic brevissimus omnium, conicus: *mnemosyne*.
2. Articulus basalis medio, hic tamen ultimo fere brevior; ultimus longissimus omnium, gracilis apicem versus sensim attenuatus: *apollo*.

med tarserne beväpnade med twenne långa sporrar; 1:sta tarsleden lika lång med de twenne närmaste, 2, 3 och 4 sinsemellan nästan lika långa, men den 5:te lika med den 3:dje och 4:de tillsammantagna.

Wingarne helbräddade, glest fjälliga, halfnakna; isynnerhet undertill mot kanterne blottade från fjäll.

Nerverne på bakwingarne 8: 1—3 från öfre nervstammen, 4—7 från den nedre, 8:de från basen; den 1:sta, som har enkel rot, utsänder till rotloben en rät, mot spetsen afsmalnande och enkel gren. Framwingarnes nerver 10: den första ganska kort, jemte den andra från basen, 3—6 från nedre nervstammen, 7—9 från den öfre, 10:de från basen; den 7:de tregrenig. Framwingarnes twernerv emellan 6 och 7 wingnerverne afbruten på midten, sammanknuten blott genom en uppswällning.

De wackra arter, som höra till detta slägte, förekomma endast i bergiga skogstrakter och hafwa blott en generation om året. Deras pupa har mycken likhet med Spinnarnes (Bombyces). Den är slät, framåt trubbig, bakåt tillspetsad och omgifwes af en tunn hylsa af silke, dock icke af tät wäfnad, såsom Spinnarnes, utan af spridda trådar, hwarmed larven omgifwer sitt lägerställe, der han skall undergå sin förwandling. Larven utmärkes genom ett twådeladt spröt, som kan indragas och utskjutas, samt är öfwer allt betäckt med fina hår, liknande sammetsludd. Honan har wid anus undertill ett pergamentartadt, säcklikt bihang.

1. Hvita Tunnvingen (Doritis mnemosyne **Lin.**).

Alis albis costis nigris, anticis maculis duabus discoidalibus nigris. L. al. exp. 55—60 millim.

Wingarne hwita med swarta nerver; de främre med twenne swarta diskfläckar. L. e. wingsp. $2\frac{1}{4}$—$2\frac{1}{2}$ t.

Syn. **Pap.** *mnemosyne* **Lin.** F. Sv. 1033. **Fabr.** E. S. III. 1. 182. 562. **Hübn.** Pap. t. 79. 398. Text. 61. 7. **Parnassius God.** et **Dup.** Lepid. II. 21. pl. 2. f. 3. **Doritis Ochs.** Schm. I 2. 139. IV. 30. **Treitsch.** X. 1. 86. **Dalm.** Pap. Sv. 86. 2. **H—S.** Text. I. 146.

Hwita Tunnwingen är en af wåra sällsyntaste fjärilarter och träffas endast der och hwar på högländta ängar i bergiga och backiga skogstrakter af Sweriges sydligaste provinser. Uti Skåne är den träffad i Räften nära Lund (Zett.) och wid Maltesholm nära W. Wramb (Liljeb.), men är på båda dessa ställen sällsynt. I Blekinge deremot förekommer den på flera ställen temligen talrikt, såsom wid Lyckeby och Asarum (Bhm.). Deß flygtid infaller i Juni och Juli månader.

Artbeskr. Antennerne och klubban swarta. Hufwudet swartbrunt, ludet, äfwensom palperne. Halskragen gulbrun. Ryggskölden gråagtigt luden. Abdomen ofwan swart med glesa grå hår; undertill tätare gråluden, i kanterne med gulagtigt stoft. Pergamentsbihanget hos honan gulhwitt. Bröstet gråludet. Fötterne swarta, med glest, gulagtigt stoft der och hwar.

Hanne. Wingarne ofwan hwita, i kanterne blottade från fjell, isynnerhet på de främre. Nerverne ofwan och undertill swarta. De främre wingarne med twenne swarta fläckar i diskfältet, hwilka finnas på båda sidor. De bakre ofwan från basen längs inbre kanten swarta; i framkantens midt och wid diskfältets slut finnes en swart fläck. Bakwingarnes swarta teckning synes äfwen på undre sidan, ehuru matt och otydligt.

Honan till färgen lik hannen.

Larven, som är mig obekant, skall lefwa på Corydalis cava.

2. Rödfläckiga Tunnvingen (Doritis apollo **Lin.**)

Alis albis, anticis maculis 5 nigris; posticis ocellis supra 2, infra tribus, ut etiam maculis basalibus, rubris. L. al. exp. 85—90 millim.

Wingarne hwita, de främre med 5 swarta fläckar; de bakre ofwan med 2, undertill med 3 röda oceller och fläckar af samma färg wid basen. L. e. wingsp. $3\frac{3}{8}$—$3\frac{5}{8}$ t.

Syn. **Pap.** *apollo* **Lin.** F. Sv. 1032. **Fabr.** E. S. III. 1. 181. 560. **Hübn.** Pap. t. 79. f. 396. 397. fig. 730. 731. Text. 60. 6. **Swartz** Sv. Zool. II. 7. h. n. 41. **Parnassius God.** et **Dup.** Lepid. II. 15. pl. 2. f. 1. **Doritis Ochs.** Schm. I. 2. 132. IV. 30. et 152. **Treitsch.** X. 1. 85. **Dalm.** Pap. Sv. 85. 1. **H—S.** Text. I. 145.

Var. a. Ocellis magnis rubris, albo pupillatis utrinque (**Dalm.**)
Ocellerne stora, röda med hwita pupiller på båda sidor af wingarne.

Var. b. Ocellis supra rubris absque pupilla alba, infra albo pupillatis (**Dalm.** l. c.).
Ocellerne ofwan röda utan hwit pupill, undertill med dylik pupill.

Var. c. Alis maculis ocellaribus supra nigris, non nisi obsolete rubro pupillatis; infra quoque sine pupilla alba (**Dalm.**).
Wingarne ofwan med swarta, knapt rödpupillerade oceller; undertill äfwen utan hwita pupiller.

Liksom föregående art träffas denna endast i bergiga och backiga skogstrakter, men förekommer likwäl, ehuru temligen sällsynt, i alla Sweriges och Noriges södra och medlersta landskaper. Inom egentliga Lappmarkerne lär den ej träffas, men hwar dess nordligaste gräns är känner man ännu ej. I norra delen af Westmanland förekommer den på ett och annat ställe, ehuru icke omkring Norberg (**Fredrichs.**). I Wermland wid Lessjöfors finnes den äfwen (**Wahlb.**). Dess flygtid infaller i Maj, Juni och Juli månader. Sällan träffar man en och annan sednare. Varieteterne förekomma tillsamman; den sista är dock wida sällsyntare än de öfrige.

Artbeskr. Antennerne gråhwita med mörkare ledafdelningar. Klubban swart. Palperne hwitgulagtiga, håriga. Hufwudet brungrått, hårigt. Halskragen gulgrå. Ryggskölden och abdomen ofwan med hwitgrå, lång ludd. Abdomen undertill och bröstet, samt låren med gulagtigt grå, tät ludd. Fötterne hwitgrå med swarta ledafdelningar på tarserne.

Hanne. Wingarne hwita, stundom stötande i gult; de främre ofwan och nedan med fem swarta fläckar i disken, af hwilka de fyra äro belägne wid framkanten och den femte, som är rundad, nära inkanten. Undertill är stundom en eller annan af dem rödpudrad. Wid basen och längs framkanten finnes också på båda sidor en mängd swarta atomer hopade, och nära den blottade utkanten en rad swarta, af atomer bildade fläckar,

som gå från framkanten inåt wingen. Bakwingarne äro ofwan från basen längs indre kanten swartpudrade och på båda sidor försedde med twenne stora, röda med swart ring omgifna oceller, som än hafwa hwita pupiller på båda sidorne, än blott på den undre, och stundom sakna sådana, då de äfwen äro föga röd-pudrade. Den ena af dessa oceller är belägen nära framkanten, den andra i disken, dock närmare utkanten än basen. I indre kanten nära analhörnet finnas äfwenledes på båda sidor några swarta twerstående fläckar, som undertill äro stundom rödpudrade och äfwen endera försedd med hwit pupill. Undertill hafwa bakwingarne hela basen betäckt af röda fläckar, som utåt begränsas af swart. På båda sidor finnes nära utkanten en twerrad otydliga, genom swarta atomer bildade fläckar.

Honan liknar hannen, men har längs utkanterne såwäl på framwingarne som på bakwingarne tydligare fläckar och indre kanten af bakwingarne ofwan mera utbredt swart. Det pergamentartade bihanget wid anus är swartagtigt.

Larven sammetsswart med twenne rader orangeröda fläckar och flere stålblå wårtor, samt längre stickelhår bland den kortare ludden. Hufwudet är swart med en brandgul fläck i nacken, derifrån det twådelade sprötet uppskjuter. Den lefwer på åtskilliga arter af Sedum, isynnerhet på Sedum telephium. **Pupan** är i början blekgul, sedan rödbrun och slutligen violett, öfwerpudrad med blågrått mjöl.

V. Trib. Equites. (LIN.)

Pedes 6 omnes grossorii, inter se conformes.

Cellula discoidalis alarum posticarum costa transversa ceteris æquali clausa, anticarum costa transversa continua clausa.

Margo anticus alarum anticarum costis quatuor simplicibus, nempe costis alæ 9—12, extenditur.

Costæ alarum posticarum 8: 1:ma e trunco communi cum 2:da et 3:tia radice duplice egrediens et ramulum bimucronatum in lobum basalem emittens; 8 iterum e basi egrediens; anticarum 12 ad basin invicem subæquales, 8:va biramosa, 1 et 2 e basi egredientes.

Alæ posticæ caudatæ, pro abdomine libero in margine interiori excisæ.

Larva lævis, nuda, tentaculata.

Pupa angulata, antice bimucronata, nuda, ano et filo per midium transverso alligata.

Fötterne: alla sex gångfötter, sinsemellan likformiga.

Diskfältet på bakwingarne slutet genom en twernerv, som är lik de öfriga wingnerverne; på framwingarne likaledes slutet genom en oafbruten twernerv.

Framkanten på framwingarne hålles utspänd genom 4 enkla nerver, nemligen genom 9—12 wingnerverne.

Nerverne på bakwingarne 8: den 1:sta utgående med dubbel rot från samma stam som 2:dra och 3:dje, samt utsändande en twåspetsad gren åt rotloben; den 8:de återigen från basen. Framwingarnes nerver 12, wid basen sinsemellan lika; den 8:de twågrenig; den 1 och 2 utgående från basen.

Bakwingarne försedda med en längre stjert, och i indre kanten utskurna för den fria abdomen.

Larven slät, naken, med ett utsträckbart spröt i hufwudet.

Puppan kantig; framtill twåtaggig, naken, fasthängande med anus och medelst en omkring midten slagen tråd.

Af denna, färdeles i heta zonen, på slägten och arter rika underafdelning räknas icke mer än ett slägte och knappast mer än en art till wår Fauna.

Slägtet: **Papilio.** (Lin.) Ochs. et Auct.
(Amaryssus Dalm.)

Antennæ longiores, versus apicem sensim crassiores. Clava oblonga, pyriformis, arcuata.

Palpi brevissimi, adpressi, pilosi, triarticulati. Articulus basalis et medius inter se fere æquales, lati, hic tamen versus insertionem ultimi nonihil attenuatus; articulus ultimus in pilositate præcedentium plane occultus, minimus, rudimentalis, tertiam partem articuli medii vix attingens, fere rotundatus.

Oculi nudi.

Pedes inter se conformes; femora infra pilosa; tibiæ tarsique fere ut in genere precedente serrati et armati; sic etiam proportio articulorum tarsorum, sed articulus quartus minimus, et 5 secundo fere æqualis.

Alæ posticæ dentatæ et caudatæ.

Costæ alarum posticarum 8, omnino ut in genere precedente, sed 1:ma radicem duplicem, unum e basi alæ, alterum e trunco superiori egredientem, habet et ramulum arcuatum bimucronatum in lobum basalem emittit. Costæ anticarum 12: 1:ma, brevissima, et 2:da e basi, 3—6 e trunco communi inferiori, 7:ma e costa transversa cellulæ, 8—11 e trunco communi superiori et 12 iterum e basi egredientes. Costa 2:da cum trunco inferiori costula transversa non procul a basi connectitur, et costa 9:na ex eodem loco cellulæ discoidalis cum 8:va, biramosa, egredit. Costa transversa cellulæ discoidalis continua.

Antennerne temligen långa, mot spetsen småningom tilltjocknande. Klubban aflång, päronformig, kröft.

Palperne mycket korta, tilltryckta, håriga, treledade: basleden och den medlersta sinsemellan nästan lika, breda; den sednare likwäl mot ledfogningen med den yttersta något affmalnande; den sista leden alldeles dold i de föregåendes hårighet, ganska liten, nästan rudimentär, och rundad.

Ögonen nakna.

Fötterne sinsemellan likformiga; låren undertill håriga; tibier och tarser sågade och bewäpnade såsom hos föregående slägte; tar-

sens leder äfwen lika med föregående slägtes, men den 4:de minst och den 5:te nästan lika lång med den 2:dra.

Bakwingarne tandade och stjertade (försedde med en långt utskjutande, stjertlik tand).

Nerverne på bakwingarne 8, alldeles som hos föregående slägte, men den 1:sta har dubbel rot, en kommande från basen och en annan från öfre nervstammen, samt sänder åt rotloben en kröft och twåspetsig gren. Framwingarnes nerver 12: den 1:sta högst kort jemte den 2:dra kommande från basen, 3—6 från nedre nervstammen, den 7:de från diskfältets twernerv, 8—11 från öfre nervstammen och den 12:te åter från basen; 2:dra wingnerven förenas med nedre nervstammen, icke långt från basen, förmedelst en liten twernerv, och den 9:de wingnerven utgår från samma ställe af diskfältet som den 8:de, hwilken är twågrenig. Diskfältets twernerv oafbruten.

Af detta slägte räknas med säkerhet blott en art till wår Fauna:

Parasoll-Fjärilen (Papilio machaon **Lin.**).

Alis flavis costis nigris, maculis margineque exteriori, flavo lunato, nigro-fuscis, posticis supra macula subocellari fulva ad angulum ani. L. al exp. 80—90 millim.

Wingarne gula med swarta nerver och swartbruna fläckar och utkant af samma färg; den sednare med gula halfmånformiga fläckar; de bakre ofwan med en rödgul, nästan ocellformig fläck i analhörnet. L. e. wingsp. $3^1/_4$—$3^5/_8$ t.

Syn. **Pap.** *machaon* **Lin.** F. Sv. 1031. **Fabr.** E. S. III. 1. 30. 87. **Hübn.** Pap. t. 77. f. 390. 391. Text. 59. 2. **Ochs.** Schm. I. 2. 121. IV. 28. **Treitsch.** X. 1. 79. **Swartz** Sv. Zool. I. häft. 3. n. 1. **Zett.** Ins. Lapp. 905. 1. **God** et **Dup.** Lepid. I. 38. pl. 1. f. 2. **H—S.** Text. I. 140. **Amaryssus Dalm.** Pap. Sv. 85. 1.

Fjärilen, som i öfriga Europa förekommer temligen allmän wår och höst, hör till de sällsyntare inom Skandinavien. Den finnes likwäl i hela Swerige och Norige från de sydligaste till de nordligaste landskapen. I Lappmarkerne träffas den i Juli, men

i Skåne i Maj och Augusti månader. Äfwen på Gottland har jag funnit den. Af Adjunct **Liljeborg** har den blifwit hemförd från Archangel.

Artbeskr. Antennerne swarta. Palperne gulhåriga. Hufwudet och ryggskölden swartludna med twenne, på den sednare i bredd tilltagande, gula strimmor. Abdomen ofwan swart, undertill och på sidorne gul, med ett swart streck längs hwardera af de sednare. Bröstet gul-ludet. Fötterne swarta med framtill gulagtiga tibier.

Hanne och hona: Wingarne gula, undertill något blekare, med swarta nerver. De främre ofwan wid basen utåt disken och i utkanten swarta med gulagtiga atomer; på sednare stället prydda med gula halfmånformiga eller ovala fläckar. I wingspetsen emellan 8 och 9 nerverne finnes en swart, med utkantens färg sammanhängande fläck, försedd med en gulagtig flamma, och i disken twenne andra, den inbre kommande från framkanten och gående twers öfwer diskfältet, den yttre utanför dettas twernerv och ej hinnande till framkanten. Bakwingarne ofwan från roten längs inbre kanten swartagtiga och i utkanten prydda med ett bredt swart band, hwilket inåt bär en rad genom hopade blåagtiga atomer bildade fläckar och utåt en rad af andra halfmånformiga och gula. Sjelfwa utkanten är gul och i analhörnet finnes en större rödgul, rundad fläck, som är i inbre kanten pudrad med blått och omgifwes af en halföppen swart ring. Framwingarne äro undertill tecknade såsom på öfre sidan, men de swarta fläckarne och banden äro tätare pudrade med gult, hwarigenom de synas matta. Så är äfwen förhållandet med bakwingarne, der likwäl i utkantens swarta färg endast blå streck finnas, motswarande öfre sidans fläckar af samma färg, och de gula halfmånformiga fläckarne äro större. Bakwingarnes stjertlika förlängning, som stundom är något längre, stundom något kortare, är på båda sidor om den deri utlöpande nerven swart, tillfölje af det swarta här utlöpande strecket, som bakåt begränsar de gula fläckarne i utkantens swarta färg.

Larven, som lefwer på Dill, Morot, Pimpinella, Persilja och flera andra parasollwexter, är såsom yngre swart med korta, wid roten perlfärgade taggar och har en hwit fläck på ryggen; men såsom äldre förswinna taggarne och färgen blir grön, något stötande i blått, med swarta ringar, prydde af rödbruna punkter. Pupan, som har högt uppstående ryggregion, är gulgrönagtig och på längden gulstrimmig.

Anm. För widare efterforskning inom Skandinavien, serdeles på Gottland, må här uppföras kännetecken på en, nu beskrifna närstående art, hwilken wäl ännu icke blifwit i något af de förenade Rikena med säkerhet anmärkt, men dock måhända finnes:

Plommon-Fjärilen (Papilio podalirius Lin.)

Alis flavis, utrinque nigro fasciatis; posticis supra ad angulum ani macula nigra, coeruleo adspéra et fulvo circumcincta.

Wingarne gula, med swarta twerband på båda sidor; de bakre ofwan wid analhörnet prydda med en swart, blåpudrad och af rödgult omgifwen fläck.

Syn Papilio *podalirius* Lin. S. N. I. 2. 751. 36. Fabr. E. S. III. 1. 24. 71. Hübn. Pap. t. 77. f. 388. 390. Ochs. Schm. I. 2. 118. IV. 28.

Liknar mycket föregående, men har längre stjertförlängning i bakwingarnes utkant och har ofwan och undertill swarta twerband, som till en del hinna indre kanten af framwingarne eller analhörnet af bakwingarne och till en del upphöra dessförinnan. I bakwingarnes swartagtiga utkant finnes en rad halfmånformiga blå fläckar och wid analhörnet en swart, rundad, med blått prydd fläck, utomkring hwilken grundfärgen är rödgul.

Larven, som lefwer på åtskilliga fruktträd, såsom Äpple-, Päron-, Plommon- och Körsbärsträd, är gulagtigt grön med röda punkter och hwitgula linier på rygg och sidor. Pupan är på framkroppen brun, men på abdominalregionen gul med swarta ringar och punkter.

Fjärilen träffas i Maj och Augusti på flera ställen i Europa, såsom i Frankrike, Österrike och äfwen i norra Tyskland. På Gottland har jag år 1849 wid Myrwälder sett en fjäril, som jag förmodar warit denna, men då jag icke kunde bemägtiga mig honom, kan jag ingenting bestämdt derom afgöra; hwarföre jag med nu lemnade korta beskrifning blott welat fästa Forskares uppmärksamhet att densamma eftersöka.

VI. Trib. Lycænoidæ.

Pedes 6 gresorii; antici maris reliquis breviores, feminæ tamen omnes inter se conformes et æquales.

Cellula discoidalis alarum aperta, costa transversa tantum spuria, tenuissima, clausa.

Margo anticus alarum anticarum costis quatuor aut simplicibus, aut una biramosa, (rarius triramosa) nempe costis alæ 7—10, l. 6—9 extenditur.

Costæ alarum posticarum 9: 1:ma e trunco communi cum 2—4 radice simplice egrediens, ramulum nullum in lobum bisalem omittens; 8—9 iterum e basi egredientes. Costæ anticarum 10, ad basin inter se æquales, rarius tantum 9: 1:ma e basi, 6:ta biramosa, (rarius triramosa), aut simplex.

Alæ posticæ pro receptione abdominis canaliculatæ, in margine exteriori aut caudatæ, aut dentatæ, aut integræ.

Larva fere ovalis, asellilormis capite retractili, pedibusque brevibus.

Pupa brevis, obtusa, apice anali et filo per medium transverso alligata, rarius libera in terra quiescens.

Fötterne 6, gångfötter; främsta paret hos hannen kortare än de öfriga, men hos honan alla sinsemellan likformiga och lika långa.

Diskfältet på wingarne öppet, blott slutet genom en ganska fin, falsk twernerv.

Framkanten på framwingarne hålles utspänd genom fyra nerver, antingen alla enkla, eller ock den ena twågrenig, sällan tregrenig; nemligen genom 7:de—10:de eller 6:te—9:de wingnerverne.

Nerverne på bakwingarne 9: den 1:sta utgående från gemensam stam med den 2—4, wid basen enkel och utsändande ingen gren åt rotloben; 8—9 åter utgående från basen. Framwingarnes nerver 10, sinsemellan wid basen lika, sällan blott 9: den 1:sta från basen; den 6:te twågrenig, (sällan tregrenig) eller enkel.

Bakwingarne i inbre kanten nedböjda till en ränna, deri abdomen upptages; i yttre kanten antingen stjertade, tandade eller hela.

Larven nästan oval, asellformig med indragbart hufwud och korta fötter.

Puppan kort, trubbig, fasthängande wid anus och medelst en om kroppens midt slagen tråd, sällan hwilande fri i jorden.

Hithörande arter träffas i lundar och på ängar, till större delen temligen allmänna och hafwa dels twenne dels blott en generation om året. Deras flygt är än snabb och uthållande, än afbruten och fladdrande. Såsom larver angripa några få trädens och buskarnes blad, men de flesta lefwa på lägre dicotyledona werter.

Gruppen sönderfaller i följande fyra slägten:

A. Alæ posticæ caudatæ.
Bakwingarne med stjertlik förlängning i yttre kanten.

1. Costa sexta alarum anticarum triramosa. Framwingarnes 6:te nerv tregrenig.	**Zephyrus.**
2. Costa sexta alarum anticarum simplex. Framwingarnes 6:te nerv enkel (utan grenar).	**Thecla.**
B. Alæ posticæ dentatæ. Costa sexta, simplex, et septima, biramosa, alarum anticarum e loco eodem cellulæ discoidalis egredientes, rarissimo in trunco brevi conjunctæ. Bakwingarne i utkanten tandade. Den 6:te, enkla, och den 7:de twågreniga nerven på framwingarne utgående från samma ställe af diskfältet, sällan förenade med hwarandra i en kort stam.	**Polyommatus.**
C. Alæ posticæ integræ. Costa 6, simplex, et septima, biramosa, alarum anticarum e locis diversis cellulæ discoidalis egredientes. Bakwingarne i utkanten helbräddade. Den 6:te, enkla, och den 7:de twågreniga nerven på framwingarne utgående från skilda ställen af diskfältet.	**Lycæna.**

Slägtet: **Zephyrus.** (Dalm.)

(Polyommatus. Latr. Hesperia et Thecla. Fabr. Lycæna. Ochs. Zephyrus Dalm. ex. parte.)

Antennæ longiores, extrorsum sensim crassiores.

Palpi squamati, infra breviter ac parce pilosi, apicibus nutantibus; triarticulati. Articulus medius reliquis conjunctis longior, basali latitudine æqualis, sed versus insertionem articuli ultimi nonihil attenuatus; ultimus subnudus, basali brevior, apicem versus tenuior; fere conicus.

Oculi hirti.

Pedes antici maris reliquis nonihil breviores, feminæ tamen illis æquales; femora infra dense pilosa; tibiæ pedum anticorum inermes, sed reliquorum calcaribus duobus validis ad insertionem tarsorum armatæ; tarsi pilis longis dentiformibus infra instructi, antici maris, ut videtur, quadriarticulati, reliqui ut etiam omnes feminæ quinquearticulati: articulus primus tibiis gracilior, reliquis conjunctis longitudine æqualis, ceteri inter se æquales.

Alæ posticæ ad marginem interiorem prope angulum ani excisæ, in margine exteriore caudatæ.

Costæ alarum posticarum 9: 1—3 e trunco communi superiori, 4 e costula spuria cellulæ, 5—7 e trunco communi inferiori, 8—9 e basi egredientes. Costæ anticarum 9: 1 e basi, 2 4 e trunco communi inferiori, 5 e costula transversa spuria, 6—8 e trunco communi superiori, 9 iterum e basi egredientes; 6:ta triramosa.

Antennerne temligen långa, utåt småningom tilltjocknande.

Palperne fjälliga, undertill kort och glest ludna, med lutande spetsar, treledade; medlersta leden längre än de öfrige tillsammantagna, lika bred med basleden, men mot den sistas ledfogning något afsmalnande; sista leden kortare än basleden, nästan naken, mot spetsen smalare; nästan koniskt.

Ögonen ludna.

Fötterne: de främre hos hannen något kortare än de öfriga, men

hos honan lika långa med dessa; låren undertill tätludna; främsta parets tibier owäpnade, men de öfrigas bewäpnade med 2:ne starka sporrar wid ledfogningen med tarsen; tarserne undertill försedda med långa, tandformiga hår; de främre hos hannen, såsom det synes, fyrledade, men de öfriga och alla hos honan femledade: första leden smalare än tibierne, längre än de öfriga tillsammantagna; de öfriga sinsemellan lika.

Bakwingarne i indre kanten nära analhörnet utskurna, i yttre kanten försedda med stjertlik förlängning.

Nerverne på bakwingarne 9: 1—3 från öfre nervstammen, 4 från diskfältets falska twernerv, 5—7 från nedre nervstammen, 8—9 från basen. Framwingarnes nerver 9: 1:sta från basen, 2—4 från nedre nervstammen, 5 från den falska twernerven, 6—8 från öfre nervstammen, 9:de åter från basen; den 6:te tregrenig.

De twenne till detta slägte hörande Skandinaviska arterne wistas isynnerhet i skogstrakter, der deras larver lefwa på trädens och buskarnes löf. Larverne äro asellformiga, d. w. s. aflångt äggrunda med hwälfd rygg och mot sidorne utplattade, så att fötterne, som äro mycket korta, sitta helt och hållit innunder kroppen, längs sidorne. Hos detta slägte äro de mot anus afsmalnande och således bredare framtill mot hufwudet, som kan indragas i de första kroppsringarne. Kroppen är betäckt med korta hår och har mindre hwälfd rygg än hos följande slägten. Pupan är fästad wid ett blad och är undertill platt, men på ryggen ganska hwälfd, öfwerallt något hårig, nästan jemntjock och alltid utan taggar.

1. Eke-Snabbvingen (Zophyrus quercus **Lin.**)

Alis infra cinereis striga alba, intus obscuro marginata, et ad angulum ani posticarum macula gemina fulva. L. al. exp. 30—35 millim.

Mas: alis supra fuscis, cyaneo micantibus, marginibus nigris.

Femina: alis supra fuscis; anticis disco coeruleis.

Wingarne undertill askegrå med en hwit, inåt mörkt kantad strimma och wid analhörnet på bakwingarne en dubbel rödgul fläck. L. e. wingsp. $1\,^1/_4$—$1\,^7/_{16}$ t.

Hanne: wingarne ofwan mörkbruna med blå glans och swarta kanter.

Hona: wingarne ofwan mörkbruna, de främre i disken blå.

Var. b. { Alis anticis supra maculis 1—3 fulvis. (Fem.)
Framwingarne ofwan med 1—3 rödgula fläckar (hona).

Syn. **Pap.** *quercus* **Lin.** F. Sv. 1072. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 278. 72. **Papilio Hübn.** Pap. t. 73. f. 368—370. t. 121. f. 621. (var.) Text. 56. 43. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 96. IV. 27. **Treitsch.** X. 1. 239. **Zephyrus Dalm.** P. Sv. 90. 1. **Polyommatus God.** et **Dup.** Lepid. I. 190. pl. 9 secund. f. 1. pl. 9 tert. f. 3. **Thecla H—S.** Text. I. 137. **Gerhard** Lycænen. pl. 3. f. 3.

Denna wackra art träffas uti ekeskog i södra och medlersta Swerige åtminstone ända till Stockholm temligen allmän under Juli och Augusti månader, stundom ocksså, ehuru mera sällsynt, under September. I Skåne är den nämnde tid icke sällsynt på flera ställen, såsom wid Esphult, W. Wramb, Oppmana, Kullen och Esperöd. I Blekinge har jag tagit den wid Sölvesborg och Carlshamn. I Småland, Bohuslän och på Gottland (Bhm.), äfwensom i Östergöthland (Stenh.) är den der och hwar talrik. Likaså omkring Stockholm. Nordligare är det mig icke bekant, att den förekommer, och inom Norige är den ännu ej anmärkt.

Artbeskr. Antennerne swarta med hwita ringar. Klubban ofwan och undertill rödgul. Palperne ljusgrå med swartagtig spets. Ögonen omgifna af en glänsande hwit ring. Hufwudet emellan ögonen och under antennerne blåagtigt grått med twenne swarta streck, för öfrigt brunludet äfwensom ryggskölden. Abdomen ofwan swartbrun, undertill gråagtig. Bröstet hwitgrått. Fötterne hwitgrå, der och hwar stötande i gult. Tarserne swartringlade. Bakwingarne med en smal, stjertlik förlängning i utkanten nära analhörnet, i hwilket finnes en tagg, bildad af wingen och ett tätare hopande af fransar.

Hanne: Wingarne ofwan swartbruna med mörkblå glans, som är mer eller mindre stark och tydlig allt efter dagern. Framwingarne blott i utkanten, men bakwingarne i alla kanterne

temligen bredt swarta. Wingarne undertill askegrå med en, isynnerhet på de bakre wågig, hwit twerstrimma, hwilken inåt begränsas af en mörkbrun eller swartagtig skuggning och på framwingarne förswinner innan den hunnit inkanten. Längs utkanterne löper en rad af otydliga, hwitagtiga, inåt mörkskuggade, isynnerhet på bakwingarne månformigt böjda streck, hwilka nära framwingarnes bakre hörn gränsa intill mörkbruna, utåt stundom swagt rödgulagtiga fläckar. På bakwingarne finnes midt för den stjertlika förlängningen en rödgul fläck, som i midten har en swart punkt; i analhörnet finnes en annan af samma färg, som sänder en smal strimma inåt inkanten och utåt begränsas af en swart fläck. En smal hwitagtig linia löper innanför en gråagtig längs wingarnes utkanter och är tydligast på de bakre. Fransarne äro ofwan wid roten brunagtiga, i spetsen ljusgrå, men närmare framwingarnes bakre hörn nästan hwita; undertill äro de askegrå.

Honan har wingarne ofwan swartbruna och på framwingarne en blå, i rödt skimrande fläck, hwilken sträcker sig från basen till diskfältets twernerv och derifrån bort mot wingens bakre hörn, hwilket den likwäl icke upphinner, samt följer wingens första nerv med sin bakre och längsta kant. För öfrigt liknar hon till färgen hannen.

Larven, som i början af Juni träffas fullwuxen på ekens blad, är bred, något platt, brunagtig med en rad upphöjda, trekantiga, genom en swart linia delade, gula fläckar, samt ledafdelningar af samma färg. Hufwudet är rundadt och brunt, men de bakre kroppsringarne oftast gulagtiga. Puppan är rundad, på midten tjockare, brun med ljusare fläckar.

2. Björke-Snabbvingen (Zephyrus betulæ Lin.)

Alis infra luteis; anticis macula fusca ad costulam transversam cellulæ et fascia fulva postica; posticis fascia fulva utrinque albo marginata. L. al. exp. 35—40 millim.

Mas: Alis supra fuscis; posticis maculis duobus fulvis in margine exteriori.

Femina: Alis supra fuscis, anticis macula magna luteofulva in disco; posticis ut in mare.

Wingarne undertill gula; de främre med en brun fläck wid diskfältets twernerv och ett rödgult twerband nära utkanten; de bakre med ett rödgult, inåt och utåt hwitkantadt twerband. L. e. wingsp. $1^{7}/_{16}$ —$1^{5}/_{8}$ t.

Hanne: wingarne ofwan mörkbruna; de bakre med 2:ne rödgula fläckar i utkanten.

Hona: Framwingarne ofwan mörkbruna med en stor gulröd fläck i disken; de bakre såsom hos hannen.

Syn. **Pap.** *betulæ* **Lin.** F. Sv. 1070. **Hübn.** Pap. t. 76. 383—385. Text. 58. 51. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 277. 69. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 113. IV. 28. **Treitsch.** X. 1. 79. 240. **Zephyrus Dalm.** Pap. Sv. 90. 2. **Polyommatus God.** et **Dup.** Lepid. I. 181. pl. 9. f. 1. **Thecla Zett.** Ins. Lapp. 909. 1. **H—S.** Text. I. 137. **Gerh.** Lycænen. pl. 1. f. 1.

Likson föregående förekommer äfwen denna art i skogstrakterne af södra och medlersta Swerige, men är mycket sällsyntare och träffas icke på alla ställen. Uti Skåne finnes den der och hwar bland björkoch slånbuskar, någon gång äfwen i trädgårdar. I Blekinge har jag träffat den wid Sölvesborg. Wid Östbo nära Näsbyholm i Småland är den funnen af Prof. Boheman och i Östergöthland förekommer den wid Häradshammar (Stenh.). I Upland är den anmärkt både wid Upsala och Stockholm; samt i Norige wid Christiania (Siebke). Huru högt den går mot norden är obekant. I norra delen af Westmanland och i den södra delen af Dalarne förekommer den ej (Fredrichs.), men Prof. Zetterstedt anför den såsom högst sällsynt i Lappmarkerne, dock känner jag icke något ställe, hwarest den der i sednare tider blifwit träffad. Deß flygtid infaller i Augusti och September månader och fjärilen synes wara i rörelse endast några timmar wid middagstiden.

Artbeskr. Antennerne swarta med hwita ringar. Klubban swart, i spetsen rödgul. Palperne hwita, i spetsen swarta. Ögonen omgifna af en hwit ring. Hufwudet med rödbrun ludd, samt antydning till twenne swarta linier emellan ögonen. Thorax brunluden. Abdomen ofwan brun, undertill hwitagtig. Bröstet hwitludet. Fötterne hwita med swartringlade tarser. Wingarnes form såsom hos föregående.

Hanne. Wingarne ofwan mörkbruna med obetydlig glans. De främre med ett swartagtigt streck wid diskfältets slut och en ljusare, i rödgult stötande, otydlig fläck derutanför. De bakre med en rödgul fläck i analhörnet och en annan på den stjertlika förlängningen. Undertill äro wingarne wackert gula, stötande i rödt. De främre hafwa wid diskfältets twernerv en brunagtig, med hwitt otydligt begränsad fläck, och utanför denna ett rödgult eller rostfärgadt band, som wid framkanten är bredast och bakåt slutar i en spets innan det hunnit inkanten, samt utåt begränsas af en hwit och en mörkbrun linie, men inåt af en otydlig teckning af samma färg. Öfwer bakwingarne går ocksä ett rödgult eller rostfärgadt band, hwars båda sidor begränsas af en glänsande hwit och en mörkbrun linie, af hwilka likwäl den indre ofta upphör på wingens midt eller blott otydligt fortsättes mot inkanten. Fransarne ofwan och undertill hwita, men på bakwingarnes undre sida, framom den stjertlika förlängningen och derifrån till analhörnet, nästan swarta med blott korta hwita spetsar.

Honan liknar hannen, men har på framwingarne en stor, gul, i rödt stötande fläck, hwilken, belägen utanför diskfältets twernerv, sträcker sig på tweren långt bakåt utan att hinna wingarnes inkant, liksom den ej eller räcker ända till den främre, ehuru den kommer närmare denna, än den förra.

Larven, som i Maj utkläckes och lefwer på Björk-, Slån- och Plommonträd, är grön med upphöjda, gula rygg- och sidolinier, samt något mörkare gula strålinier på sidorne. **Puppan** är brun med otydliga, ljusare strimmor.

Slägtet: Thecla (Fabr.)

(Polyommatus Latr. Hesperia Fabr. Zephyrus Dalm. Lycæna Ochs.)

Antennæ longiores, extrorsum incrassatæ, clavam elongatam, cylindricam, haud determinatam constituentes.

Palpi *) squamati, infra plus minus pilosi, apicibus porrectis l. subadscendentibus, triarticulati. Articulus medius reliquis conjunctis haud longior, articulationem versus ut in genere præcedente gracilior; ultimus subnudus, basali aut longitudine æqualis aut eo longior, gracilis, latitudine conformis.

Oculi hirti.

Pedes ut in genere præcedente, sed articulus secundus tarsorum, præsertim posticorum, tertio, hic quarto, minuto, longior, et quintus secundo æqualis.

Alæ ut in genere præcedente.

Costæ alarum posticarum omnino ut in genere præcedente; anticarum 10: 1 e basi, 2—4 e trunco communi inferiori, 5 e costula transversa spuria, 6—9 e trunco communi superiori, 10 iterum e basi egredientes, 6—7 simplices, ex eodem loco, angulo antico, cellulæ discoidalis egredientes.

Antennerne temligen långa, utåt tilltjocknande, bildande en aflång, cylindrisk, föga afskild klubba.

Palperne *) fjälliga, undertill mer eller mindre ludna, med framstående eller något uppåtstigande spetsar, treledade: medlersta leden föga längre än de öfriga tillsammantagna, mot ledfogningen, såsom hos föregående slägte, smalare; yttersta leden nästan naken, antingen lika lång med basleden eller längre än denna, smal, till hela bredden likformig.

Ögonen ludna.

---

*) Tabula anatomica palporum articulorum proportionem exhibens:

1. Articulus ultimus basali longior: *Th. lynceus W album.*
2. Articulus ultimus basali longitudine æqualis: *Th pruni et rubi.*

Fötterne såsom hos föregående slägte, men tarsernes andra led, isynnerhet på de bakre, längre än den 3:dje och denna längre än den 4:de, som är minst; den 5:te lika med den 2:dra.

Wingarne såsom hos föregående slägte.

Nerverne på bakwingarne alldeles som hos föregående slägte; på framwingarne 10: den 1:sta från basen, 2—4 från nedre nervstammen, 5:te från den falska twernerven, 6—9 från öfre nervstammen, 10:de åter från basen; 6:te och 7:de utgå från samma ställe af diskfältet, nemligen från deß främre hörn, och äro enkla (utan grenar).

Detta slägtes arter hafwa samma lefnadssätt som föregåendes; men deras larver äro något smalare bakåt och puppor antingen smalare mot anus och släta eller ock något taggiga och kantiga.

1. Jernecke-Snabbvingen (Thecla lynceus **Fabr.**)

Alis infra fuscis striga lunata alba, extus sinuata, in anticis obsoleta; posticis maculis marginalibus disjunctis fulvis. L. al. exp. 35—40 millim.

Mas: alis supra fuscis macula fulva ad angulum ani.

Femina: alis supra fuscis; anticis macula fulva indeterminata.

Wingarne undertill bruna med en hwit strimma, bestående af halfmånar, som wända den konkava sidan utåt och på framwingarne äro otydliga; de bakre med skilda rödgula fläckar i utkanten. L. e. wingsp. $1^7/_{16}$—$1^5/_8$ t.

Hanne: wingarne ofwan bruna med en rödgul fläck i analhörnet.

Hona: wingarne ofwan bruna, de främre med en rödgul fläck utan bestämda gränsor.

Syn. **Hesperia** *lynceus* **Fabr.** E. S. III. 1. 276. 73. **Pap.** *ilicis* **Esp.** Schm. I. t. 39. Sp. 15. f. 1. b. p. 353. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 105. IV. 27. **Hübn.** Pap. t. 75. 378. 379. Text. 57. 47. **Zephyrus Dalm.** P. Sv. 94. 5. **Thecla** H—S. Text. I. 136. **Polyommatus** *lynceus* **God. et Dup.** Lepid. I. 186. pl. 9 tert. f. 1. **Gerh.** Lycænen. t. 2. f. 2.

Denna sällsynta art träffas så widt jag wet endast i Skåne och Blekinge, der den på några ställen i Juli månad flyger bland ekebuskar. Wid Lund, (i Räften) har Prof. Zetterstedt tagit den, och jag har träffat den temligen talrik wid W. Wramb och wid Sölvesborg.

Artbeskr. Antennerne swarta med hwita ringar. Klubban ofwan swart, i spetsen och undertill rödgul. Palperne swarta, wid roten och på indre sidan hwitagtiga. Ögonen omgifna af en hwit ring. Hufwudet swartludet med några hwitagtiga hår mellan antennerne. Ryggskölden brunluden. Abdomen ofwan brun, undertill gråagtig. Bröstet gråblått, ludet. Fötterne hwitgrå, med swartringlade tarser. Bakwingarne i bakre kanten försedda med en kort stjertlik förlängning.

Hanne. Wingarne ofwan mörkbruna; de bakre med en rödgul, stundom otydlig, fläck i analhörnet. Wingarne undertill bruna, dragande i rödt, prydda med en strimma af hwita streck och halfmånar, hwilka sednare wända den konkava sidan utåt och äro på framwingarne otydliga. På bakwingarne är denna strimma mycket wågig mot inkanten, och wid utkanten finnes en rad rödgula fläckar, som inåt begränsas hwardera af en swart halfbåge; i sjelfwa utkanten af samma wingar går en hwit linie. Framwingarne äro wid basen i främre kanten smalt gulagtiga. Fransarne ofwan och undertill bruna, men på bakwingarnes stjertlika förlängning och derifrån till analhörnet hwitagtiga, blandadt med swart.

Honan liknar hannen, men har på framwingarnes öfre sida en rödgul fläck, som delas genom de mörka wingnerverne och inåt förlorar sig i grundfärgen.

Larven är blekgrön med 3:ne afbrutna gula linier, en längs ryggen och en längs hwardera sidan. Hufwudet och bröstfötterne äro swarta. Den lefwer i Maj på Ek. **Puppan** är i början gulagtig, sedan brun med 3:ne rader mörka punkter på abdominalregionen.

2. Alme-Snabbvingen (Thecla W album **Knoch.**)

Alis infra fuscis, striga alba, in posticis W album mentionto; posticis fascia aurantia marginali. L. al. exp. 30—35 millim.

Mas. et *Femina*: alis supra fuscis, posticis macula fulva ad angulum ani.

Wingarne undertill bruna med en hwit strimma, som på de bakre liknar ett W; de bakre deßutom med ett orangefärgadt twerband i utkanten. L. e. wingsp. $1\frac{1}{4}$—$1\frac{7}{16}$ t.

Hanne och hona: Wingarne ofwan bruna; de bakre med en rödgul fläck i analhörnet.

Syn. **Pap.** *W album* **Knoch.** Beitr. II. 85. t. 6. f. 1. 2. **Hübn.** Pap. t. 75. f. 380. 381. Text. 58. 49. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 109. IV. 28. **Zephyrus Dalm.** Pap. Sv. 91. 4. **Polyommatus God. et Dup.** Lepid. I. 188. pl. 9. f. 3. pl. 9. tort. f. 2. **Thecla Zett.** Ins. Lapp. 909. **2. H—S.** Text. I. 136. **Gerh.** Lycænen. t. 1. f. 3.

Denna fjäril är också ganska sällsynt, men finnes likwäl på flera ställen än den förra i södra och medlersta Swerige. I Skåne är den funnen talrikt i Paradislyckan wid Lund (Zett.). I Upland finnes den ej sällan wid Stockholm (Bhm.) och Upsala (Mewes); äfwenså har jag erhållit den från Westmanland genom Herr Fredrichson. Detta är äfwen för atten den nordligaste lokal inom Swerige, man hittills med wißhet känner. I Norige är den funnen wid Christiania (Siebke). Deß flygtid infaller i Juni och Juli månader.

Artbeskr. Antenner och öfriga kroppsdelar såsom hos föregående art, men bröstet är brunludet och bakwingarne hafwa längre stjertlik förlängning och deßutom framom denna en mindre.

Hanne och hona. Wingarne ofwan swartbruna; de bakre med en liten rödgul fläck i analhörnet. Undertill äro wingarne bruna, stötande i rödt, med en hwit twerstrimma, hwilken på de främre är lika tydlig som på de bakre och nära inkanten inåtböjd; på de sednare är den derjemte nära inkanten och analhörnet twenne gånger skarpt winklad, så att den liknar ett dubbelt latinskt W.

Längs de bakres utkant går ett orangefärgadt twerband, som afsmalnar framåt och inåt begränsas af en rad swarta halfbågar, samt nära analhörnet har en blåagtig och längs utkanten en eller flera swarta fläckar. Inom och utom detta twerband går en mer eller mindre tydlig, hwit linia. I sjelfwa analhörnet finnes en swart fläck. Fransarne såsom hos föregående.

Larven, som lefwer på Alm (Ulmus compestris), är grön med 3:ne mörkröda, stundom omärkliga, fläckar på hwar och en af de bakersta kroppsringarne, samt har längs ryggen en dubbel rad af spetsar. Nära förwandlingstiden blir den brunagtig. **Puppan** har små hår och är gråbrun med mörkare wingslidor.

3. Plommon-Snabbvingen (Thecla pruni **Lin.**)

Alis infra olivaceo-fuscis striga alba; posticis fascia marginali fulva nigro punctata. L. al exp. 30—35 millim.

Mas: alis supra fuscis; posticis maculis marginalibus fulvis.

Femina: alis supra fuscis maculis marginalibus fulvis.

Wingarne undertill olivbruna med en hwit strimma; de bakre med ett rödgult, swart punkteradt twerband wid utkanten. L. e. wingsp. $1\frac{1}{4}$—$1\frac{7}{16}$ t.

Hanne: wingarne ofwan bruna; de bakre med rödgula fläckar i utkanten.

Hona: wingarne ofwan bruna med rödgula fläckar i utkanten.

Syn. **Pap.** *pruni* **Lin.** F. Sv. 1071. **Hübn.** Pap. t. 76. f. 386. 387. Text. 58. 50. **Hesperia Fabr.** E. S. III. I. 277. 70. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 141. IV. 28. **Zephyrus Dalm.** Pap. Sv. 91. 3. **Polyommatus God.** et **Dup.** Lepid. I. 184. pl. 9. f. 2. **Thecla H—S.** Text. I. 136. **Gerh.** Lycænen. t. 1. f. 2.

Denna är den sällsyntaste arten af slägten och så widt jag wet endast funnen wid Lund af Prof. Zetterstedt. Dess flygtid infaller i Juli, då fjärilen träffas merendels på Slånbuskar.

Artbeskr. Kroppsdelarnes färg och form lik föregående arts; men denna har blott en stjertlik förlängning i bakwingarnes yttre kant.

Hanne. Wingarne ofwan swartbruna; de bakre med en rad halfmånformiga, rödgula fläckar längs utkanten, innanför hwilka går en hwitagtig, stundom otydlig linia. Undertill äro wingarne olivbruna med en hwit, i korta linier upplöst strimma, som inåt begränsas af swart och är lika tydlig på alla wingarne. Längs utkanten af framwingarne går en rad matta och otydliga rödgula fläckar, af hwilka en och annan är inåt försedd med en swart fläck, som likaledes inåt otydligt begränsas af hwitt. Längs utkanten af bakwingarne går ett rödgult twerband, hwilket är inåt försedt med runda, och utåt med trekantiga, swarta fläckar. De indre af dessa äro inåt och de yttre utåt begränsade med hwitt. I analhörnet finnes en swart fläck och fransarne äro såsom hos föregående art.

Honan liknar hannen, men har på framwingarnes öfre sida nära bakre hörnet några rödgula fläckar, motswarande bakwingarnes.

Larven, som lefwer på Prunus spinosa och domostica, är blekgrön med längslinier och fina twerstreck af hwit färg samt sex par korta, föttiga, swartpunkterade upphöjningar på ryggen. Deß hufwud är gult med twenne swarta punkter. Puppan är kort, i främre delen tjock och med skarpt afskild, samt något taggig abdominalregion. Till färgen är den mörkbrun med hwita ledafdelningar och hwitpunkterad hufwudregion.

4. Björnbärs-Snabbvingen (Thecla rubi Lin.)

Alis infra viridibus, posticis aut unicoloribus aut punctis nonullis albis. L. al. exp. 25—30 millim.

Mas: alis supra olivaceo-fuscis, anticis loco obscuro supra excavato, infra convexo.

Femina: alis supra olivaceo-fuscis.

Wingarne undertill ljusgröna, de bakre antingen enfärgade eller ock försedde med några hwita punkter. L. e. wingsp. 1—1 1/4 t.

Hanne: wingarne ofwan olivbruna, de främre med ett mörkt ställe, som ofwan är urholkadt och undertill konvext.

Hona: wingarne ofwan olivbruna.

Syn. **Pap.** *rubi* **Lin.** F. Sv. 1077. **Hübn.** Pap. t. 72. f. 364. 365. Text. 55. 41. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 287. 102. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 91. IV. 27. **Treitsch.** X. 1. 77. **Zett** Ins. Lapp. 910. 1. **Zephyrus Dalm.** Pap. Sv. 94. 12. **Polyommatus God.** et **Dup.** Lepid. I. 206. pl. 10. f. 3. pl. 10 secund. f. 5. **Thecla H—S.** Text. I. 135. **Gerh.** Lycænen. t. 3. f. 2.

Björnbärs-Snabbwingen är den allmännaste arten inom slägtet och träffas i alla skogar, såwäl löf- som barrskogar, på hela wår halfö, de nordligaste trakterne icke undantagna. Deß flygtid infaller i Maj och Juli månader.

Artbeskr. Palperne hwitagtiga, utåt swartagtiga och undertill bewuxna med grå hår. Hwardera ögat omgifwet af en hwit ring, närmast hwilken ögat framtill är guldglänsande. Hufwudet brunhårigt; mellan antennerne äro likwäl håren gråagtiga. Antennerne swarta med hwita ringar. Klubban i spetsen rödgul. Ryggskölden bewuxen med blåagtig ludd. Abdomen ofwan brun, undertill grönagtig. Bröstet gråludet. Fötterne blågråagtiga med swartringlade tarser.

Hanne. Wingarne ofwan olivbruna, obetydligt glänsande, wid basen matt swartagtiga. Framwingarne hafwa nära främre kanten wid diskfältet en mörkare fläck, som ofwantill är fördjupad och undertill upphöjd. I analhörnet af bakwingarne finnes stundom en otydlig gulagtig fläck och fransarne, som för öfrigt hafwa samma färg som wingarne, äro här hwitagtiga. Undertill äro wingarne ljusgröna med ett smalt brungult streck längs utkanterne och dylik färgläggning i framkanten af framwingarne. Bakwingarne hafwa i analhörnet en swart fläck och ofta i framkanten en hwit punkt, hwilken stundom är åtföljd af en rad dylika twers öfwer wingen, men stundom äfwen saknas. Sällan

finnes en och annan hwit punkt på framwingarne. Fransarne såsom på öfre sidan.

Honan, som liknar hannen, saknar det omnämnda urholkade stället på framwingarne.

Larven är gräsgrön eller gulgrön med hwitagtig ryggllinia, en rad trekantiga blekgula fläckar längs sidorne och en hwitagtig linia öfwer fotraden. Den lefwer på Rubus fruticosus, Sarothamnus scoparius m. fl. andra werter. Puppan, som är till främre delen uppblåst, har brun färg och ljusare lufthål. Hon öfwerwintrar.

Slägtet: **Polyommatus** (Latr.)

(Lycæna Fabr. Ochs. Zett. Hesperia Fabr. Zephyrus Dalm.)

Antennæ longiores, clavatæ; clava brevis, oblongo-ovata, crassa determinata.

Palpi spuamati, infra dense pilosi, apicibus porrectis l. subadscendentibus, triarticulati. Articulus medius reliquis conjunctis longior; basalis minutus; ultimus basali multo longior, gracilis, attenuatus, apice acuto.

Oculi nudi.

Pedes ut in genere præcedente, sed articulus tarsorum primus tibiis vix gracilior, rarius in posticis iis distincte crassior et articulis reliquis conjunctis longior.

Alæ posticæ ut in genere præcedente, sed in margine posteriori tantum dentatæ.

Costæ alarum posticarum ut in præcedentibus; anticarum 10 ut in genere præcedente egredientes, sed costa septima biramosa *). Costa sexta et septima e loco eodem cellulæ egrediuntur.

---

*) *Polyommatus virgaureæ* interdum costas tantum novem habet, quoniam tunc costæ 6 et 7, ex eodem loco cellulæ egredientes, in trunco brevi communi sunt conjunctæ.

Antennerne temligen långa, försedda med klubba. Denna är kort, aflångt-äggformig, tjock och tydligt afskild från skaftet.

Palperne fjälliga, undertill tätt ludna, med framstående eller uppåtstigande spetsar, treledade: medlersta leden längre än de öfriga tillsammantagna; basleden liten; sista leden mycket längre än basleden, smal, skarpt tillspetsad.

Ögonen nakna.

Fötterne såsom hos föregående slägte, men första tarsleden knapt smalare än tibierne, sällan hos de bakre tydligt tjockare än dessa och längre än de öfrige lederne tillsammantagna.

Bakwingarne såsom hos föregående slägte, men i utkanten blott tandade.

Nerverne på bakwingarne såsom hos föregående slägte; på framwingarne tio, utgående såsom hos föregående slägte; men den 7:de är twågrenig. 6:te och 7:de nerverne utgå från samma ställe af diskfältet. (Hos *Pol. virgaureæ* finnas stundom blott 9 nerver på framwingarne. 6:te och 7:de äro då förenade med hwarandra till en kort stam; men detta är likwäl icke alltid förhållandet.)

Hithörande fjärilarter finnas på solbelysta ängar och betesmarker, såwäl i skogstrakter som på slättbygder. Deras larver äro aftellformiga, men temligen långsträckta och på sidorne något sammantryckta, samt bewuxna med mycket korta, temligen täta hår. De lefwa på låga wexter och förwandlingen sker nära wid eller på jorden, och sällan på wexters blad. Puporne äro i båda ändar trubbiga.

1. Allmänna Guldwingen (Polyommatus chryseis **Fabr.**)

Alis infra cinerascentibus punctis ocellaribus numerosis nigris; posticis fascia intramarginali fulva, antice cyanescenti, nigro-punctata. L. al. exp. 32—37 millim.

Mas: alis supra fulvis, aureo nitentibus marginibus nigris coeruleo micantibus.

Femina: alis supra fulvescentibus plus minus infuscatis punctis nigris; posticis fascia intramarginali fulva.

Wingarne undertill askegrååagtiga med talrika swarta ocell-lika punkter; de bakre wid utkanten prydda med ett rödgult, swartpunkteradt twerband, som framåt är förswinnande. L. e. wingsp. $1^{5}/_{16}$ —$1^{1}/_{2}$ t.

Hanne: wingarne ofwan rödgula, guldglänsande med swarta, i blått flötande utkanter.

Hona: wingarne ofwan rödgulagtiga, mer eller mindre öfwerdragna med brunt, försedda med swarta punkter; de bakre i utkanten prydda med ett rödgult twerband.

Syn. **Pap.** *chryseis* W. V. p. 181. Fam. M. n. 3. **Hübn.** Pap. t. 68. f. 337. 338. t. 71. f. 355. Text. 53. 44. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 309. 174. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 79. IV. 27. **Treitsch.** X. 1. 74. **Zett.** Ins. Lapp. 910. 2. **Zephyrus Dalm.** P. Sv. 92. 7. **Polyommatus God. et Dup.** Lepid. I. 198. pl. 9 secund. f. 4. pl. 10 secund. f. 2. **H—S.** Text. I. 132. **Gerh.** Lycænen t. 7. f. 4. (**Pap.** *hippothoë* **Lin.** F. Sv. 1046. (mas.) **Esp.** Schm. I. t. 22. f. 3. p. 292. t. 78. cont. 28. f. 5. p. 133. t. 100. cont. 55. f. 2. p. 38. var. **Pap.** *euridice* **Borkh.** Schm. I. 143. 270. II. 220.)

Obs. *P. hippothoë* Auct. non in Suecia est reperta, quare synonymiam Linnei citatam ad hanc speciem pertinere credo. Descriptio, ab Illustr. Viro l. c. data, nullam difficultatem præbet. "Statura P. virgaureæ", ut in discriptione Linnei dicitur, cum P. chrys. etiam magis quam cum P. hippoth. congruit.

Var. b. Punctis ocellaribus infra in lineas elongatas nigras vel in maculas difformes confluentibus.

De ocell-lika punkterna undertill sammanflutna till långsgående linier eller fläckar af olika form.

Var. c. Alis posticis angulo antico magis rotundato, supra infuscatis fascia intramarginali fulva nigro-punctata; anticis supra fulvis dilutioribus *). Forma minor.

Bakwingarne med mera afrundadt framhörn, ofwan öfwerdragne med brunt och prydda med ett rödgult, swart-

*) Alæ anticæ fulvæ, in flavedinem vertentes.

punkteradt twerband i utkanten; de främre ofwan ljusare rödgula. Mindre form.

Syn. **Polyommatus** var. **Stiberi Gerh.** l. c. pl. 35. f. 1. (ut videtur.)

Denna art förekommer mer eller mindre allmänt på wår halfö. Wissa år är den sällsynt. På ängar och i skogsmarker träffas den i Juli och Augusti månader. Den flyger trögt och blott korta sträckor, så att han lätt låter fånga sig. I Skåne och Östergöthland är han stundom allmän. På Öland (Zett.), i Småland (Bhm.) och i de flesta öfriga provinser af Swerige finnes han, äfwensom i Norige. Var. b. förekommer tillsamman med wanliga formen men Var. c. tyckes tillhöra de egentliga bergstrakterne. Den är af Prof. Wahlberg funnen ganska talrikt wid Njunnas, 2 mil westligt från Quickjock i Lappmarken, och en gång wid Marstrand. På intetdera stället träffades den wanliga formen. Måhända den framdeles wisar sig ega rätt att betraktas såsom egen art.

Artbeskr. Antennerne swarta med hwita ringar. Klubban i spetsen rödgul. Palperne hwita med swart spets och undertill bewuxna med grå hår, blandade med swarta. Ögonen omgifna hwardera af en hwit ring. Hufwudet ludet, mellan ögonen af swart, mellan antennerne af gråagtig och på hjessan af brun ludd. Ryggskölden luden af swartblått, men på skuldrorne och halskragen af gråblått. Abdomen ofwan swart med glesa hår, undertill hwitagtig. Bröstet grått, ludet. Fötterne grå med mörka ledafdelningar på tarserne.

Hanne. Wingarne ofwan rödgula, guldglänsande, wid basen, längs framkanterne och utkanterne samt i bakwingarnes indre hälft, (längs utmed abdomen) swarta och blåskimrande, isynnerhet på sednare stället och i framwingarnes främre kant. Wid diskfältets twernerv finnes på framwingarne en swart streck, hwartill stundom äfwen spår finnes på bakwingarne. Stundom, ehuru sällan, saknas denna äfwen på framwingarne eller finnes blott otydligt antydd. I bakwingarnes swarta utkant finnas stundom spår till några rödgula fläckar. Undertill äro wingarne mörkt askegrå

de främre i midten swagt rödgulagtiga. Dessa sednare hafwa wid utkanten en rad otydliga swarta punkter, och innanför denna en annan starkt böjd och tydligare, hwars punkter äro hwardera omgifne af en hwit ring. I diskfältet stå trenne större punkter, parallelt med framkanten och likaledes omgifna af hwitt. Längs utkanten af bakwingarne går ett rödgult med twenne swarta, otydligare punktrader prydt band, hwilket likwäl oftast framåt är förswinnande, så att det är tydligast nära analhörnet. Innanför detta går en rad tydligare swarta punkter, hwardera omgifne af en hwit ring; 2:ne af dessa stå nära framkanten, skilda från de öfriga; i disken och nära basen finnas flera spridda med samma färg. En och annan af dessa punkter saknas stundom. Fransarne hwita, undertill wid roten gråagtiga.

Hona. Wingarne ofwan swartbruna med mer eller mindre rödgult i disken på framwingarne, hwilka derjemte hafwa wid diskfältets slut ett swart streck och närmare utkanten en twerrad swarta punkter, samt stundom wid bakre hörnet en början till ett otydligt rödgult band. Bakwingarne, som äro swartbruna, hafwa i utkanten ett bredt, rödgult twerband, hwilket förswinner närmare framhörnet och är prydt med swarta eller mörkbruna, obestämda fläckar. Innanför detta band synas äfwen stundom några i rad ställda, blåagtiga punkter. På undre sidan, som för öfrigt liknar hannens, äro framwingarne i midten mera rödgula och twerbandet i bakwingarnes utkant tydligare.

Var. b. Liknar föregående, men har på bakwingarnes undre sida i stället för de swarta punkterne dylika streck eller trekantiga, eller ock annorlunda formade, fläckar. Det händer äfwen att exemplar finnas, hos hwilka wingarne på ena sidan om kroppen hafwa punkter och på den andra streck eller fläckar.

Var. c. är mindre än den normala formen. Hannen har wingarnes öfre, guldglänsande sida blekare rödgul (stötande i blekgult), nästan såsom hos honan till följande art. Framwingarne hafwa smal swart utkant, smal och swart, blåskimrande framkant och ett kort swart streck i disken. Bakwingarne äro

längs inbre kanten swarta med blå skimmer, i utkanten swarta och hafwa der ett tydligt aiskildt rödgult, swartfläckigt twerband, samt i diskeu ett swart streck. Undertill äro wingarne lika dem hos den normala formen. Honan har framwingarnes öfre sida rödgul, wid basen och längs främre kanten brunagtig, samt twenne twerrader swarta punkter och en swart fläck i disken. Bakwingarne äro bruna med ett swart streck i disken och ett rödgult band längs utkanten, hwilket är prydt med swarta punkter. Undertill likna wingarne hannens. Honan till denna varietet liknar, i anseende till wingarnes öfre sida, i hast honan till följande art.

Larven, som är grön och finhårig, med en mörk rygglinia och ljusare, hwita sidostrimmor, lefwer på åtskilliga syre-arter (Rumex). **Puppan** är äggformig, hwitgul med swarta strimmor på wingskidorne och punkter af samma färg på hufwud och abdominalregion.

2. Räftunge-Guldvingen (Polyommatus virgaureæ **Lin.**)

Alis anticis infra fulvis punctis nigris; posticis infra fulvo-griseis punctis nigris maculi que albis. L. al. exp. 30—35 millim.

Mas: alis supra fulvo-aureis, immaculatis, margine nigro.

Femina: alis supra languidius fulvo-aureis, nigro punctatis; posticis infuscatis.

Framwingarne undertill rödgula med swarta punkter; bakwingarne undertill gulgrå med swarta punkter och fläckar. L. e. wingsp. 1¼—1 7/16 t.

Hanne. Wingarne ofwan rödgula, guldglänsande, ofläckade, med swarta utkanter.

Hona. Wingarne ofwan blekare rödgula, swartpunkterade; de bakre öfwerdragna med brunt.

Syn. **Pap.** *virgaureæ* **Lin.** F. Sv. 1079. **Hübn.** Pap. t. 70. f. 349—351. t. 179. f. 884—887 Text. 54. 36. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 309. 173. **Lycæna Ochs** Schm. I. 2. 85. IV. 87. **Treitsch.** X. 1. 74. **Zett.** Ins. Lapp.

910. 3. **Zephyrus Dalm.** Pap. Sv. 92. 8. **Polyommatus. God. et Dup.** Lepid. f. 202 pl. 9 secund. f. 6. pl. 10 secund. f. 4. **H—S.** Text. l. 134. **Gerh.** Lycænen t. 5. f. 3. **Polyomm.** var. *oranula* **Gerh** l. c. f. 4.

Denna utmärkt wackra Guldwinge finnes öfwerallt i skogstrakterne af södra och medlersta Swerige och Norige, men huru högt den egentligen stiger mot norden är ännu oafgjordt. Den nordligaste provins i Swerige, der man wet att den förekommer är Dalarne. Prof. **Zetterstedt** anför den såsom sällsynt i Lappmarkerne, men utan att närmare uppgifwa någon lokal. Artens flygtid infaller i Juli och Augusti månader.

Artbeskr. Antennerne och deras klubba såsom hos föregående art. Palperne hwita, i spetsen swarta och undertill bewuxna med swarta hår. Ögonen omgifna af en hwit ring. Hufwudet ludet af rödgula hår, men emellan ögonen och under antennerne swartludet. Ryggskölden och abdomen ofwan ludna af rödgula, guldglänsande hår. Den sednare undertill hwitagtig. Bröstet hwitulligt. Fötterne hwitagtiga; tibierne framtill något stötande i gult; tarserne swartringlade.

Hanne. Wingarne ofwan glänsande guldfärgade, i utkanterne swarta. Undertill äro de främre rödgula, i framkanten, spetsen och längs utkanten stötande i grått; längs utkanten gå twenne rader swarta fläckar eller punkter, af hwilka den yttre är matt och otydlig, och i diskfältet stå parallelt med framkanten trenne swarta fläckar. De bakre äro rödgulagtigt grå med spridda, swarta, gulkantade punkter i disken och närmare utkanten en osammanhängande rad dylika, till hwilka gränsa hwita fläckar, som variera till form och antal. Längs utkanten, och isynnerhet nära analhörnet synas några matta och otydliga, rödgula fläckar, hwilka stundom i midten äro mörkskuggade. Fransarne äro ofwan gulagtiga och undertill stötande i brunt.

Honan, som undertill liknar hannen, är till wingarnes öfre sida, isynnerhet på framwingarne, blekt rödgul med matt glans och har smala, brunagtiga wingkanter. Nära utkanten af framwingarne gå twenne twerrader swarta fläckar eller större

punkter, af hwilka den yttre är obestämbare än den inbre. I diskfältet finnas deßutom twenne swarta fläckar, af hwilka den större är belägen wid twernerven. Bakwingarne, som äfwen äro rödgula, men från basen till större eller mindre utsträckning och stundom öfwer hela ytan skuggade med brunt, hafwa i disken en swart fläck och utanför denna några twerrader swarta punkter, samt, då wingarne äro alldeles öfwerdragna med brunt, ett rödgult twerband längs utkanten, i hwilket swarta punkter finnas.

Anm. De hwita fläckarne, som finnas på bakwingarnes undre sida, äro flere eller färre till antalet, hwarigenom den obetydliga varieteten, som Gerhard under namn af *oranula* afbildat, uppkommer. Denna har endast närmast framkanten några hwita fläckar och är icke egendomlig för nordligare delar af Skandinavien, utan träffas öfwer allt bland den normala formen.

Larven till denna art är mörkgrön med en gul linia längs ryggen och en gulgrön längs hwarje kroppssida. Deß hufwud och bröstfötter äro swarta. Den lefwer på wanliga Räftungan (Solidago virgaurea) och på åtskilliga Rumex-arter. **Puppan** är gulbrun med mörkare wingslidor.

3. Syre-Guldvingen (Polyommatus phlæas **Lin.**)

Alis anticis infra fulvis, nigro-maculatis, margine exteriore canescente; posticis infra canescentibus punctis minutissimis nigris. L. al. exp. 30—35 millim.

Mas. et *Femina:* alis anticis supra fulvis nigro-maculatis; posticis fuscis fascia marginali fulva, nigro-punctata.

Framwingarne ofwan rödgula, swartfläckiga, med gråagtig utkant; de bakre undertill gråagtiga med ganska små, swarta punkter. L. t. wingsp. $1^1/_4$—$1^7/_{16}$ t.

Hanne och *Hona:* framwingarne ofwan rödgula med swarta fläckar; de bakre bruna med ett rödgult, swartpunkteradt band i utkanten.

Syn. **Pap.** *phlæas* **Lin.** F. Sv. 1078. **Hübn.** Pap. t. 72. f. 363. Text. 54. 38. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 311. 178. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 87. IV. 27. et

148. **Treitsch.** X. 1. 76. **Zett.** Ins. Lapp. 911. 4. **Zephyrus Dalm.** Pap. Sv. 93. 9. **Polyommatus God.** et **Dup.** Lepid. I. 204. **H—S** Text. I. 134. **Gerh.** Lycænen. t. 5. f. 4.

Var. b. Alis posticis supra maculis coeruleis ante fasciam fulvam marginalem.

Bakwingarne ofwan med blå fläckar framom det rödgula twerbandet i utkanten.

Zephyrus *Phlæas* **Dalm.** var. b. l. c. **Lycæna** *Phlæas* **Zett.** var. b. l. c. **Pap.** *Phlæas* **Hübn.** l. c. f. 362.

Var. c. Alis anticis supra fuscis, disco tantum fulvo, nigromaculato.

Framwingarne ofwan bruna, blott i disken rödgula och swartfläckiga.

Pap. *eleus* **Fabr.** E. S. Suppl. 430. 180—181 ? **Ochs.** Schm. I. 2. 90 ?

Syre-Guldwingen är den allmännaste arten inom slägtet och förekommer på ängar, fält och skogsmarker ända från Skåne till Norska Finmarkerne (Zett.). Ehuru den träffas hela den warmare årstiden, är den dock allmännast om wåren i Maj och början af Juni, samt sedan åter om höften i Augusti, så att den har egentligen twenne generationer om året.

Artbeskr. Antennerne såsom hos föregående art. Klubban swart med ljusbrun spets. Palperne ljusgrå med mörkbruna spetsar och undertill med hwitagtiga hår. Omkring ögonen en hwit ring. Hufwudet mörkt brunludet. Ryggskölden brunluden, på skuldrorne och halskragen gråagtig. Abdomen ofwan swart med mörkbruna, glesa hår, undertill hwitagtig. Bröstet hwitgrått, ludet. Fötterne hwitgrå med brunringlade tarser.

Hanne och hona. Framwingarne ofwan rödgula, guldglänsande, med swarta fläckar, af hwilka twenne finnas i diskfältet och de öfriga bilda en oregelbunden, böjd twerrad närmare utkanten, hwilken är bredt gråbrun. Bakwingarne ofwan swartbruna, glänsande, med ett temligen bredt, rödgult twerband i utkanten, hwilket utåt är tandadt genom swartbruna fläckar,

som sammanhänga med den smalt brunfärgade utkanten. Framwingarne undertill i spetsen och längs utkanten grå; för öfrigt rödgula med samma swarta teckning som ofwan, likwäl med undantag deraf att i diskfältet finnas trenne swarta fläckar, hwilka, likt alla de öfriga, äro kantade med gult eller hwitt. Bakwingarne undertill grå, mer eller mindre, färdeles mot utkanten, flötande i brunt med talrika, mycket små, swarta punkter, som isynnerhet bakåt äro kantade med hwitagtigt. Längs utkanten synes en otydlig antydning till öfre sidans rödgula twerband. Fransarne ofwan hwita, undertill grå.

Var. b. skiljer sig från föregående endast derigenom, att innanför det rödgula bandet på bakwingarnes öfre sida finnes en rad temligen stora, blå fläckar. Mas. et Fem. Träffas tillsamman med den allmänna färgvarieteten.

Var. c. har framwingarne på öfre sidan bruna och endast i disken rödgula; men det rödgula är här dystrare, blandadt med brunt och de swarta fläckarne större, endast tydliga i disken. Fem. Blott en gång träffad wid Trolle-Ljungby i Skåne.

Larven skall wara ljusgrön med en gul eller högröd linia längs ryggen och lefwa på åtskilliga Syre-arter, isynnerhet på Rumex acetosa.

4. Ormrots-Guldvingen (Polyommatus helle W. V.)

Alis infra fulvis, posticis griseo-infuscatis, omnibus fascia postica fulvo-rufa, serie adjacente macularum trigonarum nigrarum, intus albido-marginatarum, punctisque albo-cinctis plurimis, in disco sparsis. L. al. exp. 25—30 millim.

Mas: alis supra fuscis, valde violaceo nitentibus, punctis nigris minutis sparsis, præsertim in anticis.

Femina: alis anticis supra fusco-fulvis nigro coeruleoque maculatis, rarius violaceo inductis; posticis fuscis fascia marginali fulva, nigro punctata.

Wingarne undertill rödgula, de bakre flötande i brungrått, alla försedda nära utkanten med ett rödgult twerband och en derintill belägen rad af swarta, trekantiga, inåt med hwitt begränsade fläckar,

samt dessutom i disken flera spridda, swarta med hwitt omgifna punkter. L. e. wingsp. 1—1 1/4 t.

Hanne. Wingarne ofwan bruna med starkt violett glans och små spridda, swarta punkter, isynnerhet på framwingarne.

Hona. Framwingarne ofwan brunagtigt rödgula med swarta och blå fläckar, sällan helt och hållet öfwerdragna med blått; de bakre bruna med ett rödgult, swartfläckigt band i utkanten.

Syn. *P. helle* W. V. p. 181. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 312. 181. **Papilio Hübn.** Pap. t. 67. f. 131—133. Text. p. 52. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 68. **Treitsch.** X. 1. 7. **Zett.** Ins. Lapp. 911. 5. **Zephyrus Dalm.** Pap. Sv. 93. 10. **Polyommatus God.** ot **Dup.** Lepid. II. 184. pl. 23. f. 5. 6. **H—S** Text. I. p. 130. **Pap.** *amphidamas* **Esp.** Schm. I. t. 58. c. 8. f. 4. p. 46. ot t. 63. c. 12. f. 5. **Pap.** *hille* **Thbg.** In. Sv. II. p. 40. **Polyommatus Gerh.** pl. 10. f. 4.

Denna wackra art är temligen allmän uti skogstrakterne på torrare ställen i Norr- och Westerbotten under Juni och Juli månader. Isynnerhet är den talrik längs hela kustlandet från Kindbeck, i gränsen emellan Wester- och Norrbotten, äfwensom wid Luleå elfwens stränder (Bhm. Wahlb.). Uti egentliga Lappmarkerne är den deremot temligen sällsynt, men finnes likwäl der och hwar på passande lokaler, såsom wid Quickjock och Degerfors (Zett.).

Artbeskr. Antennerne swarta med hwita ledafdelningar. Klubban swart, i yttersta spetsen rödgulagtig. Palperna hwita, i spetsen swarta, undertill starkt grålubna. Ögonen swartbruna, omgifna af en hwit ring. Hufwudet swartludet. Ryggskölden gråbrunt luden. Abdomen ofwan swart, på sidorne dragande i brunt, undertill hwitagtig. Bröstet ljusgrått, ludet. Fötterne hwita med swartringlade tarser.

Hanne. Wingarne ofwan swartbruna, i disken swagt rödgulagtiga, med violett glans, som isynnerhet är ganska stark på de främre; utkanterne och bakwingarnes framkant swarta. Wid diskfältets slut finnes en swart streck, som isynnerhet är grof och tydlig på framwingarne, hwarest äfwen synes en rad smärre swarta fläckar utanför, och twenne swarta innanför nämnde streck.

Bakwingarne hafwa i analhörnet ett par rödgula, med swart prydda och utåt genom ett hwitt streck begränsade fläckar. Undertill äro de främre rödgula och de bakre brunagtigt gulgrå, alla med ett gemensamt mörkare rödgult band i utkanten, hwilket utåt begränsas af en hwitagtig eller gråagtig linia, åtföljd af swarta streck, som isynnerhet äro groswa och tydliga på bakwingarne, och hwilket inåt begränsas af en rad trekantiga swarta fläckar, af hwilka hwardera hafwa en hwit triangel, som med spetsen wänder inåt wingen och på bakwingarne går längre inåt disken, än på framwingarne. Dessa sednare hafwa närmast nu beskrifna twerband en twerrad af swarta punkter, wid diskfältets slut en och i sjelfwa diskfältet twenne samt nära inkanten en annan swart punkt eller fläck, alla omgifne hwardera af en hwit ring. Bakwingarne hafwa spridda swarta punkter i disken, men dessa äro mindre än på framwingarne och omgifne hwardera af en gulagtig ring. Fransarne äro brunagtigt grå, mot spetsarne hwitagtiga.

Honan, som till wingarnes undre sida liknar hannen, är på framwingarnes öfre sida rödgul med mer eller mindre brunt wid wingarnes bas och öfwer deras yta. Sällan finnes swag violett glans. Framwingarne hafwa nära utkanten twenne twerrader af swarta punkter, som inåt åtföljas af blåagtiga; i diskfältet finnes en swart punkt och wid twernerven en annan. Bakwingarne äro enfärgadt swartbruna med ett rödgult twerband längs utkanten, hwilket är utåt försedt med en rad swarta fläckar och begränsadt af en hwit linia, samt inåt åtföljdt af en rad blå fläckar eller punkter. Undertill på bakwingarne äro merendels de swarta punkterne, närmast det rödgula twerbandet, mera bildande en twerrad, än fallet oftast är hos hannen.

Larven är luden, enfärgadt grön med mörk rygglinia, gult hufwud och analspets. Den lefwer om höstlen och wåren på Rumex acetosa och Polygonum bistorta. **Puppan** är gulbrun, på abdominalregionen hwitagtig, med swarta långstreck och groswa punkter.

Slägtet: **Lycæna.** (Fabr.) Ochs. H—S.

(Polyommatus Latr. Boisd. *Ind. Meth.* Argus Boisd. *Icon.* Zett. Zephyrus Dalm.)

Antennæ longiores, clavatæ; clava brevior, compressa l. excavata, sat determinata.

Palpi squamati, infra dense pilosi, apicibus subnutantibus, triarticulati. Articulus medius reliquis conjunctis longior; basalis minutus; ultimus basali longior, gracilis, latitudine fere conformis.

Oculi aut hirti, aut nudi.

Pedes ut in genere præcedente, sed articulus tarsorum primus tibiis semper gracilior et articulis reliquis conjunctis brevior; tertius secundo, hic tamen quarto longior.

Alæ rotundatæ, integræ; posticæ in margine interiori haud excisæ.

Costæ alarum ut in genere præcedente; anticarum 10, sed 6 et 7 e locis diversis, illa sola ex angulo antico areolæ, hæc vero in medio inter 6 et 8 oriuntur; ramuli costæ septimæ proportionaliter longiores, quam in genere præcedente.

Antennerne temligen långa, försedda med klubba. Denna är temligen kort, sammantryckt eller urholkad och någorlunda bestämd.

Palperne fjälliga, undertill tätt ludna, med något lutande spetsar, treledade: medlersta leden längre än de öfriga tillsammantagna; basleden liten; ysta leden längre än basleden, smal, åt hela längden nästan likformig.

Ögonen antingen ludna eller nakna.

Fötterne såsom hos föregående slägte, men första tarsleden alltid smalare än tibierne och kortare än de öfriga lederne tillsammantagna; den 3:dje leden längre än den 2:dra och denna längre än den 4:de.

Wingarne rundade, helbräddade; de bakre i inbre kanten föga utskurna.

Nerverne på wingarne såsom hos föregående slägte; framwingarnes nerver 10, men 6 och 7 utgå från olika ställen af diskfältet, den förra ensam från deß främre hörn, den sednare deremot midt emellan den 6 och den 8; den 7:des grenar äro äfwen proportionswis längre, än hos föregående slägte.

Arter af detta slägte träffas öfwerallt på ängar, betesmarker, åkrar och backar, sandfält icke ens undantagna. Fjellarne hafwa äfwen sina arter, hwaraf några uppstiga ända till snögränsen. Fjärilarnes flygt är låg, men temligen ihärdig; hos några ganska snabb. Deras larver likna till formen föregående slägtens, men de äro kortare än hos Polyommatus och kullrigare samt mindre afsmalnande än hos Thecla och Zophyrus. Hufwudet och fötterne äro ganska små, knappast synliga. Kroppen merendels bewuxen med fina, ganska korta hår. Puporne äro temligen långsträckta, fästade wid en wextstängel, wanligen nära jorden, stundom till hälften dolda i densamma.

Tabula subdivisionum hujus generis:

I. Alæ posticæ infra punctis nigris fasciaque maculari marginali fulva.

A. Oculi nudi: *L. battus. L. argus. L. optilete. L. aquilo. L. agestis. L. eumedon. L. Donzelii.*

B. Oculi hirti: *L. alexis. L. adonis. L. dorylas. L. icarius.*

II. Alæ posticæ infra punctis nigris, absque fascia marginali fulva.

A. Oculi nudi: *L. arion. L. alcon. L cyllarus. L. pheretes. L. alsus.*

B. Oculi hirti: *L. acis. L. argiolus.*

I. Bakvingarne undertill med svarta punkter och vid utkanten ett rödgult, af fläckar bestående tverband.

A. *Ögonen nakna.*

1. Fetörts-Blåvingen (Lycæna battus W. V.)

Alis infra albidis maculis quadratis et rotundatis, magnis,

sparsis et seriatis nigris; posticis fascia continua fulva. L. al. exp. 25—30 millim.

Mas.: Alis supra nigris l. nigro-fuscis, disco coeruleo-micante, circulis coeruleis in margine maculisque nigris in disco.

Femina: Alis supra nigris, ut in mare maculatis, disco vix coeruleo.

Wingarne undertill hwitagtiga med qwadratformiga eller rundade, stora, spridda och i rader ställda swarta fläckar; de bakre med ett sammanhängande rödgult band. L. e. wingsp. 1—1 1/4 t.

Hanne. Wingarne ofwan swarta, eller swartbruna med glänsande blå disk, blå cirklar i utkanten och swarta fläckar i disken.

Hona. Wingarne ofwan swartagtiga, fläckade såsom hos hannen; i disken knapt blåagtiga.

Syn. **Pap.** *battus* **W. V.** p. 185. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 300. 137. **Papilio Hübn.** Pap. t. 66. f. 328—330. Text. 51. 29. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 64. IV. 26. **Gerh.** pl. 22. f. 2. **Zephyrus. Dalm.** Pap. Sv. p. 100. 25. **Polyommatus God.** et **Dup.** Lepid. II. 195. pl. 25. f. 7. 8. **Hesp.** *sedi* **Fabr.** E. S. III. 1. 286. 98. **Pap.** *telephii* **Esp.** Schm. I. t. 41. c. 17. f. 2. t. 94. c. 49. f. 5.

Denna sällsynta art är inom Skandinavien hittills endast träffad omkring Stockholm, hwarest den först upptäcktes på Lidingön af Hæffner. Sedan har den blifwit både der och wid Marienberg återfunnen af Prof. (Wahlb.). Den uppehåller sig om wåren på och omkring de klippor, der Sodum telephium, larvens egentliga näringsplanta, wexer.

Artbeskr. Antennerne swartbruna med hwita ringar. Klubban swart, i spetsen blåagtig. Palperne blågrå, yttersta leden swart, undertill ludna med swartagtiga stickelhår. Ryggsköldem brungrå, luden. Abdomen ofwan swart med glesa brunagtiga hår; undertill hwitagtig. Bröstet blågrått, ludet. Fötterne blågrå med brunringlade tarser.

Hanne. Wingarne ofwan swarta eller swartbruna med swarta, mer eller mindre tydliga fläckar, isynnerhet på de främre; längs utkanterne går en rad af ljusblå cirklar, som innesluta fläckar af den swarta utkanten. Dessa cirklar äro mindre tydliga på framwingarne, än på bakwingarne. Wingarne äro undertill hwitagtiga; de främre med en swart, aflång, syrsidig fläck wid diskfältets slut, och twenne mindre innanför denna, den ena i diskfältet, den andra närmare inkanten. Utanför den nämnde diskfläcken går en rad, till större delen bestående af syrsidiga, ej med hwitt begränsade fläckar, och längs utkanten twenne rader andra dylika, de yttre likwäl rundade. Bakwingarne hafwa twå till tre rundade swarta fläckar eller punkter wid basen, en aflång, syrsidig wid diskfältets slut, en starkt bågböjd rad dylika twert öfwer wingen och twenne rader andra, rundade, längs utkanten. Emellan de båda sistnämnda finnes ett sammanhängande rödgult twerband. Fransarne äro hwita med större swartbruna fläckar wid wingnerwernes utlopp.

Honan skiljer sig i färgteckningen från hannen derigenom att wingarnes öfre sida är mera swart, hwarföre de swarta diskfläckarne blifwa otydligare. Äfwen är undre sidan mera stötande i brunt.

Larwen beskrifwes wara sjögrön, finluden, med en mörk, violett rygglinia och swarta punkter wid lufthålen på kroppssidorne. **Pupan** är kort och trubbig, på abdominalregionen ljusbrun, på hufwud- och bröstregionen samt wingslidorne ljusgrön med bleka, bruna punkter. Den öfwerwintrar.

2. Allmänna Blåvingen (Lycæna argus Lin.)

Alis infra cinereis l. canis punctis ocellaribus sparsis et seriatis nigris fasciaque nigro maculata, in posticis argenteo-coeruleo ocellata, fulva, adjacente fascia continua alba; clava antennarum supra nigra, infra fulva. L. al. exp. 20—27 millim.

Mas. alis supra coeruleis margine lato nigro, fimbria alba.

Femina: alis supra fuscis, ad basin coeruleo-pulveru-

lentibus, in disco plus minus coerulescentibus, fascia intramarginali maculari fulva, interdum deficiente; fimbria plus minus infuscata.

Wingarne undertill askegrå eller isgrå med spridda och i rader ordnade, swarta, ocell-lika punkter, samt ett rödgult, swartfläckigt, på bakwingarne med silfwerglänsande blå ocellpunkter försedt band, intill hwilket finnes ett annat sammanhängande, af hwit färg; antennklubban ofwan swart, undertill rödgul. L. e. wingsp. $^{13}/_{16}$—$1\,^{1}/_{16}$ t.

Hanne. Wingarne ofwan mörkblå med bred swart utkant och hwita fransar.

Hona. Wingarne ofwan bruna, wid basen blåpudrade, i disken mer eller mindre blåagtiga med ett rödgult, stundom förswinnande fläckband i utkanten och mer eller mindre brunagtiga fransar.

Syn. **Pap.** *argus* **Lin.** F. Sv. 283. 1074. **Zephyrus Dalm.** Pap. Sv. 100. 26 **Pap.** *idas* **Lin.** F. S. 284. 1075. **Argus Zett.** Ins. Lapp. 913. 8. **Lycæna** *ægon* **Ochs.** Schm. I. 2. 57. **Pap.** *ægon* **Hübn.** Pap. t. 64. f. 313—315. **Lycæna** *ægon* **Gerh.** pl. 23. f. 2. *L. leodorus* **Gerh.** pl. 23 f. 3.

Denna art är allmän öfwer hela Skandinavien från det sydliga Skåne till det nordliga Tromsö. Dock är den i åtskilliga mellanliggande provinser mera sällsynt, såsom i Östergöthland (**Stenh.**) Den föredrager betesmark med enebuskar och ljung, samt ängsbackar framför fuktiga och sanka lokaler. Dess flygtid infaller i Juli och Augusti månader.

Artbeskr. Antennerne swarta med hwita ringar. Klubban ofwan swart, undertill till hela sin längd rödgulagtig; ofwan mot spetsen försedd med en hwit twerfläck. Palperne blåagtigt hwita, undertill ludna af hwita och swartagtiga hår; yttersta leden swart. De nakna ögonen swarta, med brun, något glänsande strimma längs främre kanten och omgifne af hwit ring. Hufwudet emellan ögonen swartludet med en långsgående blå strimma i midten; på hjessan blåludet. Ryggskölden och abdomen ofwan blåludna; den sednare undertill hwitluden och hwitpudrad. Han-

nens analborste brungrå, mot ryggen mörkare. Bröstet ludet, blåhwitt. Fötterne blåagtigt hwita med swartringlade tarser.

Hanne. Wingarne ofwan mörkblå med bred, swart utkant, hwilken med obestämd färggräns skiljer sig från den blå grundfärgen och på bakwingarne stundom åtföljes af en rad swarta punkter. Framwingarnes främre kant smalt hwit, undertill äro wingarne ljust isgrå, mot basen grönpudrade. Längs utkanterne går ett rödgult band, som inåt begränsas af en rad halfmånformiga, swarta fläckar och utåt har en rad mot dessa swarande punkter, hwilka på framwingarne äro swarta, men på bakwingarne merendels starkt blåagtigt silfwerglänsande och utåt begränsade af en hwitagtig halfcirkel. På de främre är det rödgula bandet otydligare och mattare, än på de bakre. På alla wingarne åtföljes det af ett hwitt band, som stundom, då grundfärgen flöter i hwitt, är otydligt, isynnerhet på de främre. Närmast detta går öfwer wingarne en rad swarta punkter, hwardera omgifne af en hwit ring. Wid diskfältets slut finnes äfwen en swart med hwitt omgifwen fläck och innanför denna på bakwingarne 2—3 på samma sätt tecknade punkter. Fransarne äro hwita och åtföljas undertill af en fin, swart linia.

Honan har wingarnes undra sida askegrå, stötande i brunt, så att det hwita bandet blifwer tydligare än hos hannen, hwilken den eljest här liknar. Till wingarnes öfre sida varierar hon nästan i oändlighet. Wingarne äro der bruna, wid basen blåpudrade; för öfrigt antingen enfärgade, eller ock i diskeu mer eller mindre blåagtiga, stundom i utkanten prydda med en rad rödgula fläckar antingen på båda wingparen eller blott på de bakre. Fransarne äro mer eller mindre brunagtigt grå, merendels endast hwita i framwingarnes spetsar.

Larven lefwer på Melilotus, Sarothamnus, Trifolium, Thymus och flera andra werter.

Anm. Ehuru det icke ännu lyckats mig erhålla exemplar från utlandet af Författarnes *Lycæna ægon*, anser jag dock denna för identisk med Linnés *L. argus*, emedan alla de afbildningar, som warit mig till-

gängliga, öfwerensstämma mera med wår allmänna Blåwinge, än med Författarnes *L. argus*, hwilken dessutom icke mig weterligen ännu är funnen inom Skandinavien. Omöjligt är det likwäl icke, att den någonstädes inom wår, på omwerlande lokaler rika half-ö kan träffas. Derföre gifwer jag här dess diagnos, och tillägger den tills widare det namn **Boisduval** bildadt:

Lycæna calliopis **Boisd.** *)

Alis infra canescenti-cinereis punctis ocellaribus sparsis et seriatis nigris, fasciaque nigro-maculata, in posticis argenteo-coeruleo ocellata, fulva, maculis sagittatis, plus minus confluentibus, albidis adjectis; clava antennarum nigra apice fulvo.

Mas. Alis supra coeruleis, margine angusto nigro.

Femina. Alis supra fuscis, disco coerulescente, fasciaque intramarginali fulva maculari.

Wingarne undertill ljust askegrå med spridda och i rader ordnade swarta, ocell-lika punkter samt ett rödgult, swartfläckigt, på bakwingarne med silfwerglänsande, blå ocellpunkter försedt twerband, intill hwilket finnas pilformiga, mer eller mindre sammanflytande fläckar; antennklubban swart med rödgul spets.

Hanne. Wingarne ofwan mörkblå med smal, swart utkant.

Hona. Wingarne ofwan bruna med blåagtig diskt och ett rödgult fläckband i utkanten.

Syn. ARGUS *calliopis* BOISD. Icon. p. 52. PAP. *argus* HÜBN. Pap. t. 64. f. 316—318. Text 50. 23. LYCÆNA *argus* OCHS. Schm. I. 2. 52. IV. 26. ♂ 146. TREITSCH X. 1. 71. H- S. t. 52. f. 247 GERH. t. 24. f. 1. POLYOMMATUS. GOD. et DUP. Lepid. I. 215. pl. 11. f. 1. pl. 11. tert. f. 4.

Denna art finnes på åtskilliga ställen i Tyskland och Frankrike, isynnerhet uti de sydligare länderne. Inom Danmark skall den ej förekomma.

3. Violettfärgade Blåvingen (Lycæna optilete Esp.)

Alis infra cinereis punctis ocellaribus nigris sparsis et seriatis, lunulisque ocellatis duabus fulvis ad angulum ani posticarum. L. al. exp. 30—35 millim.

---

*) Specimina suecana hujus speciei non vidi, quare etiam nomen a *Boisduval* impositum adhibui. *Zephyrus argus Dalm*, in Suecia vulgatissimus, est *L. ægoni* maxime affinis, ut e figuris citatis apparet. Specimina exotica non vidi

Mas. Alis supra obscure violaceis margine nigricante tenuiore.

Femina. Alis supra fuscis disco plus minus coerulescente.

Wingarne undertill askegrå med ocell-lika, swarta, spridda och i rader ordnade punkter, samt twenne ocell-lika rödgula fläckar i bakwingarnes analhörn. L. e. wingsp. $1\frac{1}{4}$—$1\frac{7}{16}$ t.

Hanne. Wingarne ofwan mörkt violettblå med smal, swart utkant.

Hona. Wingarne ofwan bruna, i disken mer eller mindre blåagtiga.

Syn. **Pap.** *optilete* **Esp.** Schm. I. t. 79. f. 45. p. 136. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 297. 131. **Papilio Hübn.** Pap. t. 63. f. 310—312. Text. 30. 25 **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 51. IV. 26 & 146. **Zephyrus Dalm.** Pap. Sv. 100. 24. **Argus Zett.** Ins. Lapp. 913. 7. **Polyommatus God.** et **Dup.** Lepid. II. p. 198. pl. 26. f. 3—4. **Gerh.** t. 16. f. 4.

Äfwen denna Blåwinge träffas öfwer allt på Skandinavien uti sanka skogsängar och på torra buskmarker, äfwensom uti furuskogar. Likwäl är den icke så allmän som föregående. I Skåne är den tillochmed temligen sällsynt. Den går lika högt mot norden som föregående art. Flygtiden infaller i södra Swerige uti Juni och Juli, i norra och i Norige deremot uti Juli och Augusti månader.

Artbeskr. Antennerne swarta med hwita ringar. Klubban swart, med en hwit fläck ofwan mot spetsen. Palperne grå med swart spets, undertill swartludna Ögonen swarta, omgifna af en hwit ring. Hufwudet emellan ögonen swartludet med en långsgående, blå strimma; hjessan blåluden. Ryggskölden med mörkblå ludd. Abdomen ofwan swart med mörkblå fjun, på sidorne blågrå, undertill hwit. Bröstet blåagtigt hwitt, ludet. Fötterne hwita med bruna, ofwan hwitfläckade tarser.

Hanne. Wingarne ofwan mörkt violettfärgade med indigoglans; i utkanterne smalt swarta. Wingarne undertill askegrå med en aflång swartagtig, med hwitt omgifwen fläck wid disk-

fältets slut; utanför denna en rad swarta med hwitt omgifna punkter och derefter i utkanten twenne rader, likaledes med hwitt omgifna, fläckar, af hwilka den inbre på framwingarne är tydligare än den yttre, men på bakwingarne båda lika tydliga. På sistnämnda wingar äro de inbre af dessa fläckar trekantiga och de yttre, dem motswarande, rundade. Närmast analhörnet är rummet emellan dessa fläckar fylldt med rödgult och de yttre swarta punkterne blåpudrade, så att twenne (stundom endera otydlig) oceller derigenom bildas. Närmast fransarne löper en smal swart linia. Fransarne äro i spetsarne hwita, men wid roten brunagtiga.

Honan, som till wingarnes undre sida liknar hannen, är ofwan swartbrun, endast blåagtig antingen äfwen i disken, eller ock blott wid basen. Dessutom har honan ofwan stundom en orangefärgad fläck wid bakwingarnes analhörn.

4. Högnordiska Blåvingen (Lycæna aquilo Boisd.)

Alis infra cinereis basi coerulescente, anticis macula discoidali nigra, albo marginata, serie punctorum ocellatorum, alteraque macularum nigrorum albo-marginatorum intramarginali; posticis maculis difformibus albis, plus minus confluentibus, fasciaque intramarginali fulvescente obsoleta. L. al. exp. 27 millim.

Femina. Alis supra cinereo-subcoerulescentibus macula discoidali nigra, albomarginata; anticis serie duplici punctorum albidorum.

Wingarne undertill askegrå, wid basen blåagtiga; de främre med en swart, hwitkantad fläck i disken, en rad swarta, ocell-lika punkter och en annan af swarta, hwitkantade fläckar i utkanten; de bakre med olikstora, mer eller mindre sammanflytande, hwita fläckar och i utkanten ett otydligt, rödgulagtigt band. L. e. wingsp. nära $1^1/_8$ t.

Hona. Wingarne ofwan blåagtigt askegrå med en swart, hwitkantad fläck i disken; de främre dessutom med en dubbel rad af hwitagtiga punkter.

Syn. **Argus** *aquilo* **Boisd.** Icon. p. 62. pl. 12. f. 7. 8. **Polyommatus God.** et **Dup.** Lepid. Suppl. I. p. 295. pl. 47. f. 6. 7. **H—S.** tab. 71. f. 343. 344. **Gerh.** pl. 19. f. 1. (figura mala). **Polyomm.** *Franklini* Ross Appendix. pag. 69 pl. 1. a. f. 8. 9.

Denna wår Faunas sällsyntaste dagfjäril fann wår utmärkte Entomolog, Prof. Boheman, på högsta spetsen af Walliberget nära Quickjock i Luleå Lappmark den 20 Juli. Den flög der bland den ännu qwarliggande snön. Den finnes äfwen på Altai och i Labrador.

Artbeskr. Antennerne mörkbruna med hwita ringar. Klubban mörkbrun med en hwitagtig fläck ofwan nära spetsen. Palperne långa, blåagtigt hwita, undertill starkt håriga. Ögonen ludna (?). Ryggskölden och abdomen ofwan blåagtigt ludne. Bröstet blågrått, ludet. Fötterne — — —

Hona. Wingarne ofwan blåagtigt grå med en swart, månformig, hwitbegränsad fläck wid diskfältets slut och utanför denna på framwingarne twenne rader af hwitagtiga fläckar, af hwilka den yttre, som går nära utkanten, är otydlig, nästan omärklig. I utkanten af bakwingarne finnes en rad swarta, med hwitt omgifna punkter. Wingarne undertill askegrå, wid basen blåagtiga; de främre ljusare, wid diskfältets slut försedda med en swart fläck, lik öfre sidans, och utanför denna en rad af 5—6 swarta, med hwitt omgifna punkter, af hwilka de twenne, inkanten närmaste, stå mera utåt än de öfrige. Längs utkanten af samma wingar går en annan rad af mera trekantiga, på samma sätt färgade fläckar. Bakwingarne äro mörkare med en hwit njurformig fläck i disken, hwilken förenar sig med twenne sammanflytande, fyrkantiga hwita fläckar, kommande från midten af framkanten. Innanför midtelfläcken finnas 2—3 hwita mindre punkter, och utanför samma fläck längs utkanten flera, stora och sammanflytande fläckar, så att wingen är der till betydlig bredd hwit. Wid analhörnet och i utkanten finnas några rödgulagtiga, trekantiga, inåt och utåt swart begränsade, otydliga fläckar. Fransarne äro hwita, ofwan och undertill åtföljda af en fin, swart linia.

Hannen, som jag ej sett, skall likna honan, men hafwa de hwitagtiga fläckarne ofwan mindre tydliga och wara mera blå *).

5. Rödfläckiga Blåvingen (Lycæna agestis W. V.)

Alis infra canescentibus fascia maculari intramarginali nigro-maculata fulva, serieque adjacente punctorum ocellatorum nigrorum in posticis antico interrupta; posticis macula media

*) *Desc.* Antennæ fuscæ annulis albis. Clava fusca, supra macula apicali albida. Palpi sat longi, coeruleo-albidi, infra dense pilosi. Oculi hirti (?). Thorax et abdomen supra coerulescente hirti. Pectus coeruleo-cinereum, hirtum. Pedes — — —

Femina. Alæ supra cinereo-subcoerulescentes macula lunata, albo-marginata, nigra in disco, serieque in anticis duplici macularum albidarum, altera in medio inter cellulam et marginem, altera obsoleta in margine ipso. Alæ posteriores serie intramarginali punctorum nigrorum, albo-marginatorum. Alæ infra cinereæ, ad basin coerulescentes; anteriores macula discoidali ut in parte superiori, serieque punctorum 5—6, nigrorum, albo-marginatorum; inter hæ 2, margini interiori proxima, sunt foras locata. Series altera macularum trigonarum nigrarum, ejusmodi albo-cinctarum, ad marginem exteriorem adest. Alæ posteriores sunt in parte inferiori obscuriores macula reniformi discoidali alba, cum 2 quadrangularibus et inter se confluentibus, e medio marginis anterioris egredientibus, conjuncta. Intra maculam hanc discoidalem 2—3 puncta alba adsunt, et extra maculam eandem maculæ majores et confluentes, plurimæ, in margine exteriori sunt collocatæ, ut margo lata sit albus. Ad angulum ani et ad marginem exteriorem maculæ nonullæ fulvæ, triangulares, nigroterminatæ, sed obsoletiores, reperiuntur. Fimbriæ albæ, supra et infra ad basin linea nigra tenuissima terminatæ.

Mas, quem non vidi, feminæ similis describitur, sed maculas albas in colore magis coerulescente paginæ superioris alarum anticarum minus distinctas gerere dicitur.

Speciem hanc lepidopterorum nostratum rarissimam Celeberrimus noster Entomologus Prof. *Boheman* die 20 Julii in cacumine Walli montis prope Quickjock Lapponiæ Lulensis legit. Specimen, a nobis visum et descriptum, sat læsum fuit, ut oculos et pedes describere non potuerimus.

marginali alba, cum macula discoidali, cordiformi, non cohærente, et punctis ocellaribus, basi tamen anticarum impunctata. L. al. exp. 30—35 millim.

Mas. Alis supra fuscis maculis interdum fulvis marginalibus obsoletis, lineolaque nigra discoidali in anticis.

Femina. Alis supra obscure fuscis maculis fulvis marginalibus, lineolaque nigra discoidali obsoleta in anticis.

Wingarne undertill isgråagtiga med ett swartfläckigt, rödgult fläckband i utkanten, och en derintill gränsande rad af swarta, ocell-lika punkter, hwilken på bakwingarne är framtill afbruten; de bakre i midten af utkanten med en hwit fläck, som ej sammanhänger med den hwita, hjertformiga diskfläcken, samt försedda med ocellformiga punkter; framwingarnes bas utan punkter. L. e. wingsp. $1\frac{1}{4}$—$1\frac{7}{16}$ t.

Hanne. Wingarne ofwan bruna, stundom med rödgula otydliga fläckar i utkanten, samt med en kort, swart linia i de främres disk.

Hona. Wingarne ofwan mörkbruna med rödgula fläckar i utkanten, och en otydlig, kort, swart linia i de främres disk.

Syn. **Pap.** *agestis* **W. V.** p. 184. **Hübn.** Pap. t. 62. f. 303—306. Text. 49. 20. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 1. 44. IV. 26. **Treitsch.** X. 1. 70. **Zephyrus Dalm.** Pap. Sv. p. 99. 23. **Polyommatus God.** et **Dup.** Lepid. I. 213. pl. 10. f. 4. pl. 11. tert. f. 3. (fig. incorrecta) **Pap.** *medon* **Esp.** Schm. I. t. 32. suppl. 8. f. 1. p. 330. **Lycæna** *agestis* **Gerh.** pl. 26. f. 1.

Var. b. Alis supra fuscis, immaculatis.

Wingarne ofwan bruna, ofläckade.

Fjärilen förekommer ganska sparsamt på sanka ängar der och hwar i södra och medlersta Swerige och Norige. I Skåne har jag träffat den wid Trolle Ljungby och W. Wramb, i Blekinge wid Sölvesborg. I Småland är den funnen af Prof. **Boheman**; i Östergöthland wid Gusum af Prof. **Wahlberg** och wid Stockholm af densamme. Det nordligaste ställe inom Swerige, der wi weta den wara funnen är Norberg, hwarest den förekommer någon gång uti den såkallade Munktäften (**Fredrichs.**). Inom Norige är den an-

märkt wid Christiania och i Österdalen (Siebke), samt på Dowre (Bhm). Deß flygtid infaller i Juli månad. Varieteten är sällsynt.

Artbeskr. Antennerne swarta med hwita ringar. Klubban swart, i nedre hälften hwit, med en dylik fläck nära spetsen. Palperne hwita, ofwan och i spetsen swarta, undertill ludna med swarta stickelhår. Ögonen swarta med en smal, brun, något glänsande strimma framtill, och omgifna med en hwit ring. Hufwudet mellan ögonen swartludet med en längsgående blå strimma; på hjessan blåludet. Ryggskölden brunluden. Abdomen ofwan swart med glesa, ljusbruna hår; undertill hwitagtig. Bröstet grått. Fötterne hwita med undertill bruna, ofwan brunfläckiga tarser.

Hanne. Wingarne ofwan bruna, något glänsande; de främre, i sjelfwa framkanten hwita, med ett swart streck wid diskfältets slut. Längs utkanten, isynnerhet på de bakre, stå en rad af trekantiga eller halfmånformiga, rödgula fläckar. Undertill äro wingarne isgråagtiga med ett band af rödgula fläckar, som på båda wingparen äro lika tydliga och inåt begränsade af swarta och hwita halfmånar samt utåt åtföljda af en rad swarta punkter på hwit botten. Närmast innanför detta band går en twerrad swarta, med hwitt omgifna punkter, af hwilka på framwingarne de fem första (stundom ocksa de enda, som der finnas) bilda en starkt böjd båge med den konvexa sidan utåtwänd, och de twenne (stundom blott en, stundom inga) till inkanten närmaste stå något närmare utkanten, så att raden är afbruten. På bakwingarne är denna rad äfwen **afbruten**, så att twenne punkter stå nära hwarandra och framkanten, längre skilda från de öfriga och snedt emot dessa, på så sätt, att de **ej bilda en rät linia med den tredje utan med den fjerde eller femte**, då dessa äro synliga. I disken af framwingarne finnes en swart, med hwitt omgifwen fläck eller streck, och innanför denna finnas inga swarta punkter. I disken af bakwingarne finnes en hwit, mer eller mindre hjertformig fläck, som i midten har en swart, ofta otydlig streck. Innanför denna finnes wid basen 2—4 swarta punkter, liknande de öfriga. Från midten af det rödgula

bandet i utkanten går en hwit fläck långt framom twerradens 4:de och 5:te punkter, af hwilka stundom endera, stundom båda förswinna. Likwäl sammanhänger icke denna fläck med disk-fläcken, ehuru den går in emot och stundom nära intill den-samma. Fransarne äro hwita och närmast dem löper under-till en smal, swartagtig linia.

Honan liknar hannen, men har grundfärgen ofwan mör-kare, och således framwingarnes swarta diskstreck mindre tydligt.

Var. b. liknar i allt förut beskrifna, med undantag deraf, att de rödgula fläckarne ofwan i wingarnes utkanter helt och hållet saknas. Mas. Fem.

6. Brunagtiga Blåwingen (Lycæna eumedon Esp.)

Alis infra cinereis, basi virescentibus, fascia maculari intra-marginali, nigro-maculata, fulva, præsertim in posticis distincta, serieque adjacente punctorum ocellatorum nigrorum continua; posticis macula media marginali alba, cum macula discoidali striga ejusdem coloris cohærente, et punctis ocellaribus; basi anticarum impunctata. L. al. exp. 28—32 millim.

Mas. et *Femina*. Alis supra nigro-fuscis lineola discoi-dali nigra.

Wingarne undertill askegrå, wid basen grönagtiga, med ett swart-fläckigt, rödgult fläckband i utkanten, hwilket isynnerhet är tydligt på bakwingarne, samt derintill en sammanhängande rad af swarta, ocell-lika punkter; de bakre i midten af utkanten med en hwit fläck, som medelst en strimma af samma färg sammanhänger med diskfläcken, samt försedda med ocell-lika punkter; framwingarne wid basen utan punk-ter. L. e. wingsp. $1^1/_8$—$1^5/_{16}$ t.

Hanne och hona. Wingarne ofwan swartbruna med en swart streck i disken.

Syn. **Pap.** *eumedon* **Esp.** Schm. I. t. 52. cont. 2. f. 2. 3. p. 16. **Hübn.** Pap. t. 62. f. 301. 302. t. 138. f. 701. 702. Text. 49. 21. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 48. IV. 26. & 116. **Zephyrus Dalm.** Pap. Sv. 99. 23. **Poly-ommatus God.** et **Dup.** Lopid. II. 192. pl. 25. f. 1. 2.

Gerh. pl. 25. f. 2. **Pap.** *chiron* **Borkh.** Schm. I. 165. & 280. 16.

Var. b. Alis supra maculis intramarginalibus fulvis.
Wingarne ofwan med rödgula fläckar i utkanterne.

Denna fjäril är ej eller bland de allmännare. Dock tyckes han förekomma oftare än föregående art, hwilken han ganska mycket liknar. I Skåne träffas den der och hwar på ängsmark, isynnerhet i närheten af odlade ställen. I Östergöthland är den allmän omkring Häradshammar (Stenh.), samt wid Gusum (Wahlb.); äfwenså wid Stockholm (Bhm.). Wid Norberg förekommer den på samma ställe som föregående art. Inom Norige är den anmärkt wid Christiania (Siebke). Deß flygtid infaller i Juni och Juli månader. Varieteten är sällsynt.

Artbeskr. Liknar mycket föregående. Ryggskölden luden af bruna och blåagtiga hår. Bröstet blågrått.

Hanne och hona. Wingarne ofwan swartbruna, wid basen obetydligt blåagtiga; de främre med en swart streck i disken. Undertill äro wingarne mörkt askegrå, stötande i brunt, wid basen grönagtiga, isynnerhet de bakre. Dessa hafwa längs utkanten ett band af rödgula, inåt skarpt tillspetsade och der med ett swart och ett hwitt, winkelböjdt streck begränsade, trekantiga fläckar, som utåt åtföljas af en rad runda eller aflånga punkter, utanför hwilka grundfärgen är hwit. Framwingarne hafwa detta band endast någorlunda tydligt hos honan. Hos hannen synes knapt mera deraf än den swarta teckningen. Stundom är också denna otydlig. Innanför nämnde band löper på alla wingarne en twerrad af swarta, med hwitt omgifna punkter. På framwingarne är denna rad något böjd derigenom att första punkten (från framkanten) står längre inåt än den andra. Stundom saknas den, då raden är alldeles rät och består endast af 4 punkter. På bakwingarne är ifrågawarande punktrad af samma beskaffenhet som hos *L. alexis*, så att 2:ne punkter stå wid framkanten lika långt från hwarandra som från de öfriga och bilda en rät linia med den 3:dje samt nästan en rät

winkel mot de öfrige, **hwilka åter i en rät linia med hwarandra löpa till inkanten,** och ej slingrande såsom hos *L. agestis* och *alexis*. 7:de och 8:de af dessa punkter saknas stundom. I disken af hwardera wingen finnes en swart streck, omgifwen af hwitt, hwilken är störst på framwingarne. Dessa hafwa innanför nämnde streck inga punkter, men de bakre hafwa wid framkanten **endast en**, liknande de öfriga; dock är den stundom otydlig och saknas äfwen hos ett eller annat exemplar. Från det rödgula fläckbandet i bakwingarnes yttre kant går en hwit fläck långt framom 3:dje och 4:de punkterne af twerraden och sammanhänger med diskfläckens hwita färg medelst en smal, hwit strimma. Fransarne äro hwita, och närmast dem löper på wingarnes undre sida en smal, brun linia.

Var. b. liknar alldeles föregående, men har på öfre sidan wid bakwingarnes utkant rödgula, halfmånformiga fläckar, hwilka stundom blott äro antydda wid analhörnet, men deremot stundom äro tydliga längs hela utkanten.

7. Donzels-Blåwinge (Lycæna Donzelii **Boisd.**)

Alis infra cinereis, basi virescentibus, serie continua punctorum ocellatorum nigrorum, macula discoidali nigra albo-marginata, fasciaque marginali maculata fulva valde obsoleta; posticis vitta media longitudinali alba; basi anticarum impunctata. L. al. exp. 25—30 millim.

Mas. Alis supra virescenti-coeruleis, margine lato lunulaque media anticarum nigro-fuscis.

Femina. Alis supra fuscis, ad basin vix coerulescentibus.

Wingarne undertill askegrå, wid basen grönagtiga, med en sammanhängande rad af ocell-lika, swarta punkter, en swart, hwitbegränsad fläck i disken och ett mycket otydligt, rödgult fläckband i utkanten; de bakre med en längsgående, hwit strimma i midten; framwingarnes bas utan punkter. L. e. wingsp. 1—1¼ t.

Hanne. Wingarne ofwan grönagtigt blå med bred swartbrun utkant och en fläck af samma färg i midten af framwingarne.

Hona. Wingarne ofwan bruna, wid basen knapt blåagtiga.
Syn. Argus *Donzelii* Boisd. Icon. 64. pl. 15. f. 1—3. Zett. Ins. Lapp. 914. 9. Hübn. Pap. t. 193. f. 955—957. Lycæna. Treitsch. Schm. X. 1. 64. H—S. t. 73. f. 351. 352. Gerh. pl. 19. f. 2. Polyommatus. God. et Dup. Lepid. Suppl. I. 48. pl. 8. f. 1—3.

Förtjensten af att hafwa wisat, det denna sällsynta Blåwinge äfwen är en Skandinawisk art, tillhör Prof. Boheman, som under sin resa till Norige 1836 upptäckte densamma i Dalarne emellan Transtrand och Malung. Sedan har den äfwen blifwit träffad af Målaremästaren Fredrichsson wid Klacken och i Munktäkten nära Norbergs by i Westmanland. Den wistas i dälder nära intill löfskog och flyger i Juli. Utom Skandinawien är den funnen i Frankrike.

Artbeskr. Antennerne swarta, hwitringlade. Klubban swart, nedtill rödgulagtig, med hwit spets ofwan. Palperne hwita med swart spets, undertill med swarta och brunagtiga hår. Hufwudet och hjessan, samt ögonen såsom hos samslägtingarne. Ryggskölden luden af blå hår. Abdomen ofwan swart, glest blåluden; undertill hwit. Bröstet hwitt, ludet. Fötterne hwita, med brunfläckiga tarser.

Hanne. Wingarne ofwan grönagtigt blå med breda swartbruna utkanter, hwilkas färg inåt ej skarpt begränsas, utan förlöper i grundfärgen. Framkanten på framwingarne smalare, på bakwingarne bredare swartagtigt brun; på de förra i yttersta kanten hwit. Wingnerverne swarta. Wid diskfältets slut finnes på framwingarne en swart fläck. Undertill äro wingarne askegrå med otydliga, rödgula, trekantiga fläckar längs utkanten, hwilka likwäl äro synligast på bakwingarne. Närmast dessa går twert öfwer hwardera wingen en sammanhängande rad af swarta, med hwitt omgifna punkter, hwilka på framwingarne äro något bågböjda; på bakwingarne bilda de 3:ne första en rät linia och

winkel mot de öfriga, som närmare analhörnet göra en liten kröfning inåt och utåt. Wid diskfältets slut finnes på hwardera wingen en kort swart streck, likaledes omgifwen af hwitt. Innanför denna finnes på framwingarne ingen punkt, men på bakwingarne stundom en otydlig nära framkanten. Nära basen börjar på bakwingarne en hwit strimma, som går längsefter dessas midt, genom diskfläcken till utkantens rödgula fläckar. Fransarne äro hwita och begränsas undertill af en brun, fin linia, hwilken jemte sig har en annan, af korta streck bestående, otydlig och hwit.

Honan liknar hannen på wingarnes undre sida, men har de rödgula fläckarne något tydligare, och är ofwan brun med blåagtig anstrykning wid wingbasen, samt har stundom i utkanten af bakwingarne, särdeles i dessas analhörn, otydlig antydning till rödgula fläckar.

B. *Ögonen ludna.*

8. Puktörne-Blåwingen (Lycæna alexis W. V.)

Alis infra aut cinerascentibus aut griso:centibus fascia marginali maculari nigro punctata et lineis nigris, accute angulatis intus terminata, fulva, macula posticarum ante hujus medium alba, ad seriem continuam punctorum ocellatorum adscendente, maculaque discoidali nigra, albomarginata et punctis basalibus ocellatis; anticis punctis nigris, etiam ocellatis; fimbria omnium alba. L. al. exp. 28—32 millim.

Mas. Alis supra subviolaceo-coeruleis linea tenuissima marginali nigra.

Femina. Alis supra fuscis, disco plus minus coeruleo, sæpe ocellis intramarginalibus luteis, punctis nigris instructis.

Wingarne undertill antingen askegråagtiga eller stötande i mörkgrått med ett swartpunkteradt, inåt af skarpt winklade, swarta linier begränsadt, rödgult fläckband i utkanten; de bakre med en hwit fläck nära detta band, hwilken går intill en sammanhängande rad af ocell=

lika punkter, och derefter i dissen en swart, med hwitt begränsad fläck, innanför hwilken finnas några ocell-lika punkter (merendels på båda wingparen); de främre äfwen försedda med swarta, ocell-lika punkter; fransarne hwita. L. e. wingsp. $1\,^1/_8$—$1\,^5/_{16}$ t.

Hanne. Wingarne ofwan blå, skötande i violett, med en ganska fin, swart linia uti utkanterne.

Hona. Wingarne ofwan bruna, i dissen mer eller mindre blå, ofta försedde med gula, swartpunkterade oceller i utkanten.

Syn. **Pap.** *alexis* **W. V.** 184. **Hübn.** Pap. t. 60. f. 292—294. Text. 48. 19. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 38. IV. 25. & 187. **Treitsch.** X. 1. 69. **H—S.** t. 52. f. 246. t. 71. f. 362. **Gerh.** pl. 27. f. 4. **Zephyrus Dalm.** P. Sv. 98. 21. **Argus Zett.** Ins. Lapp. 913. 6. **Polyommatus God.** et **Dup.** Lepid. I. 212. pl. 11 secund. f. 3. **Pap.** *adonis* **Thbg.** Diss. II. 39. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 299. 134. (var.) **Pap.** *thetis* **Esp.** Schm. I. t. 32. Suppl. 8. f. 2. **Pap.** *icarius* **Esp.** Schm. I. t. 50. Suppl. 26. f. 2. 3. p. 387. **Pap.** *polyphemus* **Esp.** l. c. t. 55. c. 5. f. 5. p. 31.

Denna Blåwinge är allmän i hela Skandinavien på alla högländta ängar och betesmarker, samt på åkrar. Mot norden aftager den dock i mängd, men finnes likwäl ända till Tromsö. Deß flygtid infaller i Maj och Juni och sedan åter i Juli och Augusti månader, då han är talrikast.

Artbeskr. Antennerne swarta med hwita ringar. Klubban swart, undertill hwitagtig, och i spetsen ofwan hwit. Palperne hwita, i spetsen swarta, undertill med swarta stickelhår. Ögonen swarta, omgifna af en hwit ring. Panna och hjessa ljusblått ludna, den förra med glesa swarta hår wid sidorne af ögonen. Ryggskölden och abdomen ofwan blåludne. Den sednare undertill hwitagtig. Bröstet blågrått ludet. Fötterne hwita, med undertill bruna, ofwan brunfläckiga tarser.

Hanne. Wingarne ofwan blå, skötande i violett, med en ganska smal, skarpt begränsad linia i utkanterne. Framwingarnes främre kant hwit. Wingarne undertill askegråagtiga, de

bakre wid basen grönagtiga. De främre hafwa i utkanten twenne rader, med otydligt hwitt omgifna, swarta fläckar, hwilka likwäl äro matta och hafwa en ännu mattare och otydligare antydning till rödgul färg. Innanför dessa går en något bågformigt böjd rad swarta, med hwitt omgifna punkter, af hwilka de twenne närmast inkanten, hwilka stundom saknas, icke stå i samma böjning, som de öfriga. Wid diskfältets slut finnes en swart, kort streck, som likaledes är omgifwen med hwitt. Innanför denna finnas merendels en eller twå, swarta, med hwitt omgifna punkter. Bakwingarne hafwa längs utkanten en rad rödgula fläckar, som utåt äro försedde med swarta punkter och inåt begränsas af skarpt winklade, swarta streck. Från midten af detta fläckband går en hwit fläck inåt wingen **till** en rad swarta, med hwitt omgifna punkter, af hwilka de trenne första stå i samma linia och bilda en rät winkel mot de öfriga; dessa åter hafwa närmare analhörnet en kröfning inåt och sedan utåt. Wid diskfältets slut finnes en **swart fläck omgifwen af hwitt** och innanför denna, wid wingbasen 3—4 swarta, **likastora** punkter, som bilda en rät linia med hwarandra. Närmast fransarne löper en smal, brun linia. Fransarne äro ofwan till inbre hälften bruna och till den yttre hwita; men undertill nästan enfärgadt hwita.

Honan liknar i teckningarne hannen; men är undertill mera stötande i mörkgrått. Till wingarnes öfre sida varierar hon snart sagt i oändlighet. I allmänhet är det rödgula fläckbandet i utkanten af wingarnes undre sida lika starkt uttryckt på de främre, som på de bakre. Följande äro de wigtigaste färgförändringarne:

1. Wingarne ofwan mörkt violettblå med ett swart twerstreck wid slutet af framwingarnes diskfält; från basen längs framwingarnes främre kant och från dessas wingspets, snedt till inkanten swartbruna med otydliga spår till rödgula fläckar längs utkanten. Bakwingarne från basen längs framkanten föga bredt swartbruna, med en rad rundade, swarta fläckar längs utkanten,

hwilka hwardera hafwa innanför sig en trekantig, otydlig, mörk skuggning.

2. Wingarne ofwan swartbruna, blott i disken mörkt violett-blå, med rödgula fläckar längs utkanterne, dels blott på bak-wingarne, dels äfwen på framwingarne. Längs utkanten af de förra går, utanför de rödgula fläckarne, en rad swarta, rundade fläckar, som hwardera äro omgifne af en blå ring.

3. Wingarne ofwan swartbruna med en violettblå fläck i disken, antingen blott på framwingarne eller ock derjemte på bakwingarne, och med en rad med blått omgifne, swarta punkter längs utkanten af de sednare.

4. Wingarne ofwan mörkbruna med blå anstrykning wid basen. För öfrigt lik var. 2.

5. Wingarne ofwan mörkbruna utan fläckar.

Larven, som lefwer på Ononis, Astragalus och Fragaria, är fint hårig, grön med hwita, wågformigt afbrutna, otydliga snedstreck, mörkgrön, något ljust infattad rygglinia, samt gulagtig eller hwitagtig sidolinia. Hufwudet är swart. Mot förwandlingsstunden förloras de wågformiga linierne; larven spinner ej in sig. I nödfall förtär den fina likar. Man finner den äfwen på Melilotus och på Genista. **Pupan** är glänsande brungrön med mörkare rygglinia och gula lufthål.

Anm. Fjärilen har stundom på framwingarnes undre sida de twenne innersta punkterna af den ocellformiga twerraden sammanflutna med punkterne wid basen, så att derigenom bildas ett halfcirkelformigt swart, med hwitt begränsadt streck. Hos sådana exemplar äro derjemte teckningarne af wingarnes undre sida större, än hos den wanliga formen, med hwilken man träffar dem tillsamman.

9. Ginst-Blåvingen (Lycæna adonis W. V.)

Alis infra cinereis fascia marginali, maculari, nigro-punctata et lineis nigris acute angulatis intus terminata, fulva, macula posticarum ante hujus medium alba, ad seriem continuam punctorum ocellatorum adscendente, maculaque discoidali nigra,

albo-marginata et punctis basalibus ocellatis; anticis præterea serie etiam valde arcuata punctorum ocellatorum; fimbria omnium albá, nigro-maculata. L. al. exp. 30—35 millim.

Mas. Alis supra læte coeruleis linea tenuissima marginali nigra.

Femina. Alis supra fuscis, disco plus minus coeruleo, sæpe ocellis intramarginalibus, punctis nigris instructis.

Wingarne undertill askegrå med ett swartpunkteradt, inåt af skarpt winklade, swarta linier begränsadt, rödgult fläckband i utkanten, en hwit fläck på bakwingarne nära detta band, hwilken går intill en sammanhängande rad af ocell-lika punkter, och derefter i dissen en swart, med hwitt begränsad fläck, innanför hwilken finnas några ocell-lika punkter, (merendels på båda wingparen); de främre dessutom äfwen försedde med en starkt bågböjd rad af swarta, ocell-lika punkter; fransarne hwita med swarta fläckar. L. e. wingsp. $1^1/_4$ —$1^7/_{16}$ t.

Hanne. Wingarne ofwan ljusblå med en ganska fin, swart linia uti utkanterne.

Hona. Wingarne ofwan bruna, i dissen mer eller mindre blå, ofta försedda med gula, swartpunkterade oceller i utkanten.

Syn. **Pap.** *adonis* **W. V.** p. 184. **Hübn.** t. 61. f. 298—300. t. 138. f. 698. 699. et t. 127. f. 645. 646. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 299. 134. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 33. et 239. IV. 25. et 145. **Treitsch.** X. 1. 68. **H—S.** t. 52 f. 248. **Gerhard** pl. 30. f. 1. **Zephyrus Dalm.** P. Sv. 97. 20. **Polyommatus. God.** et **Dup.** Lepid. I. p. 210. pl. 11. secund. f. 2 pl. 11. tert. f. 2. **Pap.** *ceronus* **Esp.** Schm. I. t. 90. c. 40. f. 2. p. 178. t. 102. c. 57. f. 1. p. 50. **Hübn.** tab. 6. f. 295—297. **Pap.** *bellargus* **Esp.** l. c. t. 32 Suppl. 8. f. 3. p. 333. t. 55. c. 5. f. 2. 3. 4. 6; p. 30.

Denna art är högst sällsynt inom Skandinavien. Likwäl är den funnen wid Kinnekulle i Westergöthland (Dalm.) och wid Christiania i Norige (Siebke). Dess flygtid infaller i Juli och Augusti månader.

Artbeskr. Ginst-Blåwingen liknar så mycket föregående art, att här endast är nödigt uppföra skiljaktigheterne. Antennklubban är undertill och i spetsen rödgulaktig. Det rödgula fläckbandet på bakwingarnes undre sida är mindre än hos föregående och fläckarne mera tillspetsade; den derpåföljande fläckraden är längre aflägsen från bandet, än hos meranämnde art och på framwingarne starkare bågböjd. Wid basen af framwingarne finnas 2—3 sådana punkter som hos *L. alexis.* Wingarne äro ofwan hos hannen ljust och wackert blå, samt genomlöpa hos honan samma färgteckningar som hos Puktörne-Blåwingen. Fransarne äro hos båda könen rent hwita med swarta fläckar, der nerverne hafwa sitt utlopp.

Larven lefwer på blomstren af Trifolium och Genista. Den är grön eller flötande i ljusbrunt med fina, hwita hår och en mörk rygglinia, wid hwars båda sidor går en rad, trekantiga, gula fläckar. Hufwudet och bröstfötterne äro swartbruna; bukfötterne grönagtiga. **Puppan** är trubbig, grön eller mörkbrun. (Ochs.).

10. Honingsklöfver-Blåvingen
(Lycæna dorylas W. V.).

Alis infra cinereo-fuscescentibus marginibus late albis, fascia maculari intramarginali sub-nigro-punctata et lineis arcuatis nigris intus interdum terminata, minuta, fulva, macula posticarum ante hujus medium alba, seriem continuam punctorum ocellatorum transcendente, maculaque discoidali anticarum nigra, albo marginata, posticarum alba, et punctis nigris basalibus in anticis nullis, in posticis minutis, ocellatis; anticis præterea serie etiam sat arcuata punctorum ocellatorum; fimbria alba. L. al. exp. 32—40 millim.

Mas. Alis supra cœruleis margine tenui, haud determinato, et extremitatibus nervorum nigris.

Femina. Alis supra fuscis maculis marginalibus fulvis.

Wingarne undertill askegråagtigt bruna, i utkanterne bredt hwita med ett swartpunkteradt, inåt af bågböjda linier understundom begränsadt, smalt, rödgult band i utkanten, en hwit fläck på bakwingarne nära detta band, hwilken går in åt wingen förbi en rad af ocell-lika punkter, och derefter i diskeu en på framwingarne swart och hwitkantad, men på bakwingarne hwit fläck, innanför hwilken finnas på framwingarne inga, men på bakwingarne några små, swarta ocell-lika punkter; de främre deßutom försedda med en temligen bågböjd rad af swarta ocell-lika fläckar; fransarne hwita. L. e. wingsp. $1^5/_{16}$—$1^5/_8$ t.

Hanne. Wingarne ofwan ljusblå med smal, föga begränsad, swart utkant och i yttre ändarne swarta nerver.

Hona. Wingarne ofwan bruna med rödgula fläckar i utkanterne.

Syn. **Pap.** *dorylas* **W. V.** p. 322. **Hübn** Pap. t. 60. f. 289—291. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 299. 135. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 31. IV. 25. et 145. **Treitsch.** X. 1. 67. **H—S.** t. 74. f. 363. **Gerh.** pl. 30. f. 3. **Polyommatus God.** et **Dup.** Lepid. Suppl. I. pl. 12. f. 1—4. **Argus Boisd.** Icon. p. 54. pl. 14. f. 1—3. **Pap.** *hylas* **Esp.** Schm. I. t. 45. Suppl. 21. f. 3. p. 375. **Pap.** *thetis* **Esp.** l. c. t. 33. Suppl. 9. f. 3. p. 335.

Äran att hafwa upptäckt inom Skandinavien denna art tillhör wår utmärkte Entomolog, Prof. **Zetterstedt** i Lund, som fann densamma temligen talrik på flera ställen på Gottland, såsom wid Gothem, på Fårön, Thorsborg och Furillen. Sedan har den blifwit träffad på flera andra ställen på samma ö af Prof. **Boheman** och Doct. **Stenhammar.** Förlidet år fann jag den också wid W. Wramb och Årup i Skåne. Dessa äro de enda lokaler för artens förekomst inom Skandinavien, som man ännu känner. Deß flygtid infaller i Juli månad och förekommer han då på högländtare ställen i skogstrakter.

Artbeskr. Honingsklöfwer-Blåwingen liknar i mycket de båda föregående arterne, så att det är tillräckligt uppföra deß skiljagtigheter. Antenner, palper och öfriga kroppsdelar såsom hos Puktörne-Blåwingen.

Hanne. Wingarne ofwan ljusblå med smal swart utkant, som inåt ej är skarpt afskild från grundfärgen. Wingnerverne, isynnerhet på framwingarne, närmast utkanten swarta. Wingarne undertill askegråagtigt-bruna med samma swarta teckning som hos Puktörne-Blåwingen; men utkanterne äro bredt hwita och der denna hwita färg slutar finnas små trekantiga, från hwarandra temligen widt skilda, rödgula fläckar, som stundom hafwa utanför sig en rad tydliga swarta punkter, men oftast ganska små och otydliga sådana, samt inåt mera sällan begränsas af swarta bågformigt böjda streck. På framwingarne äro dessa fläckar mindre tydliga. Den hwita fläck, som går från det rödgula fläckbandet på bakwingarne, sträcker sig här förbi den wanliga punktraden (som liknar den hos *L. alexis*) fram mot diskfläcken, hwilken den likwäl ej hinner. Denna är rent **hwit**, hjertformig, och sänder en liten strimma bakåt. På framwingarne är den deremot i midten swart, såsom hos Puktörne-Blåwingen, men här äro de ocellformiga punkterne större än på bakwingarne. Wid basen af framwingarne finnas **inga** ocell-lika punkter; på bakwingarne deremot 2—3 smärre. Fransarne äro rent hwita, merendels ofwan i indre hälften endast på framwingarne bruna.

Honan liknar hannen till wingarnes undre sida. Likwäl är det rödgula fläckbandet merendels större och äfwen tydligt på framwingarne. Ofwan äro wingarne bruna, något glänsande, med rödgula fläckar längs utkanterne, stundom på båda wingparen, stundom blott på det bakre.

Larven, som lefwer på blomstren af Melilotus, är fint luden, mörkgrön, något stötande i brunt, med en wackert gul sidolinia och mörkgrön, fin rygglinia, på hwars båda sidor går en rad gula fläckar. Hufwudet temligen stort, swart, likaså lufthålen.

11. Silfverfärgade Blåvingen (Lycæna icarius Esp.)

Alis infra cinereis basi coerulescente, fascia posticarum

marginali maculari minuta nigro-punctata et lineis nigris acute angulatis intus terminata, fulva, serie communi continua punctorum ocellatorum, et ante illam macula discoidali nigra albo-marginata, punctisque sparsis ocellatis ad basin posticarum; fimbria alba. L. al. exp. 30—35 millim.

Mas. Alis supra argenteo-coeruleis margine lato, indeterminato et extremitatibus nervorum nigris.

Femina. Alis supra nigro-fuscis disco plus minus coeruleo, posticis punctis marginalibus nigris, interdum fulvo-ocellatis.

Wingarne undertill askegrå, wid basen blåagtiga, med ett smalt, swart punkteradt, inåt af skarpt winklade, swarta linier begränsadt, rödgult fläckband i utkanten, intill hwilket går en gemensam, sammanhängande rad swarta, ocell-lika punkter, och inom denna en swart, hwit begränsad diskfläck; wid basen af bakwingarne några ocell-lika, spridda punkter; fransarne hwita. L. e. wingsp. 1¼—1 7/16 l.

Hanne. Wingarne ofwan silfwerfärgadt blå med bred swart, inåt obestämd utkant och i yttre ändarne swarta nerver.

Hona. Wingarne ofwan swartbruna, i disken mer eller mindre blå; de bakre med swarta punkter i utkanten, och stundom rödgula oceller.

Syn. **Pap.** *icarius* **Esp.** Schm. I. t. 49. c. 54. f. 4. p. 35. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 37. et 239. IV. 25. **Treitsch.** X. 1. 68. **Zephyrus Dalm.** Pap. Sv. 97. 19. **Polyommatus God.** et **Dup.** Lepid. Suppl. I. 68. pl. 11. f. 1. 2. **Argus Boisd.** Icon. p. 50. pl. 12. f. 1—3. **Zett.** Ins. Lapp. 912. 5. **Pap.** *amandus* **Hübn.** Pap. t. 59. f. 283—285. **Pap.** *corydon* **Thbg.** Diss. II. 39. **Lycæna Gerh.** pl. 29. f. 4.

Denna Blåwinge förekommer mindre allmän i södra och medlersta delarne af wår halfö. Den är anmärkt inom Skåne, wid Trolle-Ljungby och wid Håkanryd inom Ifwetofta pastorat; inom Småland, wid Anneberg (**Bhm.**); på Gottland och Öland (**Zett.**);

inom Östergöthland, wid Häradshammar (**Stenh.**); i Westmanland, wid Norberg (**Fredrichs.**). Inom södra Norige synes den deremot wara något allmännare, och träffas der wid Christiania, Edsberg, Solöer, Gudbrandsdalen m. fl. st. (**Siebke**). Huru högt den egentligen går mot norden känner man ej med wißhet. Dock är det troligt, att den ej finnes inom Lappmarkerne. Deß flygtid infaller i Juni och Juli månader. Den flyger mycket snabbt.

Artbeskr. Äfwen denna art liknar så mycket Puktörne-Blåwingen, att wi här endast anföra skiljagtigheterne.

Hanne. Wingarne äro ofwan silfwerfärgadt blå med temligen bred, swart utkant, hwilken inåt utan bestämd färggräns öfwergår i grundfärgen, som närmast utkanten genomskäres af de derstädes swarta nerverne. Undertill äro wingarne askegrå, till betydlig bredd wid basen, isynnerhet på bakwingarne, blåagtiga. De främre sakna i utkanten rödgula fläckar och hafwa blott några mörka skuggningar; dernäst följer en starkt böjd rad af de wanliga ocell-lika punkterne, hwilka här ofta äro temligen små, och slutligen den wanliga diskfläcken, innanför hwilken ingen fläck finnes wid basen. Bakwingarne hafwa i utkanten rödgula fläckar med samma teckning som hos Puktörne-Blåwingen, men de äro här **mycket smärre** och till en del otydliga; **endast tydliga närmast analhörnet.** Den hwita fläck, som föregående 3:ne arter ega wid detta band **saknas** här alldeles, och finnes icke ens antydd. Den wanliga raden af ocell-lika punkter liknar den hos Puktörne-Blåwingen, men gör endast en föga märkbar krökning närmare analhörnet, så att den här är **rätare**, än hos någon af de 3:ne föregående arterne. Diskfläcken liknar den hos *L. alexis*, äfwensom de wanliga punkterna wid basen.

Honan är ofwan swartbrun med mer eller mindre blått i disken. Bakwingarne hafwa merendels en rad swarta punkter längs utkanten och stundom äro dessa omgifne af rödgula ringar, så att de likna oceller. Undertill liknar honan alldeles hannen, endast med den skilnad, att de rödgula fläckarne äro på

bakwingarne något mera tydliga, dock icke så mycket, som hos honan till Puktörne-Blåwingen.

Larven skall lefwa på Fragaria (Herold.)

II. Bakvingarne undertill med svarta punkter och utan rödgula fläckar i utkanten.

A. *Ögonen nakna.*

12. Svartfläckiga Blåvingen (Lycæna arion Lin.)

Alis infra canis, ad basin virescentibus, punctis nigris marginalibus biseriatis distinctis, serie valde arcuata punctorum ocellatorum, macula nigra discoidali albo-marginata punctisque ocellaribus sparsis ad basin; fimbriis albis, infra nigro maculatis. L. al. exp. 40—45 millim.

Mas. Alis supra coeruleis margine lato punctisque anticarum discoidalibus nigris.

Femina. Alis supra coeruleis margine latissimo punctisque anticarum discoidalibus majoribus nigris.

Wingarne undertill isgrå, wid basen grönagtiga, med twenne rader swarta, tydliga punkter i utkanterne, en starkt bågböjd rad ocell-lika punkter, en swart, hwitbegränsad fläck i diskeu och andra spridda ocell-lika punkter wid basen; fransarne hwita, undertill swartfläckiga. L. e. wingsp. $1^5/_8$—$1^{13}/_{16}$ t.

Hanne. Wingarne ofwan högblå med bred, swart utkant och swarta punkter i disken af framwingarne.

Hona. Wingarne ofwan högblå med mycket bred, swart utkant och större swarta punkter i disken af framwingarne.

Syn. **Pap.** *arion* **Lin.** F. S. 283. 1073. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 293. 118. **Papilio Hübn.** Pap. t. 54. f. 254—256. Text. 44. 2. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 4. IV. 24. **Treitsch.** X. 1. 58. **Zephyrus Dalm.** Pap. Sv. 94. 13. **Polyommatus. God. et Dup.** Lepid. I. 219. pl. 11. f. 2. pl. 11. quart, f. 1. **Lycæna Gerh.** pl. 33. f. 3.

Denna wackra Blåwinge finnes der och hwar i Skåne på skogsbackar bland buskar, såsom wid Trolle-Ljungby och W. Wramb. I Blekinge har jag funnit honom temligen allmän wid Sölvesborg.

På Gottland finnes den på flera ställen, såsom wid Wamblingbo och Lingwede (Bhm.) samt i Walls socken (Wahlb.). Deß flygtid infaller i Juli och besöker fjärilen isynnerhet då blommande arter af slägtet Thymus. Deß flygt är ganska snabb och ihållande.

Artbeskr. Antennerne swarta med hwita ringar. Klubban swart, i spetsen hwitagtig. Palperne hwita, i spetsen swarta, undertill med swarta stickelhår. Ögonen bruna, guldglänsande, omgifne af en hwit ring. Hufwudet mellan ögonen swartludet med en blå, längsgående strimma; hjessan blåluden. Ryggskölden blåluden. Abdomen ofwan swart med glesa, blå hår, undertill och på sidorne silfwergrå. Fötterne hwita med brunringlade tarser.

Hanne. Wingarne ofwan högblå med breda, swarta utkanter. De främre hafwa wid diskfältets slut ett swart streck och mellan detta samt utkanten flera eller färre, parallelt med wingnerverne gående större eller mindre swarta fläckar, hwilka tillsamman bilda en båge. Stundom, ehuru mera sällan, finnes äfwen dylik teckning på bakwingarne. Ofta finnas längs bakwingarnes utkant swarta, med blått omgifna punkter. Undertill äro wingarne isgrå, wid basen, isynnerhet på de bakre, spanskgröna. Längs utkanterne gå twenne hwarandra närstående rader af tydliga, swarta fläckar, obetydligt kantade med hwitt. Öfwer disken af hwardera wingen går en rad swarta, med hwitt omgifna punkter, hwilka äro störst på framwingarne, der de bilda en starkt böjd båge (nästan en halfcirkel); 1—2 af de inbre punkterne stå ej i samma rad som de öfriga, utan utanföre desſa. På bakwingarne är samma rad twenne gånger starkt böjd, så att den, börjande wid framkanten gör ett starkt språng utåt, derefter ett mindre inåt och sedan ånyo utåt, förr än den hinner inkanten strart framom anus. Wid diskfältets slut finnes på hwardera wingen ett swart, hwitbegränsadt streck och innanför detta 1—3 swarta, af hwitt omgifna punkter wid wingbasen. Sällan saknas dessa helt och hållet på framwingarne. Fransarne äro ofwan hwita, undertill swartfläckiga.

Honan liknar i det närmaste hannen, men har på wingarnes öfre sida bredare swart utkant, hwilken småningom öfwergår i grundfärgen, samt merendels större swarta fläckar.

13. Punkterade Blåwingen (Lycæna alcon W. V.)

Alis infra fusco-cinereis punctis nigris marginalibus biseriatis obsoletis, serie arcuata punctorum ocellatorum, maculaque nigra discoidali albo-marginata; posticis ad basin aut impunctatis aut punctis ocellatis sparsis; fimbriis albidis, infra fuscescentibus. L. al. exp. 35—40 millim.

Mas. Alis supra coeruleis margine tenui nigro.

Femina. Alis supra nigro-fuscis disco subcoeruleo punctis obsoletis nigris.

Wingarne undertill brunagtigt askegrå med twenne rader swarta, otydliga punkter i utkanten, en bågböjd rad ocell-lika punkter och en swart, hwitbegränsad fläck i disken; de bakre wid basen antingen ofläckade eller ock med ocellika, spridda punkter; fransarne hwita, undertill brunagtiga. L. e. wingsp. $1^{7}/_{16}$—$1^{5}/_{8}$ t.

Hanne. Wingarne ofwan blå med smal, swart utkant.

Hona. Wingarne ofwan swartbruna med föga blå disk och otydliga, swarta punkter.

Syn. **Pap.** *alcon* **W. V.** 132. **Hübn.** Pap. t. 55. f. 263—265. Text. 44. 4. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 293. 120. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 7. IV. 25. **Treitsch.** X. 1. 58. **Zephyrus Dalm.** Pap. Sv. 94. 14. **Polyommatus God.** et **Dup.** Lepid. Suppl. I. pl. 50. f. 1. (fig. incorr.) **Argus Boisd.** Icon. p. 84. pl. 13. f. 1—[illegible]. **Hesp.** *argiades* **Fabr.** l. c. 300. 138. **Pap.** *arcas* **Esp.** Schm. I. t. 34. suppl. 10. f. 4. 5. p. 338. **Lycæna Gerh.** pl. 32. f. 5.

Punkterade Blåwingen är en af wåra sällsyntaste dagfjärilar. Den förekommer på fuktiga ängar der och hwar i Wester- och Östergöthland. Inom förra provinsen är den träffad wid Kinnekulle (**Dalm.**); inom den sednare wid Häradshammar och nedanför Ramshällsberget wid Söderköping (**Stenh.**). Deß flygtid infaller i sednare hälften af Juni och i början af Juli.

Artbeskr. Punkterade Blåwingen liknar mycket föregående art, men abdomen är undertill brunagtigt grå.

Hanne. Wingarne ofwan högblå, utan swarta punkter och fläckar, men med smal, swart utkant. De främre från basen, utåt framkanten något silfwerskimrande. Wingarne undertill brunagtigt askegrå med ett hwitagtigt streck och twenne, hwarandra närstående rader af matta, otydliga, swartagtiga fläckar längs utkanterne, samt wid diskfältets slut ett swart, hwitgulagtigt omgifwet streck. Emellan detta och utkanten går en rad af swarta, hwitgulagtigt omgifna punkter, hwilka på bakwingarne löpa till inkanten i en mera rät linia, än hos föregående art, sedan de likwäl wid framkanten bildat en båge. På framwingarne är denna rad ej heller så starkt bågböjd som hos Swartfläckiga Blåwingen. Wid basen af bakwingarne, hwilka der äro obetydligt anlupna med spanskgrönt, finnas 1—3 swarta, med hwitgult omgifna punkter, som sällan saknas; men på framwingarne finnas aldrig sådana. Fransarne äro ofwan hwitagtiga, undertill brunagtiga.

Honan, som till wingarnes undre sida liknar hannen, har den öfre swartbrun med blåagtig disk; wid diskfältets slut ett swart streck och emellan detta samt utkanten en böjd rad af otydliga, swarta punkter.

14. Klöfver-Blåvingen (Lycæna cyllarus Esp.)

Alis infra læte cinereis, ad basin late virescentibus, macula discoidali nigra albo-marginata, serieque punctorum ocellatorum, in posticis minorum. L. al. exp. 30—35 millim.

Mas. Alis coeruleis, micantibus, margine tenui, ad apicem latiori, nigro.

Femina. Alis nigro-fuscis disco coeruleis, macula discoidali nigra.

Wingarne undertill ljust askegrå, wid basen bredt grönagtiga, med en swart, af hwitt omgifwen fläck i disken och en rad swarta, på bakwingarne små, ocell-lika punkter. L. e. wingsp. $1^1/_4$—$^7/_{16}$ t.

Hanne. Wingarne glänsande blå med smal, mot wingspetsen bredare, swart kant.

Hona. Wingarne swartbruna med blå disk och swart fläck i disken.

Syn. **Pap.** *cyllarus* **Esp.** Schm. I. t. 33. Suppl. 9. f. 1. 2. p. 334. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 294. 122. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 12. IV. 25. **Gerh.** t. 15. f. 3. **Zephyrus Dalm.** Pap. Sv. 95. 15. **Polyommatus. God.** et **Dup.** Lepid. I. 222. pl. 11. f. 3. pl. 11. quart. f. 3. **Pap.** *damoetas* **Hübn.** Pap. t. 56. f. 266—268.

Liksom föregående art är Klöfwer-Blåwingen en af wåra sällsyntare dagfjärilar. Den uppehåller sig i Maj och Juni månader helst på ängsbackar, der ekeskog finnes. I Östergöthland är den tagen wid Gusum (**Wahlb.**) och wid Häradshammar (**Stenh.**); på hwilket sednare ställe, den icke är så synnerligen sällsynt. I Upland är den träffad wid Upsala (**Dalm.**) och wid Ekenäs på Wermdön (**Wahlb.**). Inom Norige är den anmärkt wid Christiania (**Siebke**).

Artbeskr. Antennerne swarta med hwita ringar. Klubban mörkbrun, ofwan wid spetsen hwit. Palperne blåagtigt hwita med swart spets, undertill med swarta stickelhår. Ögonen och hufwudet såsom hos föregående arter. Ryggskölden och abdomen ofwan blåludne. Den sednare undertill hwit. Fötterne blågrå; tarserne med swartagtiga ringar.

Hanne. Wingarne ofwan glänsande blå med smal, mot spetsen bredare, swart borda i utkanten. Wingarne undertill ljust askegrå; de främre i disken med ett swart, af hwitt omgifwet streck och utanför detta 5—6 swarta, med hwitt omgifna punkter, som bilda en böjd twerrad; isynnerhet 2:ne af dessa äro mycket stora. Bakwingarne från basen, längs inkanten och utöfwer midten spanskgröna, med ett otydligt, swart twerstreck wid diskfältets slut och en twerrad af små, swarta, af hwitt omgifna punkter, af hwilka 1—2 stå wid framkanten, widt skilda från de öfriga; dessa sinsemellan olikstora, så att några af dem snarare likna atomer än punkter. Längs utkanterne af

wingarne löper en smal mörkbrun linia inwid de hwita fransarne.

Honan liknar hannen till wingarnes undre sida med undantag deraf, att den är mera stötande i brunt. Wingarne äro ofwan swartbruna, från basen utöfwer disken blå, med ett swart twerstreck wid diskfältets slut. Sällan äro wingarne enfärgadt bruna på öfre sidan.

Larven, som lefwer på Trifolium, Astragalus, Genista m. fl. werter, är bleft gulgrön, finluden, med en rödagtig linia längs ryggen, och mörkgröna sidolinier på hwarje sida. Hufwudet och bröstfötterne äro swarta; abdominalfötterne grönagtigt bruna. **Pupan** är brunagtig.

Anm. Fjärilen har stundom på bakwingarnes undre sida blott en ocell-lik (swart, med hwitt omgifwen) punkt.

15. Fjellvicke-Blåvingen (Lycæna pheretes **Hübn.**)

Alis infra cinereis, anticis macula discoidali nigra, albo marginata, serieque subangulata punctorum ocellatorum; posticis serie duplici macularum albarum. L. al. exp. 25—30 millim.

Mas. Alis supra cyaneis margine tenuissimo, indeterminato, nigro.

Femina. Alis supra fuscis, lineola discoidali obscuriori.

Wingarne undertill askegrå, de främre med en swart, hwitbegränsad diskfläck och en nästan winklad rad af ocell-lika punkter; de bakre med en dubbel rad af hwita fläckar. L. e. wingsp. 1—1¼ t.

Hanne. Wingarne ofwan blå med ganska smal, inåt obegränsad, swart utkant.

Hona. Wingarne ofwan mörkbruna med ett litet, mörkare streck i disken.

Syn. **Pap.** *pheretes* **Hübn.** Pap. Text. 45. 8. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 25. IV. 25. **Gerh.** pl. 22. f. 1. **Polyommatus. God.** et **Dup.** Lepid. II. 202. pl. 25. f. 5. 6. **Argus Zett.** Ins. Lapp. 912. 3. **Pap.** *atys* **Esp.** Schm. I. t. 118. c. 73. f. 4. 5. p. 10. **Hübn.** Pap. t. 97. f. 495. 496.

Fjellwicke-Blåwingen upptäcktes inom Skandinavien af Prof.

Boheman 1832, under hans Norska resa. Den fanns af honom isynnerhet allmän på norra sluttningen af Dowre fjell wid Gästgifwaregården Riise, och sedan wid Drivstuen under sednare hälften af Juni. Sedermera har den äfwen blifwet funnen i Gudbrandsdalen i Juni och Juli månader (Siebke). Förut war den endast känd från Tyrolska och Schweitziska Alperne. Den besöker isynnerhet blomstren på Astragalus alpinus.

Artbeskr. Antennerne ofwan swarta med hwita ringar; undertill hwitagtiga med bruna ringar. Klubban swart, ofwan med en hwit twerstrimma nära spetsen. Palperne gråagtiga, mot spetsen swarta; undertill med längre grå och swarta hår. Ögonen swarta, omgifna af en hwit ring. Hufwudet mellan ögonen swartludet med en blå, hos honan ljusbrun strimma längs midten; hjessan blåluden, hos honan brunluden. Ryggskölden och abdomen hos hannen blåludna, hos honan brunludna. Abdomen undertill, jemte bröstet, gråluden. Fötterne hwitgrå; tarserne med bruna ringar.

Hanne. Wingarne ofwan ljusblå med smala, swarta utkanter, hwilka inåt ej äro skarpt afskilda från grundfärgen, som närmast utkanten genomskäres af de här swarta wingnerverne. Framwingarnes främre kant smalt, men de bakres bredare swart. Framwingarne undertill askegrå med ett swart, af hwitt omgifwet streck wid diskfältets slut och utanför detta en rad swarta, hwardera med hwit ring omgifna, små punkter, af hwilka den första står innanför de öfriga, som tillsamman bilda en rät linia, hwarföre hela raden synes winklad nära framkanten. Bakwingarne något mörkare, wid basen grönagtiga, med twenne rader, till större delen ovala, hwita fläckar, samt en mindre fläck nära framkanten wid basen. Den fläck, som är belägen wid diskfältets slut, är något hjertformig. Fransarne ofwan hwita, undertill gråagtiga.

Honan liknar hannen undertill, men är på wingarnes öfre sida mörkbrun med ett mörkare streck wid diskfältets slut, samt wid wingbasen något blåpudrad.

16. Lazurfärgade Blåvingen (Lycæna alsus **W. V.**)

Alis infra cinereis macula discoidali nigra, albo-marginata; anticis serie punctorum ocellatorum subrecta; posticis serie punctorum ocellatorum abrupta, sinuata, interdum deficiente punctisque ocellatis basalibus. L. al. exp. 22—28 millim.

Mas. Alis supra fuscis, coeruleo micantibus margine nigro-fusco, tenuissimo.

Femina. Alis supra nigro-fuscis.

Wingarne undertill askegrå med en swart, af hwitt omgifwen fläck i disken; de främre derjemte med en nästan rät rad af swarta ocell-lika punkter; de bakre med en dylik, men afbruten, bugtig, stundom förswinnande, och derjemte försedda med ocell-lika punkter wid basen. L. e. wingsp. $^{15}/_{16}$—$1\,^{1}/_{8}$ t.

Hanne. Wingarne ofwan bruna, blåskimrande, med ganska smal, swart utkant.

Hona. Wingarne ofwan swartbruna.

Syn. **Pap.** *alsus* **W. V.** 184. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 295. 125. **Papilio Hübn.** Pap. t. 58. f. 278. 279. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 22. IV. 25. **Treitsch** X. 1. 65. **Gerh.** pl. 13. f. 2. **Zephyrus Dalm.** Pap. Sv. 96. 18. **Argus Zett.** Ins Lapp. 912. 4. **Polyommatus. God.** et **Dup.** Lepid. II. 208. pl. 26. f. 5. 6. **Pap.** *minimus* **Esp.** Schm. I. t. 34. Suppl. 10. f. 3. p. 338. **Pap.** *alsoides* **Gerh.** t. 13. f. 3.

Denna lilla Blåwinge finnes temligen kringspridd på wår halfö. Under det den tyckes saknas i wissa provinser, är den icke just sällsynt i andra. I Skåne finnes den der och hwar, såsom wid Lund (**Zett.**) Trolle-Ljungby och Åhus. I Småland är den träffad wid Anneberg och wid Bröms, på gränsen emellan Skåne och Blekinge, samt i Westergöthland wid Kinnekulle (**Bhm.**). På Gottland har den blifwit tagen wid Walls Kyrkoherdeboställe (**Steuh.**) och wid Wamblingbo (**Bhm.**) Inom Upland finnes den temligen allmän wid Upsala (**Dalm.**) och wid Stockholm (**Wahlb.**). I Norige är den funnen wid Christiania (**Siebke**), wid Levanger och Alstahaug (**Zett.**), så att den här tyckes gå ganska högt mot norden. Inom Swenska Lappmarkerne

skall den äfwen finnas (Thbg.). I södra delarne af halfön infaller fjärilens flygtid i Maj och Juni månader, men inom de nordligare provinserne först i Juni och Juli, under hwilken sistnämnde månad den blifwit funnen wid Alstahaug.

Artbeskr. Antennerne swartbruna, hwitringlade. Klubban brun, undertill hwitagtig. Palperne blåagtigt hwita med swartagtiga spetsar. Ögonen omgifna af en hwit ring. Hufwud och ryggsköld brunludna. Abdomen ofwan brun, undertill blågrå. Bröstet blågrått, ludet. Fötterne hwitagtiga.

Hanne. Wingarne ofwan swartbruna, blåglänsande, med smal, swart utkant. Wingarne undertill askegrå med ett swart, af hwitt omgifwet streck wid diskfältets slut, och utanför denna en rad, små, swarta, af hwitt omgifna punkter. På framwingarne är denna rad nästan rät, endast första punkten wid framkanten står framom de öfriga. På bakwingarne är den deremot närmare inkanten bugtig, så att en punkt står långt inom de öfriga, och wid framkanten är den afbruten, så att twenne punkter stå skilda från de öfriga och i annan rigtning, än dessa; de bilda nemligen en rät linia med diskstrecket, stundom saknas tillochmed största delen af de punkter, som tillhöra denna rad. Wid basen af bakwingarne finnas några punkter af samma färg, som de förut beskrifna. Fransarne äro hwitgrå.

Honan liknar hannen, men är på wingarnes öfre sida enfärgadt swartbrun.

Larven skall lefwa på Trifolium (**Herold**).

B. *Ögonen ludna.*

17. Ängs-Blåvingen (Lycæna acis Ochs.)

Alis infra cinereis, ad basin haud virescentibus, macula discoidali nigra, albo-marginata, serieque punctorum ocellatorum, anticarum arcuata, posticarum subabrupta, sinuata; basi posticarum unipunctata. L. al. exp. 30—35 millim.

Mas. Alis supra coeruleis margine indeterminato et extremitatibus costarum nigris.

Femina. Alis supra fuscis.

Wingarne undertill askegrå, wid basen obetydligt grönagtiga, med en swart, af hwitt omgifwen fläck i disken och en rad ocell-lika punkter, hwilken på de främre är bågböjd, och på de bakre något afbruten, bugtig; de bakres bas med en liten punkt. L. e. wingsp. $1\frac{1}{4}$—$1\frac{7}{16}$ t.

Hanne. Wingarne ofwan blå med obegränsad, swart utkant och nervernes yttre ändar swarta.

Hona. Wingarne ofwan swartbruna, enfärgade.

Syn. **Lycæna** *acis* **Ochs.** Schm. I. 2. 14. IV. 25. **Gerh.** pl. 13. f. 4. **Polyommatus God.** et **Dup.** Lepid. I. 224. pl. 11. secund. f. 7. pl. 11. quart. f. 4. **Zephyrus** *argianus* **Dalm.** Pap. Sv. 95. 16. **Argus Zett.** Ins. Lapp. 912. 1. **Pap.** *argiolus* **Hübn.** Pap. t. 56. f. 269—271. Text. 45. 5. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 295. 123. **Esp.** Schm I. t. 21. f. 1. a. b. p. 277. **Pap.** *acis* **W. V.**

Anm. Det är blott för att gifwa wika för det allmänt antagna bruket, som wi här kalla denna art *L. acis*, ehuru han med rätta borde bära det af Dalman gifne namnet, emedan derigenom all collision med följande upphäfdes.

Ängs-Blåwingen är ganska allmän öfwer hela Skandinavien, de nordligaste provinserne icke undantagna. Från Juni till slutet af Augusti månader flyger han i skogar och på ängar.

Artbeskr. Antennerne swarta, hwitringlade. Klubban swart, undertill hwitagtig. Palperne hwitagtiga, i spetsen swarta, undertill med swarta stickelhår. Ögonen gulbruna, omgifna af en hwit ring. Ryggskölden swart, hos hannen med blå, hos honan med brun ludd. Abdomen ofwan swartagtig, undertill hwitagtig. Bröstet blågrått ludet. Fötterne hwita med brunringlade tarser.

Hanne. Wingarne ofwan mörkblå, i utkanten swarta, hwilken färg likwäl utan bestämd färggräns inåt förlöper i grundfärgen, som wid utkanten genomskäres af de derstädes swarta wingnerverne. Yttersta framkanten af de främre wingarne smalt hwit. Wingarne undertill askegrå med ett swart, af hwitt omgifwet streck i disken och utanför detta en rad

swarta, likaledes med hwitt omgifna punkter. Denna rad är på framwingarne temligen starkt bågböjd, likwäl saknas stundom första punkten wid framkanten. På bakwingarne är den nära indre kanten bugtig, såsom hos föregående art, men wid framkanten icke så mycket afbruten som hos denna, emedan de twå första punkterne stå här icke i linia med diskstrecket, utan med den 4:de eller 5:te punkten af samma rad. Wid basen af bakwingarne finnes nära framkanten en, de öfrige liknande punkt, hwilken likwäl stundom är blott antydd. - Wid basen äro wingarne obetydligt grönagtigt anlupna, likwäl mer på de bakre, än på de främre. Fransarne hwita och närmast dem går på wingarnes undre sida en smal, brunagtig linia.

Honan, som till wingarnes undre sida liknar hannen, är till den öfre swartbrun, i en wiß dager något glänsande, och stundom synes ett otydligt, mörkare streck wid slutet af diskfältet. Fransarne äro brunagtiga, i wingspetsarne hwita.

Obs. Högst sällan saknas största delen af de ocell-lika punkterne på wingarnes undre sida.

18. Toste-Blåvingen (Lycæna argiolus Lin.)

Alis infra lacteo-canis macula discoidali nigra serieque punctorum oblongorum nigrorum, anticarum subarcuata, posticarum valde abrupta, sinuata; basi posticarum tripunctata. L. al. exp. 25—35 millim.

Mas. Alis supra læte coeruleis apicibus anticarum tenuissime infuscatis.

Femina. Alis supra coeruleis, apicibus anticarum, margineque antico posticarum late nigro-fuscis; posticis margine exteriori nigro-punctato.

Wingarne undertill blåagtigt hwitgrå med en swart fläck i disken och en rad af swarta, aflånga punkter, hwilken på framwingarne är något kröft samt på bakwingarne ganska mycket afbruten och bugtig; bakwingarne med 3:ne punkter wid basen. L. e. wingsp. 1—1 7/16 t.

Hanne. Wingarne ofwan ljusblå med spetsarne på de främre smalt brunagtiga.

Hona. Wingarne ofwan blå, de främres spetsar och de bakres framkant bredt swartbruna; de bakre med swarta punkter i yttre kanten.

Syn. **Pap.** *argiolus* **Lin.** F. Sv. 284. 1076. **Lycæna Ochs.** Schm. I. 2. 27., IV. 25. & 144. **Treitsch.** X. 1. 61. **Gerh.** pl. 13. f. 1. **Zephyrus. Dalm.** Pap. Sv. 96. 17. **Argus Zett.** Ins. Lapp. 912. 2. **Polyommatus God.** et **Dup.** Lepid. I. 225. pl. 11. quart. f. 5 pl. 11. secund. f. 8. **Hesperia** *acis* **Fabr.** E. S. III. 1. 295. 124. **Papilio Hübn.** Pap. t. 57. f. 272—274. Text. 46. 11.

Tosle-Blåwingen är en af wårens första tillhörigheter. Redan i början af Maj ser man honom i södra Swerige flyga fram och åter öfwer sanka ängar och äfwen infinna sig uti trädgårdarne. Något sednare träffas han i de medlersta och nordliga Landskapen af wår half-ö. Huru högt mot norden han egentligen går wet man ännu ej; men atminstone träffas han ännu wid breddgraden af Hernösand (Zett.). På orter söder om denna stad är han ingenstädes sällsynt hwarken i Swerige eller i Norige. Likwäl föredrager han skogstrakterne framför slättlandet.

Artbeskr. Antennerne swarta med hwita ringar. Klubban brun, i spetsen gulagtig. Palperne blåagtigt hwita, ofwan och i spetsen swarta, undertill med swarta stickelhår. Hufwudet mellan ögonen swartludet med en längsgående blå strimma i midten. Hjessan och ryggskölden blåluden, abdomen ofwan swart, blåpudrad, med glesa hår; undertill hwit. Bröstet ljust blågrått. Fötterne blåagtigt hwita med swartringlade tarser.

Hanne. Wingarne ofwan ljusblå; de främre i spetsen och utåt utkanten smalt swarta; undertill blåagtigt hwitgrå med ett swart streck wid diskfältets slut och utanför detta en rad af swarta, isynnerhet på framwingarne streckformiga punkter. Denna rad är på framwingarne föga bågböjd, emedan endast första punkten närmast framkanten står innanför de öfrige. På bakwingarne är den närmare infanten bugtig, så att en fläck står

der något inom de öfriga, samt närmare framkanten starkt afbruten, så att 2:ne fläckar stå der widt skilda från de öfriga och i linia med diskstrecket. Detta saknas stundom alldeles, eller finnes blott antydt. Wid basen af bakwingarne finnas trenne swarta punkter: en nära framkanten, en i diskfältet och en wid inkanten. Sällan saknas endera af dem. Stundom finnas också på bakwingarnes undre sida, i utkanten isynnerhet nära analhörnet några otydliga swartagtiga punkter. Fransarne hwita, på framwingarne prydda med swartagtiga fläckar wid nerwernes utlopp.

Honan, som till wingarnes undre sida liknar hannen, är till den öfre blå med bred, swartbrun eller swart utkant på framwingarne och framkant på bakwingarne. I utkanten af de sednare finnes också en rad af stundom otydliga, swarta fläckar. Wingarnes swartbruna eller swarta färg varierar mycket till sin utsträckning.

Larven, som lefwer på Rhamnus frangula, är gulgrön med mörkgrön rygglinia och högst korta hår. Hufwud och fötter äro swarta. **Pupan** är glatt och utan skarpa kanter, till främre delen grön, till den bakre slötande i brunt, samt försedt med en swart rygglinia. (**Ochs.**).

VII. Trib. Erycinides. BOISD.

Pedes 6; antici reliquis breviores, maris debiles, rudimentales.

Cellula discoidalis alarum semiaperta. Costa transversa in medio abrupta, tantum tumiditate connexa.

Margo anticus alarum anticarum costis 3 et ramulis duobus quartæ, nempe ramulis costæ alæ septimæ et costis 8—10, extenditur.

Costæ alarum posticarum 8; 1:ma e trunco communi cum 2:da, radice simplice, egrediens et ramulum distinctum in lobum basalem emittens; 7:ma—8:va iterum e basi egredientes. Costæ anticarum 10, ad basin inter se æqua-

les; 1:ma e basi, 7:ma triramosa, cum 6:ta ex eodem loco egrediens.

Alæ posticæ pro receptione abdominis canaliculatæ, in margine exteriori integræ.

Larva oblongo-ovata, depressa, tuberculis carnosis hispidis obsita, capite cordato. Tacta se convolvit.

Pupa brevis, crassa, ano mucronato, hispidula, apice anali et filo per medium transverso alligata.

Fötterne 6: det främre paret kortare än de öfriga, hos hannen rudimentära.

Diskfältet på wingarne halföppet. Twernerven i midten afbruten, blott sammanhängande genom en uppswällning.

Framkanten på framwingarne hålles utspänd genom 3:ne nerver och 2:ne grenar af en fjerde; nemligen genom 7:de wingnervens grenar och genom 8:de—10:de wingnerverne.

Nerverne på bakwingarne 8; den 1:sta, utgående från gemensam stam med den 2:dra, har enkel rot och utsänder till rotloben en tydlig gren; 7:de—8:de utgå återigen från basen. Framwingarnes nerver 10, wid basen sinsemellan likformiga; den 1:sta utgående från basen, den 7:de, som är tregrenig, från samma ställe som den 6:te.

Bakwingarne i inbre kanten nedböjda till en ränna, deri abdomen upptages; i yttre kanten hela.

Larven aflångt-äggformig, nedtryckt, bewuxen med köttiga, håriga knölar och försedd med hjertformigt hufwud. Widrörd sammanrullar den sig.

Puppan kort, tjock, finhårig, med analtagg, fästad wid denna och medelst en om kroppens midt slagen tråd.

Af denna afdelning eger wår Fauna blott ett slägte och en art.

Slägtet: **Hamearis.** (Hübn.)

(Argynnis Latr. Melitæa Ochs. Dalm. Lycæna Treitsch. Nemeobius Steph. H—S.)

Antennæ longiores, clavatæ. Clava determinata, ovata, compressa.

Palpi squamati, infra pilis divergentibus, apice brevioribus instructi, porrecti, triarticulati: articulus medius reliquis conjunctis multo longior, gracilis; ultimus minutissimus omnium, ovatus, ad basin articulo medio latitudine æqualis.

Oculi nudi.

Pedes antici maris brevissimi, rudimentales tarsibus inarticulatis, feminæ reliquis quidem breviores, sed iis conformes; femora subtus hirsuta; articulus primus tarsorum paris intermedii 2:do—4:to longitudine æqualis; 2:dus—3:tius invicem æquales; 4:tus minutus, 5:to duplo longior, tertio fere æqualis l. eo vix longior.

Alæ integræ.

Costæ alarum posticarum 8: 1:ma et 2:da, hæc vero biramosa, e trunco communi superiore, 3:tia e costa transversa, 4:ta—6:ta e trunco communi inferiori, et 7:ma—8:va e basi separatim, egredientes; 1:ma ramulum haud reflexum in lobum basalem omittens. Costæ anticarum 10: 1:ma e basi, 2:da—4:ta e trunco communi inferiori, 5:ta e costa transversa, 6:ta—9:na e trunco communi superiori, et 10:ma iterum e basi, egredientes; 6:ta et 7:ma ex eodem loco cellulæ, hæc triramosa. Costa transversa alarum posticarum inter costam 3:am et 4:tam, et anticarum inter 4:tam et 6:tam abrupta, ut costa harum 5:ta ex tumiditate egreditur.

Antennerne temligen långa, klubbformiga. Klubban tydligt skild från skaftet, äggformig, sammantryckt.

Palperne fjälliga, undertill med utsperrade, mot spetsen kortare hår, framstående, treledade: medlersta leden smal, mycket längre än de öfriga tillsammantagna; sista leden minst, äggformig, wid basen lika bred som den medlersta.

Ögonen nakna.

Fötterne: de främre hos hannen ganska korta, rudimentära med

ledade tarser, hos honan wiesserligen kortare än de öfrige, men likwäl likformiga med dessa; laren undertill ludna; medlersta parets första tarsled lika lång med den 2:dra—4:de tillsamman; den 2:dra och 3:dje sinsemellan lika; den 4:de liten, dubbelt längre än den 5:te, nästan lika lång med eller föga längre än den 3:dje.

Wingarne helbräddade.

Nerverne på bakwingarne 8: den 1:sta och 2:dra (denna twågrenig) utgående från öfre nervstammen, den 3:dje från twernerven, den 4:de—6:te från nedre nervstammen och den 7:de—8:de, skilda, från basen; den 1:sta utsänder en föga bakåtböjd gren åt rotloben. Framwingarnes nerver 10: den 1:sta utgående från basen, 2:dra—4:de från nedre nervstammen, 5:te från twernerven, 6:te—9:de från öfre nervstammen och den 10:de återigen från basen; 6:te och 7:de utgå från samma ställe af diskfältet, den sednare tregrenig. Bakwingarnes twernerv afbruten mellan 3:dje och 4:de wingnerven, och framwingarnes emellan 4:de och 6:te, så att dessas 5:te nerv utgår från uppswällningen.

Hithörande art har endast en generation om året och framkommer om wåren efter att hafwa öfwerwintrat såsom pupa.

Gulvifve-Fjärilen (Hamearis lucina Lin.)

Alis supra fuscis testaceo maculatis, punctis subocellatis fuscis marginalibus; posticis infra fasciis duabus macularibus albidis. L. al. exp. 28—32 millim.

Wingarne ofwan swartbruna med brungula fläckar och swartagtiga ocellformiga kantpunkter; de bakre undertill med twenne, af fläckar bestående, hwitagtiga twerband. L. e. wingsp. $1^{3}/_{16}$—$1^{5}/_{16}$ t.

Syn. **Pap.** *lucina* **Lin.** F. Sv. 280. 1061. **Fabr.** E. S. III. 1. 250. 778. **Melitæa Ochs.** Schm. I. 1. 50. IV. 14. **Dalm.** Pap. Sv. 77. 10. **Lycæna Treitsch.** X. 1. 76. **Papilio Hübn.** t. 4. f. 21. 22. Text. 7. 11. **Nemeobius H—S.** Text. I. **Nickerl.** Synops. d. Lepid. Fauna Böhmens. I. 17. **Lycæna Gerh.** pl. 35. f. 6.

Gulwifwe-Fjärilen är en af wåra sällsyntare dagfjärilar och förekommer i hassel-lundar tidigt på wåren, redan i Maj månads början. Någon annan säker lokal för deß förekomst, än den **Dalman** uppgifwer hafwa wi ännu ej. Omkring Upsala är nemligen arten icke sällsynt (**Wahlb.**). Omkring Stockholm förekommer den äfwen, hwilket Dalman ock torde åsyfta, då han säger: "*alibi rarius*".

Artbeskr. Antennerne ofwan swartbruna med hwita ringar; undertill hwitagtiga. Klubban swart, i yttersta spetsen rödgulagtig. Palperne swarta, ludna. Hufwudet med en större swart, på sidorne hwitagtig hårtofs emellan ögonen; på hjessan gulbrunt ludet. Ögonen gulbruna, bakåt kantade med hwitt. Ryggskölden brunluden. Abdomen ofwan brun, gleſt luden; undertill hwitagtig. Hannens analtofs undertill rödgul, ofwan brun. Bröstet brunludet. Fötterne rödgulagtiga.

Hanne. Wingarne ofwan swartbruna (de främre isynnerhet wid basen) med brungula fläckar, som äro små och otydliga på bakwingarne. Längs utkanterne gå en rad swartagtiga punkter, omgifne hwardera af en brungul ring, hwilken på framwingarne är inåt förlängd. Undertill äro framwingarne brunagtigt gula med swarta och hwitgula fläckar i disken, samt trekantiga swarta fläckar längs utkanterne, motswarande öfre sidans punkter. Bakwingarne äro mörkare med twenne twerband af hwitagtiga, olikstora fläckar, som dels äro ovala, dels fyrsidiga. Längs utkanterne stå en rad swarta, trekantiga, med ljusare brungult omgifna fläckar, som motswara öfre sidans punkter. Fransarne äro hwitagtiga med bruna fläckar wid nervernes utlopp.

Honan är större och har mera afrundade wingar än hannen, samt något ljusare brungula fläckar.

Larven, som lefwer på Primula veris och elatior, är blekt olivbrun med swarta lufthål, rostbruna abdominalfötter, hwita bröstfötter och hwitagtig bukſida. Hufwudet är platt, glänsande, rostbrunt, med swarta sidor och mundelar. De på

ryggen warande wårtorne stå i bleka fläckar. I ungdomen har den twenne rader swarta borster på ryggen, men med tilltagande ålder förswinna dessa och han blifwer fjäderlikt hårig, samt får håriga wårtor. Pupan är tätt öfwerwuxen med fina bor-ster och hår, har kantig hufwudregion, swarta wingslidor och gulagtigt hwit abdominalregion.

II. Fam. Hesperioidæ.

Margo anticus alarum anticarum ecostatus costis semper 5 simplicibus sustinetur. Ex apice cellulæ discoidalis alarum posticarum plica subtilissima in loco costæ egreditur.

Caput magnum, thoraci latitudine fere æquale. Antennæ basi late distantes. Stemmata nulla.

Corpus respectu habito expansionis alarum crassum, robustum. Thorax abdomine latior, depressus, subconvexus.

Alæ insecti quiescentis divaricatæ l. tantum anticæ suberectæ. Margo internus alarum posticarum non deflexus, sed per totam longitudinem suplicatus l. subconvolutus, ut canalis pro receptione abdominis non formetur.

Larva tortriciformis, fere nuda, intra folia contorta degens. **Pupa** mutica, folliculata (involuta).

Framkanten af framwingarne, som sjelf saknar nerv, hålles alltid utspänd medelst fem enkla nerver. Ur spetsen af bakwingarnes diskfält utgår istället för nerv ett ganska fint weck.

Hufwudet stort nästan lika bredt som thorax. Antennerne wid basen widt åtskilda. Inga punktögon.

Kroppen med hänseende till wingutsträckningen stark och stor. Thorax bredare än abdomen, nedtryckt, föga konwex.

Wingarne under hwilan utsperrade, eller åtminstone blott de främre något upprättstående. Bakwingarnes inbre kant icke nedböjd, utan på längden något weckad eller sammanrullad, så att ingen ränna för abdomens upptagande bildas.

Larven, lik en Wecklare-larv, nästan naken, lefwer dold emellan sammanwecklade blad. Puppan slät, inswept i hylsa, bildad af sammanspunna blad.

Arterne af denna familj likna i flygten mera Swärmarne och så kallade Skymningsfjärilar, än de egentliga dagfjärilarne, ehuru de såsom dessa äro i rörelse endast om dagen. Den är snabb och jemn, och flygande hämta de ofta sin näring. Larverne lefwa dels af Monocotyledoner och dels af Dicotyledoner, och arterne tyckas ej hafwa mer än en generation om året.

Hithörande Slägten kunna på följande sätt karakteriseras:

A. Tibiæ pedum posticorum calcaribus duobus. (Costæ 7:ma et 8:va alarum anticarum approximatæ).
Sista fotparets tibier försedda med 2:ne sporrar. (Framwingarnes 7:de och 8:de nerver wid basen hwarandra närstående). } **I. Heteropterus.**

B. Tibiæ pedum posticorum calcaribus quatuor.
Sista fotparets tibier med 4:ra sporrar.

1. Costæ 7 et 8 alarum anticarum ad basin approximatæ.
Framwingarnes 7:de och 8:de nerver wid basen hwarandra närstående.

a. Costa 5:ta alarum anticarum e plica transversa cellulæ egrediens et basi ad costam 4:tam propius accedens. Ex apice cellulæ discoidalis posticarum plica haud distincta egreditur.
Framwingarnes 5:te nerv utgår från diskfältets twerweck och kommer i anseende till basen närmare 4:de än 6:te wingnerven. Ur spetsen af bakwingarnes diskfält utgår ett föga märkbart wingweck. } **II. Hesperia.**

b. Costa 5:ta alarum anticarum e plica transversa cellulæ, sed exacte in medio inter costam 4:am et 6:am, egrediens. Ex apice cellulæ discoidalis posticarum plica sat distincta egreditur. — III. Syrichtus.

Framwingarnes 5:te nerv utgår från diskfältets twerweck, men fullkomligt midt emellan 4:de och 6:te wingnerverne. Ur spetsen af bakwingarnes diskfält utgår ett tydligt wingweck.

2. Costæ 7—9 alarum anticarum ad basin approximatæ. (Costa 5:ta in medio inter costam 4:tam et 6:tam e plica transversa cellulæ egrediens). — IV. Thanaos.

Framwingarnes 7—9 nerver wid basen hwarandra närstående (5:te nerven utgår från diskfältets twerweck midt emellan 4:de och 6:te wingnerverne).

Slägtet: **Heteropterus** (Dum.) Dup.

(*Hesperia* Latr. Ochs. Dalm. *Battus* Scop. *Erynnis* Schrank. *Pamphila* Fabr. *Steropes* Boisd.)

Antennæ longiores, clavatæ. Clava ovata, apice obtusa, recta.

Palpi distantes, hirsutissimi, triarticulati; articulus ultimus distinctus, gracillimus, acuminatus.

Oculi nudi.

Pedes: antici reliquis quidem breviores, sed iis conformes, tibiæ pedum intermediorum et posticorum ad insertionem tarsorum calcaribus duobus sat validis instructæ. Articulus primus tarsorum pedum anteriorum sequente longior, secundo tertioque longitudine æqualis; secundus tertio, hic tamen quarto, quinto æquante, longior. Articulus primus tarsorum

posticorum sequentibus longitudine æqualis, secundus tertio hic tamen quarto, minutissimo, longior; quintus tertio fere æqualis.

Alæ integræ, posteriores abdomine breviores; anticæ in quiete erectæ.

Costæ alarum posticarum 8: 1—3 e trunco superiore, 4—6 e trunco inferiore, 7—8 e basi egredientes; cellula discoidalis aperta, inter costas 3 et 4 plica transversa tantum subtilissima subclausa. Costæ alarum anticarum 12: 1:ma e basi, 2—3 e trunco communi inferiori, 5—6 e plica subtilissima transversa cellulæ, 7—11 e trunco communi superiori et 12 e basi egredientes; costa 5:ta in medio inter costam 4:tam et 6:tam egrediens; sexta et septima basi discretæ; 7:ma et 8:va ad basin approximatæ, ex eodem loco cellulæ egredientes; 8—11, inter se æqualiter remotæ, in marginem anticum excurrunt. Cellula discoidalis abrupte truncata, aperta, plica subtilissima inter costas 4 et 7 subclausa. Inter costam 3 et 4 alarum posticarum plica subtilissima e cellula egreditur et in marginem posticum excurrit.

Antennerne temligen långa, försedda med tydlig klubba. Denna äggformig och rät med trubbig spets.

Palperne widt åtskilda, ganska ludna, treledade; sista leden tydlig, ganska smal, tillspetsad.

Ögonen nakna.

Fötterne: de främre wisserligen kortare än de öfriga, men likformiga med dessa. Medlersta och bakersta fotparets tibier försedda med twenne temligen starka sporrar wid tarsernes ledfogning. Första leden af framfötternes tarser längre än den följande, lika lång med den 2:dra och 3:dje; den 2:dra längre än den 3:dje, denna åter längre än den 4:de, hwilken är lika lång med den 5:te. Första leden af bakersta fotparets tarser lika lång med de följande; den 2:dra längre än den 3:dje; denna åter längre än den 4:de, hwilken är minst; den 5:te nästan lika lång med den 3:dje.

Wingarne helbräddade, de bakre kortare än abdomen; de främre under hwilan uppåt hopslagna.

Nerverne på bakwingarne 8: 1:sta—3:dje utgående från öfre nervstammen, 4:de—6:te från nedre nervstammen och 7:de—8:de från basen; diskfältet öppet, blott genom ett ganska fint twerweck tillslutet emellan 3:dje och 4:de nerverne. Framwingarnes nerver 12: 1:sta utgående från basen, 2:dra—3dje från nedre nervstammen, 5:te—6:te från diskfältets fina twerweck, 7:de—11:te från öfre nervstammen och den 12:te från basen; 5:te nerven utgår midt emellan 4:de och 6:te, men denna sednare är wid basen skild från den 7:de; 7:de och 8:de nerverne äro wid basen hwarandra närstående och utgå från samma ställe af diskfältet; 8:de—11:te äro från hwarandra lika långt skilda och utlöpa i framkanten. Diskfältet är twerhugget, öppet och emellan 4:de och 7:de nerverne tillslutet blott af ett ganska fint twerweck. Emellan bakwingarnes 3:dje och 4:de nerv utgår ur diskfältet ett fint wingweck, som löper till utkanten.

Af detta slägte räknas endast en art med säkerhet till Skandinaviens Fauna:

Svartfläckiga Glanssmygaren
(Heteropterus sylvius Knoch.)

Alis posticis supra fuscis maculis flavis in disco serieque minorum ad marginem posteriorem; infra fuscis, atomis flavis adspersis, maculis ut in parte superiore. L. al. exp. 25—30 millim.

Mas. Alis anticis supra flavis micantibus, maculis nigris inæqualibus in disco, serieque macularum minorum ad marginem posteriorem.

Femina. Alis anticis supra fuscis maculis fulvo-luteis, fascia maculari margini propiore, dentata, continua, serieque ad marginem posteriorem maculata, fulvis.

Bakwingarne ofwan mörkbruna med gulgula fläckar i disken och en rad mindre längs utkanten; undertill bruna, öfwerpudrade med gula

atomer och prydda med fläckar såsom på öfre sidan. L. c. wingsp. 1—$1^{3}/_{16}$ t.

Hanne. De främre wingarne ofwan guldgula, glänsande, med olikstora, swarta fläckar i disken och en rad mindre i utkanten.

Hona. De främre wingarne ofwan mörkbruna med guldgula fläckar i disken; närmare kanten ett tandadt, sammanhängande fläckband och i sjelfwa utkanten en mindre fläckrad, båda guldgula.

Syn. **Pap.** *sylvius* **Knock.** Beitr. I. St. t. 5. f. 1. 2. p. 71. **Hübn.** Pap. t. 94. f. 477. 478. Text. p. 72. n. 12. **Pap.** *paniscus* var. b. **Fabr.** E. S. III. 1. 328. 242. **Hesperia** *sylvius* **Ochs.** Schm. I. 2. p. 221. **Dalm.** Pap. Sv. p. 201. n. 5. **God.** et **Dup.** Lepid. II. p. 214. pl. 27. f. 1. 2. **Heteropterus. Wallengr.** Öfvers. af Kongl. Wet. Acad. Förhandl. 1853. p. 22.

Denna öfwer allt temligen sällsynta art, hwilken för **Dalman** endast war bekant såsom tillhörande Finlands Fauna och derföre blef af honom upptagen bland Sweriges dagfjärilar, har Prof. **Boheman** funnit wid Howe uti Norige och dermed ådagalagt, att den werkligen är en wår halfsös tillhörighet. På uppgifna stället träffades den omkring den 20 Juni.

Artbeskr. Antennerne ofwan swartbruna med hwitagtiga ledafdelningar, undertill gula. Klubban ofwan swartbrun, i spetsen och undertill guldgul. Palperne gulagtigt grå, ludna, i spetsen swarta. Hufwud och thorax gulbrunt håriga, isynnerhet det förstnämnda. Abdomen swart, gulpudrad och glest hårig. Analborsten hos hannen swartbrunagtig, undertill gul. Bröstet brungrått eller gulbrunt, ludet. Fötterne bruna, gulpudrade.

Hanne. Framwingarne ofwan gulgula, glänsande, wid basen och uti kanterne bruna med 4 swarta, större fläckar i disken, och en rad mindre längs uttanten, af hwilka sednare de twenne, som äro närmast wingspetsen, äro längre och belägna mera inåt wingen än de öfrige. Af de fyra diskfläckarne är en belägen i sjelfwa diskfältet, en wid dettas slut och de twenne öfriga närmare inkanten, men i rät linia med den sistnämnda.

Undertill äro framwingarne blekare gula, men för öfrigt tecknade såsom på öfre sidan. Bakwingarne ofwan mörkt bruna, glest gulpudrade, med 4—5 större och mindre gulgula fläckar i disken, och en rad mindre dylika längs utkanten; undertill bruna, öfwerpudrade med gula atomer och deßutom försedda med mörkbruna wingnerver, ett mörkbrunt streck längs utkanten och blekgula, mer eller mindre tydligt af brunt omgifna gula fläckar, motswarande öfre sidans. Fransarne bruna, mot spetsarne ljusare.

Hona. Framwingarne ofwan mörkbruna med 2:ne gulgula fläckar i diskfältet, af hwilka den ena, som är nästan triangelformig, finnes innanför och den andra, som är nästan fyrsidig, utanför en rundad brun fläck; närmare utkanten går ett wågigt och tandadt twerband, bildadt af gulgula fläckar, af hwilka den andra (från framkanten räknadt) är belägen närmare utkanten än de öfrige, men likwäl sammanhängande med dem; i utkanten finnes en rad af små, gulgula fläckar. Föröfrigt liknar honan hannen till färgteckningen.

Anm. Ehuru ännu icke funnen inom Skandinaviens nuwarande gränsor, må här likwäl för widare efterforskning uppföras diagnosen till en art, som af Dalman upptages såsom Finsk och måhända äfwen någonstädes inom Swerige eller Norige kan träffas:

Heteropterus *paniscus* (Esp.)

Alis supra nigro-fuscis, violaceo submicantibus, maculis fulvis ovatis in disco serieque macularum minutarum fulvarum marginali; anticis præterea fascia maculari, dentata, interrupta fulva; posticis infra fuscis, atomis fulvis creberrime adspersis, ut in parte superiori maculatis.

Wingarne ofwan swartbruna, något blåglänsande, med äggformiga rödgula fläckar i disken och en rad mindre dylika längs utkanten; de främre deßutom med ett af fläckar bildadt, rödgult, genombrutet twerband; de bakre undertill bruna, öfwerpudrade med tätstående gula atomer och fläckiga såsom på öfre sidan.

Syn. Pap. *paniscus* Esp. Schm. I. t. 28. Suppl. 4. f. 2. p. 322. t. 105. c. 60. f. 6. p. 14. var. Fabr. E. S. III. 1. 328. 242. Hesperia Ochs. Schm. I. 2. 219. IV. 33. Treitsch. X. 1. 93. Dalm. Pap. Sv. p. 201. 4. God. et. Dup. Lepid. I. p. 231. pl. 12. f. 1. 2. Pap. *brontes* Hbn. Pap. t. 94. f. 475. 476.

Fjärilen förekommer i April och Maj flerestädes i Tyskland och äfwen i Finland. Den liknar mycket honan till föregående art, men har mörkare grundfärg, rödgulare fläckar och det rödgula twerbandet, som på framwingarne går emellan diskfältet och utkantens fläckrad, genombrutet, så att wid framkanten finnes en rödgul större fläck, och, skild från denna samt närmare utkanten, twenne små, stundom otydliga, samt derefter i rät linia med den förstnämnda och inkanten 3:ne andra.

Slägtet: **Hesperia** (Latr. Ochs. Dalm.) Boisd.

(*Heteropterus* Dumeril. *Battus* Scop. *Erynnis* Schrank. *Pamphila* Fabr.)

Antennæ longiores, clavatæ. Clava elongato-ovata, recta, apice interdum mucrone hamiformi reflexo munito.

Palpi distantes, hirsutissimi, triarticulati; articulus medius maximus, latus, ad insertionem articuli basalis latior, inflatus; articulus basalis latitudine medio fere æqualis, sed ultimo longitudine haud æquans, interdum eo multo minor; articulus ultimus gracilis, cylindricus, subacuminatus, fere nudus, prope marginem apicalem superiorem articuli medii insertus, basali longior, interdum medio longitudine haud cedens, in pilositate articulorum reliquorum non occultus.

Oculi nudi.

Pedes: antici reliquis quidem breviores, sed iis conformes. Tibiæ pedum intermediorum ad insertionem tarsorum calcaribus duobus validis munitæ, sed tibiæ posteriorum præterea habent calcaria duo breviora fere in medio. Femora infra hirsuta. Articulorum tarsorum proportio fere ut in genere præcedente.

Alæ integræ, posticæ abdomine haud breviores; anticæ in quiete erectæ.

Costæ alarum ut in genere antecedente; costa 1:ma seu truncus communis superior alarum posticarum ramulum rectum, apice erga corpus insecti spectantem, in lobum basalem emittit; costa 5:ta alarum anticarum, quæ sola e plica

tenuissima transversa cellulæ egredit, basi ad costam 4:tam propius accedit; costa 6:ta non e plica transversa, sed e trunco communi superiore oritur. Cellula discoidalis alarum anticarum est oblique truncata, aperta, plica tantum subtilissima clausa. E plica transversa cellulæ discoidalis posticarum plica subtilissima haud distincta inter costas 3 et 4 egreditur.

Antennerne temligen långa, försedda med klubba; denna aflångt äggformig, rät, i spetsen understundom försedd med en krokformig, tillbakaböjd tagg.

Palperne widt åtskilda, ganska ludna, treledade: medlersta leden ganska stor, bred, wid basledens ledfogning bredare, uppblåst; basleden nästan lika bred med den medlersta, men knapt längre än den sista, understundom mycket mindre, än denna; sista leden smal, cylindrisk, spetsig, nästan naken, infogad i spetsen af den medlersta nära dennas öfre kant, längre än basleden, understundom föga kortare, än den medlersta, icke dold i de öfrigas hårighet.

Ögonen nakna.

Fötterne: de främre wisserligen kortare än de öfrige, men likformiga med dem. Medlersta fotparets tibier försedda med twenne starka sporrar wid tarsleden, men bakersta parets tibier hafwa dessutom nära midten twenne andra kortare. Låren undertill ludna. Proportionen emellan tarslederne nästan densamma som hos föregående slägte.

Wingarne helbräddade, de bakre knapt kortare än abdomen; de främre under hwilan uppåt hopslagne.

Nerverne på wingarne såsom hos föregående slägte; 1:sta nerven, eller öfre nervstammen på bakwingarne sänder at rotloben en rät gren, som med spetsen är rigtad emot insektens kropp; 5:te nerven på framwingarne utgår ensam från diskfältets fina twerweck och kommer i anseende till basen närmare 4:de än 6:te nerven; 6:te nerven utgår icke från twerwecket, utan från öfre nervstammen. Diskfältet på framwingarne är snedt twerhugget,

öppet, blott genom ett ganska fint, twerweck tillslutet. Från diskfältets twerweck på bakwingarne utgår ett ganska fint, föga märkbart weck emellan 3:dje och 4:de nerverne.

Hithörande arter träffas på ängar och betesmarker företrädeswis i södra och medlersta landskaperne af Skandinaviska halfön. Deras larver äro nakna, med mycket glesa hår der och hwar, samt hafwa stort, klotformigt hufwud och första kroppsringen smalare än de öfriga. Pupan är konisk och smärt, samt slutar framtill med en tagg och är på buksidan försedd med en förlängd slida, som innesluter spiraltungan. I anseende till denna slida liknar den pupan till Nattfjärilslägtet Cucullia. Den är inswept uti en tunn hylsa mellan sammanspunna blad*).

A. Antennklubban i spetsen trubbig, utan tagg. Palpernes sista led nästan lika lång med den medlersta, mycket längre än basleden.

1. Mindre Tåtelsmygaren (Hesperia lineola Scriba.)

Alis supra fulvis, anticis maris lineola nigra tenerrima in disco feminæ immaculatis; posticis infra griseo-flavidis, margine interiore flavido; clava atennarum infra apice nigerrima. L. al. exp. 25—30 millim.

Wingarne ofwan rödgula, de främre hos hannen med en fin, swart linia i disken, men hos honan ofläckade; de bakre undertill grågula, i indre kanten gulagtiga; antennklubban undertill i spetsen swart. L. e. wingsp. 1—$1^{3}/_{16}$ t.

---

*) Tabula subdivisionum hujus generis:

A. Clava antennarum apice obtuso, non hamato. Articulus palporum ultimus medio longitudine fere æqualis, basali multo longior: *H lineola & linea.*

B. Clava antennarum apice hamato. Articulus palporum ultimus medio multo brevior, basali haud longior: *H. comma & sylvanus.*

Syn. **Pap.** *lineola* **Scriba.** Journal. III. St. p. 244. **Hesperia Ochs.** Schm. I. 2. 230. IV. 34 & 161. **Boisd.** Icon. p. 243. pl. 47. f. 4. 5. **Pap.** *virgula* **Hübn.** Pap. f. 130. f. 660—663. **Hesp.** *lineola* **Wallengr.** Kongl. Wet. Acad. Öfversigt 1853. p. 23. n. 1.

Denna art, som nu för första gången upptages såsom Swensk, är i Juli och Augusti månader temligen allmän wid Trolle-Ljungby i Skåne, der den isynnerhet träffas på klöfwerlanden. Wid Sjöbo och Kåseberga i Skåne är den äfwen träffad af Prof. Boheman.

Artbeskr. Antennerne ofwan rödgula, undertill gulagtiga. Klubban ofwan och undertill i spetsen alldeles swart, så att antennens gula färg endast på ena sidan med en smal spets utlöper på klubban. Palperne gulagtiga med rödgula och brunagtiga, tätstående, långa hår; sista leden brunagtig, naken. Hufwud och ryggsköld ludne af rödgula, längre hår. Ögonen bruna. Abdomen ofwan längs ryggen brunagtig, på sidorne rödgul, undertill ljusare; analborsten ljust rödgul. Bröstet hwitgult, ludet. Fötterne rödgula.

Hanne. Wingarne ofwan wackert rödgula med mycket smal, swart bord i utkanten, hwarest äfwen nerverne äro swartagtiga. Framwingarne hafwa utanför diskfältet, längs nedre nervstammen en fin, swart linia, som är alltid rät, men stundom saknas den eller finnes blott otydlig. Fransarne äro gulagtiga. Undertill äro framwingarne i disken rödgula, mot spetsarne ljusgula och i inbre kanten wid basen swartagtiga. De bakre äro på samma sida ljust gula med swag gråagtig anstrykning och i indre kanten gulagtiga, hwilken sednare färg utan bestämd gräns öfwergår i grundfärgen.

Honan liknar till färgen hannen, men saknar den swarta linien på framwingarnes öfre sida och har på samma sida grundfärgen något dystrare, och stundom brunagtigt anlupna bakwingar.

2. Större Tåtelsmygaren (Hesperia linea W. V.)

Alis supra fulvis, anticis maris linea nigra in disco, feminæ immaculatis; posticis infra flavo-griseis, macula flava ad

marginem interiorem; clava antennarum infra apice fulvo. L. al. exp. 33 millim.

Wingarne ofwan rödgula; de främre hos hannen med en swart linia i disken, hos honan ofläckade; de bakre undertill gulagtigt grå med en höggul fläck längs inbre kanten; antennklubban i spetsen undertill rödgul. L. e. wingsp. $1^5/_{16}$ t.

Syn. **Pap.** *linea* **W. V.** p. 160. Fam. A. n. 5. **Hübn.** Text. p. 72. n. 16. pl. 96. f. 485—487. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 326. 236. **Ochs.** Schm. I. 2. 228. IV. 34. **Treitsch.** X. 1. 97. **Dalm.** Pap. Sv. p. 200. n. 1. **God.** et **Dup.** Lepid. I. p. 233. pl. 12. tert. f. 2. **Pap.** *thaumas* **Esp.** Schm. I. t. 36. Suppl. 12. f. 2. 3. p. 344. **Pap.** *venula* **Hübn.** Pap. t. 131. f. 666—669. **Hesp.** *linea* **Wallengr.** K. Vet. Acad. Öfv. 1853. p. 23. n. 2.

Denna fjäril*) är, åtminstone enligt min erfarenhet, sällsyntare än föregående. Den förekommer wid samma tid, som denna. Af Dalman angifwes de östra provinserna af Swerige, och serskildt Blekinge, såsom wistelseort. Från Skåne har jag sett ett exemplar, tagit af Prof. **Sundewall.**

Artbeskr. Större Tåtelsmygaren liknar så den föregående, att det är tillräckligt här endast angifwa skiljagtigheterne. Antennklubban är undertill swart med rödgul spets. Framwingarne äro smalare än hos föregående, mera långsträckta och spetsiga. Den rödgula färgen ofwan icke så ren och wacker. Den swarta bordan på öfre sidan af wingarnes utkanter bredare och wingnerverne, isynnerhet hos honan, nästan till hela deras längd swarta. Framwingarne äro undertill i spetsen grå med gul anstrykning och bakwingarne äro på samma sida mörkare grå och med mattare gul anstrykning än hos föregående art. De sistnämndas rotlob är på samma sida gulagtig och i inkanten finnes en höggul, stor fläck, som med bestämda gränsor skiljer sig från grundfärgen och sträcker sig kilformigt från utkanten nästan

*) *Hesperia lineola* est in Suecia meridionali, e. gr in Scania, sat frequens, sed *H. linea* rarissime occurit, tantum a Celeberr. Prof. *Sundewall* in Scania et a *Dalmann* in Blekingia capta.

ända till wingbasen. Hannen har i disken af framwingarne på samma ställe som Mindre Tåtelsmyggaren en större swart linia, hwilken ej är rät, utan sned såsom hos följande arter.

Larven är mörkgrön med en mörkare rygglinia, och twenne hwita sidolinier, hwilka äro kantade med swart. Den lefwer på allmänna Ängstäteln (Aira caespitosa) och andra gräsarter. **Puppan** är gröngulagtig med brun slida för spiraltungan (Dup.).

B. Antennklubban i spetsen försedd med en krokformigt tillbakaböjd tagg. Palpernes sista led mycket kortare än den medlersta, knapt längre än basleden.

3. Allmänna Ängsmygaren (Hesperia comma Lin.)

Alis posticis infra flavido-virescentibus maculis quadratis albis. L. al. exp. 25—30 millim.

Mas. Alis supra fulvis marginibus infuscatis, maculis quadratis flavis obsoletioribus, et in disco anticarum linea obliqua nigra, argenteo inscripta.

Femina. Alis supra fulvis fusco inductis maculis quadratis flavis distinctioribus.

Bakwingarne undertill gulagtigt gröna med fyrsidiga, hwita fläckar. L. e. wingsp. $1—1^3/_{16}$ t.

Hanne. Wingarne ofwan rödgula med brunagtiga utkanter, otydligare, fyrsidiga, gula fläckar och i disken af framwingarne en sned, swart linia, som i midten är tecknad med en annan, glänsande silfwerfärgad.

Hona. Wingarne ofwan rödgula, öfwerdragna med brunt och prydda med tydligare, gula, fyrsidiga fläckar.

Syn. Pap. *comma* **Lin.** F. Sv. 285. 1080. **Hübn.** Pap. t. 95. f. 479—481. Text. 72. 13. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 325. 233. **Ochs.** Schm. I. 2. 224. IV. 34. **Dalm.** Pap. Sv. 201. 3. **Zett.** Ins. Lapp. 915. 3. **God.** et **Dup.** Lepid. I. p. 237. pl. 12. tert. f. 4. **H—S.** Text. I. 159. **Wallengr.** Kongl. Vet. Acad. Öfversigt 1853. p. 23. n. 3.

Denna art är under Juni, Juli och Augusti månader allmän på hela Skandinaviska half-ön ända upp i Lappmarken och Finmar-

ferne, hwarest Prof. Zetterstedt träffat den. Företrädeswis uppehåller den sig på högländtare ängar och betesmarker; mera sällan förekommer den på sidländta ställen.

Artbeskr. Antennerne mörkt rödgula. Klubban swart. Palperne hwitagtiga, tätludna af hwitagtiga och rödgula hår; sista leden brunagtig, naken. Hufwud och ryggsköld tätludna af rödgula hår. Abdomen ofwan brunagtig, på sidorne rödgul, undertill hwitagtig; analborsten ofwan och på sidorne rödgul, undertill hwitagtig. Bröstet tätludet, hwitagtigt. Fötterne af samma färg.

Hanne. Wingarne ofwan rödgula, i utkanterne, äfwensom i bakwingarnes framkant, smalt swartbruna; de främre i wingspetsen med några otydliga, gula, fyrsidiga fläckar; längs utkanten af bakwingarne synas andra dylika, men ännu otydligare; i disken af framwingarne en grof uppböjd, swart linia, som längs midten prydes af ett silfwerfärgadt streck. Framwingarne undertill rödgula, i spetsen grönagtiga, wid basen swartagtiga och med antydning till öfre sidans swarta disklinia; fläckarne i wingspetsen synas på denna sida tydligare och hwitagtiga; trenne af dem stå i framkanten, skilda från hwarandra genom nerverne, och twenne stå längre utåt, närmare utkanten. Bakwingarne äro på undre sidan gulagtiga, starkt öfwerdragna med grönt och hafwa i disken, närmare basen 2—3 fyrsidiga, hwita fläckar, samt närmare utkanten en starkt bågböjd rad af likaledes fyrsidiga och hwita fläckar, hwilka, åtskilda genom nerverne, till en del merendels beröra hwarandra med hörnen. Nära inkanten finnes en kilformig, gul fläck, såsom hos föregående art.

Honan liknar till färgteckningen hannen, men saknar den swarta diskliníen på framwingarnes öfre sida och har på samma sida bredare brun bord i wingarnes utkanter; dessutom är den rödgula grundfärgen öfwerdragen med brunagtigt, så att wingarnes öfre sida stöter mera i brunt. Denna har ocksä flera och tydligare gula fläckar, än hos hannen, så att utom fläckarne i framwingarnes spetsar och längs bakwingarnes utkanter finnas dylika äfwen i disken på de sednare och från diskfältets slut till

infanten på de förra. Undertill äro framwingarnes spetsar grönagtigare och öfre sidans fläckar synas äfwen här, men flöta i hwitt. Bakwingarne äro likaledes mera gröna, än hos hannen, och sakna stundom fläckar i disken.

Larven är smutsigt grön, flötande i rostbrunt med en rad swarta fläckar längs ryggen och sidorne. Hufwudet är swart, omgifwet af en hwit, swartkantad ring. (Ochs. Dup.).

4. Större Ängsmygaren (Hesperia sylvanus Esp.)

Alis posticis infra flavis, haud virescentibus, maculis quadratis flavis valde obsoletis. L. al. exp. 30—33 millim.

Mas. Alis supra fulvis marginibus lato infuscatis, maculis quadratis flavis obsoletioribus et in disco anticarum linea obliqua nigra.

Femina. Alis supra fulvis, fusco inductis, maculis quadratis flavis distinctioribus.

Bakwingarne undertill gula, föga flötande i grönt, med fyrsidiga, gula, ganska otydliga fläckar. L. e. wingsp. $1^{3}/_{16}$—$1^{5}/_{16}$ t.

Hanne. Wingarne ofwan rödgula med bred, brun bord i utkanterne och omärkligare gula, fyrsidiga fläckar, samt i disken af framwingarne en sned, swart linia.

Hona. Wingarne ofwan rödgula, öfwerdragna med brunt och prydda med tydligare, gula, fyrsidiga fläckar.

Syn. **Pap.** *sylvanus* **Esp.** Schm. I. t. 36. Suppl. 12. f. 1. p. 343. **Hübn.** Pap. t. 95. f. 482—484. Text. 72. 14. **Hesperia Fabr.** E. S. III. 1. 326. 237. **Ochs.** Schm. I. 2. 226. IV. 34. **Dalm.** P. Sv. 201. 2. **God.** et **Dup.** Lepid. I. 235 pl. 12. secund. f. 2. **H—S.** Text. I. p. 159. **Wallengr.** Kongl. Wet. Acad. Öfversigt 1853. p. 23. n. 4.

Större Ängsmygaren är icke sällsynt på ängar och betesmarker i skogstrakterne af Sweriges södra och medlersta landskaper äfwensom i södra delen af Norige. Uti Skåne, Blekinge, Småland, Östergöthland, Westergöthland, Upland och Westmanland är den träffad på flera ställen, samt i Norige wid Christiania, i Österdalen och Gudbrandsdalen. Deß flygtid infaller i Juli och Augusti månader.

Artbeskr. Denna art liknar Allmänna Ängsmygaren ganska mycket och är lätt att förblanda dermed. Den skiljes dock derifrån genom färgen på bakwingarnes undre sida, hwilken är nästan höggul med föga märkbar grön anstrykning, samt genom de gula, matta och otydliga, fyrsidiga fläckarne, hwilka för öfrigt hafwa både på bakwingar och framwingar samma ställning som hos nämnde art. Öfre sidan är dessutom mörkare med bredare swartbrun bord i utkanterne af wingarne och hannens diskstreck saknar helt och hållet den silfwerhwita linien, som finnes i midten deraf hos föregående art. Färgskilnaden könen emellan är densamma, som hos Allmänna Ängsmygaren, dock synes honan wara mörkare på wingarnes öfre sida än hos denna.

Slägtet: **Syrichtus** Boisd.

(*Hesperia* Latr. Ochs. Dalm. Zett. *Heteropterus* Dum. *Battus* Scop. *Erynnis* Schrank. *Pamphila* Fabr. *Thymele* Fabr. Steph. *Syrichtus* et *Spilothyrus* Dup.)

Antennæ longiores, clavatæ. Clava elongata, sensim incrassata, obtusa, nonihil arcuata.

Palpi distantes, hirsutissimi, triarticulati: articulus medius maximus, reliquis conjunctis major ovatus, ad insertionem articuli basali gracilior, apicem versus latior, tumidus; articulus ultimus in apice medii insertus, gracilis, ovatus, basali longitudine fere æqualis, subnudus, in pilositate reliquorum fere occultus; articulus basalis ultimo nonihil brevior vel eo longitudine et articulo medio latitudine æqualis.

Pedes ut in genere priore; sic etiam forma tibiarum; sed proportio articulorum tarsorum alia est: articulus primus pedum anteriorum sequentibus conjunctis æqualis, secundus tertio, hic verum quarto, minutissimo, longior, quintus tertio æqualis; articulus primus pedum posteriorum sequentibus longitudine æqualis, secundus tertio, hic tamen quarto longior, quartus quinto æqualis.

Alæ integræ, posticæ longitudinem abdominis non superantes; omnes in quiete horizontaliter demissæ.

Costæ alarum ut in genere præcedente, sed ramulus costæ primæ posticarum sat brevis, et costa 5:ta anticarum, cum costa 6:ta e plica transversa cellulæ oriens, exacte in medio inter costam 4:tam et 6:tam egreditur. Intervallum basale inter costam 8:vam et 9:nam anticarum multo minus, quam inter costam 9:nam et 10:mam. Cellula discoidalis alarum anticarum est abrupte truncata, aperta, plica tantum tenuissima clausa. E plica transversa cellulæ discoidalis posticarum plica subtilis, etsi sat distincta, inter costam 3:am et 4:tam loco costæ egreditur.

Antennerne temligen långa, klubbformiga. Klubban långsträckt, småningom tilltjocknande, trubbig, något böjd.

Palperne widt åtskilda, ganska ludna, treledade: medlersta leden störst, större än de öfriga tillsammantagna, äggformig, wid ledsogningen med basleden smalare, mot spetsen bredare, swälld; sista leden infogad i spetsen af den medlersta, smal, äggformig, nästan lika lång med basleden, nästan naken och dold i de öfrigas hårighet; basleden något kortare än, eller lika lång med den sista, och lika bred med den medlersta.

Fötterne såsom hos föregående slägte; så äfwen tibiernes form, men förhållandet mellan tarslederne är annorlunda: 1:sta leden af främsta fotparets tarser lika lång med de följande tillsammantagna, 2:dra längre än 3:dje, denna längre än 4:de, hwilken är ganska liten, 5:te lika lång med den 3:dje; 1:sta leden af bakre fotparets tarser lika lång med alla de följande tillsammantagna, 2:dra längre än 3:dje, denna längre än 4:de, hwilken är lika lång med den 5:te.

Wingarne helbräddade, de bakre icke öfwerstigande abdomens längd; alla under hwilan horizontelt nedslagne.

Nerverne på wingarne såsom hos föregående slägte, men 1:sta nervens på bakwingarne gren ganska kort och framwingarnes 5:te nerv, som tillika med den 6:te uppkommer från diskfältets twer-

werk, utgår fullkomligt midt emellan 4:de och 6:te wingnerverne. Mellanrummet emellan 8:de och 9:de nerverne på framwingarne är wid basen mycket mindre än emellan 9:de och 10:de. Framwingarnes diskfält är twerhugget, öppet, endast tillslutet af ett fint wingwerk. Ur diskfältets twernerw på bakwingarne utgår emellan 3:dje och 4:de nerverne ett fint, ehuru ganska tydligt, wingwerk i stället för nerw.

Hithörande arter besöka både högländta och sanka ställen, isynnerhet ängar och betesmarker. De flesta arterne tillhöra Skandinaviens medlersta och norra landskaper. Deras larver likna föregående slägtes, men puporne äro koniska och hwila emellan sammanspunna blad uti en gles hylsa *).

A. De hvita fläckarne emellan 1:sta och 2:dra nerverne på bakvingarnes undre sida nästan lika stora, (den yttre icke större än den vid basen).

1. Klint-Hvisslaren (Syrichtus centaureæ **Boisd.**).

Alis supra ob euro fuscis, in nigredinem vertentibus, ma-

---

*) Tabula subdivisionum hujus generis:

A. Maculæ albæ inter costam 1:mam et 2:dam in latere inferiori alarum posticarum fere æquales (postica basali non major): *S. centaureæ.*

B. Maculæ albæ inter costam 1:mam et 2:dam in latere inferiori alarum posticarum inæquales, (postica basali evidenter major).

1. Maculæ albæ, ad fasciam in latere inferiori alarum posticarum pertinentes, inter costam 3:tiam et 4:tam subæquales, intus abrupte truncatæ: *S. alveus & serratulæ.*

2. Maculæ albæ, ad fasciam in latere inferiori alarum posticarum pertinentes, inter costam 3:tiam et 4:tam inæquales, antica longior, versus basin aut versus marginem posteriorem prominens: *S. andromedæ & malvæ.*

culis quadratis albis, posticarum obsoletioribus; anticis subtus fuscis, cinereo obductis, maculis albis ut in parte superiore lineisque longitudinalibus inter limbum albidum et seriem macularum; posticis subtus nigricantibus, haud virescentibus, costis albidis, maculis basalibus albis, serie macularum albidarum continua margineque interiore nigro-cinereo; clava antennarum antice obscure brunnea. L. al. exp. 32—33 millim.

Wingarne ofwan mörkbruna, flötande i swart, med hwita, fyrsidiga fläckar, som på de bakre äro otydligare; de främre undertill mörkbruna med hwitgrå anstrykning och fläckar såsom på öfre sidan, samt hwita, längsgående linier emellan den hwita utkanten och fläckraden; de bakre undertill swartagtiga, föga flötande i grönt, med hwita nerver, hwita fläckar wid basen, en sammanhängande rad af andra dylika, och swartgrå infant; antennklubban i främre delen mörkt brun. L. e. wingsp. $1^{5}/_{16}$—$1^{3}/_{8}$ t.

Syn. **Syrichtus** *centaureæ* **Boisd. Hesperia** II—S. Text. I. p. 155. pl. 1. f. 1—3. **Hesperia** *fritillum* **Dalm.** P. Sv. p. 202. 7. (certissime. Alii in Museo ejus non exstant.) **Zett.** Ins. Lapp. 914. 1. ex. parte. **Hesp.** *alveus* **God.** et **Dup.** Lepid. Suppl. I. 259. pl. 42. f. 3. 4.? (excl. synon.). **S.** *centaureæ* **Wallengr.** Kongl. Wet. Acad. Öfversigt 1853. p. 24. n. 1.

Obs. *H. carthami* **Hübn.** valde affinis sed re vera distincta. Magnitudo minor; maculæ albæ alarum posticarum in parte superiore obsoletiores (series interna non tam expressa quam in illa). Macula interna inter costam primam et secundam in parte superiore alarum anticarum dupplex, ubi illa maculam albam geret unicam. Alæ posticæ etiam infra obscuriores sunt, quam in illa, haud virescentes, et costæ albæ, minime virescentes.

Denna art tillhör endast den högre norden af wår halfö, der den i Lappmarkernes sankare skogstrakter förekommer i Juni och Juli månader icke särdeles sällsynt. Wid Lycksele i Umeå Lappmark är den tagen af Prof. Zetterstedt, och af Prof. Boheman wid Quickjock i Piteå Lappmark. Från Torneå Lappmark finnas exemplar i Kongl. Wet. Academiens i Stockholm Museum *).

*) *S. centaureæ* habitat in Lapponia: ad Lycksele, Quickjock et Torneå.

Artbeskr. Antennerne ofwan swarta med hwita ringar, undertill hwitagtiga. Klubban ofwan swart, framtill brun eller mörkt rödbrun, undertill och baktill hwitgulagtig. Palperne tätludna, hwita, med inblandade mörkbruna hår; sista leden swartbrun. Hufwud och ryggsköld tät gråludna. Abdomen ofwan swart med grå ludd, undertill hwitagtig. Analborsten till öfre hälften brunagtig, till den undre hwitagtig. Bröstet starkt ludet, mörkgrått. Fötterne mörkgrå med gulagtiga tarser.

Hanne och hona. Wingarne ofwan mörkbruna, stötande i swart, wid basen gråagtigt ludna. Framwingarnes främre kant hwitfläckig, längs utkanten af samma wingars öfre sida löper en slingrande rad af fyrkantiga hwita fläckar, af hwilka den tredje från inkanten och de trenne närmast framkanten warande stå innanför den räta linia, som bildas af de öfrige, men likwäl icke i linia med hwarandra; i diskfältet en större hwit fläck och wid dettas slut en mi[illegible]ndre, hwitagtig och otydlig; emellan diskfläcken och framkanten en mindre tre[illegible]tig, och emellan första och andra wingnerven en dubbel, fyrsidig, hwit fläck. Bakwingarne hafwa ofwan wid basen en eller annan otydlig, hwitagtig fläck, i midten af framkanten en stor, rent hwit och från denna ett twerband af andra otydligare, samt dessutom nära utkanten en rad mindre, olikformiga fläckar, alla hwitagtiga, ehuru en och annan, stundom de flesta synas liksom sammanflytande med grundfärgen. Framwingarne undertill bruna med grå anstrykning öfwer hela ytan, samt äro, hwad de hwita fläckarne beträffar, tecknade såsom på öfre sidan, med undantag deraf att den dubbla fläcken emellan 1:sta och 2:dra nerven här helt och hållet saknas; emellan den hwitagtiga utkanten och närmaste fläckrad finnas flera längsstående, korta, hwita linier. Bakwingarne undertill swartagtiga med obetydlig, grönagtig anstrykning, hwilken likwäl är märkbar[illegible]re längs wingens utkant än närmare dess inkant; wid basen fin[illegible]nas trenne hwita fläckar, hwilka på så sätt bilda en twerrad, att de twenne inbre beröra hwarandra med långsidorne och den yttre (emellan 1:sta och

2:dra wingnerverne) stöter till dessa med ena hörnet, hwarigenom den kommer med hela sin längd bakom de öfriga; öfwer dissen, från framkanten till 7:de wingnerven går en annan sammanhängande twerrad af hwita, olikformiga fläckar, bland hwilka den emellan 1:sta och 2:dra wingnerven warande är lika stor, stundom något mindre, än fläcken emellan samma nerver wid basen, och de båda fläckar, som ligga emellan 3:dje och 4:de wingnerverne och skiljas från hwarandra genom det från discfältets twerweck utgående wingwecket, äro sinsemellan olikstora, på så sätt, att den intill 3:dje nerven warande är längre utdragen mot wingbasen än den intill 4:de nerven liggande; af de öfriga till samma band hörande fläckar äro de, som finnas mellan 2:dra och 3:dje, 5:te och 6:te, och emellan 6:te och 7:de nerverne, trekantiga, men den emellan 7:de och 8:de wingnerverne deremot fyrsidig, ehuru inåt och utåt merendels ojemn i kanterne. Bakwingarnes framkant och utkant på samma sida hwitaktiga, den sednare med en serie hwita halfcirklar, som begränsa grönagtiga fläckar, hwilka isynnerhet äro tydliga närmast analhörnet; wingnerverne äro rent hwita; inkanten swartgrå med en mörkare, triangulär fläck i analhörnet. Wingarnes fransar äro ofwan och undertill hwita med bruna fläckar der nerverne utlöpa.

B. De hvita fläckarne emellan 1:sta och 2:dra nerverne på bakvingarnes undre sida olikstora, (den yttre större än den vid basen).

1. De hvita fläckarne emellan 3:dje och 4:de vingnerven, hvilka tillhora tverbandet pa bakvingarnes undre sida, nästan lika stora, inåt tvert afhuggna.

2. Kattunhvisslaren (Syrichtus alveus **Hübn.**)

Alis supra obscuro fuscis, in nigredinem vertentibus, cinereo subobductis, maculis quad alis albis majoribus, posticarum cinereis obsoletioribus; anticis infra fuscis, albido ' iae inde ob-

ductis, maculis albis ut in parte superiore; posticis infra virescentibus, costis concoloribus, maculis basalibus fasciaque discoidali maculata continua albis, et margine interno cinereo macula trigona fusca ad angulum ani; clava antennarum antice ferruginea. L. al. exp. 27—30 millim.

Wingarne ofwan mörkbruna, stötande i swart, föga öfwerdragne med grått, med hwita, temligen stora, fyrsidiga fläckar, som på de bakre äro gråaktiga och otydligare; de främre undertill bruna med här och der hwit anstrykning, och med fläckar såsom på öfre sidan; de bakre undertill gröna med nerver af samma färg, hwita fläckar wid basen och ett sammanhängande band af andra dylika öfwer disken, samt grå inkant med en triangelformig, brunaktig fläck i analhörnet; antennklubban framtill rostbrun. L. e. wingsp. $1\,{}^{1}/_{16}$—$1\,{}^{1}/_{4}$ t.

Syn. **Pap.** *alveus* **Hübn.** Pap. pl. 92. f. 461—463. **Hesperia H—S.** Text. p. 156. **Hesperia** *fritillum* **Ochs.** Schm. I. 2. 207. ex parte. **Zett.** Ins. Lapp. 914. n. 4. ex parte (cum *Syrichto centaureæ* et *serratulæ* commixt.) **Boheman** Kongl. Vet. Acad. Öfv. 1847 p. 300 (excl. syn. **God.** et **Hübn.** ad *S. fritillum* pertin.). *S. alveus* **Wallengr.** Kongl. Vet. Acad. Öfversigt 1853. p. 24. n. 2.

Kattunhwißlaren träffas under Juli månad på torra och högländta platser på flera ställen på Gottland och kringliggande smärre öar. Wid Wamblingo och Hoburgen på öns södra udde har den blifwit tagen af Prof. Boheman; på Thorsburgen på öns östra kust af Adj. Dahlbom och på ön Furillen likaledes på Gottlands östra kust af Prof. Zetterstedt. Annorstädes inom Skandinavien är den icke funnen, så widt man hittills känner *).

Artbeskr. Antennerne såsom hos Klint-Hwißlaren, men klubban är framtill rostbrun. Hufwudets och kroppens färg och beklädnad liknar nyßnämndes, men bröstets ludd och fötterne äro hwitaktigare.

Hanne och hona till färgen lika hwarandra och äfwen liknande Klint-Hwißlaren, men skiljas från denna genom mindre

---

*) *S. alveus* habitat in Gottlandia ad Wamblingo, Hoburgen et Thorsburgen, et in insula Furillen.

storlek och mattare, gråagtiga fläckar på bakwingarnes öfre sida. Framwingarnes yttre hwita fläckband är mera brutet, äfwensom fläcken i samma wingars diskfält är mindre. Till wingarnes undre sida liknar denna fjäril äfwen nämnde art, men framwingarnes anstrykning är hwitare och renare och de hwita långsstrecken emellan samma wingars ljusare utkant och hwita fläckrad saknas helt och hållet. Bakwingarnes grundfärg är grön och wingnerverne hafwa samma gröna färg. Dessutom är på bakwingarne de twå fläckarne, som ligga emellan 1:sta och 2:dra wingnerven och af hwilka den ena tillhör wingbasens och den andra diskens hwita fläckrad, olikstora, neml. den sednare betydligt större än den förra; i diskens twerband äro också fläckarne emellan 3:dje och 4:de wingnerverne nästan lika stora, d. ä. inåt lika långa och twert afhuggna, så att den ena icke går längre fram mot wingbasen än den andra. Samma wingars utkant är icke eller continuerligt hwitagtig, såsom förhållandet oftast är hos Klint-Hwisslaren, utan oftast emellan 2:dra och 3:dje och alltid emellan 4:de och 5:te wingnerverne grön, stundom med en hwit punkt eller mindre fläck längre in på wingen. Samma wingars inkant är mera ljusgrå och den bruna fläcken i anaihörnet tydligare.

3. Ängskäre-Hvisslaren (Syrichtus serratulæ **Ramb.**)

Alis supra fusco-brunneis, anticis maculis albis quadratis minoribus, posticis fere immaculatis maculis tantum fusco-cinereis obsolescentibus; anticis infra fusco-cinereis maculis albis ut in parte superiore; posticis infra virescentibus maculis albis basilaribus fasciaque in disco maculata alba, evidenter interrupta maculis inter costam 4 et 6 minutis, discretis, et margine interiore cinereo-nigro, immaculato; clava antennarum antice ferruginea. L. al. exp. 23—26 millim.

Wingarne ofwan mörkt rödbruna, de främre med hwita, fyrsidiga, mindre fläckar, de bakre nästan ofläckade (fläckarne blott brungråagtiga, försvinnande); de främre undertill brungrå, med hwita fläckar såsom på öfre sidan, de bakre undertill grönagtiga, med hwita fläckar wid basen och ett twerband af andra dylika öfwer disken,

hwilket är tydligt genombrutet, så att fläckarne emellan 4:de och 6:te wingnerverne äro mycket små och skilda från hwarandra; samt med swartgrå, enfärgad infant. Antennklubban framtill rostbrun. L. e. wingsp. $^{15}/_{16}$—$1\frac{1}{16}$ t.

Syn. **Hesperia** *serratulæ* **Rambur** Fauna Andalous. pl. 8. f. 9. **H—S.** Text. I. p. 156. pl. 4. f. 18—20. **Pap.** *alveus* **Hübn.** Pap. pl. 99. f. 506. **Hesperia Ochs.** Schm. I. 2. p. 206. **God.** et **Dup.** Lepid. Suppl. I. p. 312. pl. 50. f. 7. 8. (excl. synon. Hübn.) **Syrichtus Boisd.** Icon. p. 238. pl. 46. f. 1—3. **Hesp.** *fritillum* **Zett.** Ins. Lapp. p. 914. 1. ex parte; **S.** *serratulæ* **Wallengr.** Kongl. Vet. Acad. Öfversigt 1853. p. 24. n. 3.

Ängskäre-Hwißlaren synes wara mera spridd öfwer wår halfö, än de båda föregående arterne. Den är af Prof. **Boheman** funnen i närheten af Gästgifwaregården Riise och wid Driwstuen på Dowre fjäll i Norige, af Prof. **Wahlberg** i Wermland, af Theol. Doct. **Stenhammar** wid Häradshammar i Östergöthland och af Målaremästaren **Fredrichsson** i närheten af Norberg i Westmanland *). Den träffas på ängar i slutet af Juni och början af Juli, och har Doct. **Stenhammar** en gång fångat den på Lathyrus pratensis **).

Artbeskr. Fjärilen liknar mycket deß båda föregående samslägtingar, men skiljes lätt från dem genom den i allmänhet mindre storleken och genom skiljaktigheterne i färgteckningen. Färgen är ofwan mörkt rödbrun, icke stötande i swart; på framwingarnes öfre sida saknas oftast den hwita fläcken nära basen, emellan 1:sta och 2:dra wingnerven, hwilken Kattun-Hwißlaren har gemensam med Klint-Hwißlaren; bakwingarne äro ockå ofwan nästan ofläckade, endast med brun (föga stötande i grå) antydning till de fläckar, som eljest finnas tydligt uttryckta hos de båda nämnda arterne. De hwita fläckarne på framwingarnes öfre

---

*) Doct. **Siebke** i Christiania har i bref till Förf. uppgifwet, att *H. alveus* förekommer wid Christiania och i Gudbrandsdalen. Förmodligen torde det wara denna eller följande art, eller ock båda.

**) *S. serratulæ* habitat in Dowre Norvegiæ; in Wermlandia, Westmannia et Ostrogothia Sueciæ.

sida synas ocksä wara mindre, än hos Kattun-Hwißlaren. Wingarnes undre sida wisar likwäl största skiljaktigheten emellan denna och föregående art. De främre äro brungrå, blott med matt antydning till den hwita anstrykning, som finnes hos Kattun-Hwißlaren; de bakre äro ljusare grönagtiga med grå, icke rent hwit framkant; i dessens twerband äro fläckarne emellan 4:de och 6:te nerverne ofta inga, men då de finnas, äro de alltid från hwarandra skilda icke blott genom den gröna 5:te nerven, utan äfwen genom grundens gröna färg, och derjemte skilda från den hwita fläcken emellan 3:dje och 4:de samt emellan 6:te och 7:de nerven, så att denne sednare, som är oval, sitter helt ensam, hwarigenom bandet synes alldeles genombrutet, och icke sammanhängande såsom hos Kattun-Hwißlaren. Bakwingarnes indre kant är swartgrå enfärgad, utan mörkare fläck i analhörnet.

2. De hvita fläckarne emellan 3:dje och 4:de vingnerven, hvilka tillhöra tverbandet på bakvingarnes undre sida, olikstora, den främre längre (mot basen eller och mot utkanten längre utdragen, än den andra).

4. Blomris-Hvisslaren (Syrichtus andromedæ Wallengr.)

Alis supra fusco-brunneis, anticis maculis quadratis albis majoribus, posticis maculis evanescentibus; anticis infra fusco-griseis maculis albis ut in parte superiore; posticis infra virescentibus fascia media maculata alba, subcontinua maculisque albis difformibus ad basin et margine interiore cinereo, ad angulum ani dilutiore; antennarum clava antice ferruginea. Mas. Long. al. exp. 27—28 millim.

Wingarne ofwan mörkt rödbruna, de främre med större fyrsidiga, hwita, de bakre med otydligare och mera förswinnande fläckar; de främre undertill brunagtigt mörkgrå med fläckar såsom på öfre sidan; de bakre undertill gröna med ett nästan sammanhängande band af hwita fläckar öfwer midten, andra olikstora fläckar wid basen och grå inkant, som wid analhörnet är ljusare. Antennklubban framtill rostbrun. L. e. wingsp. $1\,^1/_{16}$—$1\,^1/_8$ t.

Syn. **Syrichtus** *andromæ* **Wallengr.** Kongl. Vet. Acad. Öfversigt 1853. p. 25. n. 4.

Blomris-Hwißlaren är upptäckt af Prof. **Boheman** i Dalarnes bergstrakter och på Dowre fjell i Norige. Deß flygtid infaller i slutet af Juni och i början af Juli.

Artbeskr. Denna fjäril liknar mycket Ängskäre-Hwißlaren, isynnerhet till öfre sidans grundfärg, hwilken är mörkt rödbrun och icke swartagtig, som hos Kattun-Hwißlaren, men de hwita fläckarne äro större på framwingarne och tydligare på bakwingarne, såsom hos den sistnämnde; deßutom finnes mot basen af framwingarne emellan 1:sta och 2:dra nerven den hwita, dubbla fläck, som Änskäre-Hwißlaren oftast saknar, men som alltid finnes hos Kattun-Hwißlaren. Undre sidans färgteckning skiljer likwäl arten bäst och tydligast från de båda nämnda samslägtingarne. Midtelbandets på bakwingarne hwita fläckar emellan 3:dje och 4:de wingnerverne äro hos denna art olikstora, så att den fläck, som är närmast 3:dje nerven, är, liksom hos Klint-Hwißlaren, längre än den andra, och skjuter längre in mot wingbasen än denna, och således icke twert afhuggen, som hos Ängskäre- och Kattun-Hwißlarne. De till samma band hörande fläckar emellan 4:de och 6:te wingnerverne äro tydliga och sinsemellan föga åtskilda genom grön färg, ej eller synnerligen skilda från fläcken emellan 6:te och 7:de nerverne, likwäl icke så nära förenade med denna eller så stora som hos Kattun-Hwißlaren. Infanten är grå, men icke enfärgad, såsom hos Ängskäre-Hwißlaren, utan mot analhörnet ljusare, men saknar helt och hållet den mörka, trekantiga fläck, som derstädes finnes hos Kattun-Hwißlaren.

Arten liknar också något den af **Herrich-Schäffer** pl. 4. f 23. 24 afbildade och af **Rambur** benämnda arten *S. cacaliæ*, men skiljer sig från denna derigenom, att i bakwingarnes midtelband på undre sidan icke saknas hwita fläckar emellan 4:de och 6:te wingnerverne, äfwensom derigenom att wid wingbasen på samma sida finnas trenne hwita, från hwarandra likwäl tydligt skilda fläckar, då hos nämnde art deremot endast en är till-

flädes, neml. emellan 1:sta och 2:dra nerverne. Äfwenså är öfre sidans färg stiljaftig. Hos *S. cacaliæ* är den mera swartbrun och de hwita fläckarne på bakwingarne mycket mera otydliga, nästan inga. Äfwenledes är bakwingarnes infant på undre sidan enfärgadt grå hos *S. cacaliæ*

Med töljande deß samslägting kan wår art icke på minsta sätt sammanblandas *).

5. Kattost-Hvisslaren (Syrichtus malvæ Lin.)

Alis supra fuscis, in nigredinem vertentibus, maculis qua-

---

*) *Descr.* Species *Syrichto serratulæ* quidem valde affinis, præsertim colore paginæ superioris fusco-brunneo, sed maculæ albæ alarum anticarum sunt majores et posticarum evidentiores, fere ut in *S. alveo;* præterea inter costam 1:mam et 2:dam versus basin alarum anticarum macula, ut in *S. alveo*, adest dupplex, alba, qua *S. serratulæ* sæpissime caret. Color paginæ inferioris tamen a congeneribus jam memoratis speciem facillime et optime distinguit. Maculæ albæ inter costam 3 tiam et 4:tam alarum posticarum, ad fasciam mediam pertinentes, sunt in specie nostra inæquales, ut macula, costæ 3:tiæ proxima, sit longior et versus basin alæ, ut in *S. centaureæ* magis elongata, quam altera, nec abrupte truncata, ut in *S. alveo* et *serratulæ*. Maculæ inter costam 4:tam et 5:tam, ad fasciam eandem pertinentes, sunt distinctæ et sat conspicuæ, haud inter se colore virescente discretæ, nec a macula inter costam 6:tam et 7:mam multo separatæ quamquam cum ea nec ita conjunctæ, neque tam magnæ quam in *S. alveo*. Margo interior est cinereus, non tamen, ut in *S. serratulæ*, unicolor, sed ad angulum ani dilutior, et macula trigona fusca, quam ibi habet *S. alveus*, plane caret hæc species. — *S. andromedæ* est etiam *Syrichto cacaliæ Ramb.* (H—S. pl. 4. f. 23 24.) quodam modo similis, sed ab eo differt fascia media alba paginæ inferioris alarum posticarum maculis inter costam 4:tam et 6:tam albis non carente, ut etiam maculis *tribus* basalibus sat discretis, dum hæc tantum unicam geret. Color paginæ superioris etiam est alius. *S. cacaliæ* habet colorem magis fuscum et maculas albas alarum posticarum obsoletiores, fere nullas; præterea geret marginem interiorem alarum posticarum in pagina inferiore cinereum, unicolorem. — Cum sequente species nostra nullo modo commisci protest.

Hab. in alpibus Dalecarliæ et in Dowre Norvegiæ.

dratis et punctis albis, posticarum biseriatis distinctis, anticis infra fusco-griseis maculis fere ut in pagina superiori lineisque longitudinalibus inter limbum et seriem albam macularum albis, posticis infra virescentibus nervis dilutioribus, fascia alba maculata media interrupta maculisque difformibus basalibus albis, et margine interiore fusco-cinereo, unicolore; clava antennarum antice fusco-brunnea. L. al. exp. 22—24 millim.

Wingarne ofwan mörkbruna, flötande i swart, med fyrsidiga hwita fläckar och punkter, hwilka på bakwingarne äro ställda i twenne rader och tydliga; framwingarne undertill swartbrunagtigt grå med hwita fläckar, nästan såsom på öfre sidan, och längsstående streck emellan utkanten och den hwita fläckraden; de bakre undertill grönagtiga med ljusare nerver, en afbruten hwit fläckrad i midten och olikstora basfläckar af samma färg, samt brungrå, enfärgad inkant; antennklubban framtill swartbrunagtigt rödbrun. L. c. wingsp. $^{7}/_{8}$—$^{16}/_{16}$ t.

Syn. **Pap.** *malvæ* **Lin.** F. Sv. p. 285. 1081. **Hesperia Dalm.** Pap. Sv. p. 202. 6. **Zett.** Ins. 915. 2. **Pap.** *alveolus* **Hübn.** Pap. t. 92. f. 466. 467. **Hesperia Ochs.** Schm. I. 2. 208. **God.** et **Dup.** Lepid. I. p. 240. pl. 12. secund. f. 3.

Var. b. { Maculis alarum anticarum albis coadunatis, fasciam transversam constituentibus.
Framwingarnes hwita fläckar sammanflytande, bildande ett twerband.

Syn. **Pap.** *malvæ minor* **Esp.** Schm I. 36. f. 5. *P. sao* **Bergstr.** Icon t. 40. f. 8. 9. **Pap.** *lavateræ* **Fabr.** E. S. III. 1. 353. 339?

Var. c. { Fascia macularia media in parte inferiore alarum posticarum continua maculis albis cohaerentibus inter costam 4:tam et 6:tam.
Det hwita twerbandet på bakwingarnes undre sida sammanhängande medelst hwita sammanhängande fläckar emellan 4:de och 6:te wingnerverne.

Obs. *Pap. malvæ* **Lin.** sine dubio est hæc species. "Habitat *primo* vere in pratis" Celeb. **Linne** in Fn. sua

Suecana dixit, quod cum alia specie suecana hujus generis nullo modo convenit, quoniam *S. alveus* mense Julio *S. serratulæ* et *andromedæ* ad finem Junii et in initio Julii, et *S. centaureæ* mense Junio reperiuntur; *S. alveolus* (Hübn.) tamen jam initio Maji in pratis occurrit. Præterea loco citato legimus: "alæ supra nigro-fuscæ", quod in *Syrichtum serratulæ* et *andromedæ*, qui habent colorem fusco-brunneum, nec in nigredinem vertentem, minime quadrat. *S. centaureæ* et *alveus* quidem alas supra "nigro-fuscas", l. fuscas in nigredinem vertentes, habent, sed alæ posticæ *Syrichti alvei* fere sunt immaculatæ, tantum maculis cinereis, obsoletioribus notatæ, dum *Linné* nullam differentiam coloris alarum posticarum et anticarum in discriptione indicavit, nam dixit: "alæ maculis parvis seu punctis quadratis albis adsporæ sunt"; et *S. centaureæ* non habet maculas quadratas *parvas* et nullo modo *puncta*, quod tamen de *Syrichto alveolo* bene dici potest, quoniam ad marginem exteriorem alarum tam anticarum tam posticarum maculas albas, quæ sub nomine punctorum bene sint referendæ, in eo reperimus. Hoc certe quidem sufficit, ut eo nomen Linneanum tribuemus, quare etiam Celeb. **Dalman** l. c. jam observavit: "Hæc (Hesperia) certissimo *P. malvæ* **Lin.** verus, cum a speciebus affinibus nulla alia occurrit cui confundatur."

På torra ängar, fält och skogsbackar är Kattost-Hwißlaren under Maj månad ganska allmän i hela södra och medlersta Skandinavien, och förekommer åtminstone ända upp i nordligare delarne af Dalarne (Bhm.). Äfwen skall den finnas i Lappmarkerne (Zett.). Någon gång träffas den äfwen i Juni månad, ‹hurn deß flygtid› åtminstone i södra Swerige, infaller egentligen i Maj. Varieteterne äro sällsyntare.

Artbeskr. Antennklubban undertill swartbrunagtigt rödbrun, för öfrigt liknar arten till kroppsdelarnes färg Klint-Hwißlaren.

Hanne och **hona** likna hwarandra till färgen. Wingarne ofwan mörkbruna, flötande i swart med hwita tyrsidiga fläckar och punkter, på följande sätt ställda: en i framwingarnes diskfält; en wid samma diskfälts slut; 2:ne, blott genom nerven från hwarandra skilda, emellan förstnämnde fläck och utkanten; en dubbel emellan 1:sta och 2:dra wingnerven närmare wingbasen;

och en twerrad andra utanför diskfältet, på samma sätt böjd och buten som hos föregående arter; samt emellan den sistnämnde och utkanten en rad otydligare fläckar, hwilka sednare likna punkter. Bakwingarne hafwa 2:ne rader hwita fläckar, af hwilka den indre, hwars fläckar äro störst, börjar wid framkanten men hinner ej infanten, utan upphör oftast på wingens midt, eller blott wisar sig derifrån mindre tydlig; den yttre deremot följer utkanten, men har mindre, nästan punktformiga fläckar. Undertill äro framwingarne swartbrunaktigt grå, eller på swartaktigt-brun grund öfwerdragna der och hwar med gråaktigt, för öfrigt med hwita fläckar nästan som på öfre sidan, dock saknas eller blott swagt antydes den hwita fläcken som på öfre sidan finnes närmare wingbasen emellan 1:sta och 2:dra wingnerven, äfwensom den hwita punktraden, som på öfre sidan följer utkanten, här ersättes genom hwita längsgående streck, hwilka komma från nämnde kant och, mellan nerverne, sträcka sig nästan till den hwita fläckraden. Bakwingarne äro undertill mörkt grönaktiga med ljusare nerver, samt 2—3 olikformade hwita fläckar wid basen, ett twerband af hwita fläckar öfwer midten, och hwita rundade fläckar närmare utkanten, hwilka ofta sammanflyta med denna. Midtelbandet är emellan 4:de och 6:te nerven oftast helt och hållet genombrutet, så att här inga fläckar finnas och äfwen ganska ofta endast en liten emellan 6:te och 7:de nerverne, men hos **var.** c. träffas på nämnde ställen ganska stora och tydliga fläckar. Samma bands fläckar emellan 3:dje och 4:de nerverne äro wäl olikstora, men stundom äro båda inåt lika långa och twert afhuggna, och endast olika långt bakåt förlängda, så att den främre derigenom blir längst, och stundom, jemte det de äro olika långt bakåt förlängda, är den främste inåt längre utdragen åt basen, än den indre, eller den som är närmast 4:de nerven. I utkanten, isynnerhet emellan 2:dra och 3:dje, samt emellan 4:de och 5:te nerverne, finnas hwita, längsstående småstreck. Fransarne äro på båda sidor hwita med swarta fläckar.

Var. b. skiljer sig blott derigenom att fläckarne på öfre sidan af framwingarne sammanflyta, så att ett twerband derigenom bildas.

Slägtet: **Thanaos** Boisd.

(*Hesperia* Latr. Ochs. Dalm. *Erynnis* Schrank. *Heteropterus* Dum. *Thymele* Fabr. Steph.)

Antennæ longiores, clavatæ. Clava elongata, cylindrica, apice tenuiore, obtuso, valde arcuata.

Palpi distantes, hirsutissimi, triarticulati: articulus medius maximus, reliquis conjunctis major, ovatus, latus, fere conformis; articulus ultimus in apice medii insertus, medio multo gracilior, cylindricus, basali longior, subnudus, in pilositate reliquorum fere occultus; articulus basalis ultimo brevior, medio ad insertionem latior.

Pedes ut in genere præcedente, sic etiam forma tibiarum et proportio articulorum tarsorum pedum anteriorum, sed articuli posteriorum aliam proportionem habent: articulus primus tantum tribus sequentibus longitudine æqualis, secundus tertio longior, et tertius, quartus et quintus invicem æquales.

Alæ integræ: posticæ longitudinem abdominis nonihil superantes; omnes in quiete horizontaliter demissæ.

Costæ alarum ut in genere præcedente, sed costa 1:ma posticarum ramulum nullum in lobum basalem emitit et costæ 7—9 anticarum ad basin approximatæ. Cellula discoidalis alarum anticarum est oblique truncata et plica subtilissima subclausa. E plica transversa cellulæ discoidalis alarum posticarum plica subtilis, etsi sat distincta, inter costam 3:am et 4:am loco costæ egreditur.

Antennerne temligen långa, klubbformiga. Klubban långsträckt, cylindrisk, mot spetsen smalare, trubbig, ganska mycket böjd.

Palperne widt åtskilda, ganska ludna, treledade: medlersta leden störst, större än de öfrige tillsammantagna, äggformig, bred,

nästan likformig; sista leden infogad i spetsen af den medlersta, mycket smalare än midtel-leden, cylindrisk, längre än basleden, nästan naken och dold i de öfrigas hårighet; basleden fortare än den sista, wid ledfogningen bredare än den medlersta.

Fötterne såsom hos föregående slägte; så äfwen tibiernes form och proportionen emellan främsta fotparets tarsleder, men bakersta fotparets tarsleder hafwa en annan proportion 1:sta leden blott lika lång med de 3:ne närmast följande, 2:dra längre än 3:dje, och 3:dje, 4:de och 5:te sinsemellan lika långa.

Wingarne helbräddade; de bakre något längre än abdomen; alla under hwilan horizontelt nedslagne.

Nerverne på wingarne såsom hos föregående slägte; men 1:sta nerven på bakwingarne utsänder ingen gren at rotloben och 7-9 nerverne på framwingarne äro wid basen hwarandra närstående. Bakwingarnes diskfält är snedt twerbugget och tillslutet af ett fint weck. Ur twernerven till Bakwingarnes diskfält utgår emellan 3:dje och 4:de nerverne ett fint, ehuru ganska tydligt, wingweck.

Hithörande art uppehåller sig isynnerhet på högländta lokaler. Slägtets larver likna dem till föregående slägte, äfvensom puporne. Dessa sednare äro likwäl något bågböjda. De flesta arterne tillhöra Nordamerika.

Skogsmygaren (Thanaos tages Lin.)

Alis supra fuscis obsoleto albido-farinaceis, serie punctorum alborum intramarginali; anticis puncto obsoleto albo ad marginem anticum ♂. ♀. al. exp. 25—27 millim.

Wingarne ofwan bruna, otydligt hwitpudrade, med en rad hwita punkter i utkanten; de främre med otydlig, hwit punkt wid framkanten. ♂. ♀. wingsp. 1—1 $1/8$ t.

Syn. **Pap.** *tages* **Lin**. F. S. 286. 1082. **Fabr.** E. S. III. I. 354. 346. **Hübn**. Pap. t. 91. f. 456. 457. Text. 70. 4. **Hesperia Ochs.** Schm. I. 2. 214. **Dalm**. Pap. Sv. 204. 9. **God.** et **Dup.** Lepid. I. 241. pl. 12. secund. I. 4. **H—S.** Text. I. 158.

Denna art förekommer temligen allmän under våren i Maj och Juni månader i södra och medlersta Swerige och i södra Norige, uti skogstrakter. Mera sällan träffas den i Augusti.

Artbeskr. Antennerne mörkbruna med hwita ringar. Klubban i bakre hälften hwitgulagtig. Palperne undertill ljusgrå, ofwan brunagtiga, ludna. Hufwud och mellanryggen brunludna. Ögonen mörkbruna. Abdomen ofwan brun, undertill ljusbrun, äfwensom bröstet, hwilket är starkt ludet.

Hanne och hona lika. Wingarne ofwan swartbruna med en rad hwita punkter utmed de bruna fransarne. Framwingarne wid basen hwitagtigt pudrade och hafwa öfwer diskcn ett bredare, samt närmare utkanten ett smalare twerband, bildadt af hwitagtigt eller gråagtigt puder, mellan hwilka teckningar den swartbruna grundfärgen synes såsom trenne twerband. Dock äro de gråagtiga teckningarne ej alltid lika tydliga, isynnerhet som de lätt afnötas, hwarföre wingarne ofta synas enfärgade. Bakwingarne äro ofwan mera enfärgade, och hafwa blott antydning till en rad hwitagtiga punkter nära intill utkantens punktrad. Nära framkanten och utanför diskfältet finnes på framwingarne en liten, hwit punkt, som stundom är dubbel. Wingarne undertill ljusbruna, med en rad hwita punkter i utkanten. Deßutom ha bakwingarne inanför nyßnämnda rad en annan af samma färg och framwingarne en eller twenne hwita punkter på samma ställe som på öfre sidan.

Larven, som skall lefwa på Eryngium campestre och Lotus corniculatus, beskrifwes wara till färgen ljusgrön med brunt hufwud, gul och swartpunkterad rygglinia samt sidolinier af samma färg. **Puppan** har rödagtig abdominalregion och mörkgröna wingslidor.
